

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

2012 ОН

**Энэхүү эмхтгэлийн талаархи саналыг дараах хаягаар ирүүлнэ үү.
Засгийн Газрын Хэрэгжүүлэгч Агентлаг-Эрүүл Мэндийн Газар**

Шуудангийн хаяг: С.Зоригийн гудамж
Улаанбаатар -210648
Факс: 976-11-320633
Утас: 70111485, 325540
Э-шуудан: admin@chd.moh.mn
www.chd.moh.mn

Редактор: Ч.Бат-Эрдэнэ, Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвийн захирал

Эмхтгэсэн: С.Ариунтуяа, СМА-ны дарга
/НЭМ-ийн магистр/
Х.Нарантуяа, СМА-ны мэргэжилтэн
/Удирдахуйн ухааны магистр/
С.Даваажаргал, СМА-ны мэргэжилтэн
Т.Энхжаргал, СМА-ны мэргэжилтэн

Хэвлэлийн эх бэлтгэсэн: Д.Уранчимэг
Д.Алтанцэцэг

Хэвлэлийн дизайнер: Н.Нямдорж

Товчилсон нэр томъёоны тайлбар

АР	Архангай
БӨ	Баян-Өлгий
БХ	Баянхонгор
БУ	Булган
ГА	Говь-Алтай
ГС	Говьсүмбэр
ДА	Дархан-Уул
ДГ	Дорноговь
ДО	Дорнод
ДУ	Дундговь
ЗА	Завхан
ОР	Орхон
ӨВ	Өвөрхангай
ӨМ	Өмнөговь
СҮ	Сүхбаатар
СЭ	Сэлэнгэ
ТӨ	Төв
УВ	Увс
ХО	Ховд
ХӨ	Хөвсгөл
ХЭ	Хэнтий
АД	Аймгийн дүн
УБ	Улаанбаатар
УД	Улсын дүн
ҮСГ	Үндэсний статистикийн хороо
МХЗ	Мянганы хөгжлийн зорилт
ӨОУА	Өвчний олон улсын ангилал
БЗДХ	Бэлгийн замаар дамжих халдвар
ХДХВ	Хүний дархлал хомсдолын вирус
ДОХ	Дархлалын олдмол хамшинж
ДОТС	Богино хугацааны шууд хяналттай эмчилгээ
СТДХ	Сүрьеэтэй тэмцэх дэд хөтөлбөр
НҮЭМ	Нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд
ЖСА	Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга
ХӨЦМ	Хүүхдийн өвчний цогц менежмент
ДНБ	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн
ТБУСТХ	Төсвийн байгууллагын удирдлага санхүүжилтийн тухай хууль
ЭМД	Эрүүл мэндийн даатгал
ОХУ	Оросын холбооны улс

ӨМНӨХ ҮГ

Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвийн Статистик мэдээллийн албанаас эрүүл мэндийн салбарын албан ёсны статистик мэдээ тайланд тулгуурлан жил бүр эрүүл мэндийн үндсэн үзүүлэлтүүдийг олон улсын аргачлалын дагуу тооцон, дүгнэлт үнэлгээ өгч эмхэтгэл хэлбэрээр та бүхэнд хүргэдэг билээ.

2012 оны энэхүү эмхэтгэл нь Монгол улсын Мянганы хөгжлийн зорилтын эрүүл мэндийн үзүүлэлт, эрүүл мэндийн салбарын үндсэн үзүүлэлтүүдийг эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний шатлалаар, хүн амын өвчлөлийн болон нас баралтын тэргүүлэх шалтгаануудыг бүс нутгаар гаргаж, үндэсний хэмжээнд хэрэгжиж буй НЭМ-ийн хөтөлбөрүүдийн шалгуур үзүүлэлтүүдийг тооцож, нэгтгэсэн бөгөөд эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөцийн үзүүлэлтүүдийг эмнэлгийн шатлалаар, дэлхийн хүн амын өвчлөл, нас баралтын 2030 хүртэлх чиг хандлагатай 2012 оны нас баралтын зарим үзүүлэлтүүдийг харьцуулан шинээр оруулж, нийт 80 хүснэгт, 42 зураг, 60 газарзүйн байршлын дүрслэлээр илэрхийлэн та бүхний хүртээл болгож байгаагаараа онцлог юм.

Эрүүл мэндийн яамнаас 2012 оныг “Хариуцлага хяналтыг сайжруулах” жил уриан дор ажиллаж байгаа бөгөөд “Эрүүл хүүхэд” аяны хүрээнд 5-15 насны нийт хүүхдүүдийг хамруулсан үзлэг хийгдэж, Монголын мянганы сорилтын сангийн төслийн хүрээнд халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэг, умайн хүзүү, хөхний өмөнгийн эрт илрүүлгийн үзлэг хийгдэж байгаа зэрэг онцлогтой жил байлаа.

Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл тууштай буурч байгаа бөгөөд 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн үзүүлэлт Монгол улс 2015 онд дэвшүүлсэн Мянганы хөгжлийн зорилтыг хангасан үзүүлэлттэй байна.

2010 онд эхийн эндэглийн түвшин 45.5 болж буурсан хэдий ч 2012 оны байдлаар 100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшин 50.8 болж сүүлийн 2 жилд нэмэгдэх хандлага ажиглагдаж байна.

Эрүүл мэндийн бодлого боловсруулагчид, шийдвэр гаргагчид болон мэдээлэл хэрэглэгч нийт хүмүүст нотолгоонд тулгуурласан оновчтой шийдвэр гаргахад бидний энэхүү эмхэтгэл дэмжлэг үзүүлнэ гэдэгт бүрэн итгэлтэй байна.

ДАРГА

Ч.БАТ-ЭРДЭНЭ

Гарчиг

Бүлэг 1. Монгол Улсын хүн ам	6 - 9
1.1. Хүн ам	6
1.2. Хүн амын дундаж наслалт	7
1.3. Монгол улсын хүн ам ба хүн ам зүйн зарим үзүүлэлтүүд	8-9
Бүлэг 2. Мянганы хөгжлийн эрүүл мэндийн зорилтууд	10 -14
Бүлэг 3. Эх хүүхдийн эрүүл мэнд	15 - 26
3.1. Эхийн эрүүл мэнд	15-16
3.2. Жирэмсний үеийн буюу төрөхийн өмнөх үеийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ	16-17
3.3. Төрөлт, төрөх үеийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ	18-19
3.4. Төрсний дараах тусламж, үйлчилгээ	20
3.5. Эхийн эндэгдэл	21-22
3.6. Хүүхдийн эрүүл мэнд ба хөхөөр хооллолт	22-23
3.7. Нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	23-25
3.8. Үр хөндөлт	26
3.9. Жирэмслэлтээс сэргийлэх орчин үеийн аргын хэрэглээ /ЖСА/	26
3.10. Үргүйдэл	26
Бүлэг 4. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	27-40
4.1. Өрхийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ	27-29
4.2. Сумын болон сумдын эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ	29-31
4.3. Нэгдсэн эмнэлэг, нийгмийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж, үйлчилгээ	31-33
4.4. Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвийн тусламж үйлчилгээ	34-35
4.5. Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төвийн тусламж, үйлчилгээ	35-37
4.6. Хувийн хэвшлийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ	37-38
4.7. Түргэн тусламжийн үндэсний сүлжээний төвийн алсын дуудлагын үйл ажиллагаа	39-40
Бүлэг 5. Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөц	41-44
2010-2011 онд эрүүл мэндийн салбарт хийгдсэн судалгааны ажлууд	43
Бүлэг 6. Халдварт өвчин	45-52
6.1. Нийт халдварт өвчин	45
6.2. Гэдэсний халдвар	45
6.3. Амьсгалын замын цочмог халдвар	48-51
6.4. Бэлгийн замаар дамжих халдвар	51-52
Бүлэг 7. Халдварт бус өвчлөл	53-58
7.1. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан	53-57
7.2. Мэс заслын үйл ажиллагаа	58
Бүлэг 8. Хүн амын нас баралт	59-63
8.1. Зүрх-судасны тогтолцооны өвчний шалтгаант нас баралт	60-61
8.2. Хорт хавдрын шалтгаант нас баралт	61
8.3. Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	62-63
Бүлэг 9. Монгол улсын эмийн бүртгэлийн талаар	64-65
Бүлэг 10. Эрүүл мэндийн эдийн засаг	66-73
10.1. Эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилт	66-69
10.2. Эрүүл мэндийн даатгал	69-73
Эрүүл мэндийн салбарт хэрэгжиж буй НЭМ-ийн хөтөлбөрүүдийн шалгуур үзүүлэлтүүд	74-80
Бүлэг 11. ДЭМБ-ын Номхон далайн баруун бүсийн мэдээний санд орох Монгол улсын үзүүлэлтүүд, 2011	81-85
Бүлэг 12. Эрүүл мэндийн үндсэн үзүүлэлтүүд, /хүснэгтээр/	86 -123
Бүлэг 13. Эрүүл мэндийн үндсэн үзүүлэлтүүд, /газар зүйн байршлаар/	124-133

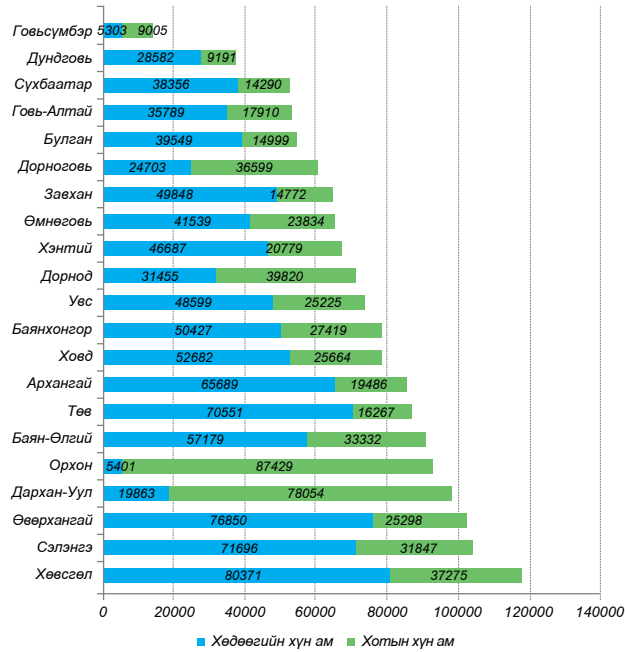
1.1. Хүн ам

Монгол улсын хүн ам 2012 оны жилийн эцсийн байдлаар 2 сая 867.7 мянга болж, өмнөх оныхоос 56.1 мянган хүн буюу 2.0 хувиар өслөө. Нийт хүн амын 67.2 хувь нь хот суурин газар, үлдсэн 32.8 хувь нь хөдөө амьдарч байна. Хүн амын 48.6 хувийг эрэгтэйчүүд, 51.4 хувийг эмэгтэйчүүд, насны бүтцээр авч үзвэл 15 хүртэлх насны хүүхэд 27.6 хувийг, 15- 64 насны хүн ам 68.4 хувийг, 65 дээш насны хүн ам 4.0 хувийг тус тус эзэлж байна. Хүйсийн харьцаа 100 эмэгтэйд ногдох эрэгтэйчүүдийн тоо 95 байна.

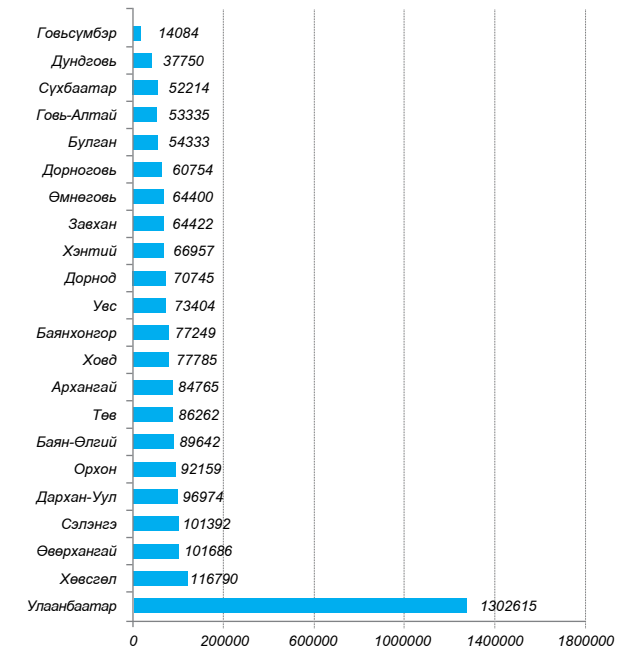
Улаанбаатар хот руу шилжих хөдөлгөөн их байгаагаас нийслэл хотын хүн ам хурдтай өсөн 1990 онд нийт хүн амын 54.6 хувь нь хотод байсан бол 2012 онд 67.2 хувь болж 12.6 промиллээр нэмэгдсэн байна. Улаанбаатар хот 1318.1 мянган хүн амтай болсон ба нэг хавтгай дөрвөлжин километр нутаг дэвсгэрт ногдох хүн амын тоо 2012 оны байдлаар 280 болж, 2009 оныхоос 26 хүн (9.3 хувь), 2010 оныхоос 16 хүн (5.8 хувь), 2011 оныхоос 6 хүн (2.1 хувь)-ээр тус тус нэмэгджээ.

Улсын хэмжээнд 2012 оны байдлаар 768,3 мянган өрх, түүний 63.7 хувь хотод, 36.3 хувь нь хөдөөд байгаа бөгөөд улсын дундажаар нэг өрхөд 3.7 хүн ногдож байна. Нийт өрхийн 477.9 мянган өрх нийслэл, аймгийн төвд, 11.4 мянган өрх хот, тосгонд, 102.7 мянган өрх сумын төвд,176.2 мянган өрх хөдөөд байна.

Зураг 1.1.1. 2012 оны хот, хөдөөгийн хүн амын тоо, аймгаар

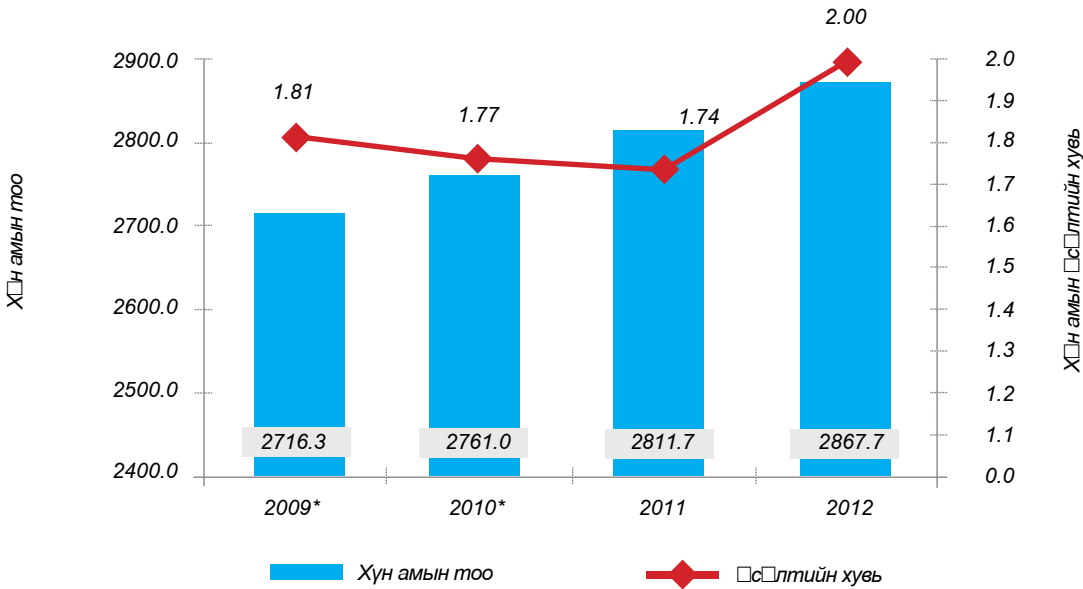
Зураг 1.1.2. 2012 оны дундаж хүн амын тоо, аймгаар

Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт оршин суугаа хүн амын 65.9 хувь буюу 1819.5 мянган нь хот, тосгонд амьдарч байгаагийн дотор, ялангуяа Дорнод, Дорноговь, Говьсүмбэр, Дархан-Уул, Орхон аймгийн хүн амын талаас илүү хувь нь хот, тосгонд оршин сууж байна.

Харин Булган, Говь-Алтай, Дорнод, Дундговь, Завхан, Увс, Төв аймгуудад хүн амын дийлэнхи хувь нь хөдөөд амьдарч байна. /Зураг 1.1.1/

Зураг 1.1.3. Хүн амын тоо, жилийн өсөлтийн хувь, сонгосон онуудаар

Сүүлийн жилүүдэд хүн амын өсөлтийн хувь нэмэгдэж 2011 онд 1.74 байсан бол 2012 онд 2.0 болж 0.26 пунктээр нэмэгдсэн байна.

1.2 Хүн ам зүйн үзүүлэлтүүд, дундаж наслалт

Өнгөрсөн 10 жилд нийтдээ 580.8 мянган хүүхэд төрсний дотор 2007-2009 онуудад төрөлт өмнөх жилүүдийнхээс тогтвортой нэмэгдэж хүн амын өсөлтөд эерэгээр нөлөөлсөн байна.

Түүнчлэн 1990 онд 1000 хүн амд ногдох төрөлтийн түвшин 35.3 байсан бол 2003 онд 18.0 болж 2 дахин буурч хамгийн бага түвшинд хүрсэн бөгөөд 2004 оноос тогтвортой нэмэгдэн 2012 онд 26.3 болсон нь өмнөх оныхоос 1.0 пунктээр өслөө.

Төрсөн хүүхдийн тоо 2012 онд 74.7 мянгад хүрч, 2009 оныхоос 8.0 хувь, 2010 оныхоос 16.7 хувь, 2011 оныхоос 5.6 хувиар өссөн байна. Манай улсын хүн амын төрөх үеийн хүйсийн харьцаа 100 охинд ойролцоогоор 104 хөвгүүн ногдож байна.

Хүснэгт 1.1.1. Хүн ам зүйн үзүүлэлтүүд, сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	1990	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Нийт хүн (мян)	2149.2	2407.5	2562.3	2594.8	2626.6	2683.5	2735.5	2780.7	2811.6	2867.7
Хотын хүн ам (хувиар)	54.6	57.2	60.2	60.9	61.0	61.4	62.6	63.3	67.1	67.2
Хөдөөгийн хүн ам (хувиар)	45.4	42.8	39.8	39.1	39.8	38.6	37.4	36.7	32.9	32.8
Насны бүлгээр (хувиар)										
0-15	41.5	33.7	32.6	28.6	28.9	28.1	27.6	27.3	27.2	27.6
15-64	54.4	62.8	63.9	67.3	67.3	67.8	68.4	68.8	68.8	68.4
65 аас дээш	4.1	3.5	3.5	4.1	4.1	4.1	4.0	3.9	4.0	4.0
Хүн ам зүйн коэффициентууд										
ТЕК	35.3	21.5	17.8	18.4	21.7	23.7	25.3	23.8	25.3	26.3
НЕК	7.9	5.9	6.1	6.1	6.2	5.7	5.7	6.3	6.2	5.9
Цэвэр өсөлт	2.7	1.5	1.17	1.23	1.55	1.8	1.9	1.7	1.9	2.0
ТНК	4.3	2.2	1.9	1.9	2.3	2.6	2.8	2.4	2.6	2.7

Төрөлтийн нийлбэр коэффициент 2009 онд 2.8, 2010 онд 2.4, 2011 онд 2.6 байсан бол 2012 онд 2.7 болж нэмэгдлээ. Хүн амын нас баралтын ерөнхий коэффициент харьцангуй тогтворжиж байснаа 2007 оноос буурч, 2008 оноос аажмаар нэмэгдэх хандлагатай байгаа бөгөөд 2011 онд 1000 хүнд ногдох нас баралт 6.2-д хүрсэн бол 2012 онд энэ үзүүлэлт 5.9 болж өмнөх оныхоос 0.3 пунктээр буурчээ.

Төрөлтөөс тооцсон дундаж наслалт нь хүний хөгжлийн индексийн бүрэлдэхүүн хэсэг бөгөөд 2012 оны байдлаар Монгол улсын хүн амын дундаж наслалт 68.71 болж эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 74.32, эрэгтэйчүүдийнх 64.91 болсон байна.

Эндээс харахад эрэгтэй, эмэгтэй хүн амын дундаж наслалтын хоорондын ялгаа их буюу зөрүү нь 9.4 жил байна.

2012 оны байдлаар дэлхийн улс орнуудын хүн амын дундаж наслалттай харьцуулахад Монгол улс 133-т бичигдсэн байна.

Хүснэгт 1.1.2. Хүн амын дундаж наслалт, эхний 10 орнуудын жагсаалтаар

Жагсаалт	Улс/хот	Дундаж наслалт	Мэдээлэл тавигдсан хугацаа
1	Монако	93.77	2012 он
2	Макао	87.54	2012 он
3	Япон	87.43	2012 он
4	Сингапур	86.2	2012 он
5	Сан-Марино	85.81	2012 он
6	Гонг Конг	85.05	2012 он
7	Жерсей	85.04	2012 он
8	Андора	84.74	2012 он
9	Франц	84.73	2012 он
10	Итали	84.63	2012 он

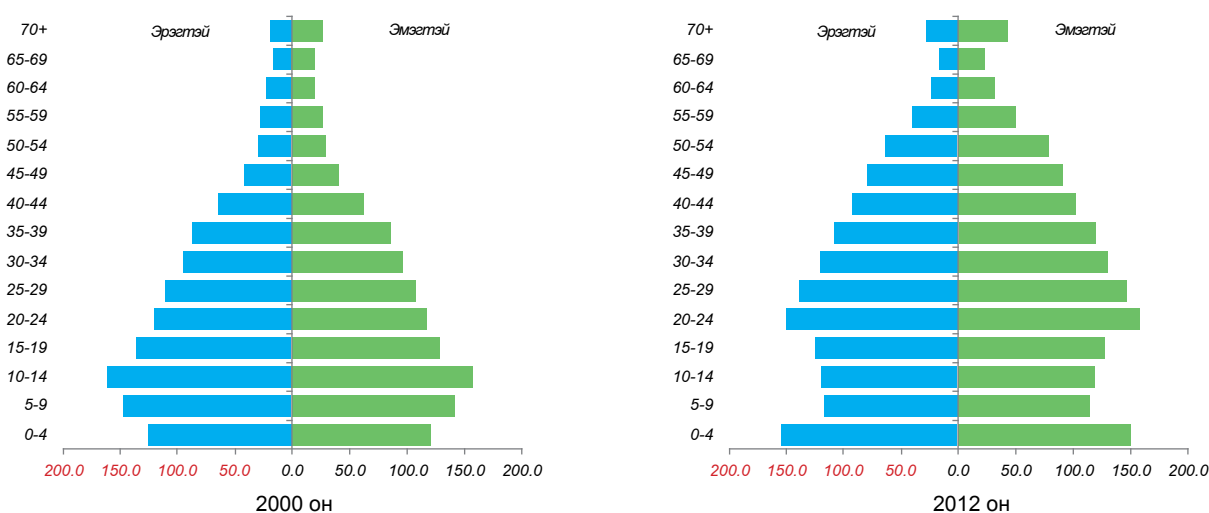
2012 оны байдлаар дундаж наслалт аймаг, бүсүүдээр ялгаатай байна. Дорнод, Дархан-Уул, Хөвсгөл, Баянхонгор, Увс, Говь-Алтай, Өвөрхангай, Завхан зэрэг аймгууд дундаж наслалтаараа улсын үзүүлэлтээс бага байна.

Хүснэгт 1.1.3. Хүн амын дундаж наслалт бүсээр, хүйсээр, 2012 он

Аймаг, хот	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
Баруун бүс			
Баян-Өлгий	71.7	68.5	74.1
Говь-Алтай	67.9	63.1	71.3
Завхан	68.2	65.8	70.8
Увс	67.3	62.6	71.2
Ховд	70.7	67.3	74.5
Хангайн бүс			
Архангай	69.5	67.1	71.0
Баянхонгор	67.9	64.6	69.6
Булган	71.3	66.7	74.2
Өвөрхангай	68.3	65.8	71.1
Хөвсгөл	64.1	61.5	68.3
Орхон	69.8	68.9	79.1
Төвийн бүс			
Говьсүмбэр	71.8	70.4	74.3
Дархан-Уул	67.5	63.3	72.2
Дорноговь	69.2	64.6	74.2
Дундговь	72.2	69.2	76.7
Өмнөговь	70.4	66.7	73.7
Сэлэнгэ	70.9	66.7	76.0
Төв	71.0	68.8	73.9
Зүүн бүс			
Дорнод	65.8	61.9	70.0
Сүхбаатар	70.8	66.0	74.6
Хэнтий	69.9	67.3	73.3
Улаанбаатар			
Улаанбаатар	70.2	65.1	73.6

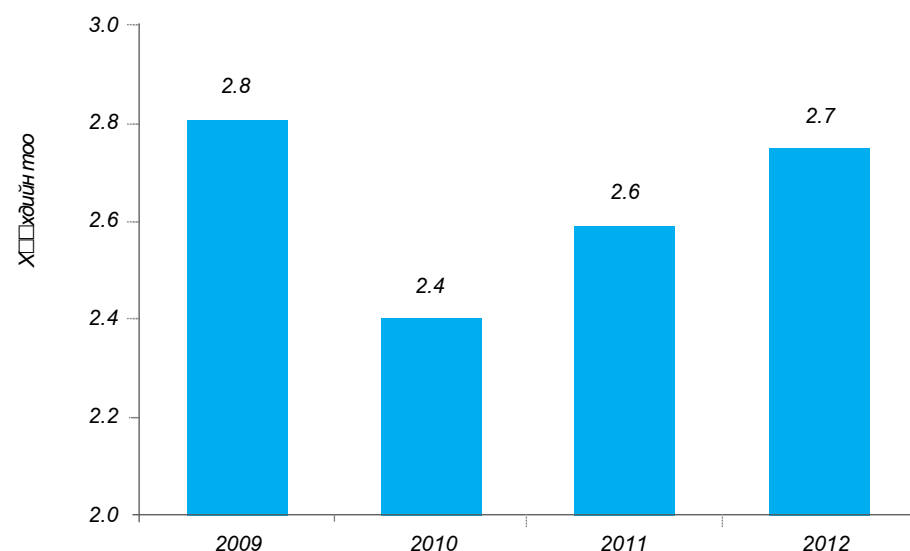
2000 болон 2012 оны хүн амын нас, хүйсийн суваргыг абсолют тоогоор дүрслэн харуулж байна. Дээрх хүн амын нас, хүйсийн суваргыг харахад 2000 онд харьцангуй пирамид хэлбэртэй байхад 2012 оны суварга нь дунд хэсгээрээ аажмаар өргөсч байгаа нь идэр насны хүн амын хувь нэмэгдэж байгааг харуулж байна.

Зураг 1.1.4. Нас хүйсийн суварга, /2000, 2012/

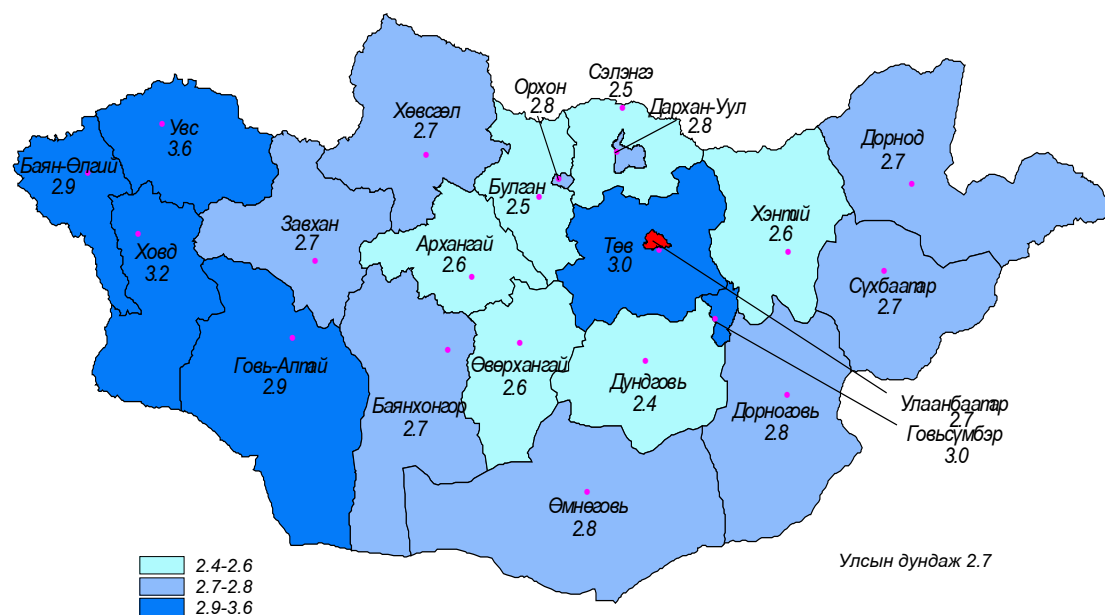
Суваргаас харвал 2012 онд 0-4 насны хүн амын тоо 5-9 насны хүн амын тооноос их, харин 10-14 насны хүн амын тооноос бага байгаа нь 1990 оноос хойш төрөлтийн түвшин эрс буурч байсан ч 2006 оноос эхлэн нэмэгдэж өнгөрсөн онд 1985 оны түвшинд хүрсэнтэй холбоотой юм. 2012 оны суваргыг харвал 20-29 насны хүн ам харьцангуй их, ерөнхийдөө хөдөлмөрийн насны хүн ам нэмэгдэж хүн ам зүйн цонхны үе үргэлжлэхийг харуулж байна.

Зураг 1.1.5. Төрөлтийн нийлбэр коэффициент, сонгосон онуудаар

Нэг эмэгтэйн амьдалынхаа туршид төрүүлэх хүүхдийн тоо 1990 онд 4.3 байсан бол 2000-2003 онд гэхэд 2 дахин буурч, 2010 онд 2.4, 2011 онд 2.6 байсан бол 2012 онд 2.7 болж нэмэгдсэн байна.

Зураг 1.1.6. Төрөлтийн нийлбэр коэффициент, аймгаар, 2012 он

БҮЛЭГ 2. МЯНГАНЫ ХӨГЖЛИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЗОРИЛТУУД

Дэлхийн хүн төрөлхтний амьдралын чанарыг хангахад чиглэгдсэн Мянганы хөгжлийн зорилтыг улс орон бүр өөрийн онцлогт нийцүүлэн хэрэгжүүлэх талаар ихээхэн чармайлт тавьж байна. Монгол улс Мянганы хөгжлийн зорилтыг үндэсний хэмжээнд хэрэгжүүлэх ажлыг улс орны нийгэм, эдийн засгийн нийтлэг болон өвөрмөц онцлогийг харгалзан үзэх шаардлагад нийцүүлэн Мянганы хөгжлийн зорилтыг баяжуулан өргөжүүлж, эдүгээ 8 зорилго, 21 зорилт, 58 шалгуур үзүүлэлттэйгээр шинэчлэн баталж 2008 оноос эхлэн мөрдөж эхлэн үзүүлэлтүүдийг тооцон гаргаж байна. Мянганы хөгжлийн зорилтын хүрээнд хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах, эхийн эрүүл мэндийг сайжруулах, ХДХВ/ДОХ, сүрьеэ өвчинтэй тэмцэх гэсэн эрүүл мэндийн 3 зорилго, /9-13 зорилтууд хамаарна/ дэвшүүлсэн байдаг.

Зорилго 4. Хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах

Зорилт 9.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 4 дахин бууруулах

- 4.1 Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлт тутамд/
- 4.2 Нялхсын эндэгдлийн түвшин /1000 амьд төрөлт тутамд/
- 4.3 Улаан бурхны эсрэг вакцинжуулалтад хамрагдсан хүүхдийн хувь

Зорилго 5. Эхчүүдийн эрүүл мэндийг сайжруулах

Зорилт 10.

Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн шаардлагатай тусламж үйлчилгээг хүн бүрт хүргэж, эхийн эндэгдлийг 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 4 дахин бууруулах.

- 5.1 Эхийн эндэгдлийн түвшин /100.000 амьд төрөлт тутамд/
- 5.2 Эрүүл мэндийн мэргэжлийн ажилтан эх барьсан төрөлтийн хувь

Зорилт 11.

2015 он гэхэд Хүний дархлал хомсдолын вирус /ХДХВ/, Дархлалын олдмол хомсдол /ДОХ/ өвчний халдварыг хязгаарлах, урьдчилан сэргийлэх.

- 6.1 Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дундахь ХДХВ-ын халдварын тархалт /хувь/
- 6.2 15-24 насны залуучуудын дундахь ХДХВ –ын халдварын тархалт /хувь/

Зорилт 12.

2015 он гэхэд сүрьеэ өвчний тархалтыг бууруулах

- 6.3 Сүрьеэ өвчний тархалт /100.000 хүн тутамд/
- 6.4 Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин /100.000 хүн тутамд/
- 6.5 Сүрьеэгээс шалтгаасан нас баралт /100.000 хүн тутамд/
- 6.6 Оношилгоо, эмчилгээний олон улсын стандартын хүрээнд сүрьеэг илрүүлж, эмчилсэн тохиолдлын хувь

Зорилт 9

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 4 дахин бууруулах

Монгол Улсын засгийн газраас нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг бууруулахад онцгой анхаарч 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд 4 дахин бууруулахаар зорилт дэвшүүлсэн.

1990 онд 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 87.5, нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин 63.4 байсан бол 2006 онд энэ үзүүлэлт 24.0 болон 19.8 болж 2015 онд хүрэхээр тавьсан зорилтоо хангахуйц болсон тул 2008 онд Засгийн Газраас хүрсэн амжилтаа бататгахын тулд 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг 21.0, нялхсын эндэгдлийг 15.0-д хүргэх шинэ зорилтуудыг дэвшүүлсэн юм.

Хүснэгт 2.1.1. Нялхсын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд), сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	1990	2000	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2015
Нялхсын эндэгдэл /1000 амьд төрөлтөд/										
Хүйс										
Эрэгтэй	-	-	22.1	19.2	22.4	22.6	21.3	17.5	17.1	
Эмэгтэй	-	-	17.3	16.4	16.6	17.6	17.3	15.1	13.4	
Байршил										
Улсын дундаж	63.4	31.2	19.8	17.8	19.6	20.2	19.4	16.3	15.3	22.0 ^а /15.0 ^б
УБ хот	70.3	32.8	19.0	14.7	17.5	18.0	16.1	13.3	13.1	-
Аймгийн дундаж	62.5	30.8	20.3	20.3	21.2	21.9	22.1	19.2	17.5	-
5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл /1000 амьд төрөлтөд/										
Хүйс										
Эрэгтэй	-	-	26.8	23.3	26.4	25.9	26.4	21.9	20.8	
Эмэгтэй	-	-	21.1	20.8	20.2	21.2	22.7	18.0	16.5	
Байршил										
Улсын дундаж	87.5	42.4	24.0	22.1	23.4	23.6	24.6	20.0	18.7	29.2 ^а /21.0 ^б
УБ хот	99.9	42.4	21.8	18.8	20.8	21.0	20.6	16.2	16.0	-
Аймгийн дундаж	94.4	42.5	25.6	24.6	25.3	25.7	28.0	23.5	21.3	-

Эх үүсвэр: а. УИХ-ын тогтоол #15 Монгол Улсын МХЗ-уудыг батлах тухай, 2005
б. УИХ-ын тогтоол #13, Монгол Улсын МХЗ-уудыг батлах тухай, 2008

2012 оны байдлаар нялхсын эндэгдлийн 1143 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 15.3 болсон байна. Энэ нь 2000 онтой харьцуулахад 2 дахин, 2008 онтой харьцуулахад 1.3 дахин буурсан байна. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 1396 тохиолдол бүртгэгдэж 1000 амьд төрөлтөд 18.7 байгаа нь 2000 онтой харьцуулахад 2.3 дахин буурсан байна.

Ийнхүү нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 1990 оноос хойшхи 20 жилийн хугацаанд эрчимтэй буурч байгаагийн илрэл нь 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 2012 онд 1990 оны түвшинтэй харьцуулахад 4.7, нялхсын эндэгдэл 4.1 дахин тус тус буурсан байна.

Зорилт 10

Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн шаардлагатай тусламж үйлчилгээг хүн бүрт хүргэж, эхийн эндэгдлийг 1990 онтой харьцуулахад 2015 он гэхэд дөрөв дахин бууруулах талаар

Монгол улс эхийн эндэгдлийн түвшингээр бүсийн болон өндөр хөгжилтэй орнуудтай харьцуулахад дунд зэргийн оронд багтдаг билээ. Эхийн эндэгдлийг тогтвортой бууруулах талаар засгийн газраас ихээхэн анхаардаг төдийгүй энэ талаар хэрэгжүүлдэг хөтөлбөр, төсөл, тушаал журмууд амжилттай хэрэгжсээр байна. НҮЭМ-ийг сайжруулах зорилтын хүрээнд 2012 онд "Нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд" Үндэсний дөрөв дэх хөтөлбөр батлагдлаа.

Хүснэгт 2.1.2. Эхийн эндэгдлийн түвшин (100 000 амьд төрөлтөд), сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	1990	2000	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2015
Улсын дундаж	199.0	158.5	69.7	89.6	49.0	81.4	45.5	48.2	50.8	50.0 ^а
УБ хот	126	171.1	71.8	73.7	55.2	78.9	46.2	44.2	43.0	-
Аймгийн дундаж	230	153.4	68.2	102.0	44.3	83.5	44.9	51.8	58.6	-

Эх үүсвэр: а.УИХ-ын тогтоол #13, Монгол Улсын МХЗ-уудыг батлах тухай, 2008

Сүүлийн 10 жилийн хугацаанд эхийн эндэгдлийн түвшин 2010 онд хамгийн бага түвшинд буюу 100 000 амьд төрөлтөд 45.5 хүрсэн бөгөөд 2011 онд 48.2, 2012 онд 50.8 болж 100000 амьд төрөлтөд 2.7-5.3 эндэгдлээр нэмэгдсэн байна.

2012 оны байдлаар эхийн эндэгдлийн 38 тохиолдол бүртгэгдэж 100 000 амьд төрөлтөд 50.8 байна. Эхийн эндэгдэл өнгөрсөн оны үеэс 4 эндэгдлээр буюу 11.8 хувиар нэмэгдсэн байна. 2012 онд Булган, Говь-Алтай, Говьсүмбэр, Дорноговь, Дундговь, Өмнөговь, Увс, Ховд зэрэг аймгуудад эхийн эндэгдлийн тохиолдол бүртгэгдээгүй байна.

Зорилт 11

2015 он гэхэд ХДХВ/ДОХ өвчний халдварыг хязгаарлах, урьдчилан сэргийлэх талаар

Монгол улсын нийт хүн амын дунд Хүний дархлал хомсдолын вирусийн халдварын тархалтын түвшин 0.1 хувиас бага, эрсдэлт бүлгийн хүн амын дунд 5.0 хувиас бага байгаа нь нийт хүн амын дунд бага, эрсдэлт бүлгийн хүн амын дунд төвлөрсөн тархалттай орны тоонд орж байна.

1992 онд Монгол улсад ХДХВ/ДОХ-ын анхны тохиолдол бүртгэгдсэнээс хойш 2012 оны жилийн эцсийн байдлаар ХДХВ/ДОХ-ын нийт 127 тохиолдол бүртгэгдэж, үүнээс 27 тохиолдол нь 2012 онд шинээр бүртгэгдсэн байна.

Бүртгэгдсэн 127 тохиолдлын 17 нь нас барсан байна. Нийт тохиолдлыг хүйсээр авч үзэхэд: 102 нь (80.3 хувь) эрэгтэйчүүд, 23 нь (18.9) эмэгтэйчүүд, 1 нь (0.8 хувь) нь тодорхойгүй байна. Насны бүлгээр авч үзэхэд: 15-24 насанд- 2, 25-29 насанд- 24, 35 дээш насанд -73 хүн байна.

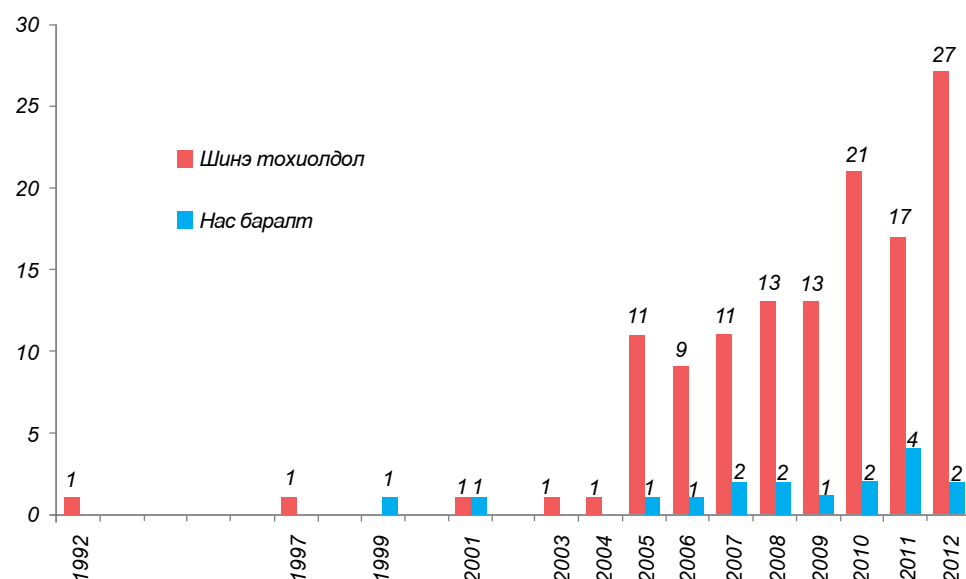
Бүртгэгдсэн тохиолдлуудад ХДХВ-ийн халдвар зонхилон бэлгийн замаар дамжсан байна. Цус цусан бүтээгдэхүүн, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой халдварын тохиолдол, мөн эхээс хүүхдэд халдвар дамжсан тохиолдол бүртгэгдээгүй байна. Нийт тохиолдлын 89.8% Улаанбаатар хотоос оношлогдсон бол, 9.4% хөдөө орон нутгаас, 0.8% тодорхойгүй байна.

Хүснэгт 2.1.4. Жирэмсэн эмэгтэйчүүд болон 15-24 насны залуучуудын дундах ХДХВ-ын тархалт, хувиар

Шалгуур үзүүлэлт	1990	2000	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2015
Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дундах ХДХВ-ын халдварын тархалт	-	-	0.004	0.001	0.0	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1 ^a
15-24 насны залуучуудын дундах ХДХВ-ын халдварын тархалт	-	-		0.0007	0.0005	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1

Эх үүсвэр: а.УИХ-ын тогтоол #13, Монгол Улсын МХЗ-уудыг батлах тухай, 2008

Зураг 2.1.1. ХДХВ-ийн халдварын тохиолдол, нас баралт, өссөн дүнгээр (1992-2012 оны байдлаар)

Эх үүсвэр: ХӨСҮТ-ийн ДОХ/БЗДХ тандалтын алба

2012 онд бүртгэгдсэн ХДХВ-ийн халдвартай хүмүүсийн 22 нь (81.5 хувь) эрэгтэйчүүд, 5 нь (18.5 хувь) эмэгтэйчүүд байна.

Насны бүлгээр авч үзвэл: 29.6 хувь буюу 8 тохиолдол 15-24 насны өсвөр, 40.7 хувь буюу 11 тохиолдол нь 25-34 насанд, 22.2 хувь буюу 6 тохиолдол нь 35-49 насанд, 7.5 хувь буюу 2 тохиолдол нь 45-64 насанд тус тус бүртгэгдсэн байна.

ХДХВ-ийн халдварын 5 (18.5 хувь) тохиолдол нь өвчний учир амбулаторт, 6 (22.2 хувь) нь идэвхтэй тандалтаар, 16 (59.3 хувь) нь урьдчилан сэргийлэх үзлэгээр илэрсэн байна. Одоогийн байдлаар Ретровирусын эсрэг эмчилгээнд 53 өвчтөн эмчлэгдэж байна.

Зорилт 12

2015 онд гэхэд сүрьеэ өвчний тархалтыг бууруулах талаар

Дэлхийн бусад улс орнуудын адил Монгол улс 1996 оноос шууд хяналттай богино хугацааны эмчилгээний стратеги (ДОТС)-ийг нэвтрүүлснээр сүрьеэгийн шинээр илэрсэн тохиолдол 1996 оноос хойш тасралтгүй нэмэгдэж 2007 оноос буурах хандлага ажиглагдаж байгаа хэдий ч 2015 онд дэвшүүлсэн зорилтыг хангахад хангалтгүй байгаа юм. 100 000 хүн амд ногдох сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин 1996 онд 146 байсан бол, 2004-2006 онд 1.2-1.3 дахин нэмэгдсэн байна.

Харин 2007 оноос эхлэн өвчлөл буурч 100 000 хүн амд ногдох түвшин 168 байсан бол 2011 онд 143 болж бууран 2012 оны байдлаар 139 болсон байна.

Хүснэгт 2.1.3. Сүрьеэгийн өвчлөл, нас баралтын түвшин (100 000 хүн амд), сонгосон онуудаар

Үзүүлэлт	1996	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2015
Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин*									
Улсын дундаж	146	186	168	160	157	154	143	139	100.0 ^a
УБ хот	189	248	217	205	199	189	174	170	-
Аймгийн дундаж	122	149	145	140	131	136	126	119	-
Сүрьеэгийн нас баралтын түвшин									
Улсын дундаж	4.9	2.9	2.5	2.7	2.8	3.3	2.2	2.1	2.0 ^a
УБ хот	4.1	3.3	2.3	3.2	2.7	4.4	2.4	2.2	-
Аймгийн дундаж	2.4	2.5	2.6	2.4	2.9	2.5	1.9	2.0	-
ДОТС-ын хүрээнд эмчилсэн сүрьеэгийн тохиолдлын хувь*									
Улсын дундаж	100/66.2	100/82.1	100/83.8	100/85.0	100/82.4	100/84.5	100/83.0	100/82.7	100.0 ^a
УБ хот	100/62.7	100/78.0	100/84.2	100/86.4	100/80.7	100/81.7	100/79.8	100/78.0	-
Аймгийн дундаж	100/68.5	100/87.1	100/88.0	100/87.2	100/87.8	100/87.5	100/87.3	100/89.2	-

Эх үүсвэр: а.УИХ-ын тогтоол #13, Монгол Улсын МХЗ-уудыг батлах тухай, 2008

2012 онд сүрьеэгийн нас баралтын түвшин 100 000 хүн амд 2.1 байгаа нь 1996 оны түвшинтэй харьцуулахад 2.3 дахин буурсан үзүүлэлттэй байна.

2012 оны байдлаар сүрьеэгийн нийт шинэ тохиолдол 3944, уушигны түрхэц эерэг шинэ сүрьеэ 1716 бүртгэгдсэн байгаа нь урд оны мөн үетэй харьцуулахад нийт сүрьеэгийн шинэ тохиолдол 41 тохиолдлоор буюу 1.0 хувиар, уушигны түрхэц эерэг шинэ сүрьеэ 7 тохиолдлоор буюу 0.4 хувиар тус тус буурсан байна.

Бүртгэгдсэн сүрьеэгийн нийт шинэ тохиолдлын 59.0 хувийг уушигны сүрьеэ, 41.0 хувийг уушигны бус эрхтний сүрьеэ эзэлж байна.

Хүүхдийн сүрьеэгийн 351 тохиолдол бүртгэгдсэн энэ нь сүрьеэгийн нийт шинэ тохиолдлын дотор 8.9%-ийг эзэлж урьд оны мөн үетэй харьцуулахад 16 хувиар буурсан байна.

Шинээр илэрсэн сүрьеэгийн тохиолдлыг насаар нь авч үзвэл 16-44 насныхан 69.0 хувийг эзлэж байгаа нь залуу хөдөлмөрийн насны хүмүүс илүүтэй өвчилж байна.

Хүйсний хувьд эрэгтэйчүүд 56.0 хувь, эмэгтэйчүүд 44.0 хувийг тус тус эзлэж байна.

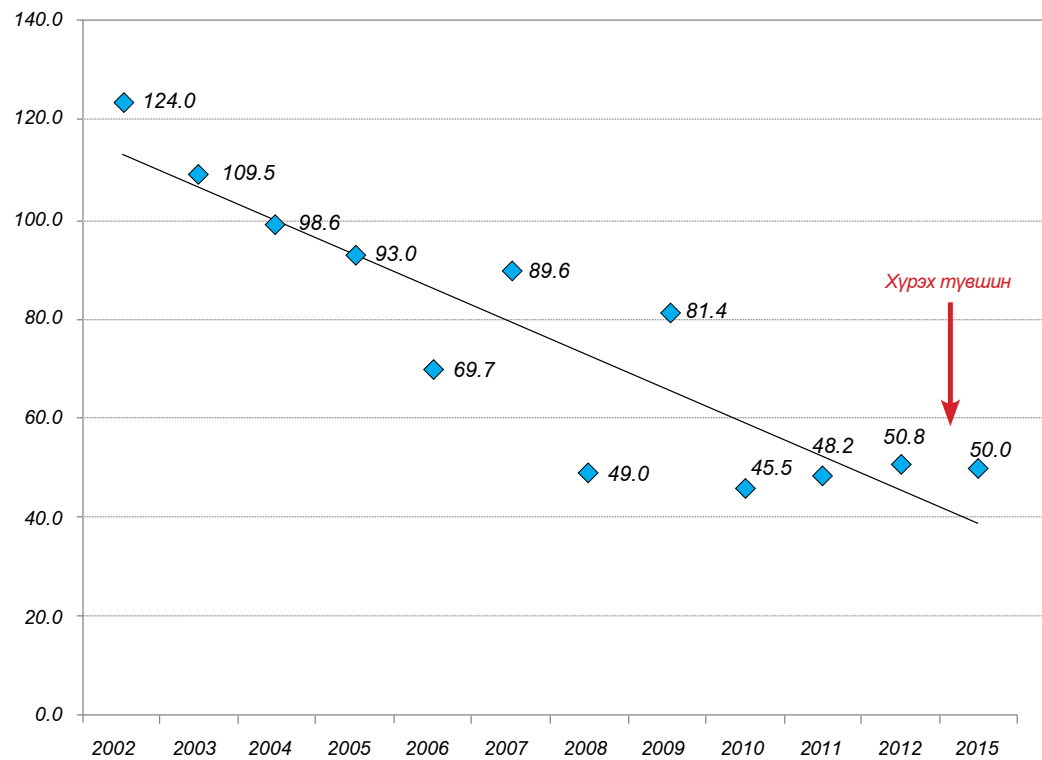
2012 оны байдлаар оношийн баталгаажилт 75.5 хувь, эдгэрэлтийн түвшин 82.7 хувь байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад оношийн баталгаажилт 1.4 хувиар нэмэгдэж, эдгэрэлтийн түвшин 0.4 хувиар буурсан байна.

*2010 онд хүн амын тооллогоотой холбоотойгоор урд онуудын дундаж хүн амын тоо засварлагдсан болно./

3.1. Эхийн эрүүл мэнд

Монгол Улсын Засгийн газраас хүн амын талаар төрөөс баримтлах бодлогын баримт бичиг, Мянганы хөгжлийн зорилтуудад суурилсан үндэсний хөгжлийн цогц бодлогыг тодорхойлсон бөгөөд 2012 оны 2 дугаар сарын 29-ний өдрийн Засгийн газрын 61 дүгээр тогтоолоор “Нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд” үндэсний дөрөв дэх хөтөлбөрийг баталлаа. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хугацаа нь 2012-2016 он бөгөөд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хугацаанд эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүд, өсвөр үеийнхэнд нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэй үзүүлж, хүн амын тогтвортой өсөлтийг дэмжих замаар монгол хүний хөгжлийг хангах таатай орчныг бүрэлдүүлэх юм.

Зураг 3.1.1. Эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд, /2002-2012 он/

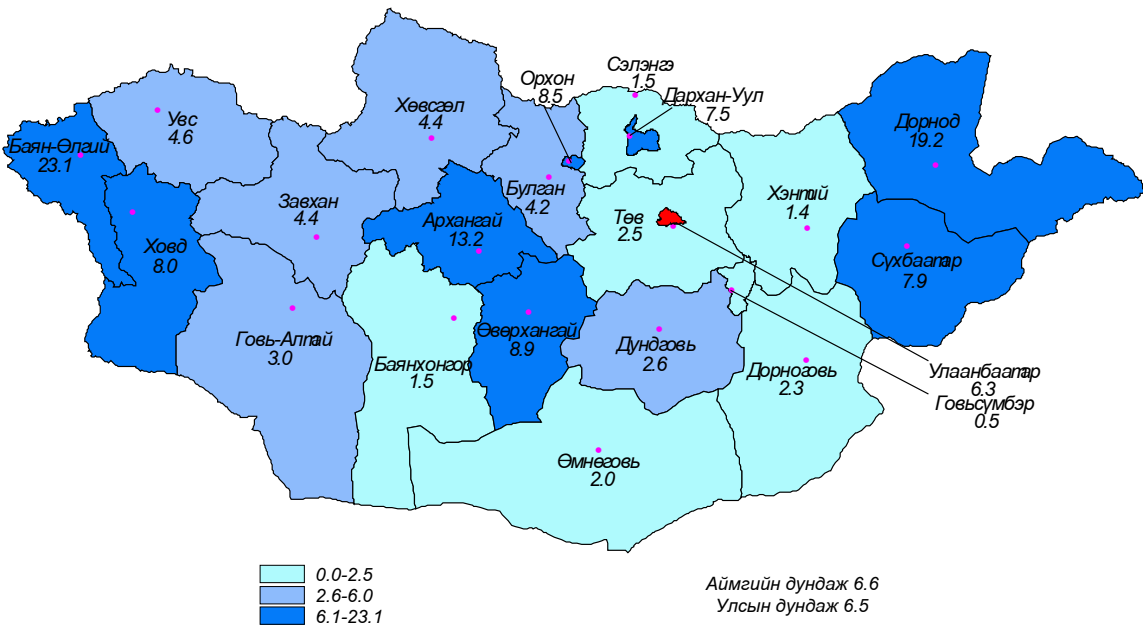

3.2. Жирэмсний хяналт ба төрөхийн өмнөх үеийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ

2012 оны байдлаар шинээр 81292 жирэмсэн эмэгтэйчүүд хяналтад хамрагдсан бөгөөд 87.5 хувь нь жирэмсний эрт үедээ буюу эхний 3 сартайдаа хяналтад хамрагджээ. Хот, хөдөөгөөр авч үзвэл хотод 86.2 хувь нь, хөдөө орон нутагт тухайн эмэгтэйчүүдийн 88.7 хувь нь жирэмсний эрт үеийн хяналтад хамрагдсан байна. Хожуу буюу 7 ба түүнээс дээш сартайд хамралтын хувь 0.8 байна.

Шинээр хяналтад орсон нийт жирэмсэн эхчүүдийн 96.0 хувь нь цусны ерөнхий шинжилгээнд хамрагдснаас 6.5 хувь нь цус багадалттай байна. Архангай, Баян-Өлгий, болон Дорнод аймагт шинжилгээгээр илэрсэн цус багадалтай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь улсын дүнгээс 2-3.6 дахин их байна.

Зураг 3.2.1. Цус багадалттай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн хувь, 2011 он

Хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 95.7 хувь нь тэмбүү илрүүлэх ийлдэс судлалын шинжилгээ хийлгэсэн нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 1.2 пунктээр буурсан байна.

Шинээр хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн тэмбүү илрүүлэх ийлдэс судлалын шинжилгээнд 77820 хамрагдсанаас 2.1 хувьд нь тэмбүү өвчин илэрсэн ба энэ үзүүлэлт Хөвсгөл 2.3, Говьсүмбэр 2.3, Улаанбаатар 2.7, Дорнод 3.1, Орхон 3.4 хувьтай улсын дундаж үзүүлэлтээс өндөр байна.

Хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 73.0 хувь нь рентген шинжилгээнд хамрагдаж идэвхитэй сүрьеэгийн 213 тохиолдол илэрсний 93.9 хувь нь Улаанбаатар хотод байна.

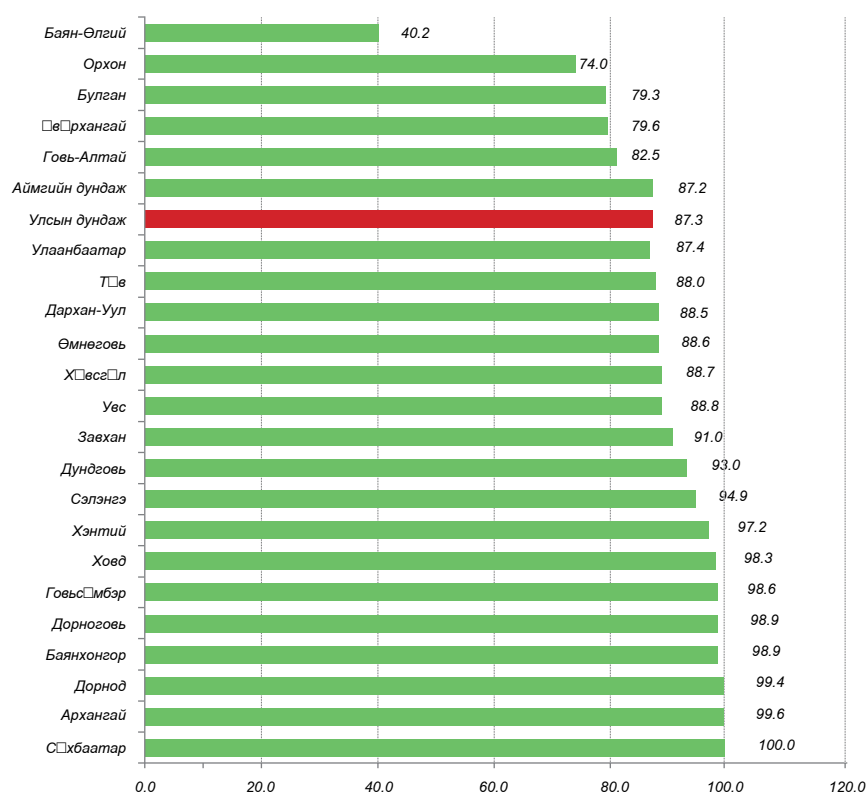
Шинээр хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 90 хувь заг хүйтэн илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсанаас улсын дунджаар 9 хувьд нь эерэг илэрчээ. Эерэг үзүүлэлтээр Баянхонгор 4.1 хувь, Сэлэнгэ 3.5, Сүхбаатар 2.5, Баян-Өлгий 2.2 хувийг тус тус эзэлж улсын дунджаас өндөр байна.

Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн трихомониаз илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсанаас 2.0 хувьд нь эерэг илэрсэн ба Баянхонгор /8.6/, Булган /5.8/, Дорнод /4.6/, Дорноговь /3.9/ аймгууд нь улсын дунджаас өндөр үзүүлэлттэй байна.

2012 оны байдлаар улсын хэмжээнд 341 эхчүүдийн амрах байр ажиллаж байгаагаас 263 нь сумын эрүүл мэндийн төвд, сум дундын эмнэлэгт 37, аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт 24, тосгоны эрүүл мэндийн төв 8, хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэгт 5, БОЭТ-д 3, Улаанбаатар хотын эмнэлэгт 1 байр тус бүр ажилласан байна.

Эхчүүдийн амрах байрны 119 нь зориулалтын байранд, 222 нь эмнэлэг дотор байрлаж байгаа ба нийт 75208 ор хоног ашиглаж дундаж ор хоног 7.2 байна. Энэ онд 11 амрах байр шинээр баригдаж, 39 байранд засвар үйлчилгээ, тохижилт хийгдсэн байна. Нийт амарвал зохих эхчүүдийн 73.4 /10457/ хувь нь амрах байраар үйлчлүүлсэн байна.

Зураг 3.2.2. Жирэмсний хугацаанд 6 ба түүнээс дээш удаа хяналтад хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн хувь, 2012

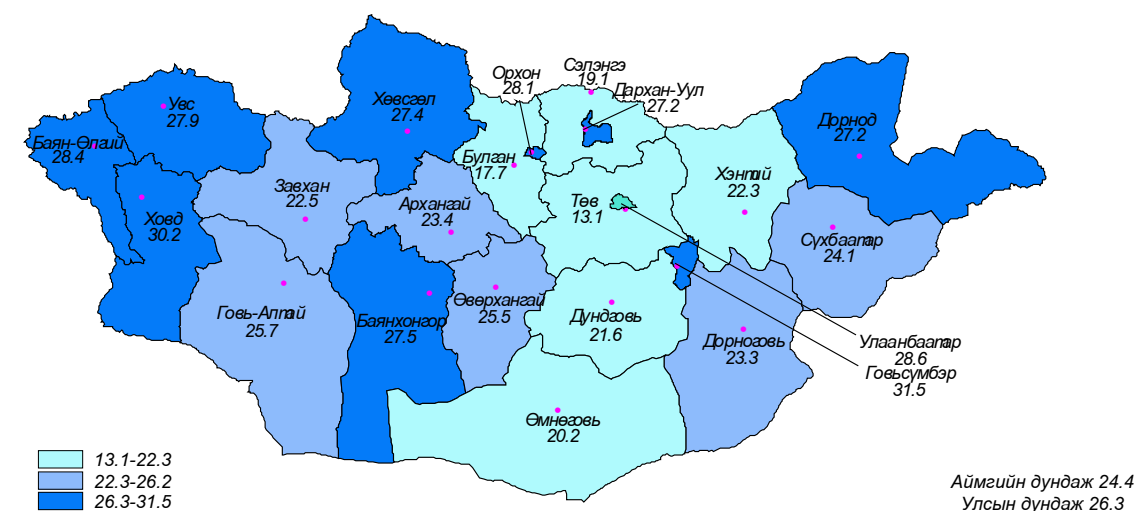

2012 оны байдлаар нийт төрсөн эхчүүдийн 87.3 хувь нь жирэмсний хугацаандаа 6 ба түүнээс дээш удаа үзүүлж хяналтад хамрагдсан байна.

3.3. Төрөлт, төрөх үеийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ

2012 онд улсын хэмжээнд 74474 эх амаржсан нь 2011 онтой харьцуулахад төрөлт 4146 тохиолдлоор буюу 5.6 хувиар нэмэгдсэн байна. Төрөлтийн тоо Архангай, Баян-Өлгий, Булган, Дорнод, Сүхбаатар, Ховд аймгуудад буурч бусад аймаг болон Улаанбаатар хотод нэмэгджээ. 1000 хүн амд ногдох төрөлтийн түвшин 26.3 байгаа ба энэ үзүүлэлт Говьсүмбэр 31.5, Ховд 30.2, Баян-Өлгий 28.4, Орхон 28.1, Улаанбаатар 28.6, Увс 27.9, Баянхонгор 27.5, Хөвсгөл 27.4, Дорнод 27.2, Дархан 27.2, Говь-Алтай 25.7 аймгуудад улсын дунджаас өндөр байна.

Зураг 3.3.1. 1000 хүн амд ногдох төрөлтийн түвшин, аймгаар, 2012 он

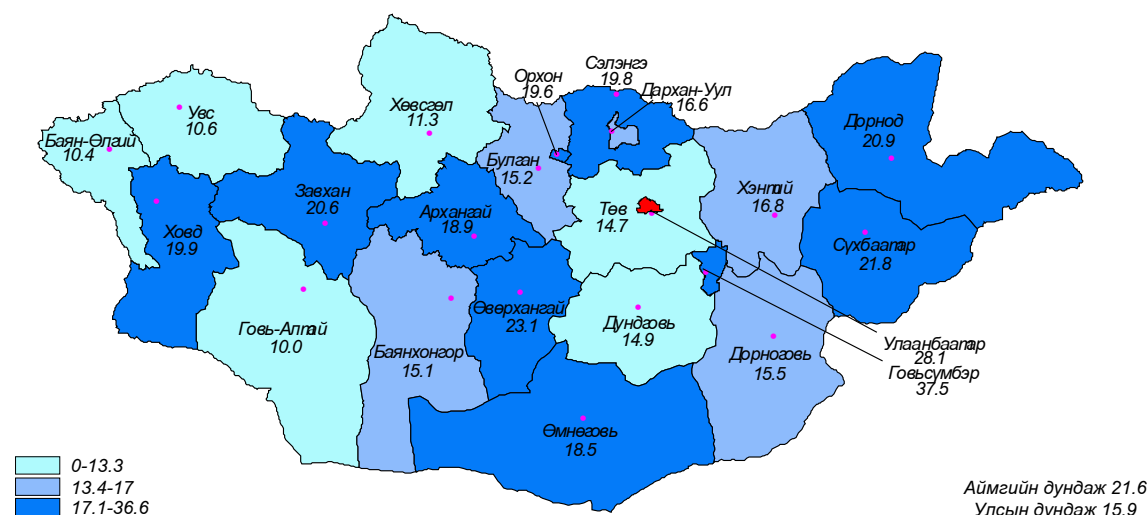

Төрөлтийн тусгай коэффициент 2012 онд нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэй тутмын 89 нь хүүхэд төрүүлсэн байна. Нийт төрөлтийн 45.5 хувь нь Улаанбаатар хотод, 29.5 хувь нь аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт, 12.1 хувь нь Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвд, 8.4 хувь нь сум, сум дунд, тосгоны эмнэлэгт, 2.4 хувь нь хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэгт, 1.8 хувь хувийн эмнэлэгт, 0.3 хувь нь гэртээ төрсөн байна.

Төрсөн эхчүүдийн 39.5 хувь нь анхны төрөлт байна. Нийт төрөлтийн 3.3 хувийг их эмч, 91.4 хувийг эх барих, эмэгтэйчүүдийн их эмч, 4.9 хувийг эх баригч бага эмч удирдан явуулсан байна.

20 хүртэлх насны төрөлтийн эзлэх хувь 5.7, 35-иас дээш насны төрөлтийн эзлэх хувь 12.8 байна.

Зураг 3.3.2. Мэс заслын аргаар төрсөн эхийн хувь, аймгаар, 2012 он

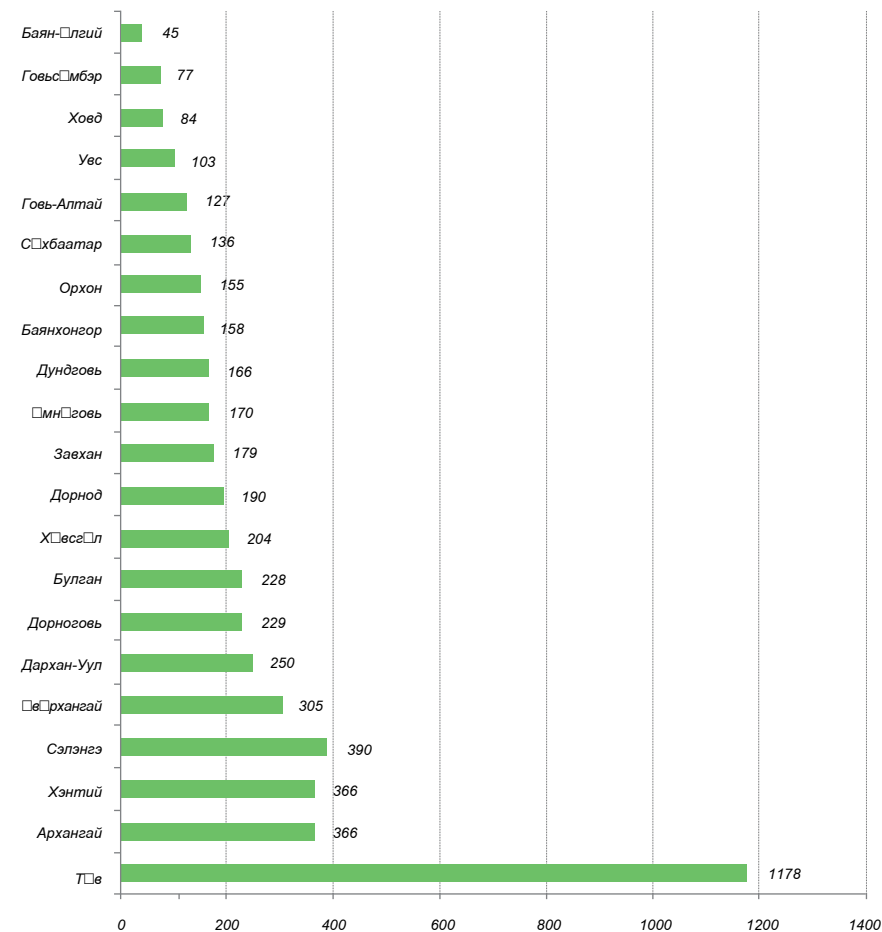
ДЭМБ-аас зөвлөснөөр нийт төрөлтийн 5-15 хувь нь мэс заслын аргаар төрүүлж болно гэж үздэг. Манай улсын хувьд 2012 оны байдлаар харьцангуй өндөр буюу 22.4 хувь нь мэс заслын аргаар хүүхдээ төрүүлсэн байна. Мэс заслын аргаар төрлөгийн шийдсэн хувь баруун бүсэд аймгийн дүнгээс 2.7 пунктээр бага, харин бусад бүсэд 0.3-2.9 пунктээр их байна.

Хүснэгт 3.3.1 Мэс заслын аргаар төрүүлсэн хувь, бүсээр 2012 он

	Төрсөн эх	Мэс заслын аргаар төрсөн эхийн тоо	Мэс заслын аргаар төрсөн эхийн хувь
Баруун бүс	9776	1384	14.2
Төвийн бүс	9619	1724	17.9
Хангайн бүс	13394	2300	17.2
Зүүн бүс	4661	924	19.8
Аймгийн дүн	37450	6332	16.9
Улаанбаатар	37024	10386	28.1
Улсын дүн	74474	16718	22.4

Нийт гэрийн төрөлтийн 232 тохиолдол бүртгэгдснээс 95 буюу 40.9 хувь нь эмнэлгийн тусламжгүй төрсөн нь өмнөх онтой харьцуулахад 9 пунктээр буурсан байна. Гэрийн төрөлтийн 65.5 хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн бөгөөд өмнөх оноос 4.4 пунктээр нэмэгдсэн байна. Улаанбаатар хотын эмнэлгүүдэд бусад аймгуудаас 5106 эх ирж амаржсан бөгөөд энэ нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн төрөлтийн 13.8 хувийг эзэлж байна.

Зураг 3.3.3. Улаанбаатар хотод хөдөө орон нутгаас ирж төрсөн эхчүүд, 2012

Хүснэгт 3.3.2. Төрөлтийн тоо, эмнэлгийн байгууллагын төрлөөр, 2012

Аймаг, хот	Нийт төрөлт	Үүнээс гэртээ	БОЭТ	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэгт	Сум, сум дундын эмнэлэгт	Тосгоны эрүүл мэндийн төв	Их эмчийн ортой салбар	УБ хотын амаржих газар болон ЭХЭМҮТ-д	Хувийн эмнэлэгт	ХЭСҮТ
Архангай	1973	2	0	1418	0	551	0	2	0	0	0
Баян-Өлгий	2568	3	0	1864	0	701	0	0	0	0	0
Баянхонгор	2119	5	0	1735	0	372	7	0	0	0	0
Булган	953	3	0	717	0	219	14	0	0	0	0
Говь-Алтай	1373	6	0	1162	0	197	0	8	0	0	0
Говьсүмбэр	443	0	0	443	0	0	0	0	0	0	0
Дархан-Уул	2609	9	0	2524	0	76	0	0	0	0	0
Дорноговь	1405	3	0	1127	240	35	0	0	0	0	0
Дорнод	1923	4	1846	0	0	73	0	0	0	0	0
Дундговь	811	1	0	680	0	130	0	0	0	0	0
Завхан	1448	2	0	829	308	309	0	0	0	0	0
Орхон	2581	6	2566	0	0	9	0	0	0	0	0
Өвөрхангай	2582	6	1728	0	259	550	0	1	0	38	0
Өмнөговь	1293	1	1068	0	0	224	0	0	0	0	0
Сүхбаатар	1248	6	0	1142	0	100	0	0	0	0	0
Сэлэнгэ	1932	4	0	1057	606	226	39	0	0	0	0
Төв	1126	5	0	762	0	359	0	0	0	0	0
Увс	2041	9	0	1462	0	570	0	0	0	0	0
Ховд	2346	0	1790	0	196	360	0	0	0	0	0
Хөвсгөл	3186	2	0	2229	0	955	0	0	0	0	0
Хэнтий	1490	3	0	1145	170	168	1	3	0	0	0
Аймгийн дүн	37450	80	8998	20296	779	6184	61	14	0	38	0
Улаанбаатар	37024	152	0	1638	0	0	4	0	33908	1315	7
Улсын дүн	74474	232	8998	21934	1779	6148	65	14	33908	1353	7

Хүснэгт 3.3.3. Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент, 2012

Насны бүлэг	Тухайн насны эмэгтэйчүүдийн тоо	Тухайн насны бүлгийн эмэгтэйчүүдийн амьд төрүүлсэн хүүхдийн тоо	Насны бүлэг дэх төрөлтийн коэффициент
15-19	124601	4220	33.9
20-24	149834	24511	163.6
25-29	139027	22038	158.5
30-34	123084	14408	117.1
35-39	113103	7927	70.1
40-44	100379	1622	16.2
45-49	89680	45	0.5

20-29 насны 1000 эмэгтэй тутамд 158-163 хүүхэд төрүүлж байгаа нь насны бүлэг дотроо өндөр үзүүлэлттэй байна. Төрөлтийн нийлбэр коэффициент 2.7 байна.

3.4. Төрсний дараах тусламж, үйлчилгээ

2012 оны байдлаар төрсөн эхчүүдээс 89.4 хувь нь төрсний дараа 42 хоногтойдоо эмчийн идэвхтэй хяналтад хамрагдсан байна. Энэ үзүүлэлт төрсний дараах хүндрэл болон эхийн эндэгдэл буурахад чухал ач холбогдолтой билээ.

2012 оны байдлаар нийт төрсөн эхчүүдийн 21.6 хувь нь жирэмсэн байх үедээ ямар нэгэн хавсарсан өвчнөөр өвдсөн байна. Эдгээр бүртгэгдсэн өвчлөлөөс:

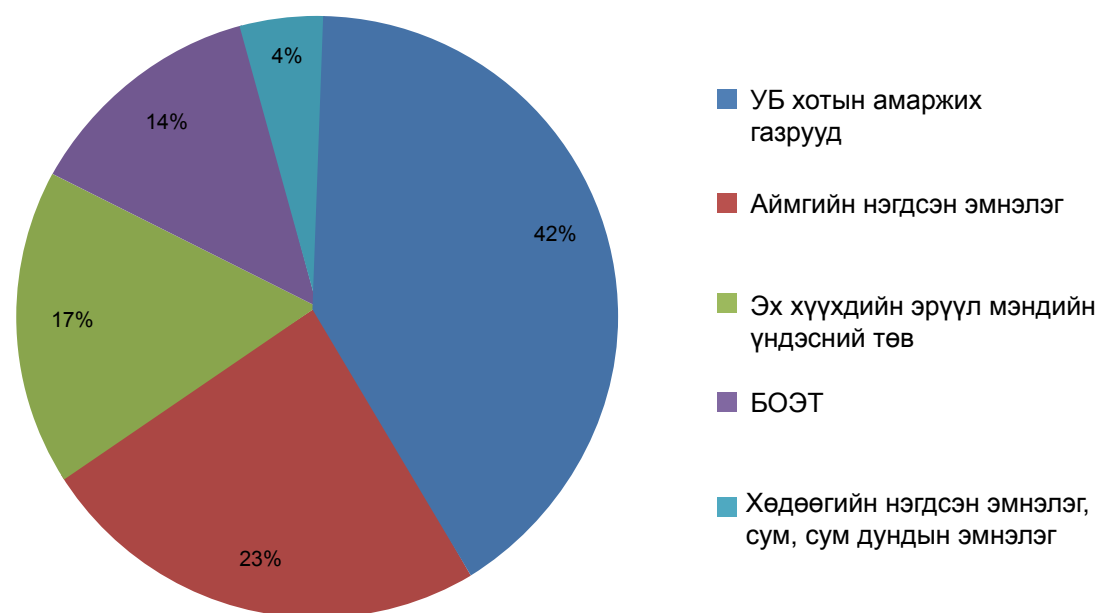
- Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин- 41.7 хувь
- Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин- 16.6 хувь
- Хоол шингээх эрхтний өвчин -11.2 хувь
- Амьсгалын тогтолцооны өвчин -10.5 хувийг тус тус эзэлж байна.

Мөн 2012 оны байдлаар жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэлийн нийт 55437 тохиолдол бүртгэгдэж 1000 амьд төрөлтөд 741.4 ногдож байна.

Нийт тохиолдлыг:

- Жирэмсэн үеийн хүндрэл- 38.5 хувь
- Төрөх үеийн хүндрэл- 48.1 хувь
- Төрсний дараах үеийн хүндрэл- 3.4 хувь
- Жирэмсэн төрөхөөс үл хамаарах өвчний хүндрэл- 10.0 хувийг тус тус эзэлж байна.

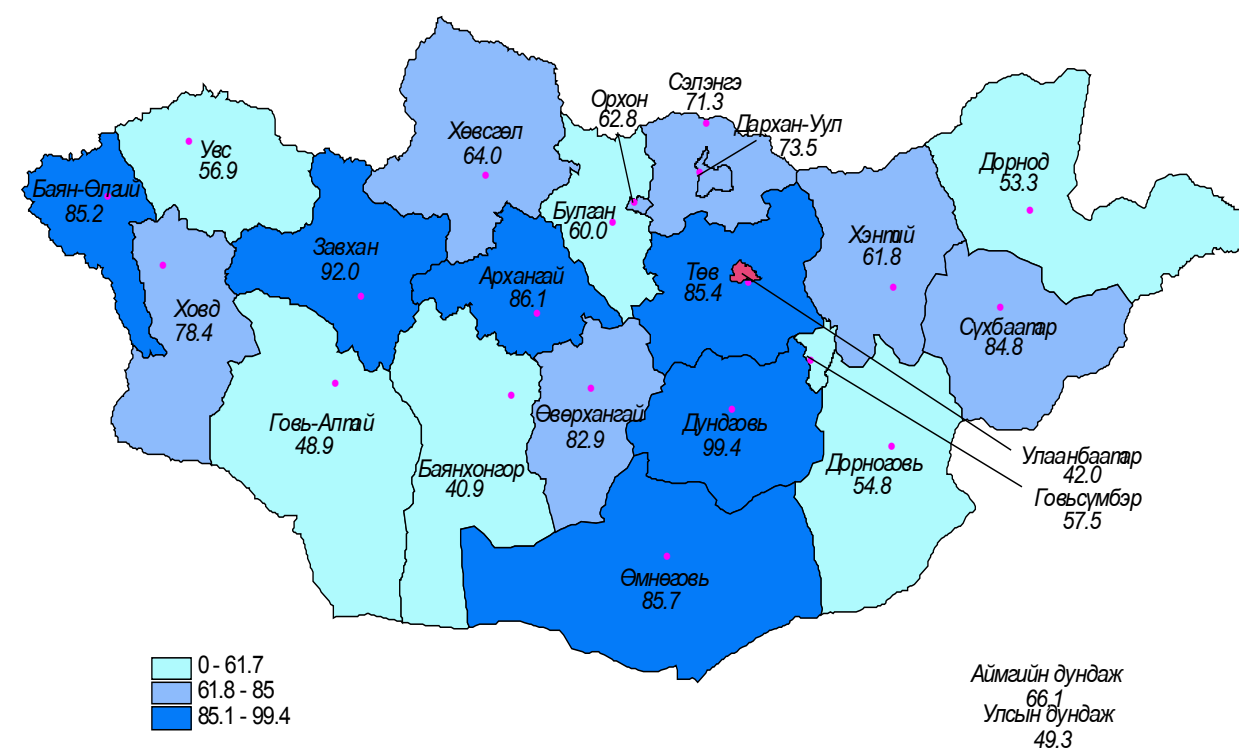
Зураг 3.4.1. Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэлийн тохиолдлыг эмнэлгийн байгууллагын төрлөөр, хувиар, 2012

2012 онд төрөлх тэмбүүгийн нийт 25 тохиолдол бүртгэгдсэнээс Орхон аймагт 4, Дорноговь аймагт 3, Өвөрхангай, Увс, Хэнтий аймгуудад тус тус 1, Улаанбаатар хотод 15 тохиолдол гарч өнгөрсөн оноос 10 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна.

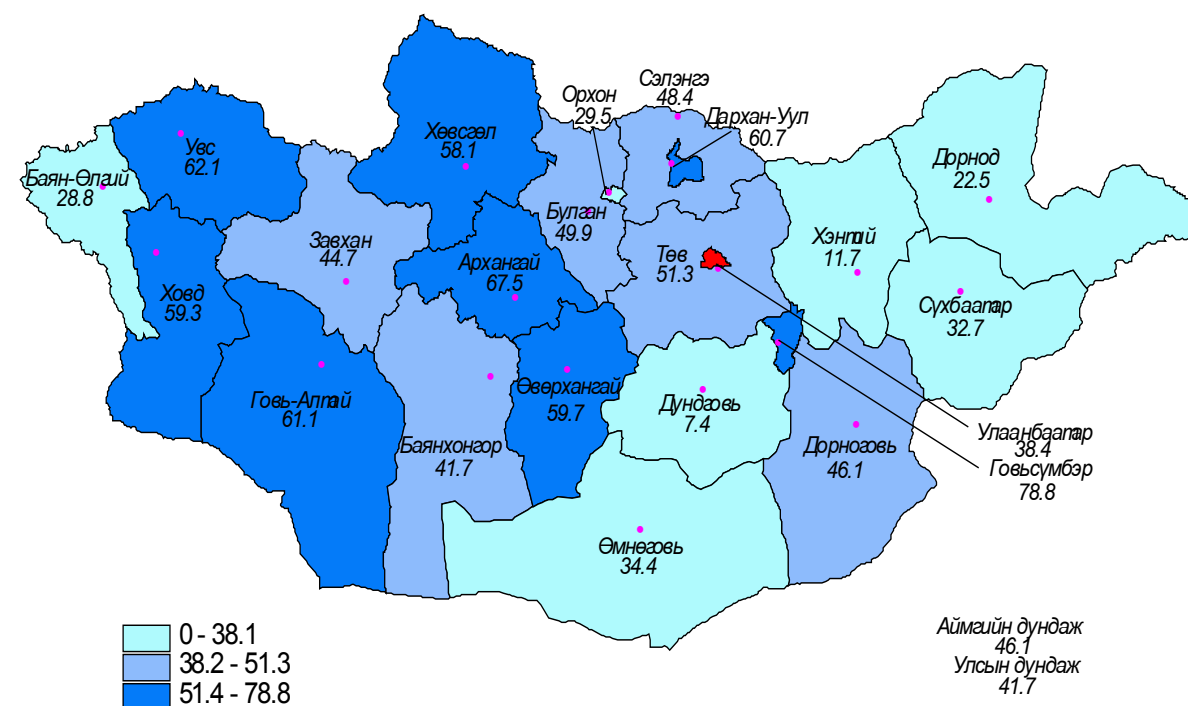
Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дундах БЗДХ-т өвчин болон төрөлх тэмбүүгийн тохиолдол нэмэгдэж байгаа нь жирэмсэн эмэгтэйн тэмбүү өвчнийг эрт оношлох, эмчлэх журмын дагуу тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулах хэрэгтэйг харуулж байна.

Зураг 3.4.2. Жирэмсний хүндрэлд манас таталтын эзлэх хувь, 2012

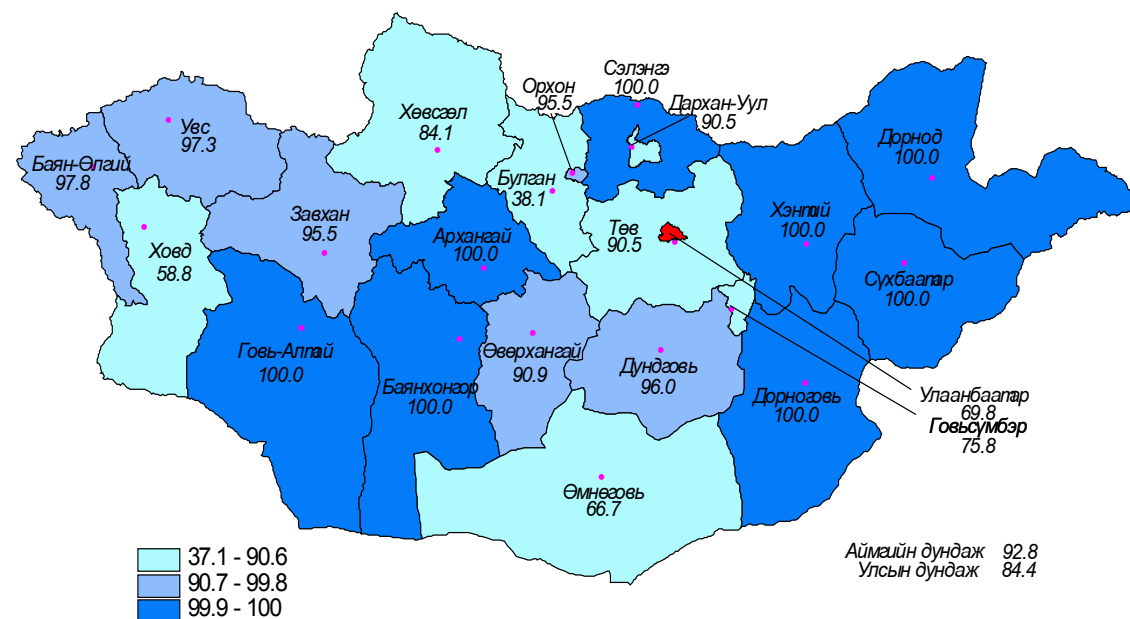

Жирэмсэн үеийн хүндрэлүүдээс манас таталтын урьтал 49,3 хувийг, манас таталт 0.3 хувь, төрөх үеийн хүндрэлээс төрөх хүчний анхдагч болон хоёрдогч сулралт 41.7 хувь, төрсний дараах үеийн цус алдалт 84.4 хувьтай тэргүүлж байна.

Зураг 3.4.3. Төрөх үеийн хүндрэлд төрөх хүчний сулралын эзлэх хувь, 2012

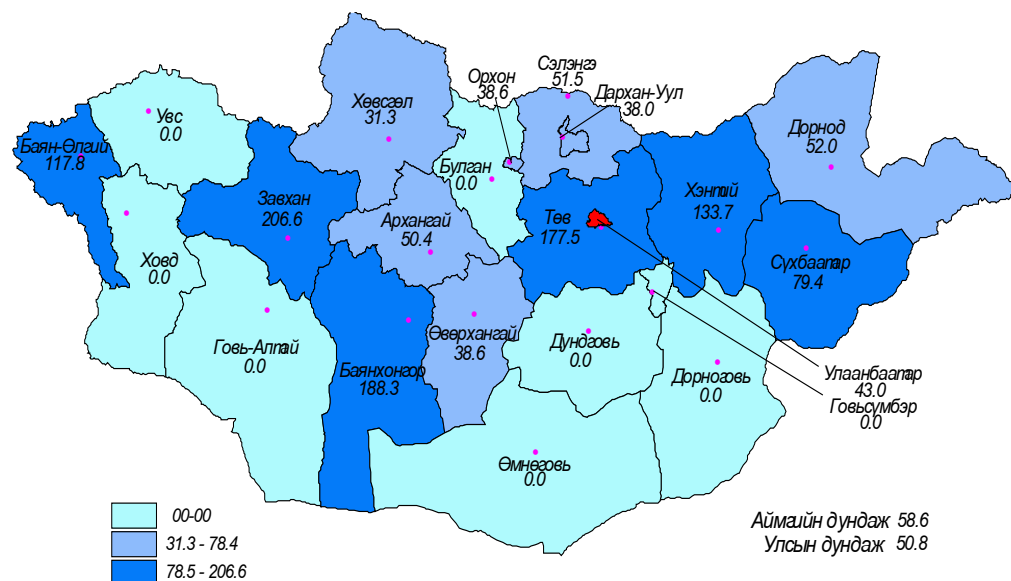
Зураг 3.4.4. Төрсний дараах хүндрэлд цус алдалтын эзлэх хувь, 2012 он

3.5. Эхийн эндэгдэл

Дэлхийн мянганы хөгжлийн тав дах зорилтод эхийн эндэгдлийг 2015 онд 1990 оны түвшингээс 75%-иар бууруулахаар заасан. Ази-Номхон далайн баруун эргийн бүсийн орнуудад жилд 40-50 сая жирэмслэлт бүртгэгдэж, жирэмслэлт, төрөх, төрсний дараах үедээ 30500-50000 эх эндэж, 300000 нярай амьдралын эхний хоногтоо эндэж байна. Өнөөдөр манай улсад эхийн эндэгдэл 1990 оны түвшингээс дөрөв дахин буурч, эхийн эндэгдэл өндөр орноос эхийн эндэгдэл дунд зэрэгтэй орны түвшинд хүрээд байна. 2012 оны байдлаар эхийн эндэгдлийн 38 тохиолдол бүртгэгдэж 100 000 амьд төрөлтөд 50.8 байна. 2011 оноос 4 эндэгдлээр буюу 11.8 хувиар нэмэгдсэн бөгөөд Булган, Говь-Алтай, Говьсүмбэр, Дорноговь, Дундговь, Өмнөговь, Увс, Ховд зэрэг аймгуудад эхийн эндэгдлийн тохиолдол бүртгэгдээгүй байна. Эндсэн эхчүүдийн 86.8 хувь нь эмнэлэгт, 13.2 хувь нь гэртээ эндсэн байна.

Зураг 3.5.1. Эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд, аймгаар, 2012 он

Эндсэн эхчүүдийг боловсролоор нь авч үзвэл 2.6 хувь нь боловсролгүй, 2.6 хувь нь бага боловсролтой, 68.4 хувь нь дунд, 5.3 хувь нь мэргэжлийн болон техникийн, 21 хувь нь дээд боловсролтой байжээ. Түүнчлэн 21.0 хувь нь ажил эрхэлдэг, 15.8 хувь малчин, 5.3 хувь нь оюутан, 5.3 хувь нь бусад салбарт, 52.6 хувь ажил эрхэлдэггүй байсан байна.

Эмнэлэгт **буй** эхчүүдийг төрлөөр нь авч үзвэл: 18.2 хувь нь сум, сум дундын эмнэлэг, хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэгт, 36.4 хувь нь аймаг дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт, 30.3 хувь нь Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдэд, 9.0 хувь нь Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвд, 6.1 хувьд нь нийслэлийн амаржих газарт эндсэн байна.

Эндсэн эхчүүдийн 31.6 хувь жирэмсний хүндрэл, 5.2 хувь нь төрөх үеийн хүндрэл, 23.7 хувь нь төрсний дараах хүндрэл, 39.5 хувь нь жирэмсэн болон төрөхөөс бусад өвчний улмаас эндсэн байна. Энэ үзүүлэлтээс харахад өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад жирэмсэн үеийн хүндрэл 9.6, төрөх үеийн хүндрэл 9.7, жирэмсэн төрөхөөс үл хамаарах өвчний шалтгаан 7.1 хувиар тус тус буурсан байна.

Харин төрсний дараах үеийн хүндрэлийн шалтгаант эндэгдлийн хувь 2 дахин ихэссэн байна.

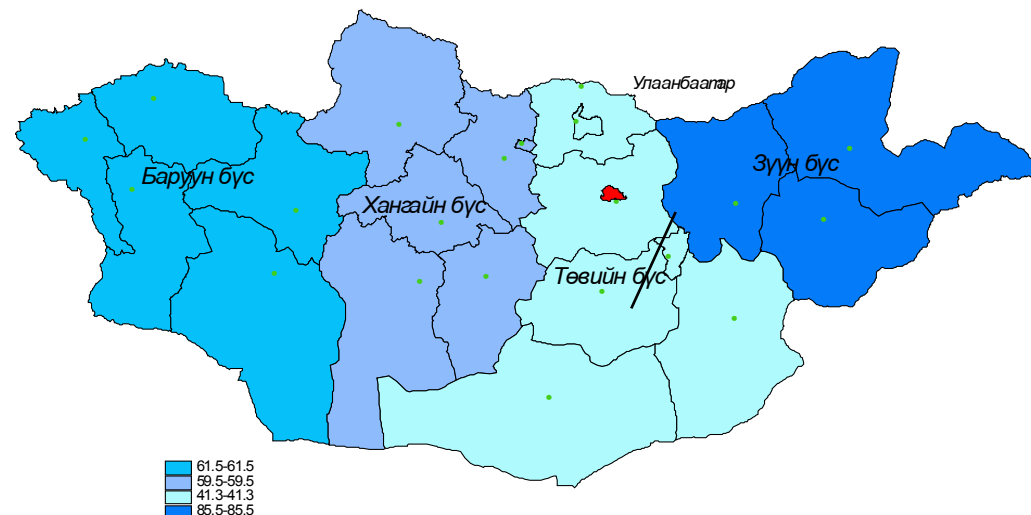
Төрсний дараах хүндрэлийн шалтгаан нас баралтын 77.7 хувийг төрсний дараах цус алдалт эзэлж байна.

Хүснэгт 3.5.1. Эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд, насны ангиллаар, 2012 он

Насны бүлэг	Эндсэн эхийн тоо	Эзлэх хувь	Тухайн насны бүлгийн эмэгтэйчүүдийн амьд төрүүлсэн хүүхдийн тоо	Тухайн насны бүлгийн 100 000 амьд төрөлтөд ноогдох эхийн эндэгдлийн түвшин
15-19	2	5.3	4220	47.4
20-24	6	15.8	24511	24.5
25-29	11	28.9	22038	49.9
30-34	11	28.9	14408	76.3
35-39	7	18.4	7927	88.3
40-44	1	2.6	1622	61.7

Эхийн эндэгдлийн түвшинг 100 000 амьд төрөлтөд насны бүлгээр авч үзэхэд 35-39 насанд 88.3 байгаа нь улсын дүнгээс 37.5 промилль-ээр өндөр байна.

Зураг 3.5.2. Эхийн эндэгдэл бүсээр, 100 000 амьд төрөлтөд, 2011 он

Эхийн эндэгдлийн түвшинг 100 000 амьд төрөлтөд бүс нутгаар авч үзвэл баруун, зүүн болон хангайн бүсэд улсын дунджаас 8.7-34.7 –ээр их, харин төвийн бүсэд 9.5 -аар бага байна. 2012 онд баруун бүсэд эхийн эндэгдэл 100 000 амьд төрөлтөд улсын дүнгээс их байгаа боловч сүүлийн 4 жилээс бага түвшинд хүрч буурсан байна. Төвийн бүсэд эхийн эндэгдлийн түвшин 100 000 амьд төрөлтөд 2008-2011 онд тогтвортой буурсан боловч энэ онд 41.3 болж өмнөх оны түвшнээс 19-ээр нэмэгдсэн байна. Зүүн бүсэд 100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшин 2011 онтой харьцуулахад 2 дахин нэмэгдсэн байна.

3.6. Хүүхдийн эрүүл мэнд

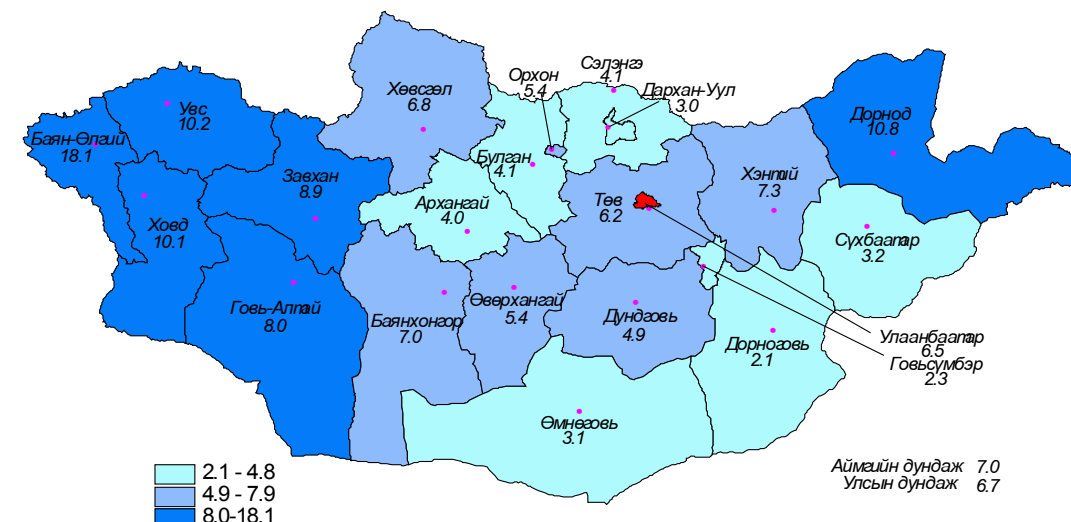
Шинээр төрсөн хүүхдийг нярай үед нь буюу төрсний дараах нэг сар хүртэлх хугацаанд нь хамрагдвал зохих эрүүл мэнд нийгмийн үйлчилгээнд хамруулснаар амьдрах боломжийг нэмэгдүүлж, хэвийн өсөлт хөгжилтэй, эрүүл саруул өсөх үндэс болдог. 2012 оны байдлаар төрөөд 1 цагийн дотор хөхөө амласан хүүхдийн хувь 92.4 байна. Энэ үзүүлэлт Архангай, Өвөрхангай, Сүхбаатар аймаг болон Улаанбаатар хотод улсын дунджаас доогуур үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 3.6.1 Төрсөн хүүхдийн мэдээ, бүсээр, 2012

Бүсээр	Төрсөн хүүхэд			Нийт төрөлтөд		
	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Хүйсийн харьцаа /100-д/	Бага жинтэй хүүхдийн эзлэх хувь	Амьгүй төрөлтийн түвшин /1000 төрөлтөд /
Баруун бүс	9764	5079	4685	108.4	3.5	11.7
Төвийн бүс	9676	4929	4747	103.8	3.5	3.6
Хангайн бүс	13447	6748	6699	100.7	3.9	5.7
Зүүн бүс	4677	2378	2299	103.4	3.4	7.6
Аймгийн дүн	37564	19134	18430	103.8	3.6	7.0
Улаанбаатар	37214	18936	18278	103.6	4.5	6.5
Улсын дүн	74778	38070	36708	103.7	4.0	6.7

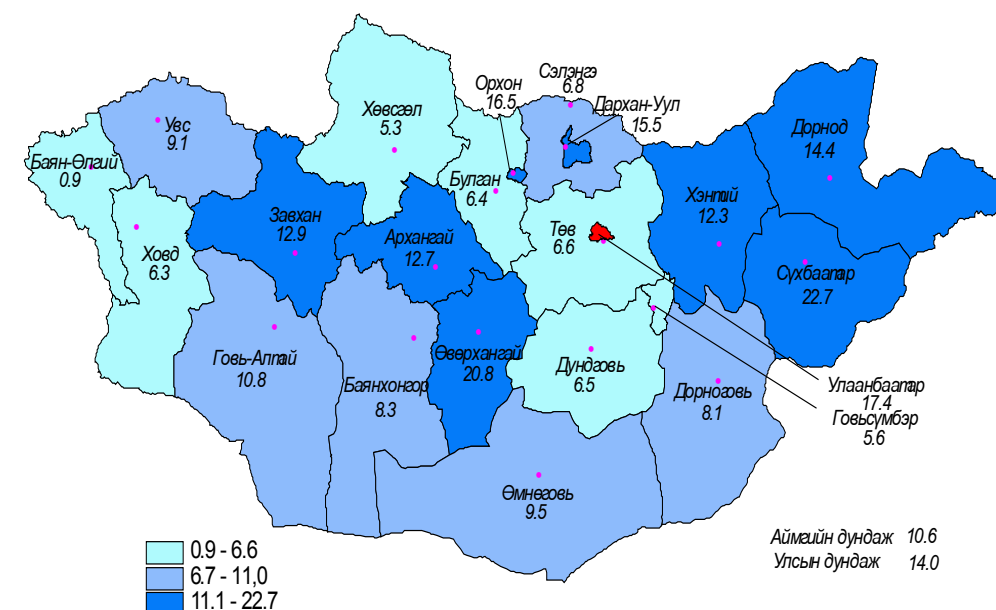
Улсын хэмжээнд 74778 хүүхэд амьд төрсөн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 4202 хүүхдээр буюу 5.9 хувиар нэмэгдсэн байна. Нийт амьд төрсөн хүүхдийн 4.0 хувь нь 2500 граммаас доош жинтэй төржээ. Амьд төрсөн хүүхдээс 1545 нь хоёр ихэр, 36 нь гурван ихэр хүүхэд байна. Төрөлхийн гажгийн тохиолдлын түвшин 1000 нийт төрөлтөд 5.3 ногдож байна. Амьгүй төрөлт 1000 төрөлтөд 6.7 байгаа ба нийт 507 тохиолдлоос баруун бүсэд 11.7 промилль байгаа нь улсын дүнгээс 1.7 дахин өндөр байна.

Зураг.3.6.1. Амьгүй төрөлтийн түвшин 1000 нийт төрөлтөд:

Амьгүй төрөлтийн түвшин 1000 нийт төрөлтөд Баян-Өлгий аймагт 18.1 байгаа нь баруун бүс болон улсын дунджаас 6-11 промилль-ээр их байна. Зүүн бүсэд амьгүй төрөлтийн түвшин улс, аймгийн дүнгээс өндөр байгаа бөгөөд Дорнод аймагт 10.8 байгаа нь улс аймгийн дүнгээс 3,8-4 промилль-ээр өндөр байна. Амьгүй төрөлтөд эрэгтэй хүүхдийн эзлэх хувь 54.6 байгаа ба ихэнхи бүс нутгуудад өндөр байна. Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа -103.7 байна. 2012 онд 1 хүртэлх насны хүүхдийн идэвхитэй хяналтын хувь 99.2, 5 хүртэлх насны хүүхдийн идэвхитэй хяналтын хувь 95.3 байна. Нярай хүүхдийн өвчлөлийн 10465 тохиолдол бүртгэгдсэн бөгөөд энэ нь амьд төрсөн хүүхдийн 14.0 хувийг эзэлж байна.

Зураг.3.6.2 Нярай хүүхдийн өвчлөл амьд төрсөн хүүхдэд эзлэх хувиар

Хүснэгт.3.6.2. Нярай хүүхдийн өвчлөл

	Нярай хүүхдийн өвчлөл бүгд	Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	Халдварт ба шимэгчит өвчин		Амьсгалын тогтолцооны өвчин		Хоол шингээх эрхтний эмгэг		Төрөлх гажиг, гаж хөгжил	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант эмгэг	Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	Бусад өвчин
			Бүгд	Үүнээс: Төрөлхийн тэмбүү	Бүгд	Үүнээс: Уушгины хатгаа	Бүгд	Үүнээс: Халдварт бус суулгалт өвчин				
Аймгийн дүн	3993	3182	9	6	366	146	25	14	189	6	1	218
Улаанбаатар	6472	5509	13	13	32	6	5	2	328	7	0	578
Улсын дүн	10465	8691	22	19	398	152	30	16	514	13	1	796

Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг дотор төрөх үед ургийн бүтэлт 21.0, нярайн шарлалт 21.2 хувийг эзэлсэн байна.

Нэг хүртэлх насны хүүхдэд бүртгэгдсэн төрөлхийн гажгийн 1262 тохиолдлоос хоол боловсруулах тогтолцооны 24.6 хувь, зүрхний 24.2 хувь, түнхний 17.5 хувийг эзэлж тэргүүлэх 3 байрыг эзэлж байна.

Хүснэгт 3.6.3. Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөлийн шалтгаан, (хот, хөдөө), 2012

	0-1 хүртэлх насны		5 хүртэлх насны	
	Хот	Хөдөө	Хот	Хөдөө
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	56.3	69.5	48.3	65.6
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	13.0	10.4	12.1	12.6
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	9.1	2.2	3.1	0.7
Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	3.5	0.9	9.3	1.9
Халдварт ба шимэгчт зарим өвчин	1.6	0.3	4.3	1.5
Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	5.4	3.2	8.2	4.2
Чих ба хөхлөг сэртэнгийн өвчин	2.5	5.2	2.3	4.7

Нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөл хот, хөдөөд амьсгалын тогтолцооны өвчин адилхан тэргүүлэх шалтгаан болж байна. Ялангуяа тав хүртэлх насны хүүхдийн дунд тохиолдох амьсгалын тогтолцооны өвчнөөс уушгины хатгалгаа 32.8 хувь, томуу, томуу төст өвчлөл 15.5 хувь, цочмог амьсгууртас 14.5 хувийг тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 3.6.4. Хүүхэд, өсвөр үеийнхний өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, насны бүлгээр, /10 000 хүн амд/, 2012

	1-4 нас	5-9 нас	10-14 нас	15-19 нас
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	3958.3	1090.5	862.4	603.8
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	901.4	998.3	859.4	717.1
Халдварт ба шимэгчт зарим өвчин	246.2	321.9	191.8	171.5
Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	439.0	296.0	383.0	466.8
Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	149.2	144.9	231.0	469.0
Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	461.8	275.1	303.5	397.5

Өсвөр насны хүүхдийн өвчлөлд амьсгал, хоол боловсруулах тогтолцооны болон арьс арьсан доорх эслэгийн өвчин дийлэнх тохиолдлыг эзэлж байна.

Жилээс жилд гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг өсвөр үеийнхний дунд нэмэгдэж, 2012 онд 15-19 насны хүүхдийн дунд 10000 хүүхэд тутамд 34.9 өвчлөлөөр нэмэгдсэн байна. Харин 10-14 насны хүүхдийн осол гэмтлийн өвчлөл 10000 хүн амд 36.1 промиль-ээр нэмэгдсэн байна.

10 000 хүн амд ногдох 1-4 насны хүүхдийн өвчлөлд 382,0, шүдний цооролт 483,4 байгаа нь тэргүүлэх шалтгаан болж байна. Харин 5-9 насны хүүхдийн өвчлөлд тухайн насны 10 000 хүүхдэд шүдний цооролт өвчин 471.9, шүд ба дайврын эмгэгийн өвчин 273.1 байгаа нь тэргүүлэх шалтгаан болж байна.

3.7. Нялхас болон тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл

МХЗ-уудыг батлах тухай УИХ-ын 13 дугаар тогтоолоор мянганы хөгжлийн зорилтын хүрээнд 1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдлийг 2015 онд 15.0, тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг 21.0 болгохоор баталсан.

2012 оны байдлаар улсын хэмжээнд нялхсын эндэгдэл 1143 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 15.3 байна. Өнгөрсөн оны үетэй харьцуулахад 1000 амьд төрөлт тутамд 1 эндэгдлээр буурсан байна. Нялхсын эндэгдлийн 53.5 хувь нь нярайн эрт үед, 12.6 хувь нь нярайн хожуу үед, 33.9 хувь нь 29-365 хүртэлх хоногтойдоо эндсэн байна. Нярайн эндэгдлийн түвшин 1000 амьд төрөлтөд 10.1 байна.

Нялхсын эндэгдлийн түвшин Баян-Өлгий, Говь-Алтай, Завхан, Өвөрхангай, Сүхбаатар, Хөвсгөл зэрэг аймгуудад улсын дүнгээс 5-10 промиль-ээр өндөр байна. Харин тав хүртлэх насандаа 1396 хүүхэд эндсэн бөгөөд амьд төрсөн 1000 хүүхдэд ногдох түвшин 18.7 байна. Нийт эндэгдлийн 56.7 хувь нь эрэгтэй, 43.3 хувь нь эмэгтэй хүүхэд байна. 1000 амьд төрөлтөд ногдох эндэгдлийн үзүүлэлтээр Баянхонгор, Говьсүмбэр, Дархан-Уул, Дорноговь, Дорнод, Дундговь, Орхон, Сэлэнгэ зэрэг аймгуудад болон Улаанбаатар хотод улс болон аймгийн дунджаас бага байна.

Нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн шалтгаанд перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг 54.8 хувь, амьсгалын тогтолцооны өвчин 17.8 хувь, төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг 12.2 хувь байгаа нь эхний тэргүүлэх 3 шалтгаан болж байна. Нялхсын эндэгдлийн шалтгаанд амьсгалын тогтолцооны өвчин өмнөх оны мөн үеэс 2.9 пункт-ээр буурч, перинаталь үеийн эмгэгийн улмаас эндсэн эндэгдэл 4.6 пунктээр нэмэгдсэн байна.

Зураг.3.7.1. Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл нас, хүйсээр, 2012

	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд
Нярайн эрт үеийн эндэгдэл	350	262	612
Нярайн хожуу үеийн эндэгдэл	82	62	144
Нярайн эндэгдэл	651	492	1143
5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	792	604	1396
Амьд төрсөн хүүхдийн тоо	38070	36708	74778

Нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэлд хот болон хөдөөд перинаталь үед **ийм** эндэгдэл тэргүүлэх шалтгаан болж байна.

Хүснэгт 3.7.2. Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн нас баралтын шалтгаан, хувиар (хот, хөдөө) 2012

	1 хүртэлх насны		5 хүртэлх насны	
	Хот	Хөдөө	Хот	Хөдөө
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	9.7	23.9	11.9	23.2
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	2.1	2.1	2.5	3.0
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	62.6	49.0	50.9	40.3
Төрөлхийн гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	15.8	9.4	14.2	9.0
Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	2.5	7.8	11.9	13.8

Тэргүүлэх шалтгаан

Хоёрдугаар шалтгаан

Гуравдугаар шалтгаан

Тав хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн 87.0 хувь нь өвчнөөр 13.0 хувь нь гэмтэл хордлого ба гадны шалтгаант бусад эмгэгийн улмаас эндсэн бөгөөд 77.9 хувь нь эмнэлэгт, 18.9 хувь нь гэртээ, 3.2 хувь нь бусад газар байна. Энэ нь тав хүртэлх насны хүүхдийн идэвхтэй хяналт болон эцэг эхийн хайр халамж, эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх зэрэгт анхаарах хэрэгтэйг харуулж байна.

3.8. Үр хөндөлт

2012 оны байдлаар үр хөндөлтийн 18473 тохиолдол бүртгэгдэж 1000 амьд төрөлтөд 247.0, нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэйд 22.0 үр хөндөлт ногдож байна. Өнгөрсөн оны мөн үеэс 969 тохиолдлоор нэмэгдсэн хэдий ч 1000 амьд төрөлтөд харьцуулахад 1 промиль-ээр буурсан байна.

Говьсүмбэр, Орхон, Өвөрхангай, Өмнөговь зэрэг аймгууд болон Улаанбаатар хотод 1000 амьд төрөлтөд ногдох үр хөндөлт улсын дунджаас 14-180 промиль-ээр өндөр байна.

Мөн хувийн эмнэлэгт хийгдсэн үр хөндөлт өмнөх оноос 1066 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна. Хожуу үеийн үр хөндөлтийн түвшин 1000 амьд төрөлтөд 6.8 байгаа ба өмнөх онтой харьцуулахад ойролцоо түвшинд байна.

Үр хөндөлтийг насны бүлгээр авч үзвэл 5.3 хувийг 20 хүртэлх насны, 75.0 хувийг 20-34 насны, 19.7 хувийг 35-аас дээш насны эмэгтэйчүүд тус тус эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 20 хүртэлх насны үр хөндөлтийн хувь 1.9 пунктээр буурсан байна.

Үр хөндүүлсэн эмэгтэйчүүдийн 15.5 хувь нь анх удаа үр хөндүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 0.8 пунктээр буурсан байна. Үр хөндөлтийн хүндрэлийн 46.8 хувийг умайн дайврын үрэвсэл эзэлж байна.

Хүснэгт 3.8.1. Үр хөндөлт, байршлаар, 2012

№	Эрүүл мэндийн байгууллага	Бүртгэгдсэн үр хөндөлтийн тоо	Нийт үр хөндөлтөд эзлэх хувь
1	Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	2375	12.9
2	Амаржих газрууд	3538	19.2
3	Дүүргийн нийгмийн эрүүл мэндийн төв	112	0.6
4	Хувийн эмнэлэг	8823	47.8
5	Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв	1848	10.0
6	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	1541	8.3
7	Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	144	0.8
8	Сум дундын эмнэлэг	21	0.1
9	Тосгоны эрүүл мэндийн төв	0	0.0
10	Сумын эрүүл мэндийн төв	27	0.1
11	Бусад эмнэлэг	44	0.2
Бүгд		18473	100.0

3.9. Жирэмслэлтээс сэргийлэх орчин үеийн аргын хэрэглээ /ЖСА/

Нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэйн 544.5 нь ямар нэг жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэглэдэг байна. Төрлөөр нь авч үзвэл бэлгэвч 34.1 хувь, ерөндөг 24.3 хувь, бэлдмэл /эм/ 23.5 хувь байгаа нь дийлэнх хувийг эзэлж байна.

2012 оны байдлаар ЖСА-ын хэрэглээний хувь 54.4 байгаа нь “Хүүхэд хөгжил 2010” судалгаагаар 15-49 насны гэрлэсэн болон хамтран амьдрагчтай эмэгтэйчүүдийн дийлэнх нь буюу 55.0 хувь нь ЖСА хэрэглэдэг гэсэн үр дүнтэй ойролцоо байна.

Хүснэгт 3.9.1. ЖСА хэрэглэж байгаа эмэгтэйчүүдийн тоо байршлаар, 2012

№	Байршил	ЖСА хэрэглэж байгаа эмэгтэйчүүдийн тоо	Эзлэх хувь
1	Улаанбаатар хот	201585	44.1
2	Аймгийн төв	107750	23.6
3	Сумын төв	73574	16.1
4	Баг	74291	16.2
5	Бүгд	457200	100.0

БҮЛЭГ 4. ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Монгол улсын эрүүл мэндийн байгууллагын тогтолцоо нь нийгмийн эрүүл мэндийн, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний, эм хангамжийн, анагаах ухааны боловсрол, эрдэм шинжилгээ, сургалтын үйл ажиллагаа хариуцсан төрийн, хувийн хэвшлийн, холимог өмчийн эрүүл мэндийн байгууллагаас бүрдэнэ.

Монгол улсын хүн амд өрхийн эрүүл мэндийн төв, Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв, Сум дундын эмнэлэг, Клиник, Амаржих газар, Нийгмийн эрүүл мэндийн төв, Нэгдсэн эмнэлэг, Сувилал, Түргэн тусламжийн төв, Бүсийн оношлогоо, эмчилгээний төв, Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төвүүд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлж байна.

2012 оны байдлаар төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төв-16, бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв – 5, аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг -20, дүүргийн нийгмийн эрүүл мэндийн төв -8, хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг - 6, сум дундын эмнэлэг - 39, сумын эрүүл мэндийн төв - 271, өрхийн эрүүл мэндийн төв - 221, хувийн ортой эмнэлэг–179, үүдэн эмнэлэг-851 ажиллаж эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна.

4.1 Эрүүл мэндийн байгууллагууд тусламж үйлчилгээний шатлалаар, 2012

Эрүүл мэндийн байгууллагууд	Тоо
Өрхийн эрүүл мэндийн төв	219
Сум/ тосгоны эрүүл мэндийн төв	274/19
Сум дундын эмнэлэг	37
Дүүргийн нийгмийн эрүүл мэндийн эмнэлэг	12
Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	6
Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	17
Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв	4
Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүд	16
Амаржих газрууд	3
Бусад эмнэлгүүд /Хилийн цэрэг, төмөр зам, хорихын эмнэлгүүд/	47
Ортой хувийн эмнэлэг	171
Үүдэн хувийн эмнэлэг	1013
Аршаан сувилал, сувилал	67
Эм ханган нийлүүлэх байгууллага	158
Эмийн үйлдвэр	42
Хувийн эмийн сан	703
Бусад	119
Бүгд	2927

4.1. Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ

Өрхийн эрүүл мэндийн төв нь хот, суурин газрын хүн амд төрөөс үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг гэрээгээр гүйцэтгэх үндсэн чиг үүрэг бүхий сайн дурын үндсэн дээр бүртгүүлсэн хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага юм.

АХБ-ны зээлийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлж буй “Эрүүл мэндийн салбарын хөгжил-2” хөтөлбөрийн хүрээнд өрхийн эмнэлгүүдийг Улаанбаатар хот болон бүх аймгийн төвүүдэд үе шаттайгаар байгуулж, 2002 он гэхэд өрхийн эмнэлгийн тогтолцоонд шилжсэн билээ.

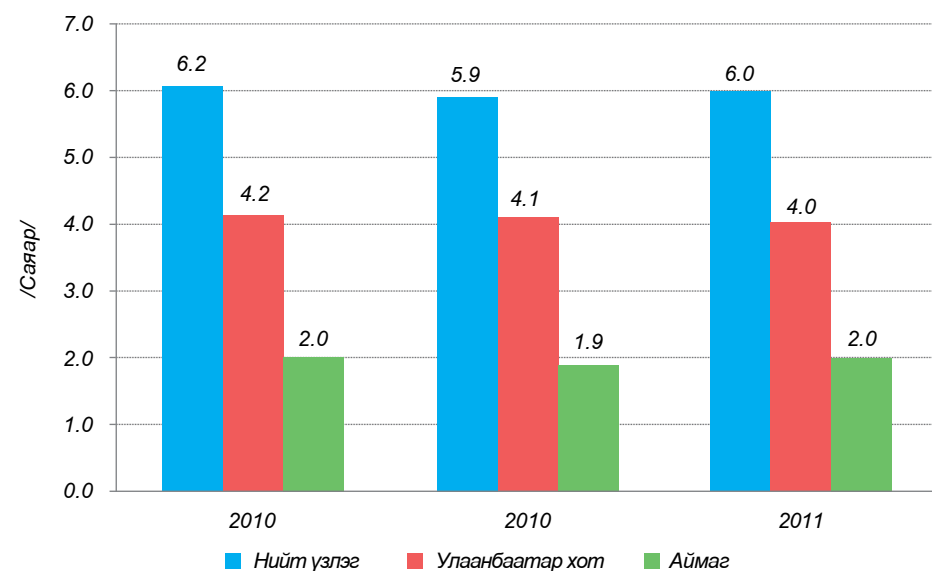
2012 оны байдлаар 221 өрхийн эрүүл мэндийн төв үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас Улаанбаатар хотын 1 302.6 мянган хүн амд 131 өрхийн эрүүл мэндийн төв, 21 аймгийн төвийн 608.4 мянган хүн амд 90 өрхийн эрүүл мэндийн төв эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна.

Хүснэгт 4.1.1 Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2012 он

Үзүүлэлт	Өрхийн эмнэлэг		Нийт дүн
	УБ хот	Аймаг	
Эмнэлгийн тоо	131	90	221
Их эмчийн тоо	510	300	810
Сувилагчийн тоо	502	283	785
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	4032369	2060281	6092650
Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь	44.9	40.9	43.6
Нэг иргэний жилд үзүүлсэн удаа	3.1	3.4	3.2
Нэг өрхийн эмчид ногдох үзлэгийн тоо	7906.6	6867.6	7521.8
Жирэмсний эрт үеийн хяналтын хувь	86.3	87.8	86.7

221 өрхийн эрүүл мэндийн төвд 810 их эмч, 785 сувилагч болон нийт 2069 эмч, эмнэлгийн ажиллагсад хүн амд тусламж үйлчилгээ үзүүлж байна. Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн бүтэц үйл ажиллагааны стандартад 1800-2000 хүн тутамд 1 их эмч ажиллана гэж заасан хэдий ч 2012 оны байдлаар улсын хэмжээнд 1 өрхийн эмчид 2378 хүн ногдож байна. Архангай, Баянхонгор, Булган, Дархан-Уул, Дорноговь, Дундговь, Орхон, Өмнөговь, Сэлэнгэ, Увс аймаг, Улаанбаатар хотод нэг их эмчид ногдох хүний тоо стандартад зааснаас өндөр байна.

Зураг 4.1.1 Өрхийн эрүүл мэндийн төвд хийгдсэн амбулаторийн үзлэгийн тоо, 2012 он

2012 онд өрхийн эрүүл мэндийн төвийн түвшинд жилд дунджаар 6.0 сая үзлэг хийгдэж, нэг иргэн жилд дунджаар 3.2 удаа өрхийн эмнэлэгт хандаж эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг авсан байна. Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь 43.6 байгаа ба УБ хотын өрхийн эрүүл мэндийн төвийн түвшинд 44.9 хувь, харин аймгийн өрхийн эрүүл мэндийн төвийн түвшинд 40.9 хувь байна. Өрхийн эмнэлгийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь өмнөх оноос 4.8 хувиар өссөн нь анхдагч шатлалын эмнэлгүүдэд Монголын мянганы сорилтын төслийн хүрээнд Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгийг хийж байгаатай холбоотой байна.

“Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн бүтэц, үйл ажиллагааны стандарт”-д гэрийн идэвхтэй эргэлтийн хувь 30 хувиас доошгүй байна гэж заасан хэдий ч 2012 оны байдлаар 26.7 хувь байна.

2012 оны байдлаар 1 хүртэлх насны хүүхдийн хяналтын хувь 99.2 хувь, 5 хүртэлх насны хүүхдийн хяналтын хувь 95.3 хувь, ахмад настны хяналтын хувь 83.7 хувь нь байгаа нь “Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн бүтэц, үйл ажиллагааны стандарт”-ыг ханган ажилласан байна.

УБ хотын өрхийн эрүүл мэндийн төвийн түвшинд 2005 онд 3.0 сая үзлэг хийгдэж байсан бол 2012 онд 4.0 үзлэг хийгдсэн байна. Жилд нэг өрхийн эмчид ногдох үзлэгийн тоо УБ хотод 7906.6 байгаа нь аймгийн түвшинд ажиллаж байгаа өрхийн нэг эмчид ногдох үзлэгээс 1039 үзлэгээр их байна.

4.2. Сумын эрүүл мэндийн төвийн болон сум дундын эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ

Сум, тосгоны эрүүл мэндийн төв нь харьяа нутаг дэвсгэрийнхээ хүн амд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг орчин үеийн болон уламжлалт анагаах ухааны аргаар үзүүлэх бөгөөд сумын эрүүл мэндийн төв нь тухайн сумын хүн амын тоо, байршлаас хамааран багийн эмчийн салбартай байж болно.

Сум дундын эмнэлэг нь хүн амын суурьшил, нягтралаас хамааран харьяалалын болон зэргэлдээ сумын хүн амд эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг үзүүлнэ.

2001 онд батлагдсан “Сумын эмнэлгийн бүтэц Үйл ажиллагааны улсын стандарт”-аар сумын эмнэлгүүд нь үйлчлэх хүрээний хүн амын тооноос хамааран 3 зэрэглэлд хуваагддаг. I зэрэглэлийн сумын эмнэлгийн үйлчлэх хүрээний хүн ам нь 4500 ба түүнээс дээш, ажиллах эмчийн доод хязгаарыг - 7, II зэрэглэлийн сумын эмнэлгийн хувьд 3001-4500 хүртэл хүн ам, ажиллах эмчийн доод хязгаарыг - 3, III зэрэглэлийн сумын эмнэлгийн хувьд 3000 хүртэл хүн ам, 1 эмч байхаар стандартад заасан байдаг.

Хүснэгт 4.2.1 Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлгүүдийн их эмчийн хангамжийг стандартын доод хязгаартай харьцуулсан байдал, 2012 он

Зэрэглэл	Эмнэлгийн тоо	Эмчийн тоо (дундаж)	Стандартын доод хэмжээ	Стандартын түвшинд		Стандартаас доогуур	
				Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
I зэрэглэл	31	4.0	7	3	9.7	28	90.3
II зэрэглэл	70	2.3	3	25	35.7	45	64.3
III зэрэглэл	170	1.7	1	170	100.0	0	0.0
Сум дундын эмнэлэг	37	4.9	8	3	7.7	36	92.3

Дээрх хүснэгтээс харахад I зэрэглэлийн сумын эрүүл мэндийн төвийн 9.7 хувь нь, II зэрэглэлийн сумын эрүүл мэндийн төвийн 35.7 хувь, III зэрэглэлийн сумын эрүүл мэндийн төв 100.0 хувь стандартад заасан эмчээр хангагдсан байна. III зэрэглэлийн сумын эрүүл мэндийн төвийн хувьд стандартаар доод тал 1 их эмч ажиллах ёстой бөгөөд 170 сумын эрүүл мэндийн төвөөс 52 (30.6 хувь) нь 1 их эмчтэй, 103 (60.6 хувь) сумын эрүүл мэндийн төв 2 их эмчтэй, 15 (8.8 хувь) нь 3 ба түүнээс олон их эмчтэй ажиллаж байна.

Дээрх хүснэгтээс харахад I зэрэглэлийн сумын эрүүл мэндийн төвийн 6.5 хувь нь, II зэрэглэлийн сумын эрүүл мэндийн төвийн 33.8 хувь, III зэрэглэлийн сумын эрүүл мэндийн төв 100.0 хувь стандартад заасан эмчээр хангагдсан байна.

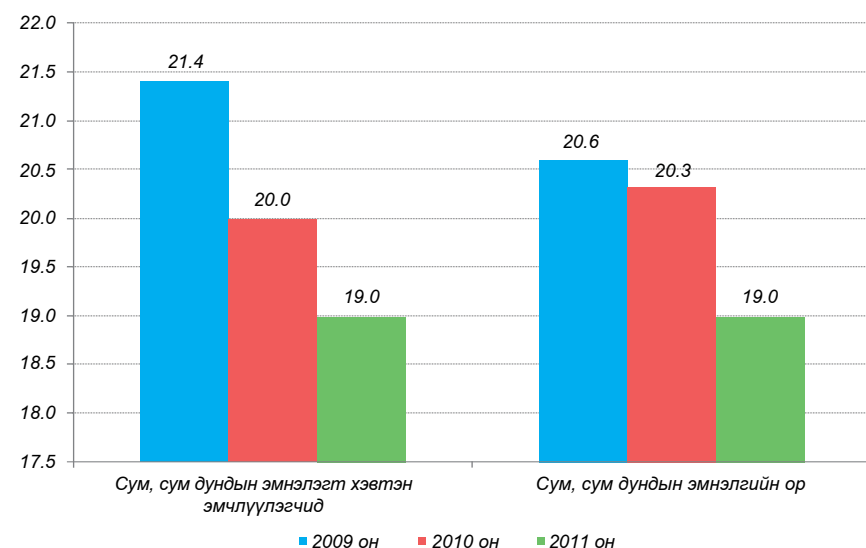
III зэрэглэлийн сумын эрүүл мэндийн төвийн хувьд стандартаар доод тал 1 их эмч ажиллах ёстой бөгөөд 172 сумын эрүүл мэндийн төвөөс 59 (34.3 хувь) нь 1 их эмчтэй, 104 (60.5 хувь) сумын эрүүл мэндийн төв 2 их эмчтэй, 9 (5.2 хувь) нь 3 ба түүнээс олон их эмчтэй ажиллаж байна.

Хүснэгт 4.2.2 Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлгүүдийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанарын болон хүртээмжийн зарим үзүүлэлтүүд

Үзүүлэлт	2009 он			2011 он		
	Сумын эрүүл мэндийн төв	Сум дундын эмнэлэг	Нийт дүн	Сумын эрүүл мэндийн төв	Сум дундын эмнэлэг	Нийт дүн
Эмнэлгийн орны тоо	3038	624	3662	2928	675	3603
Их эмчийн тоо	562	149	711	576	171	747
Сувилагчийн тоо	1373	246	2992	1341	243	1584
Дундаж ор хоног	7.8	6.4	7.1	8.0	7.8	7.9
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	114836	25110	139946	109720	22905	132625
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	2246335	362549	2608884	2009293	427516	2436809
Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь	39.8	40.8	39.9	39.5	37.5	39.2
Жирэмсний эрт үеийн хяналтын хувь	87.4	89.4	87.6	89.5	92.6	90.0
Эхийн эндэгдэл (100 000 амьд төрөлтөд)	136.5	175.7	143.6	58.0	145.3	76.4
Нялхсын эндэгдэл (1000 амьд төрсөн хүүхдэд)	42.2	29.9	39.9	36.2	28.3	34.5

2011 оны байдлаар эмнэлгийн нийт орны 19.0 хувь нь сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт ногдож байгаа бөгөөд 2009 онтой харьцуулбал 59 ороор буюу 1.6 хувиар буурсан байна. Сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт жилд 132.6 мянган хүн хэвтэн эмчлүүлсэн байна. 2011 хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоог 2009 онтой харьцуулахад сум дундын эмнэлэгт 8.8 хувиар, сумын эмнэлэгт 4.5 хувиар буурсан байна. Энэ нь эмнэлэгт хэвтэлтийн түвшинг багасгаж нийгмийн эрүүл мэндийг дэмжиж, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх бодлогыг хэрэгжүүлж байгаатай холбоотой юм.

Зураг 4.2.2 Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид, орны эзлэх хувь, 2009-2011 он

Дундаж ор хоног 2009 онд 7.1 хоног байсан бол 2011 онд 7.9 болж нэмэгдсэн байна. Сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт нэг иргэний үзүүлсэн дундаж тоо 2009 онд 3.0 байсан бол 2011 онд 2.6 болон буурсан байна.

2011 онд сумын болон сум дундын эмнэлгийн түвшинд жирэмсний эрт үеийн хяналт 90.0 хувь болж 2009 оноос 2.4 хувиар нэмэгдсэн байна.

2011 онд нийт эндсэн эхийн 14.7 хувь (5 тохиолдол) нь сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт эндсэн байна. 2009 онтой харьцуулахад 100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшин сум дундын эмнэлгийн түвшинд 30.4-оор, сумын эрүүл мэндийн төвийн түвшинд 78.5-оор буурсан байна.

2011 онд 1000 амьд төрсөн хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийн түвшин сумын эрүүл мэндийн түвшинд 36.2, сум дундын эмнэлгийн түвшинд 28.3 байна. Сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлгийн нялхсын эндэгдлийн түвшин 2010 онтой харьцуулахад 1000 амьд төрөлт тутамд 7.2-оор буурсан байна.

4.3. Нэгдсэн эмнэлэг, нийгмийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж, үйлчилгээ

Нэгдсэн эмнэлэг нь хүн амд 7-гоос доошгүй мэргэжлээр /дотор, хүүхэд, эх барих, эмэгтэйчүүд, ерөнхий мэс засал, шүд, мэдрэл, халдварт/-ээр эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг амбулатори болон хэвтүүлэн эмчлэх хэлбэрээр үзүүлэх бөгөөд хүн амын байршил, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний эрэлт хэрэгцээг үндэслэн салбар амбулаторитой байж болно гэж Эрүүл мэндийн шинэчилсэн хуулинд заажээ.

Нийгмийн эрүүл мэндийн төв нь нийгмийн эрүүл мэндийн талаар төрөөс баримтлах бодлого, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх, эрүүл мэндийг дэмжих орчин бүрдүүлэх үйл ажиллагааг аймаг, дүүргийн түвшинд зохион байгуулна.

2011 оны байдлаар 17 аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт 903 их эмч, 1515 сувилагч, 2108 эмнэлгийн дунд мэргэжилтэн, нийтдээ 4471 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, 8 дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, нийгмийн эрүүл мэндийн төвд 711 их эмч, 766 сувилагч, 1027 эмнэлгийн дунд мэргэжилтэн, нийтдээ 2637 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүд ажиллаж байна.

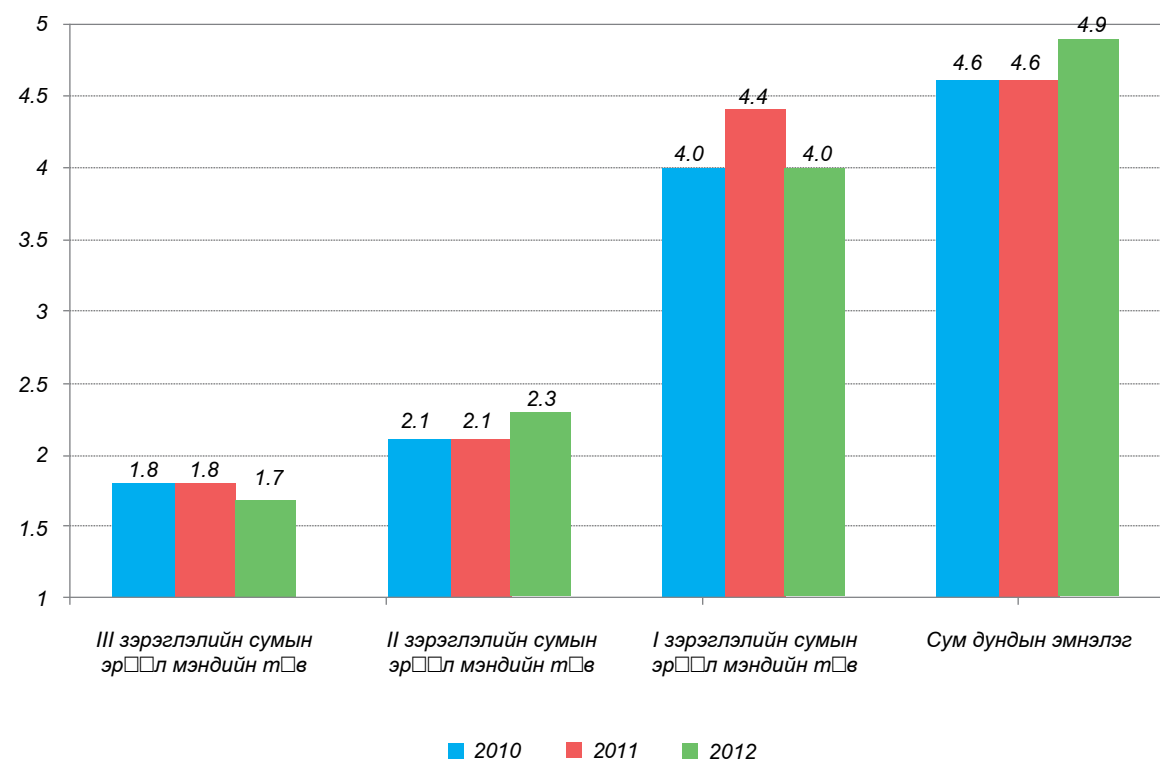
2001 онд аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн бүтэц үйл ажиллагааны улсын стандарт MNS 5095:2001 батлагдсан бөгөөд тус стандартыг дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд мөн адил мөрдөж байна.

Уг стандартад аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт ажиллах эмчийн тоог аймгийн нийт хүн амын тоог харгалзан ялгавартай тогтоосон. 2011 оны байдлаар аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн 11.8 хувь буюу 2 эмнэлэг стандартын шаардлагыг хараахан хангаагүй байна.

Хүснэгт 4.3.1. Аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн их эмчийн хүртээмжийг стандартын доод хязгаартай харьцуулсан байдал, 2011 он

Аймгийн нийт хүн амын тоо	Эмчийн тоо (дундаж)	Стандартын доод хэмжээ	Стандартын түвшинд		Стандартаас доогуур	
			Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
65500 хүртэл	45.3	37.5	8	88.9	1	11.1
65501-90500 хүртэл	58.6	50	5	100	0	0.0
90501-ээс дээш	67.0	58.5	2	66.7	1	33.3
Дундаж	-	-	15	88.2	2	11.8

Дээрх хүснэгтээс харахад 65500 хүн амтай аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт ажиллаж байгаа эмчийн дундаж тоо стандартад заасан хэмжээнээс 7.8-аар, 65501-90501 хүртэл хүн амтай аймгийн нэгдсэн эмнэлэг 8.6-аар, 95501-ээс дээш хүн амтай аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт ажиллаж байгаа эмчийн дундаж тоо стандартад заасан хэмжээнээс 8,5-аар их байгаа нь аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн орон тооны доод хязгаарыг шинэчлэн тогтоох шаардлагатай байгааг харуулж байна.

Зураг 4.2.1 Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлэгт ногдох эмчийн дундаж тоо, 2010-2011

I зэрэглэлийн сумын эрүүл мэндийн төвд стандартаар доод тал 7 эмч ажиллах ёстой бөгөөд эмчийн дундаж тоо стандартад заасан хэмжээнээс 1.7 дахин бага байгаа бөгөөд дундажаар 4.0 их эмч ажиллаж байна.

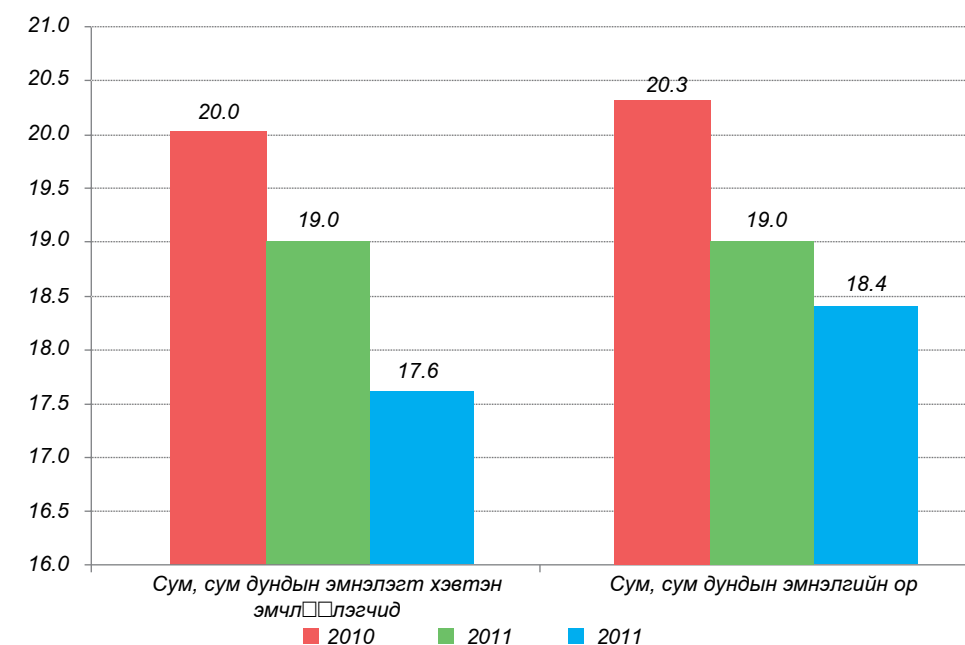
Сум дундын эмнэлгээс 3 эмнэлэг нь стандартад заасны дагуу 8 их эмчтэй ажиллаж, үлдсэн 36 эмнэлгийн хувьд стандартаас доогуур буюу дундажаар 4.9 их эмч ажиллаж байна. Өөрөөр хэлбэл эмчийн хангамж сум дундын эмнэлгүүдийн 92.3 хувьд стандартын түвшинд хүрэхгүй байна. Энэ үзүүлэлт нь сум дундын эмнэлгүүдийг нарийн мэргэжлийн эмчээр хангах шаардлага хэрэгцээ байгааг харуулж байна.

Хүснэгт 4.2.2 Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлгүүдийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанарын болон хүртээмжийн зарим үзүүлэлтүүд

Үзүүлэлт	2010 он			2012 он		
	Сумын эмнэлэг	Сум дундын эмнэлэг	Нийт дүн	Сумын эмнэлэг	Сум дундын эмнэлэг	Нийт дүн
Эмнэлгийн орны тоо	2988	642	3630	2950	658	3608
Их эмчийн тоо	564	168	732	582	192	774
Сувилагчийн тоо	1349	251	1600	1345	258	1603
Дундаж ор хоног	7.8	7.4	7.6	7.1	8.9	8.0
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	112692	23897	136589	104663	22720	127383
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	2102553	417396	2519949	2002007	427686	2429693
Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь	39.3	38.6	39.0	43.7	41.1	43.2
Жирэмсний эрт үеийн хяналтын хувь	88.1	91.8	90.0	90.3	90.8	90.4
Эхийн эндэгдэл (100 000 амьд төрөлтөд)	17.2	60.7	39.0	104.6	144.7	113.6
Нялхсын эндэгдэл (1000 амьд төрсөн хүүхдэд)	43.4	28.5	36.0	33.7	37.6	34.6

2012 оны байдлаар эмнэлгийн нийт орны 18.4 хувь нь сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт ногдож байгаа бөгөөд 2010 онтой харьцуулбал 22 ороор буюу 0.6 хувиар буурсан байна.

Сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт жилд 127.3 мянган хүн хэвтэн эмчлүүлсэн байна. 2012 онд хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоог 2010 онтой харьцуулахад сум дундын эмнэлэгт 7.6 хувиар, сумын эмнэлэгт 5.2 хувиар буурсан байна.

Зураг 4.2.2 Сумын эрүүл мэндийн төв, сум дундын эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид, орны эзлэх хувь, 2009-2011

Дундаж ор хоног 2010 онд 7.6 хоног байсан бол 2012 онд 8.0 болж нэмэгдсэн байна. Сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт нэг иргэний үзүүлсэн дундаж тоо 2010 онд 2.5 байсан бол 2012 онд 2.6 болж нэмэгдсэн байна.

2012 онд сумын болон сум дундын эмнэлгийн түвшинд жирэмсний эрт үеийн хяналт 90.4 болж 2010 оноос 0.4 хувиар нэмэгдсэн байна.

2012 онд нийт эндсэн эхийн 18.4 хувь (7 тохиолдол) нь сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлэгт эндсэн байна. 2010 онтой харьцуулахад 100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшин сум дундын эмнэлгийн түвшинд 87.4-оор, сумын эрүүл мэндийн төвийн түвшинд 84.0-оор өссөн байна.

2012 онд 1000 амьд төрсөн хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийн түвшин сумын эрүүл мэндийн төвийн түвшинд 33.7, сум дундын эмнэлгийн түвшинд 37.6 байна. Сумын эрүүл мэндийн төв болон сум дундын эмнэлгийн нялхасын эндэгдлийн түвшин 2010 оноос 1.4-оор буурсан байна.

4.3. Нэгдсэн эмнэлэг, нийгмийн эрүүл мэндийн төвийн тусламж, үйлчилгээ

Нэгдсэн эмнэлэг нь хүн амд 7-гоос доошгүй чиглэл /дотор, хүүхэд, эх барих, эмэгтэйчүүд, ерөнхий мэс засал, шүд, мэдрэл, халдварт/-ээр эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг амбулатори болон хэвтүүлэн эмчлэх хэлбэрээр үзүүлэх бөгөөд хүн амын байршил, эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний эрэлт хэрэгцээг үндэслэн салбар амбулаторитой байж болно.

Нийгмийн эрүүл мэндийн төв нь нийгмийн эрүүл мэндийн талаар төрөөс баримтлах бодлого, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх, эрүүл мэндийг дэмжих орчин бүрдүүлэх үйл ажиллагааг аймаг, дүүргийн түвшинд зохион байгуулна.

2012 оны байдлаар 16 аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт 904 их эмч, 1524 сувилагч, 2076 эмнэлгийн дунд мэргэжилтэн, нийтдээ 4438 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, Улаанбаатар хотын дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, нийгмийн эрүүл мэндийн төвүүдэд 785 их эмч, 822 сувилагч, 1081 эмнэлгийн дунд мэргэжилтэн, нийтдээ 2840 эмч, эмнэлгийн ажиллагсад ажиллаж байна.

2001 онд аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн бүтэц үйл ажиллагааны улсын стандарт MNS 5095:2001 батлагдсан бөгөөд тус стандартыг дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд мөн адил мөрдөж байна.

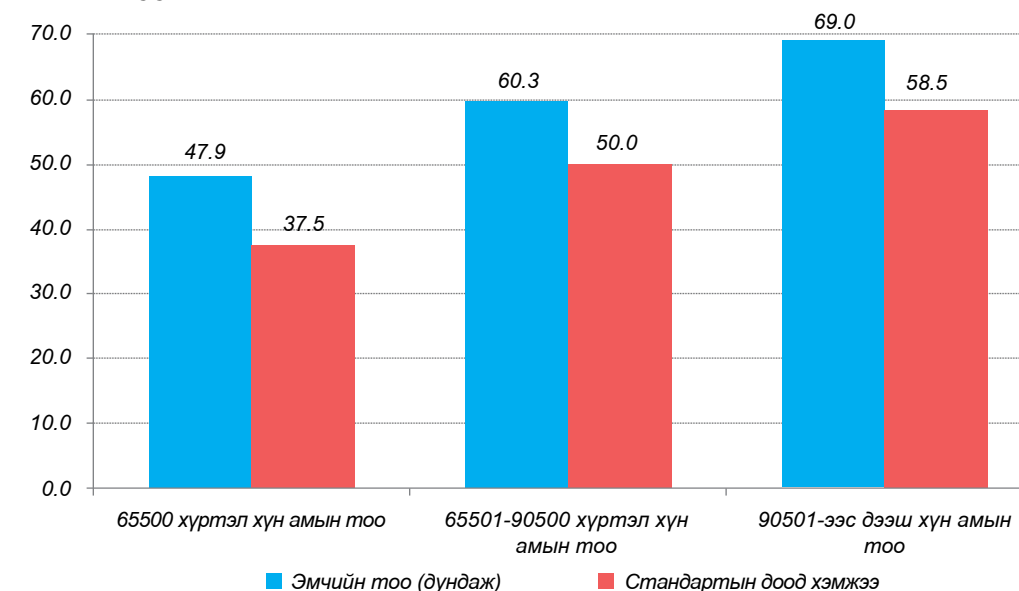
Уг стандартад аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт ажиллах эмчийн тоог аймгийн нийт хүн амын тоог харгалзан ялгавартай тогтоосон. 2012 оны байдлаар аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн 12.5 хувь буюу 2 эмнэлэг стандартын шаардлагыг хараахан хангаагүй байна.

Хүснэгт 4.3.1. Аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн их эмчийн хүртээмжийг стандартын доод хязгаартай харьцуулсан байдал, 2012

Аймгийн нийт хүн амын тоо	Эмчийн тоо (дундаж)	Стандартын доод хэмжээ	Стандартын түвшинд		Стандартаас доогуур	
			Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
65500 хүртэл	47.9	37.5	6	85.7	1	14.3
65501-90500 хүртэл	60.3	50	6	100	0	0.0
90501-ээс дээш	69.0	58.5	2	66.7	1	33.3
Дундаж	-	-	14	87.5	2	12.5

Дээрх хүснэгтээс харахад 65 500 хүн амтай аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт ажиллаж байгаа эмчийн дундаж тоо стандартад заасан хэмжээнээс 10.4-аар, 65501-90501 хүртэл хүн амтай аймгийн нэгдсэн эмнэлэг 10.3-аар, 95501-ээс дээш хүн амтай аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт ажиллаж байгаа эмчийн дундаж тоо стандартад заасан хэмжээнээс 10.5-аар их байгаа нь аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийн орон тооны доод хязгаарыг шинэчлэн тогтоох шаардлагатай байгааг харуулж байна.

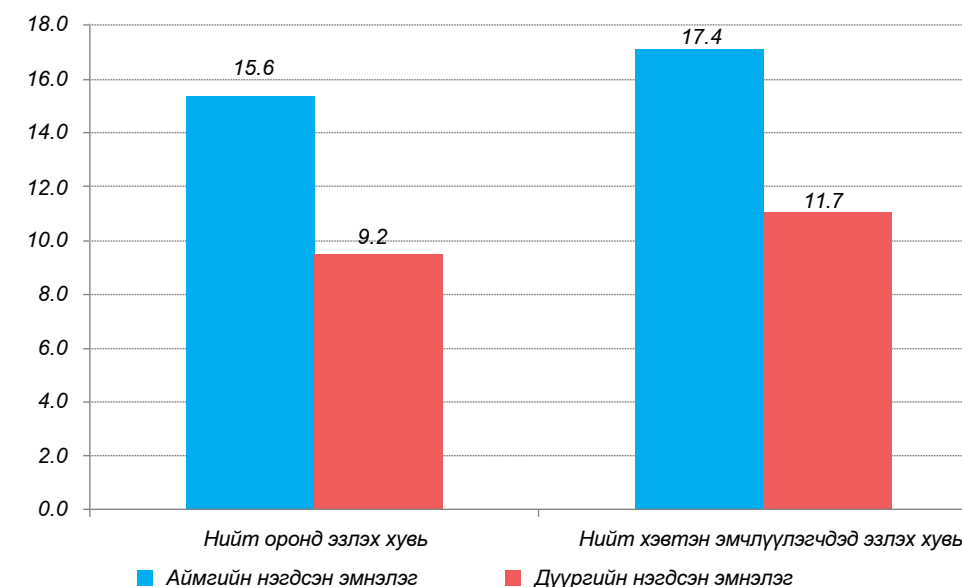
Зураг 4.3.1. Аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн их эмчийн хүртээмжийг стандартын доод хязгаартай харьцуулсан байдал, 2012

Аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүдэд эмнэлгийн нийт орны 15.6 хувь нь ногдож байгаа бөгөөд 2012 онд аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн орны тоо 3070 буюу 2011 онтой харьцуулахад 143 -аар буурсан нь Өмнөговь аймгийн нэгдсэн эмнэлэг нь Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв болсонтой холбоотой байна.

Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, нийгмийн эрүүл мэндийн төвүүдэд нийт орны 9.2 нь хувь ногдож байгаа бөгөөд дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 2010 онд 74.7 мянга байсан бол 2012 онд 84.9 мянга болж, 10.1 мянган хүнээр нэмэгдсэн байна.

Зураг 4.3.2. Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид, орны эзлэх хувь, 2012

Хүснэгт 4.3.2. Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд

Үзүүлэлт	2010 он		2011 он		2012 он		Сүүлийн 3 жилийн дундаж	
	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	Дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг
Эмнэлгийн орны тоо	3189	1353	3213	1808	3070	3070	3204	1656
Их эмчийн тоо	894	699	903	711	904	904	900	732
Сувилагчийн тоо	1536	747	1515	766	1524	1524	1525	778
Дундаж ор хоног	7.9	7.7	7.8	7.5	7.7	7.5	8.1	7.9
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	123,750	74,767	127,414	76,783	125,369	84,892	125511	78814
Хоног болоогүй нас баралтын хувь	30.8	29.9	34.1	29.6	31.5	31.4	32.1	30.3
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	1516156	2017029	1616455	2033432	1425793	2168522	1555979	1970257
Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь	40.3	45.6	41.8	45.3	37.6	45.0	41.8	45.2
Эхийн эндэгдэл (100 000 амьд төрөлтөд)	41.9	-	49.7	-	49.8	-	48.7	-
Нялхсын эндэгдэл (1000 амьд төрсөн хүүхдэд)	15.0	-	15.1	-	12.0	-	14.0	-
Доод шатлалаас ирж хэвтэн эмчлүүлэгчдийн хувь	16.0	-	16.5	-	13.7	-	-	-

Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн дундаж ор хоног 2010 онд 7.9 байсан бол 2012 онд 7.7 болж, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгүүдийн дундаж ор хоног 2010 онд 7.7 байсан бол 2012 онд 7.5 болж тус тус буурсан байна. 2012 онд эмнэлгийн хоног болоогүй нас баралтын эзлэх хувь аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 2010 оноос 0.7 хувиар, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 1.5 хувиар нэмэгдсэн байна. Амбулаториор үйлчлүүлсэн хүний тоо 2010 онд аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 1.5 сая, дүүргийн эмнэлгийн түвшинд 2.0 сая байсан бол аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 1.4 болж буурсан ба дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 2.1 сая болж нэмэгдсэн байна. Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 2010 оноос 2.7 хувиар буурсан, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд сүүлийн 3 жилийн дундаж түвшинд байна. Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн нялхсын эндэгдлийн түвшин сүүлийн 3 жилд тогтвортой буурсан бөгөөд сүүлийн 3 жилийн дундаж 14.0 байна. Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн түвшинд 100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдлийн түвшин 2012 онд 49.8 байгаа нь 2010 онтой харьцуулахад 7.9-оор нэмэгдсэн байна. Сүүлийн 3 жилд дунджаар аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 13.7 хувийг хөдөөнөөс буюу сум, сум дундын эмнэлгээс илгээсэн өвчтнүүд эзэлж байна. 2012 онд хөдөөнөөс аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт ирж хэвтэн эмчлүүлэгчид өмнөх 2010 онтой харьцуулахад 2.3 хувиар буурсан байна.

4.4 Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төвийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ

Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв нь бүс нутгийн хүн амд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, эрүүл мэндийн бусад байгууллагад мэргэжлийн аргачилсан зөвлөгөө өгөх, сургалт зохион байгуулах чиг үүрэг бүхий эрүүл мэндийн байгууллага юм.

2012 оны байдлаар улсын хэмжээнд Орхон, Дорнод, Өвөрхангай, Ховд, Өмнөговь аймгийн нэгдсэн эмнэлгүүд БОЭТ-ийн статусаар үйл ажиллагаа явуулж байгаа ба 412 их эмч, 665 сувилагч, 896 эмнэлгийн дунд мэргэжилтэн, нийтдээ 1855 эмч, эмнэлгийн ажиллагсад ажиллаж байна.

Хүснэгт 4.4.1. БОЭТ-ийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2010-2012

Үзүүлэлт	Онууд			Сүүлийн 3 жилийн дундаж
	2010	2011	2012	
Эмнэлгийн орны тоо	1129	1145	1290	1188.0
Дундаж ор хоног	7.8	7.5	7.7	7.7
Хоног болоогүй нас баралтын хувь	30.0	26.8	29.6	28.8
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	46249	43163	49417	46276
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	454569	458211	555650	489477
Эхийн эндэгдэл (100 000 амьд төрөлтөд)	14.2	63.7	33.2	37.5
Нялхсын эндэгдэл (1000 амьд төрсөн хүүхдэд)	21.8	15.9	14.9	16.3
Доод шатлалаас ирж хэвтэн эмчлүүлэгчдийн хувь	31.1	27.6	26.3	28.3

2012 онд БОЭТ-д 49.4 мянган хүн хэвтэн эмчлүүлсэн бөгөөд, жилд дунджаар 13019 хүн сумын болон сум дундын эмнэлэг, бүсийн аймгуудаас ирж хэвтэн эмчлүүлж байгаа нь нийт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 26.4 хувьтай тэнцэж байна.

БОЭТ-ийн дундаж ор хоног 2010 онд 7.8 байсан бол 2012 онд 7.7 болж буурсан байна. Түүнчлэн эмнэлэгт хоног болоогүй нас баралтын хувь 2010 онд 30.0 байсан бол 2012 онд 30.4 хувь болж 0.4 хувиар нэмэгдсэн байна.

Сүүлийн 3 жилд улсын хэмжээнд нялхсын эндэгдэл тогтвортой бага түвшинд байгаа хандлагын дагуу БОЭТ-ийн 1000 амьд төрсөн хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдлийн түвшин 2012 онд 1000 амьд төрөлтөд 14.9 байгаа нь аймгийн дунджаас доогуур байна. 2012 онд Өвөрхангай, Дорнод аймгийн БОЭТ-д тус бүр 1 эх эндсэн байна.

Хүснэгт 4.4.2. БОЭТ-ийн үйл ажиллагааны зарим үзүүлэлт, 2012

Аймаг БОЭТ	Хэвтэн эмчлүүлэгчид	Ор хоног	Дундаж ор хоног	Хоног болоогүй нас баралт	Амбулаторийн үзлэг	Бүртгэгдсэн халдварт бус өвчлөл	Эхийн эндэгдэл /100000 амьд төрөлтөд/	Нялхасын эндэгдэл /1000 амьд төрсөн хүүхдэд/	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл /1000 амьд төрсөн хүүхдэд/
Дорнод	11350	95466	8.4	32.7	96877	16575	54.1	12.4	14.6
Орхон	13945	109341	7.8	21.2	156591	4157	38.8	12.0	12.4
Өвөрхангай	8025	61966	7.7	31.9	79794	26921	57.3	24.7	25.8
Өмнөговь	6051	40446	6.7	62.5	100486	14463	0.0	14.9	14.9
Ховд	10046	75092	7.5	24.0	121902	19263	0.0	12.2	12.8
Дүн	49417	382311	7.7	30.4	555650	81379	33.2	14.9	15.8

Хүснэгт 4.4.3. БОЭТ-ийн хүний нөөцийн зарим үзүүлэлт, 2012

№	Аймаг БОЭТ	Нийт ажиллагсад	Үүнээс			Орны тоо
			Тусгай мэргэжлийн мэргэжилтэн	Их эмч	Сувилагч	
1	Дорнод	490	214	93	155	322
2	Орхон	506	255	108	207	369
3	Өвөрхангай	292	151	68	108	216
4	Өмнөговь	203	96	54	66	125
5	Ховд	364	180	89	129	258
	Дүн	1855	896	412	665	1290

4.5 Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдийн тусламж, үйлчилгээ

Төв эмнэлэг нь улсын хэмжээнд төрөлжсөн мэргэжлээр эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг амбулатори болон хэвтүүлэн эмчлэх хэлбэрээр үзүүлэх, сургалт, судалгааны ажил эрхлэх, эрүүл мэндийн бусад байгууллагыг лавлагаа мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажиллаж байна.

Тусгай мэргэжлийн төв нь улсын хэмжээнд тухайн мэргэжлээр эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг амбулатори болон хэвтүүлэн эмчлэх хэлбэрээр үзүүлэх, лавлагаа, сургалт, эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажил эрхлэн эрүүл мэндийн бусад байгууллагыг мэргэжил, арга зүйгээр хангаж ажиллаж байна. 2012 оны байдлаар төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдэд 1327 их эмч, 1988 сувилагч, 2396 эмнэлгийн дунд мэргэжилтэн, нийтдээ 6169 эмч, эмнэлгийн ажиллагсад ажиллаж байна.

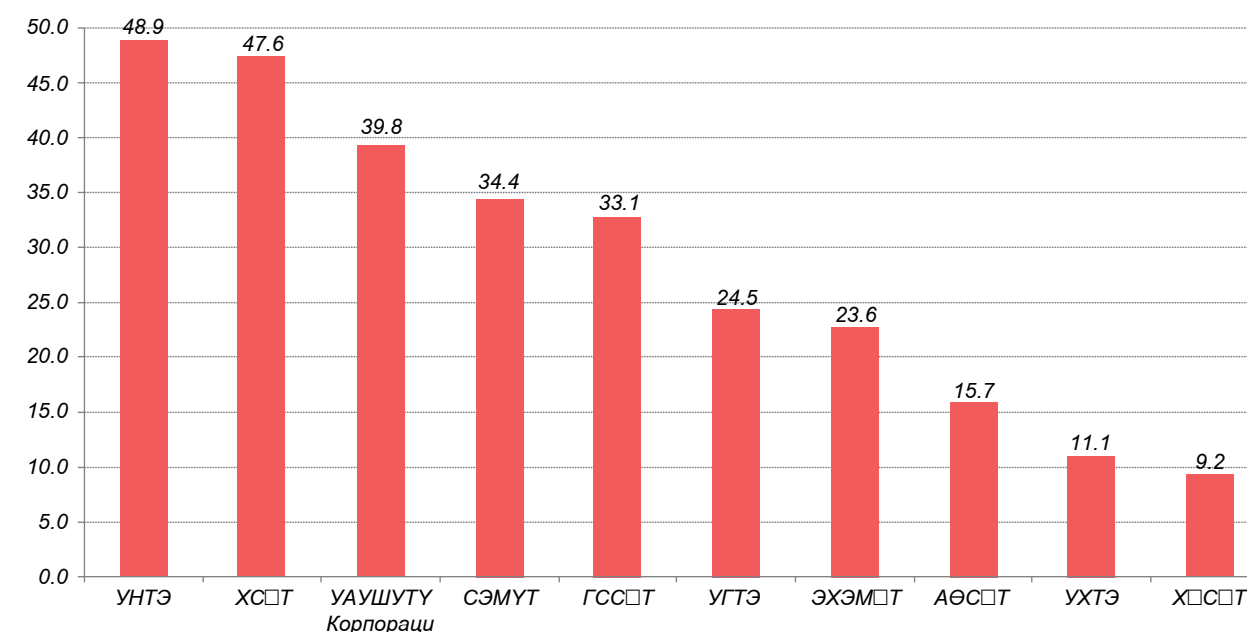
Нийт эмнэлгийн орны 20.8 хувь нь, мөн хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 19.6 хувь нь УБ хотын төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдэд ногдож байна.

Дундаж ор хоног 2010 онд 10.0 байсан бол 2012 онд 9.2 болж буурсан байна. Түүнчлэн эмнэлэгт хоног болоогүй нас баралтын хувь 2010 онд 23.5 байсан бол 2012 онд 22.3 хувь болж буурсан бөгөөд сүүлийн 3 жилийн дундаж 22.3 хувь байна.

Хүснэгт 4.5.1. Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төвүүдийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанарын болон хүртээмжийн зарим үзүүлэлтүүд

Үзүүлэлт	Онууд			Сүүлийн 3 жилийн дундаж
	2010	2011	2012	
Эмнэлгийн орны тоо	3995	3995	4085	4025.0
Их эмчийн тоо	1207	1280	1327	1271.3
Сувилагчийн тоо	1866	1937	1988	1930.3
Дундаж ор хоног	10.0	9.9	9.2	9.7
Хоног болоогүй нас баралтын хувь	23.5	21.2	22.3	22.3
Хэвтэн эмчлүүлэгчийн тоо	135248	137929	141381	138186.0
Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо	1187610	1200639	1237295	1208514.7
Доод шатлалаас ирж хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо /хөдөөнөөс/	33622	34741	32007	33456.7

Сүүлийн 3 жилийн дунджаар төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдэд 138 мянган хүн хэвтэн эмчлүүлж байгаагийн 24.2 хувийг хөдөөнөөс ирж хэвтэн эмчлүүлэгчид эзэлж байна. 2010 онтой харьцуулбал 2012 онд нийт хэвтэн эмчлүүлэгчид 4.3 хувиар нэмэгдэж, хөдөөнөөс ирж хэвтэн эмчлүүлэгч 5.1 хувиар буурсан байна.

Зураг 4.5.1. Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдэд хөдөө орон нутгаас ирж эмчлүүлэгчдийн эзлэх хувь, 2012**Хүснэгт 4.5.2. Төв эмнэлэг, тусгай мэргэжлийн төвүүдийн үйл ажиллагааны зарим үр дүнгийн үзүүлэлтүүд, 2012**

Эмнэлгүүдийн нэр	Амбулаторийн үзлэгийн тоо	Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчид	Дундаж ор хоног	Хоног болоогүй нас баралт
Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг	216186	20581	8.2	24.7
Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэг	90405	7422	9.0	25.4
Улсын гуравдугаар төв эмнэлэг	142118	16177	8.5	18.8
Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	150512	37384	6.4	21.8
Хавдар судлалын үндэсний төв	88117	7392	9.1	2.4
Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв	88999	11935	13.4	20.5
Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв	98937	11653	12.9	27.9
Арьсны өвчин судлалын үндэсний төв	90686	5842	10.1	0.0
Сэтгэц эмгэг мансуурлын үндэсний төв	64205	5765	19.7	0.0
Хүүхдийн төв сувилагч	0	276	9.1	0.0
Уламжлалт анагаахын шинжлэх ухаан технологийн үндэсний корпораци	24525	3449	9.5	0.0
Шүүх шинжилгээний бүртгэл мэдээллийн хэлтэс	15000	0	0.0	0.0
Герентологийн үндэсний төв	11449	0	0.0	0.0

4.6 Хувийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ

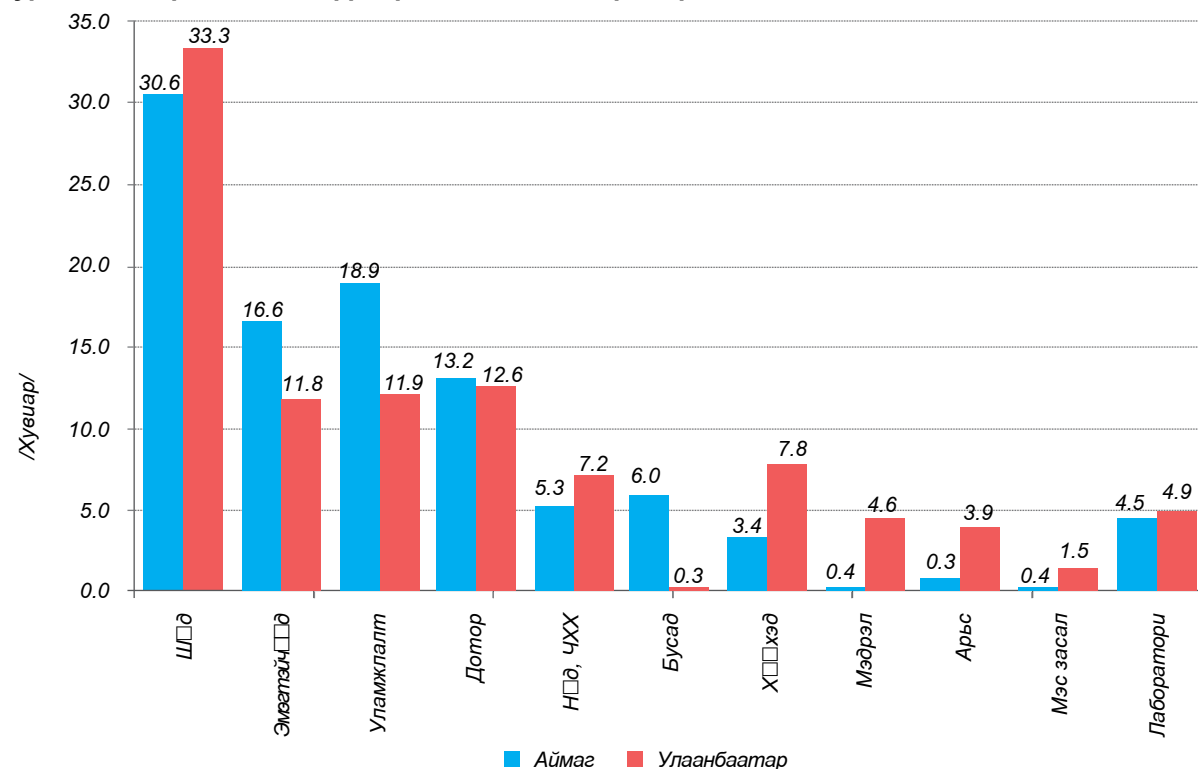
2012 оны байдлаар 179 ортой, 851 үүдэн хувийн эмнэлэг үйл ажиллагаа явуулж нийт 5513 эмч, эмнэлгийн ажиллагсад ажиллаж байна. Үүнээс 1904 их эмч, 1836 сувилагч, эмнэлгийн тусгай дунд мэргэжилтэн байна.

Хүснэгт 4.6.1 Хувийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд, 2012

	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Ортой эмнэлгийн тоо		160	160	166	171	179
Үүдэн эмнэлгийн тоо	466	523	922	947	1013	851
Эмнэлгийн орны тоо	964	1982	2422	2527	3069	3606
Нийт оронд эзлэх хувь	5.4	10.8	13.6	14.2	16.2	18.4
Эмчийн тоо	736	1145	1396	1549	1677	1904
Сувилагч	296	682	858	1007	1135	1275
Амбулаторийн үзлэгийн тоо	-	1 016 705	1 304 897	1 036 934	1 986 901	1 320 932
Эмнэлэгт хэвтсэн хүний тоо	23592	63 267	75 003	86 117	97 821	111 338
Дундаж ор хоног	11.3	9	8.1	7.9	8.2	7.7

Хувийн эмнэлгүүдийг орны тоо 2005 онд 1982 байсан бол 2012 онд 3606 болж нэмэгдсэн бөгөөд нийт эмнэлгийн орны 18.4 хувийг эзэлж байна. 2005 оноос хувийн эмнэлгүүдийг ялангуяа ортой эмнэлгийг шинээр байгуулахыг хязгаарлах, харин үйл ажиллагааны чиглэл нь улсын эмнэлгийн үзүүлж байгаа зарим эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг хувийн эмнэлгүүдээр гүйцэтгүүлэх, үйл ажиллагааны чиглэлийг өргөжүүлэх, төрөлжүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлж ирсэн билээ.

Зураг 4.6.1. Үүдэн эмнэлгүүд, үйлчилгээний төрлөөр, 2012

Хувийн эмнэлгүүдээр 2005 онд 1016705 хүн амбулаториор үйлчлүүлж, 63267 хүн хэвтэн эмчлүүлж байсан бол 2012 онд амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн тоо 1320932, хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 111338 болж нэмэгдсэн байна.

2012 оны байдлаар хувийн ортой эмнэлгүүдийн 41.4 хувь нь дотор, 11.5 хувь нь мэдрэл, 11.6 хувь нь уламжлалт, 8.7 хувь нь эмэгтэйчүүд, 6.8 хувь нь мэс засал, 5.3 хувь нь хүүхдийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байна.

Хүснэгт 4.6.2. Хувийн ортой эмнэлгүүдийн хэвтэн эмчлүүлэгчдийн хувь, 2012

Үзүүлэлт	Эмнэлгийн тоо		Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо	
	Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
5-8 ортой	13	7.3	3362	3.4
10-12 ортой	62	34.6	26762	27.4
15 ортой	40	22.3	21562	22.0
20-25 ортой	32	17.9	23542	24.1
30 ортой	11	6.1	7406	7.6
40-50 ортой	7	3.9	11231	11.5
50 ба түүнээс дээш ортой	14	7.8	17473	17.9
Нийт дүн	179	100	111338	100

Хувийн эмнэлгүүдийг орны хүчин чадлаар ангилж авч үзвэл 5-8 ортой эмнэлэг 9.9 хувийг, 10-12 ортой эмнэлэг 40.9 хувийг, 15 ортой эмнэлэг 22.8 хувийг тус тус эзэлж байгаа бөгөөд хувийн эмнэлгийн 73.7 хувийг нь 15 хүртэлх ортой эмнэлгүүд эзэлж байна.

4.7. Түргэн тусламжийн үйл ажиллагаа

Түргэн тусламжийн үйлчилгээг үр дүнтэй бүтэц, зохион байгуулалтад оруулах, менежментийг сайжруулах, техник, багаж, тоног төхөрөөмжийг шинэчлэх, боловсон хүчний мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх замаар олон улсын жишигт ойртсон нэгдсэн тогтолцоо бий болгох шаардлагын үүднээс “Үндэсний түргэн тусламжийн сүлжээ хөтөлбөр”-ийг 2010 оны 12 сарын 8-ны өдрийн Засгийн газрын 318 дугаар тогтоолоор баталсан билээ.

2012 онд улсын хэмжээнд 684.8 түргэн тусламжийн дуудлага хүлээн авч гүйцэтгэснээс 11.5 хувийг алсын дуудлага эзэлж байна.

Хүснэгт 4.7.1. Түргэн тусламжийн дуудлага, 2012

№	Аймгууд	Бүгд	Үүнээс алсын дуудлага	
			Бодит тоо	Эзлэх хувь
1	Архангай	21257	4714	22.2
2	Баян-Өлгий	18796	6223	33.1
3	Баянхонгор	14152	2945	20.8
4	Булган	13726	3119	22.7
5	Говь-Алтай	17986	2900	16.1
6	Говьсүмбэр	6433	589	9.2
7	Дархан-Уул	25363	925	3.6
8	Дорноговь	21902	3378	15.4
9	Дорнод	16554	2576	15.6
10	Дундговь	13612	3391	24.9
11	Завхан	16526	3215	19.5
12	Орхон	19362	321	1.7
13	Өвөрхангай	21129	6399	30.3
14	Өмнөговь	11508	2258	19.6
15	Сүхбаатар	17861	4606	25.8
16	Сэлэнгэ	31805	4795	15.1
17	Төв	18823	5087	27.0
18	Увс	16685	4132	24.8
19	Ховд	16983	3634	21.4
20	Хөвсгөл	28281	5138	18.2
21	Хэнтий	21311	4519	21.2
22	Аймгийн дүн	390055	74864	19.2
23	Улаанбаатар	294833	4137	1.4
24	Улсын дүн	684888	79001	11.5

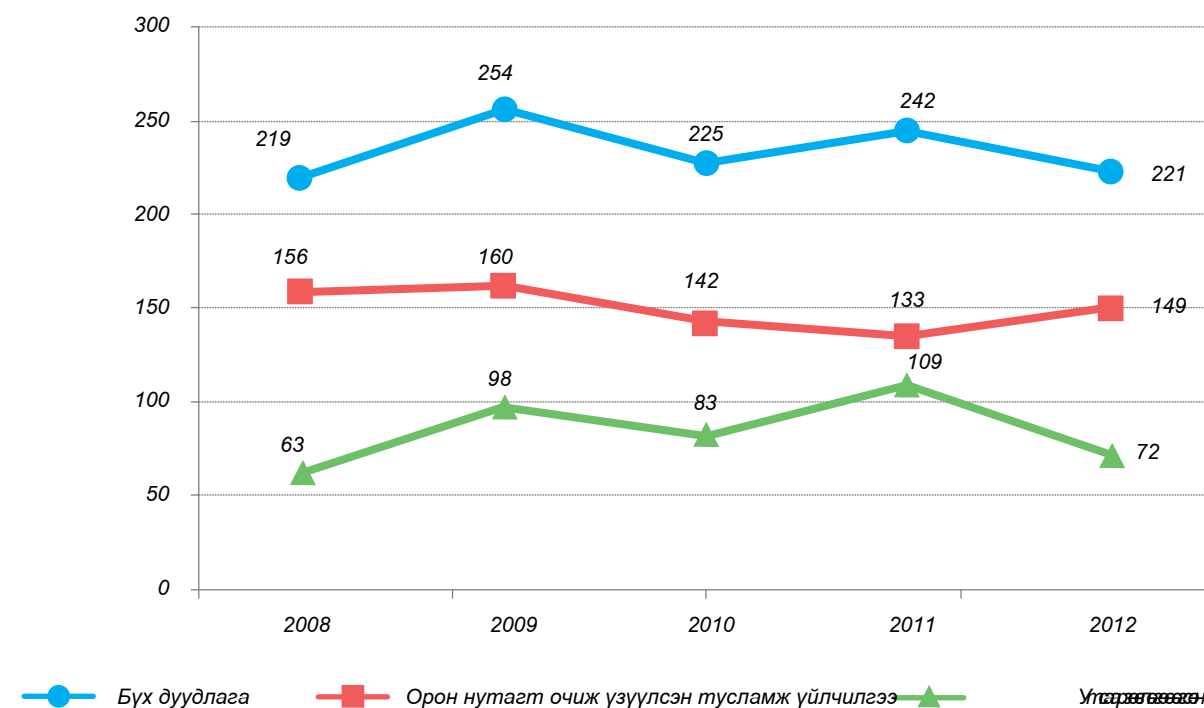
Түргэн тусламжийн үндэсний сүлжээний төвийн алсын дуудлагын үйл ажиллагаа

2012 онд 221 алсын дуудлага хүлээн авч 67.4 хувьд нь орон нутагт очиж тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн байна.

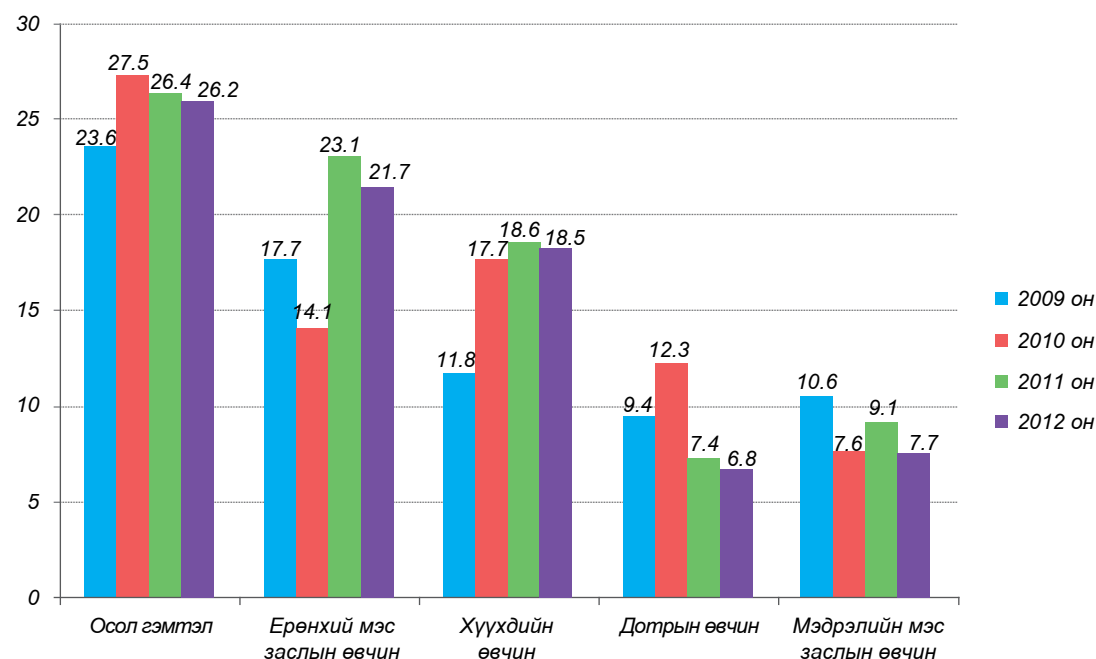
Хүснэгт 4.7.2 Түргэн тусламжийн дуудлага, 2012

№	Аймаг, дүүргийн нэр	Хүлээн авсан дуудлага тоо	Хувь	Орон нутагт очиж тусламж үйлчилгээ үзүүлэхэд ашигласан тээврийн хэрэгсэл		Утсаар зөвлөгөө өгсөн
				машин	онгоц	
1	Архангай	12	5.4	9		3
2	Баян-Өлгий	13	5.8		8	5
3	Баянхонгор	3	1.4		2	1
4	Булган	16	7.2	10		6
5	Говь-Алтай	1	0.5			1
6	Говьсүмбэр	4	1.8	2		2
7	Дархан-Уул	17	7.7	12		5
8	Дорноговь	2	0.9	1		1
9	Дорнод	9	4.1	2	5	2
10	Дундговь	7	3.2	3		4
11	Завхан	4	1.8		2	2
12	Орхон	17	7.7	12		5
13	Өвөрхангай	8	3.6	6		2
14	Өмнөговь	5	2.3	2	2	1
15	Сүхбаатар	16	7.2	10		6
16	Сэлэнгэ	11	5.0	9		2
17	Төв	12	5.4	9		3
18	Увс	10	4.5		8	2
19	Ховд	7	3.2		5	2
20	Хөвсгөл	5	2.3	1	2	2
21	Хэнтий	22	9.9		16	6
22	Багануур дүүрэг	6	2.7	3		3
23	Налайх дүүрэг	3	1.3	2		1
24	Нөхөрлөл САА	1	0.5	1		
25	Баганхангай дүүрэг	1	0.5			1
26	Зүүн хараа	9	4.1	4		5
Дүн		221	100.0	99	50	72

Зураг 4.7.1. Хүлээж авсан алсын дуудлага бодит тоогоор, 2008-2012

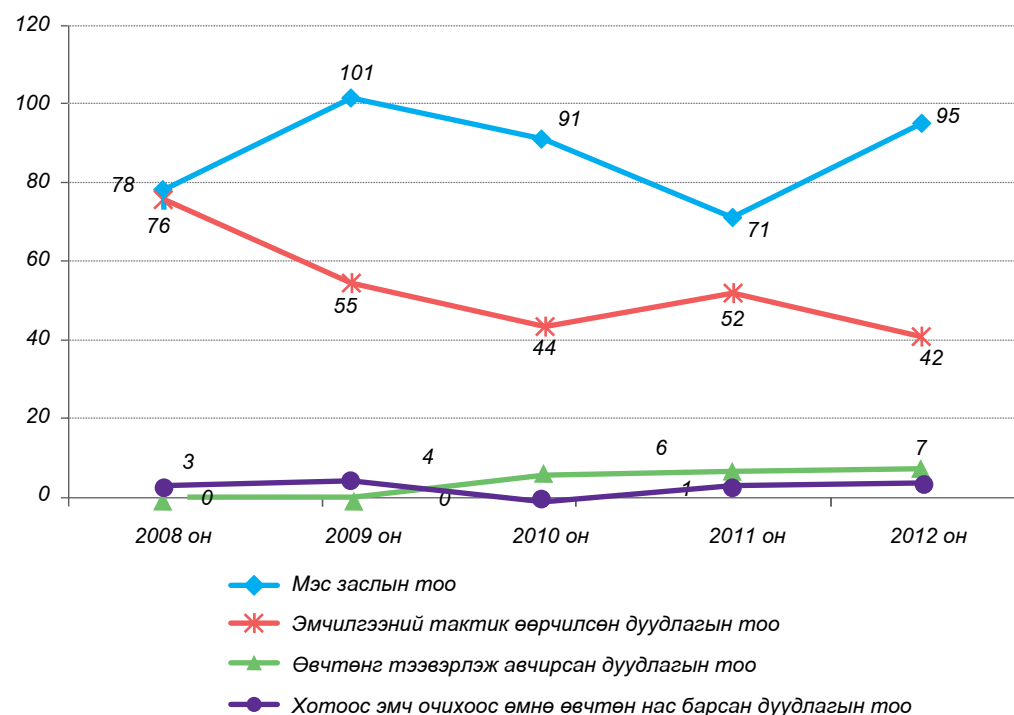

Зураг 4.7.2. Зонхилон тохиолдож буй дуудлага эзлэх хувиар, 2009-2012

Хөдөө орон нутгаас хүлээн авсан дуудлагын дотор осол гэмтлийн дуудлага тэргүүлэх шалтгаан болж байна.

Зураг 4.7.3. Алсын дуудлаганд үзүүлсэн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний байдал, 2008-2012

Нарийн мэргэжлийн эмч нар орон нутагт очиж үзүүлсэн тусламж үйлчилгээний нийт дуудлаганд эзлэх хувь 2012 онд 67.4 хувь болж өмнөх онтой харьцуулахад 12.4 пунктээр нэмэгдсэн байна.

БҮЛЭГ 5. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ХҮНИЙ НӨӨЦ

2012 оны байдлаар улсын болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудад нийт 43.6 мянган ажиллагсад ажилласан нь өмнөх онтой харьцуулахад 5.7 хувиар өссөн байна. Нийт ажиллагсдын 24.7 хувь нь анхдагч шатлалын, 18.1 хувь нь хоёрдогч шатлалын, 18.4 хувь нь гуравдагч шатлалын, 12.6 хувь нь хувийн, 26.2 хувь нь амаржих газар болон бусад эрүүл мэндийн байгууллагуудад ажиллаж эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн байна.

Нийт ажиллагсдаас 8.5 мянга нь их эмч, 1.4 мянга нь эм зүйч, 16.8 мянга нь эмнэлгийн тусгай мэргэжилтэн (үүнээс 9.9 мянга нь сувилагч), 12.3 мянга нь бусад ажилтан байна. Дотор, хүүхэд, арьс харшил, сэргээн засах эмчилгээний, эмгэг судлаач, шүүхийн шинжээч, эрүүл ахуйч эмч нарын тоо өмнөх оныхоос буурч, бусад мэргэжлийн эмч нарын тоо өссөн байна.

Нэг их эмчид ногдох хүний тоо 2012 онд 330.3 байгаа нь өмнөх оныхоос 20 хүнээр буурч, нэг сувилагчид ногдох хүний тоо 286.4 болж, өмнөх оныхоос 9.4 хүнээр буурсан байна. Баруун бүсэд дунджаар нэг их эмчид ногдох хүний тоо хамгийн өндөр буюу 616, төвийн бүсэд дунджаар 475 байна. Аймгийн түвшинд энэ үзүүлэлт Сэлэнгэ аймагт 633.7, Баянхонгор аймагт 618.2 байгаа нь хамгийн их байгаа бөгөөд Говьсүмбэр аймагт хамгийн бага буюу 293.4 байна.

Тусламж үйлчилгээ үзүүлж буй ажиллагсдын 19.7 хувийг их эмч, 22.7 хувийг сувилагч, 38.7 хувийг эмнэлгийн тусгай мэргэжлийн мэргэжилтэн эзэлж байгаа бөгөөд нийт ажиллагсдын 81.6 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

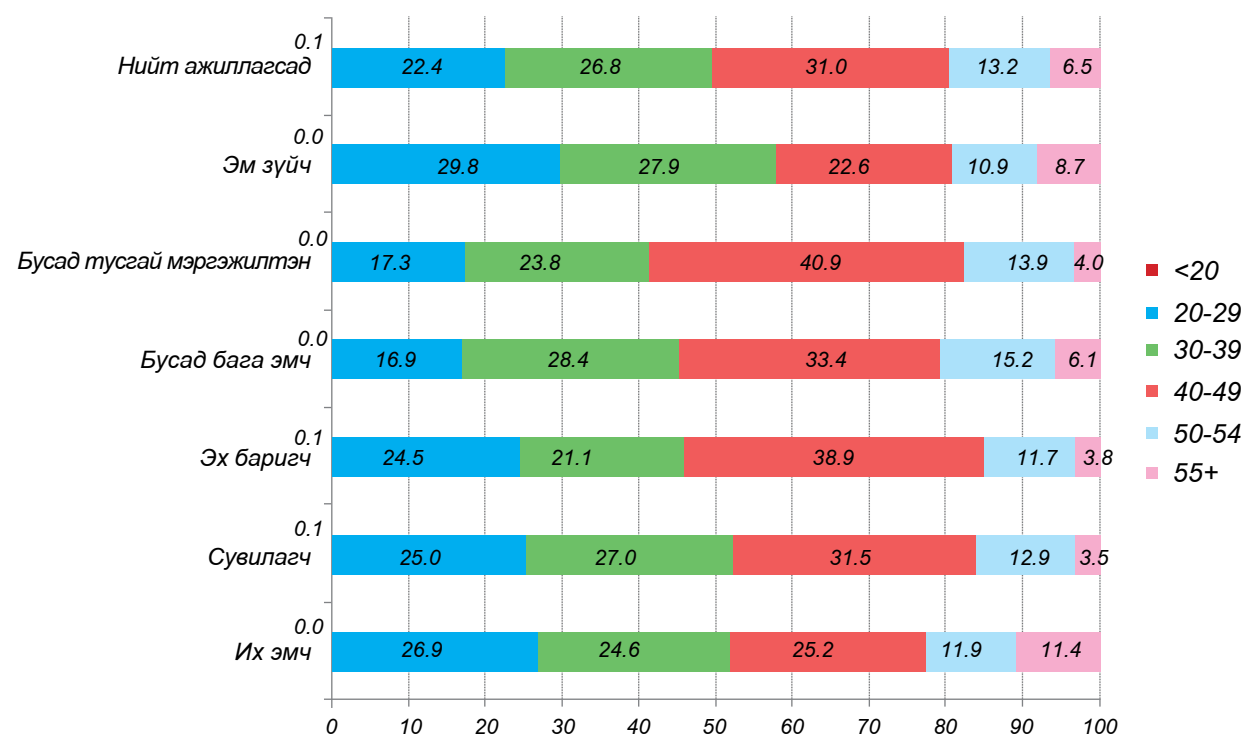
Тусламж үйлчилгээний шатлалаар авч үзэхэд: анхдагч шатлалд их эмч 18.9, сувилагч 25.4, хоёрдогч шатлалд их эмч 21.0, сувилагч 25.4, гуравдагч шатлалд их эмч 20.2, сувилагч 26.7 хувийг тус тус эзлэж байна.

ДЭМБ-ын статистикийн мэдээлэлд дурьдсанаар /2010 оны байдлаар/: 10 000 хүн амд ногдох их эмчийн дэлхийн дундаж 14, хөгжиж байгаа орнуудад 10.1, хөгжингүй орнуудад 28.6 байгаа ба сувилагч, эх баригчийн дэлхийн дундаж 29.7, хөгжиж байгаа орнуудад 16.8, хөгжингүй орнуудад 44.5 байгааг дурьдсан байна.

Монгол улсад 2012 оны байдлаар 10000 хүн амд ногдох их эмч 30.3, сувилагч/эх баригч 37.6, эмнэлгийн дунд мэргэжилтэн 59.4 ногдож байна. 2011 онтой харьцуулахад 10 000 хүн амд ногдох эмч 1.8, сувилагч 1.1-ээр нэмэгдсэн байна.

Эмч, сувилагчийн (эх баригч) харьцаа улсын түвшинд 1: 1.2, Улаанбаатар хотод 1: 1.0, аймгийн түвшинд 1:1.7 байна.

Зураг 5.1.1. Эрүүл мэндийн салбарын ажилтнуудын насны бүтэц, 2012

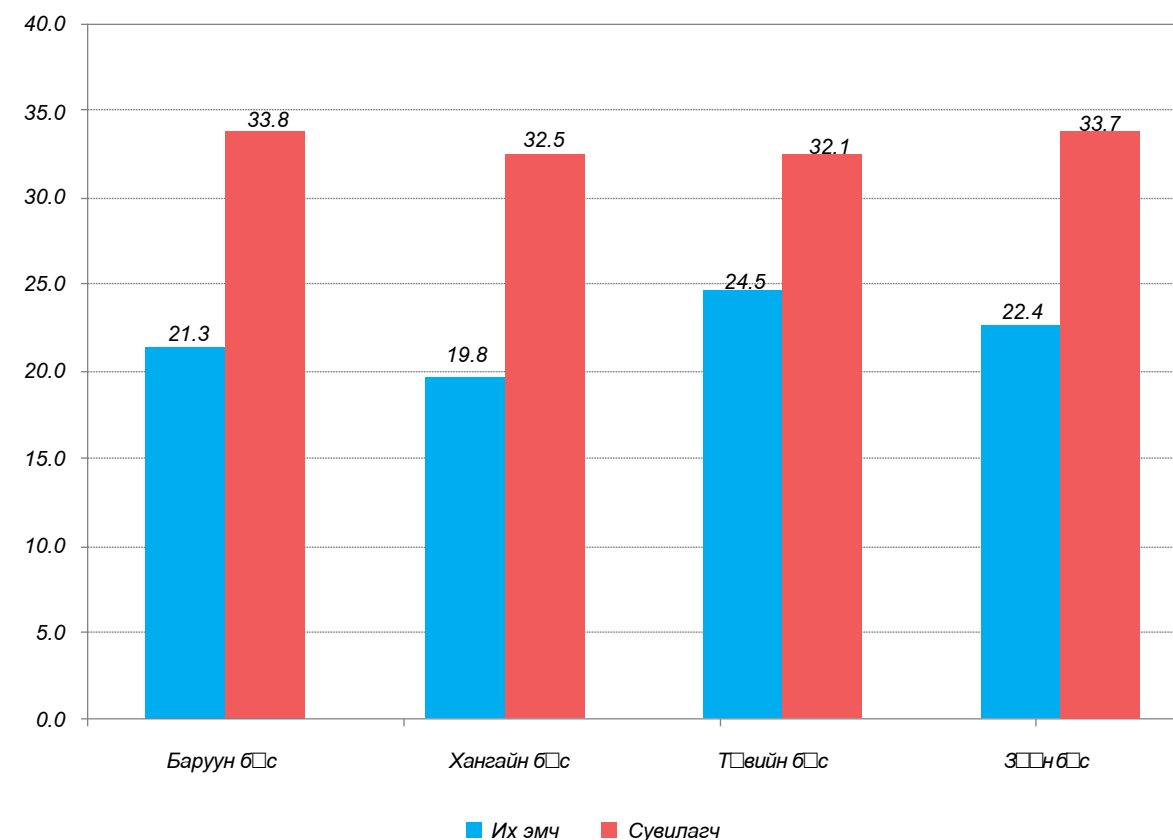
Сүүлийн жилүүдэд эрүүл мэндийн салбарт ажиллаж байгаа эмч, сувилагч, эрүүл мэндийн мэргэжилтнүүдийн насны бүтцэд 20-29 насны хувь нэмэгдэж байна.

Хүснэгт 5.1.1. Дэлхийн улс орнуудын 10 000 хүн амд ногдох эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөцийн хүртээмжийн зарим үзүүлэлт

Бүс, улс орны ангилал	10 000 хүн амд ногдох			
	Их эмч	Сувилагч/эх баригч	Шүдний эмч	Эм зүйч
ДЭМБ-ийн бүсүүд				
Африк	2.3	10.9	0.3	0.8
Америк	22.5	61.5	12.0	6.9
Зүүн өмнөд Ази	5.4	13.3	0.7	3.8
Европ	33.3	74.7	4.9	5.4
Газар дундын тэнгис	11.0	15.4	2.0	4.0
Номхон далай	14.5	20.3	1.4	3.9
Дэлхийн улс орнууд орлогын түвшингээр				
Ядуу буурай	2.8	6.7	0.3	0.5
Хөгжиж байгаа	10.1	16.8	0.9	3.5
Хөгжингүй	22.4	44.5	6.5	3.7
Өндөр хөгжилтэй	28.6	78.6	9.1	8.9
Дэлхийн дундаж	14.0	29.7	3.0	4.1

Эмч, сувилагчийг байршлаар авч үзэхэд хөдөө орон нутагт 10 000 хүн амд ногдох их эмч 21.1, сувилагч 31.9 байхад Улаанбаатар хотод эмч 41.1, сувилагч 38.4 байгаа нь хот суурин газар эмчийн нягтрал ихтэй байгаа нь харагдаж байна. Ялангуяа аймгуудыг Улаанбаатар хоттой харьцуулахад мэс заслын эмч 1 дахин, гэмтэл, согог заслын эмч 3 дахин, дүрс оношилгоо, лабораторийн эмч 3-3.5 дахин, хүүхдийн эмч 1.3 дахин тус тус бага байна.

Зураг 5.1.2. 10 000 хүн амд ногдох их эмч, сувилагч, бүсээр, 2012

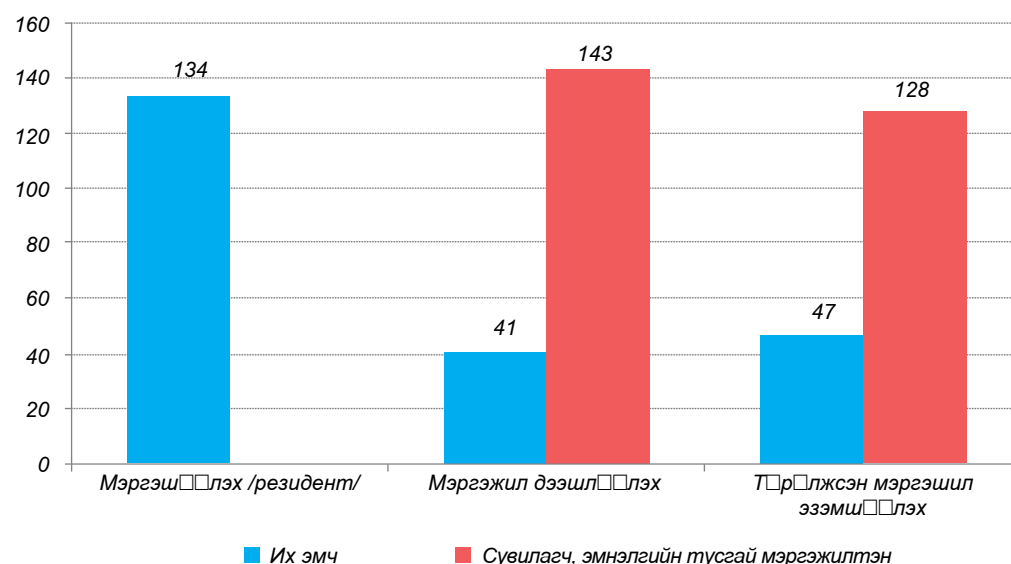

10 000 хүн амд ногдох их эмч баруун бүсэд бусад бүс нутгаас их байхад 10 000 хүн амд ногдох сувилагч төвийн бүсэд бусад бүс нутгаас 1.1-1.2 дахин их байна.

Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн 1030 байгууллагад 5513 эмнэлгийн ажиллагсад тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн ба нийт ажиллагсдын 34.5 хувь нь эмч 23.1 хувь нь сувилагч байна. Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагад эмч нарын дийлэнх буюу 27.5 хувь нь шүдний, 11.6 хувь нь дотрын, 10.9 хувь нь эх барих эмэгтэйчүүдийн, 11.2 хувь нь уламжлалын чиглэлээр ажиллаж байна.

2012 онд төгсөлтийн дараах сургалтад төрийн сангийн санхүүжилтээр 222 их эмч, 271 сувилагч, эмнэлгийн бусад мэргэжилтнүүдийг мэргэшүүлэх болон мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад хамруулсан байна. Үүнээс:

Зураг 5.1.3. Төрийн зардлаар төгсөлтийн дараах сургалтад хамрагдсан эмч, сувилагчийн тоо, 2012

Мөн эмнэлгийн эмч болон сувилагч, тусгай дунд мэргэжилтнүүдийн дунд 450 сэдвээр богино хугацааны багц цагийн сургалтыг зохион байгуулсан байна.

2012 онд Анагаах ухааны боловсрол олгох зөвшөөрөл бүхий 9 их, дээд сургуулийг (ЭМШУИС, “Ач” АУДС, “Монос” АУДС, “Этүгэн”, “Энэрэл”, “Улаанбаатар” дээд сургууль, ЭМШУИС-ийн Эрүүл мэндийн технологийн сургууль, ЭМШУИС-ийн Говь-Алтай, Дархан, Дорноговь аймаг дахь салбар сургууль) нийт 2659 мэргэжилтэн төгссөн байна.

БҮЛЭГ 6. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

6.1. Нийт халдварт өвчин

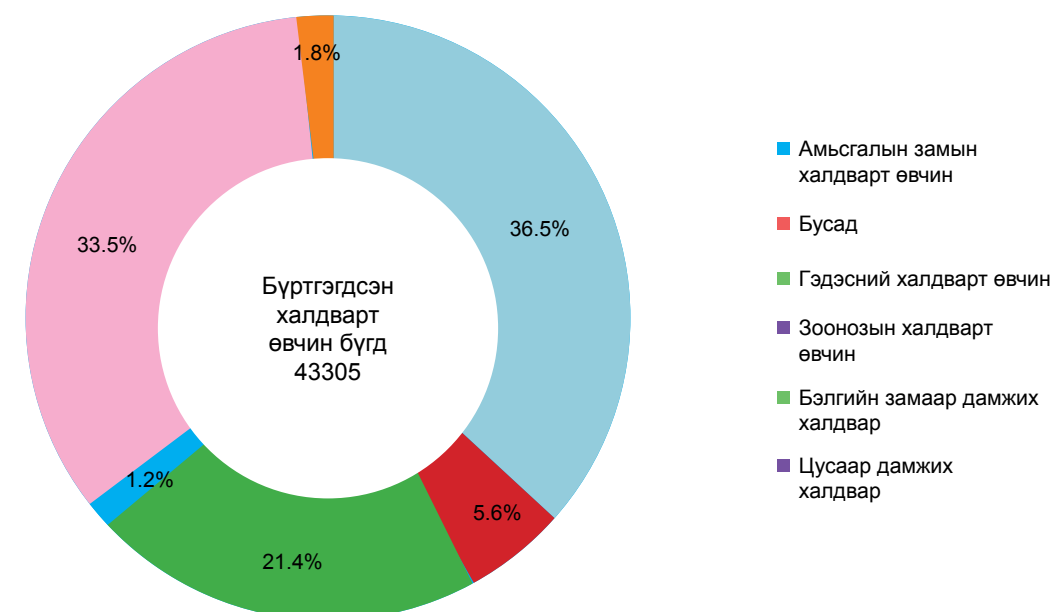
2012 онд улсын хэмжээнд 25 төрлийн халдварт өвчний 43305 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 466 тохиолдлоор нэмэгдсэн буюу 10000 хүн амд 155.7 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 1.6-аар нэмэгдсэн байна. 21 аймаг, Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн халдварт өвчний 10 000 хүн ам тутамд ногдох өвчлөлийг өмнөх онтой харьцуулахад Сүхбаатар, Ховд аймаг, Улаанбаатар хотод нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

2012 онд гахай хавдар, бактерийн гаралтай хоолны хордлого, бруцеллёз, улаан эсэргэнэ, улаанууд, ёлом, тэмбүү, заг хүйтэн, трихомониаз, вирүст гепатит С зэрэг өвчнүүд өмнөх онтой харьцуулахад 10 000 хүн амд 0.1-19.4 тохиолдлоор нэмэгдсэн нь халдварт өвчний өсөлтөнд нөлөөлсөн байна.

2012 онд бүртгэгдсэн халдварт өвчин Дорноговь, Дорнод, Улаанбаатар хотод улсын дундажаас өндөр байна. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн нийт өвчлөлийн 58.03 хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгджээ.

Бүртгэгдсэн нийт халдварт өвчнүүдийн 21.4 хувийг гэдэсний халдварт өвчин, 36.5 хувийг амьсгалын замын халдварт өвчин, 1.2 хувийг зоонозын халдварт өвчин, 33.5 хувийг бэлгийн замаар дамжих халдвар тус тус эзэлж байна.

Зураг 6.1.1. 2012 онд улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн халдварт өвчний бүтэц

6.2. Гэдэсний халдвар

2012 онд улсын хэмжээнд вирүст гепатит А, цусан суулга, хүнсний гаралтай бактерт хордлого, сальмонеллын халдвар, суулгалт халдвар, гар хөл амны өвчин зэрэг 6 төрлийн гэдэсний халдварт өвчний 9265 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний дотор 21.4 хувийг эзэлж байна. Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн гэдэсний халдварт өвчний 4935 (53.3%) нь Улаанбаатар хотод гарсан байна.

Гэдэсний халдварт өвчний 63.6 хувийг вирүст гепатит А, 22.1 хувийг цусан суулга, 4.4 хувийг гар хөл амны өвчин, 7.8 хувийг хүнсний гаралтай бактерт хордлого, 1.2 хувийг сальмонеллёз, 0.9 хувийг суулгалт халдвар тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 6.2.1. Гэдэсний халдварт өвчнүүдийн тохиолдлын тоо, 10 000 хүн амд

Халдварт өвчин /ӨОУА-10 нэршлээр/	2011		2012		Өсөлт /бууралт/ 10 000 хүн амд
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	
Балнад	2	0.0	0	0.0	0.0
Сальмонеллэз	118	0.4	112	0.4	0.0
Цусан суулга	2120	7.6	2051	7.4	-0.2
Хүнснээс гаралтай бактерт хордлого	278	1.0	719	2.6	1.6
Суулгалт халдвар	75	0.3	86	0.3	0.0
Вирүст гепатит А	13612	49.0	5892	21.2	-27.8
Гар-хөл-амны өвчин	1042	3.7	405	1.5	-2.2

6.2.1. Бактерийн гаралтай бусад хоолны хордлого

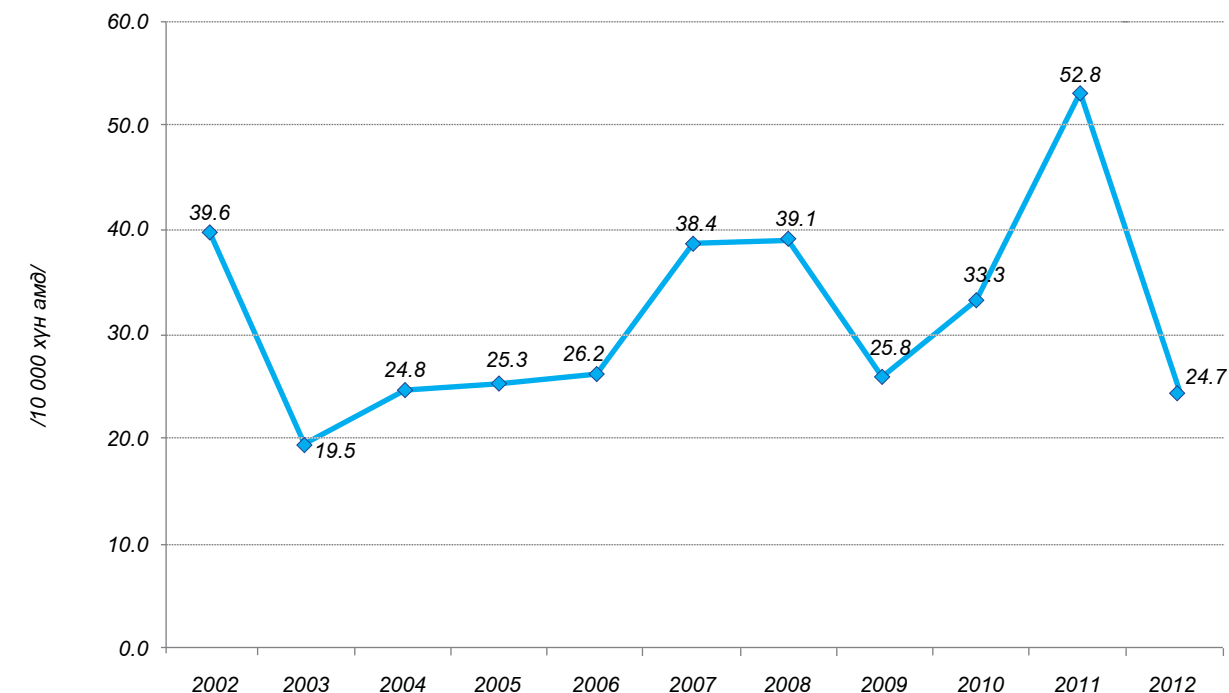
2012 онд улсын хэмжээнд бактерийн гаралтай бусад хоолны хордлогот халдварын нийт 719 тохиолдол буюу 10 000 хүн амд 2.6 бүртгэгдсэн нь нийт гэдэсний халдварт өвчний дотор 7.8 хувь эзэлж байна. Үүнээс Улаанбаатар хотод 633 (88%) тохиолдол буюу 10 000 хүн амд 5.5 бүртгэгдсэн байна. Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн бактерийн гаралтай бусад хоолны хордлогот халдварыг өмнөх онтой харьцуулахад 486 тохиолдол буюу 4.2-оор нэмэгдсэн бол аймгуудад 45 тохиолдол буюу 0.3-аар буурсан үзүүлэлттэй байна. Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн өвчлөлийн 76.0 хувийг Орчлон, 34-р сургуульд гарсан хоолны хордлогот халдварын дэгдэлт эзэлж байна.

6.2.2. Вирүст гепатит

Улсын хэмжээнд вирүст гепатит өвчний 6856 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний дотор 15.8 хувийг эзэлж, өмнөх онтой харьцуулахад 7816 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт вирүст гепатитийн өвчлөлийн 85.9 хувийг вирүст гепатит А, 9.2 хувийг вирүст гепатит В, 2.4 хувийг бусад вирүст гепатит тус тус эзэлж байна. Нийт гепатитийн өвчлөлийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 10000 хүн амд вирүст гепатит А 27.8-оор, вирүст гепатит В 0.4-оор буурч, вирүст гепатит С 0.1-оор нэмэгдэж, бусад гепатит өмнөх оны түвшинд буюу сүүлийн таван жилийн дундажаас буурсан үзүүлэлттэй байна. С вирүст гепатит нэмэгдэж байгаагийн нэг шалтгаан эмнэлгээс шалтгаалсан вирүст гепатитийн халдварын 48.6 хувь нь шүд эмчлүүлэх явцад дамжсан халдвар байна.

Хүснэгт 6.2.1. Вирүст гепатитийн өвчлөл, 10 000 хүн амд /улсын дунджаас дээгүүр байгаа аймгуудаар, 2011-2012/

Аймаг	2011		2012		Өсөлт /бууралт/ 10 000 хүн амд
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	
Өмнөговь	260	51.0	293	57.4	6.4
Дундговь	348	75.1	178	38.4	-36.7
Булган	488	77.9	209	33.4	-44.5
Хэнтий	390	54.4	234	32.6	-21.8
Сэлэнгэ	406	38.1	333	31.3	-6.8
Завхан	387	50.4	238	31.0	-19.4
Архангай	529	57.7	281	30.7	-27
Дархан-Уул	473	51.6	277	30.2	-21.4
Увс	815	104.2	232	29.7	-74.5
Өвөрхангай	715	60.9	338	28.8	-32.1
Дорнод	1020	138.6	201	27.3	-111.3
Орхон	610	71.1	227	26.5	-44.6
Аймгийн дүн	9906	60.8	4138	25.4	-35.4
Улсын дүн	14672	52.8	6856	24.7	-28.1

Зураг 6.2.1. Вирүст гепатитийн өвчлөл 10 000 хүн амд, 2002-2012**6.3. Амьсгалын замын халдварт өвчин**

Амьсгалын замын халдварт өвчний 16142 тохиолдол бүртгэгдэж, нийт халдварт өвчний 37.3 хувийг эзэлж байна.

Нийт өвчний дотор сүрьеэ (24.4%), салхинцэцэг (17.4%), гахай хавдар (56.1%)-ын халдвар зонхилох хувийг эзэлж байна. 2011 онтой харьцуулахад 10000 хүн амд гахай хавдар 28.9-өөр, улаанууд 0.7-оор, улаан эсэргэнэ, ёлом 0.1-ээр нэмэгдэж, салхинцэцэг 1.0-оор буурч, халдварт менингитийн өвчлөл өмнөх оны түвшинд буюу гахай хавдарын өвчлөл сүүлийн таван жилийн дундажаас 8.9-өөр нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 6.3.1. Амьсгалын замын халдварт өвчнүүдийн тохиолдлын тоо, 10 000 хүн амд

Халдварт өвчин /ӨОУА-10 нэршлээр/	2011		2012		Өсөлт /бууралт/ 10 000 хүн амд
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	
Сүрьеэ	3985	14.3	3944	13.9	-0.4
Улаан эсэргэнэ	68	0.2	89	0.2	0.3
Менингококкт халдвар	20	0.1	28	0.1	0.0
Салхин цэцэг	3097	11.1	2806	10.1	-1.0
Улаанбурхан	0	0.0	0	0.0	0.0
Улаанууд	16	0.1	215	0.8	0.7
Гахай хавдар	1016	3.7	9060	32.6	28.9
Ёлом	169	0.6	201	0.7	0.1

6.3.1. Сүрьеэ

Сүрьеэ өвчний нийт 3944 шинэ тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний дотор 9.1 хувийг эзэлж байна. Улаанбаатар хотод өвчлөлийн 2261 тохиолдол байгаа нь сүрьеэгийн нийт өвчлөлийн 57.3 хувийг эзэлж байна.

Уушигны түрхэц эерэг шинэ сүрьеэ 1716 бүртгэгдсэн нь урьд онтой харьцуулахад 7 тохиолдлоор буурсан байна.

Шинээр бүртгэгдсэн сүрьеэгийн тохиолдлын 59 хувийг уушигны сүрьеэ, 41 хувийг бусад

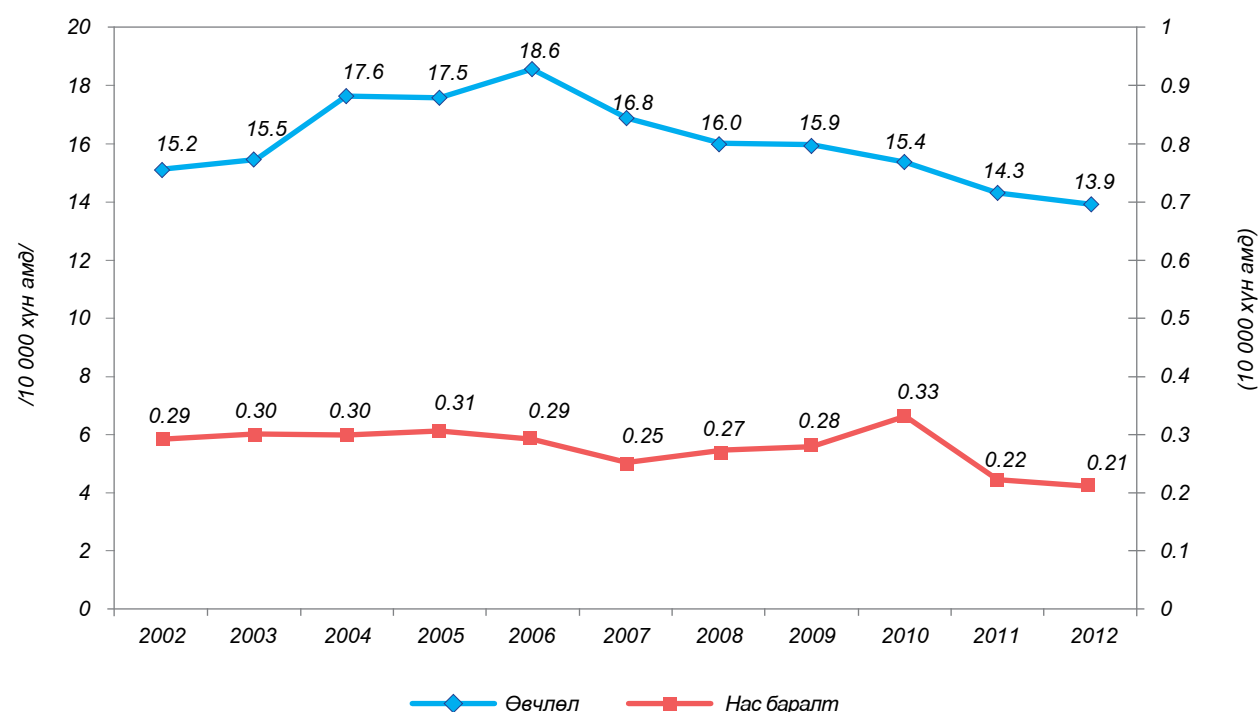
эрхтний сүрьеэ эзэлж, хүүхдийн сүрьеэ 351 тохиолдол илэрсэн ба энэ нь сүрьеэгийн нийт шинэ тохиолдлын дотор 8.9 хувийг эзэлж байна.

Хүснэгт 6.3.2. Сүрьеэгийн өвчлөл, 10 000 хүн амд /улсын дунджаас дээгүүр байгаа аймгуудаар, 2012/

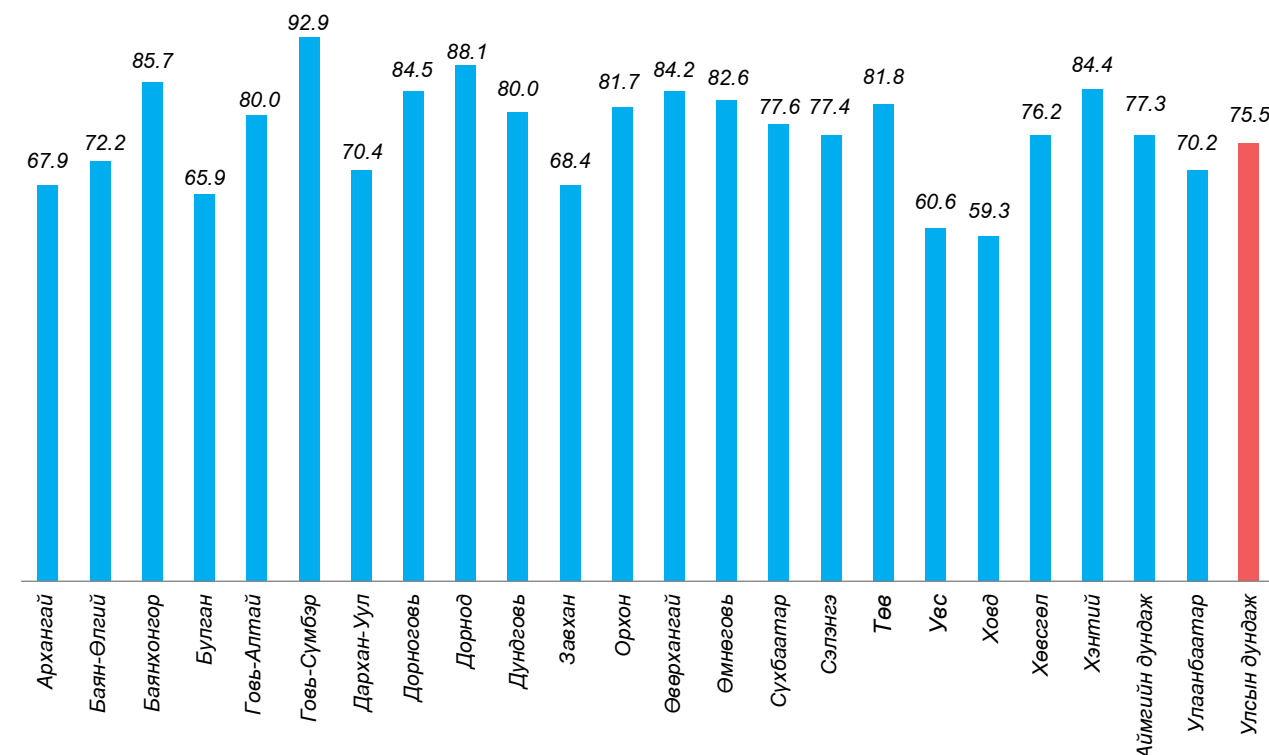
Аймаг	2011		2012		Өсөлт /бууралт/
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	
Дархан-Уул	214	22.4	249	25.7	3.3
Сэлэнгэ	247	25.1	209	20.6	-4.4
Улаанбаатар	2268	17.9	2261	17.4	-0.6
Хэнтий	153	23.1	137	20.5	-2.7
Дорнод	144	20.6	137	19.4	-1.2
Говьсүмбэр	18	13.2	25	17.8	4.5
Сүхбаатар	99	19.2	78	14.9	-4.2
Улсын дүн	3985	14.3	3944	13.9	-0.4

Шинээр илэрсэн сүрьеэгийн тохиолдлыг насаар нь авч үзвэл 16-44 насныхан 69 хувийг эзлэж байгаа нь залуу хөдөлмөрийн насны хүмүүс илүүтэй өвчилж байгааг харуулж байна. Хүйсний хувьд эрэгтэйчүүд 56 хувь, эмэгтэйчүүд 44 хувийг тус тус эзлэж байна.

Зураг 6.3.1. Сүрьеэгийн өвчлөл, нас баралтын хандлага, 2001-2012

Зураг 6.3.2. Сүрьеэгийн оношийн баталгаажилт хувиар, 2012 он

2012 оны байдлаар оношийн баталгаажилт 75.5 хувь, эдгэрэлтийн түвшин 82.6 хувь байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад оношийн баталгаажилт 1.4 хувиар нэмэгдэж, эдгэрэлтийн түвшин 0.4 хувиар буурсан байна.

6.3.2 Гахай хавдрын өвчлөл

Улсын хэмжээнд гахай хавдрын өвчлөл 9060 тохиолдол буюу 10 000 хүн амд 32.6 бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 8044 тохиолдлоор буюу 10 000 хүн амд 28.9-өөр нэмэгдэж дэгдэлт байдлаар өвчлөл бүртгэгдсэн байна.

Гахай хавдрын өвчлөл нийт халдварт өвчний 20.9 хувийг эзэлж байна. 10 000 хүн амд ногдох өвчлөл Дорнод /64.1/, Сүхбаатар /24.7/, Өвөрхангай /22.1/, Төв /19.3/, Говь-Алтай /11.7/, Завхан /9.5/, Дундговь /7.3/, Баянхонгор /7.3/, Хэнтий /6.4/, Дорноговь /6.0/, Булган /5.3/, Орхон /4.8/, Архангай /2.6/, Баян-Өлгий /1.9/, Сэлэнгэ /1.4/, Хөвсгөл /1.1/, Дархан-уул/1.0/, Улаанбаатар хотод /60.5/ байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад /0.8-64.1/-ээр ихэссэн байна.

Нийт өвчлөлийн 76.9 хувийг Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн өвчлөл эзэлж байна.

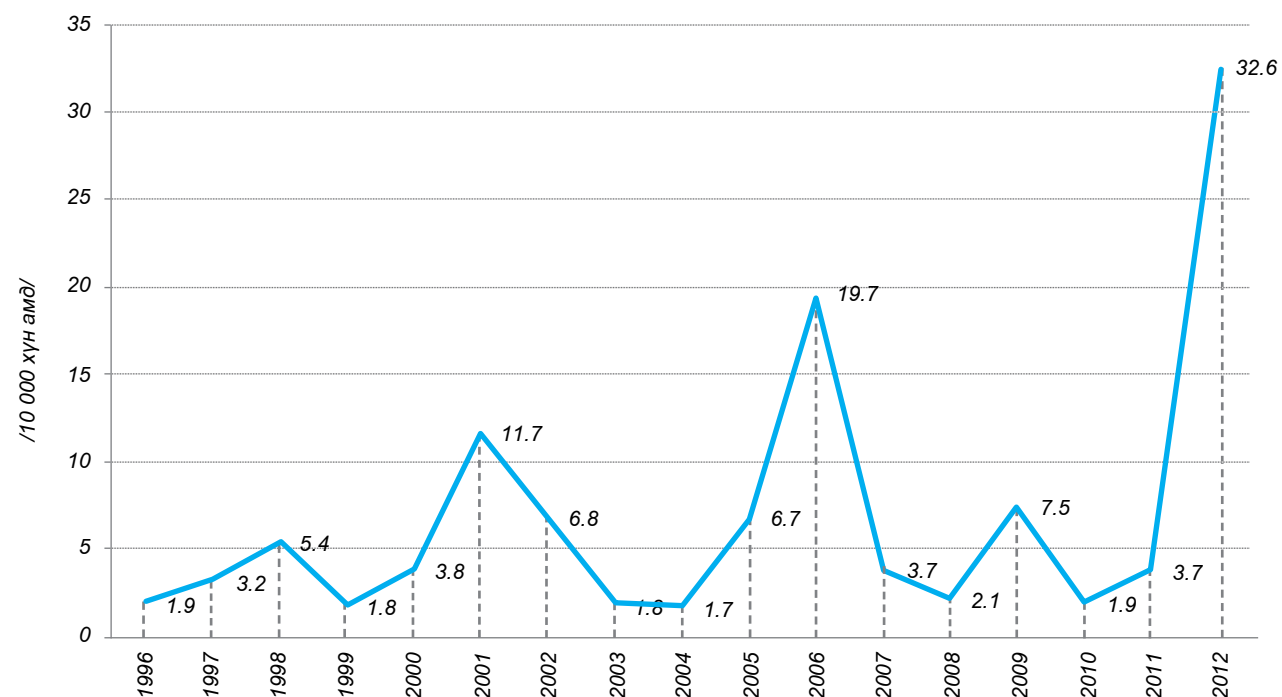
2012 онд бүртгэгдсэн гахай хавдрын өвчлөл 10 000 хүн амд 1-4 насанд 292.3, 5-9 насанд 349, 10-14 насанд 177, 15-19 насанд 69.8, 20-24 насанд 35.9, 25-29 насанд 26.8 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад бүх насанд өвчлөл нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

Хүйсээр авч үзэхэд: нийт тохиолдлын 58.8 хувийг эрэгтэйчүүд, 41.2 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байна.

2012 онд бүртгэгдсэн гахай хавдрын өвчлөлийн 5075 тохиолдол буюу 56.0 хувийг сургуулийн насны хүүхдийн өвчлөл эзэлж байна.

Гахай хавдрын өвчлөлийг илрүүлэлтээр нь авч үзвэл: өөрөө ирсэн 5526 (61%), түргэн тусламжаар 1851 (20.4%), амбулаториор 1517 (16.7%), хавьтагсадаас 75 (0.8%), урьдчилан сэргийлэх үзлэгээр 70 (0.7%), идэвхитэй тандалтаар 16 (0.2%)-ийг тус тус эзэлж байна.

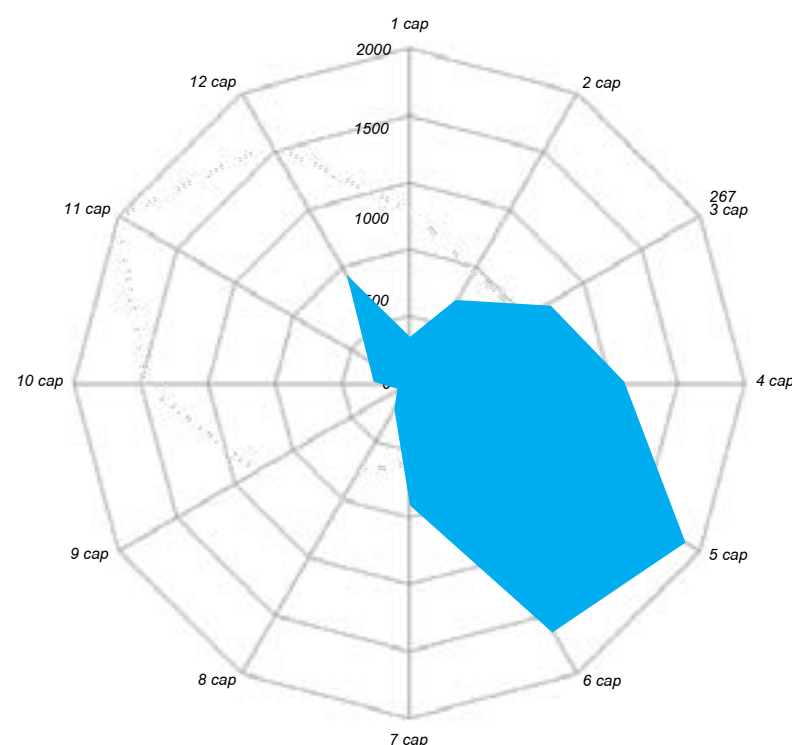
Зураг 6.3.3. Гахай хавдар өвчний хөдлөл зүй, 10 000 хүн амд /1996-2012/

Улсын хэмжээнд 1996-2012 онд бүртгэгдсэн гахай хавдрын өвчлөлийн хөдлөл зүйгээс харахад 3-4 жилийн давтамж ажиглагдаж байна.

Гахай хавдрын өвчлөлийн улиралчлалыг авч үзэхэд 3-6 сард өвчлөл нэмэгдсэн байна. Өмнөх онд өвчлөл 3-4 дүгээр сард нэмэгдсэн байна. /Зураг 6.3.4/

Зураг 6.3.4. Гахай хавдрын өвчлөл бодит тоогоор, улирлаар, 2012

6.3.3 Салхинцэгцгийн өвчлөл

Энэ онд салхинцэгцгийн нийт 2806 тохиолдол буюу 10 000 хүн амд 10.1 тохиолдол бүртгэгдсэнийг өмнөх онтой харьцуулахад 1.0-оор буурсан үзүүлэлтэй байна. Баян-Өлгий аймагт сүүлийн 5 жилд энэ өвчлөл бүртгэгдээгүй байна.

2012 онд Дорнод /32.3/, Баянхонгор /15.7/, Говьсүмбэр /13.1/, Булган /12.6/, Төв /12.1/, Өмнөговь /11.6/, Дорноговь /10.6/, Улаанбаатар /13.7/-т байгаа нь улсын дундажаас дээгүүр байна. Салхинцэгцгийн өвчлөлийг өмнөх онтой харьцуулахад Дундговь, Өвөрхангай, Өмнөговь, Хэнтий, Дорноговь, Дархан-уул, Завхан, Сэлэнгэ аймгууд болон Улаанбаатар хотод 1.2-14.5 промилль-оор буурч, бусад аймгуудад 0.8-13.8 промилль-оор нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

Салхинцэгцгийн өвчлөл 75.6% (2121 тохиолдол) нь 0-15 хүртэлх насны хүүхдүүдийн дунд бүртгэгдсэн байна.

6.4 Бэлгийн замаар дамжих халдвар

Бэлгийн замаар дамжих халдварын 14490 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний 33.5 хувийг эзэлж, өнгөрсөн онтой харьцуулахад 1036 тохиолдол буюу 10000 хүн амд 0.6-аар нэмэгдсэн байна. Нийт бүртгэгдсэн өвчлөлийн 36.9 хувийг заг хүйтэн, 34.2 хувийг тэмбүү, 28.7 хувийг трихомониаз, 0.2 хувийг ХДХВ/ДОХ өвчин тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 6.4.1. Бэлгийн замаар дамжих халдварын тохиолдлын тоо, 10 000 хүн амд

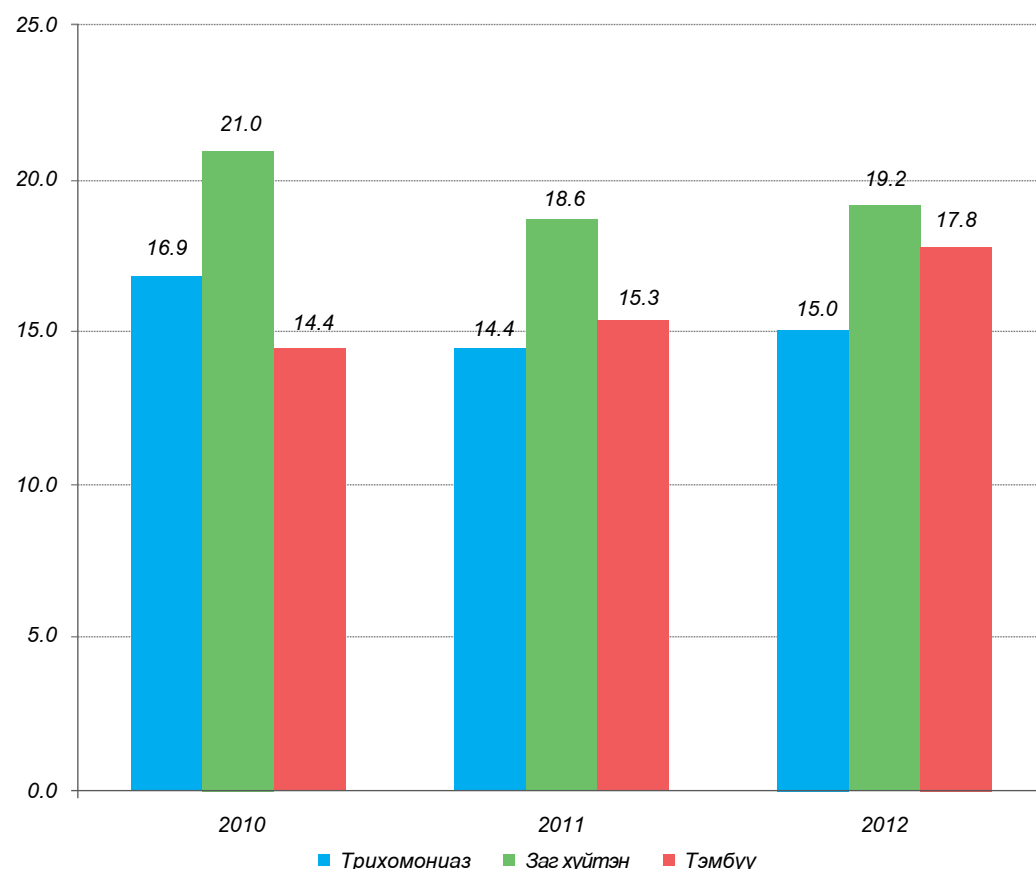
Халдварт өвчин /ӨОУА-10 нэршлээр/	2011		2012		Өсөлт /бууралт/ 10 000 хүн амд
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	
Тэмбүү	4268	15.3	4954	17.8	2.5
Заг хүйтэн	5159	18.6	5351	19.2	0.6
Трихомониаз	4000	14.4	4158	15.0	0.6
ХДХВ/ДОХ	17	0.1	27	0.1	0.0

10000 хүн амд ногдох **тэмбүүгийн өвчлөл** Баянхонгор, Говьсүмбэр, Дархан-уул, Дорноговь, Дорнод, Орхон, Хөвсгөл аймгууд болон Улаанбаатар хотод, заг хүйтэн Дорнод, Дорноговь, Говьсүмбэр, Баянхонгор, Хөвсгөл, Сүхбаатар, Ховд аймгууд болон Улаанбаатар хотод, **трихомониазын өвчлөл** Булган, Баянхонгор, Дорнод, Дорноговь, Хэнтий, Ховд, Сүхбаатар, Дундговь аймгууд болон Улаанбаатар хотод улс болон аймгийн дундажаас өндөр байна.

2012 онд төрөлхийн тэмбүүгийн 25 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оноос 10 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна. Төрөлхийн тэмбүүгийн өвчлөл Дорноговь аймагт 3, Орхон аймагт 4, Өвөрхангай, Увс, Хэнтий аймгуудад тус бүр 1, Улаанбаатар хотод 15 тохиолдол бүртгэгдсэн байна.

2012 онд жирэмсэн эмэгтэйчүүдэд хийсэн үзлэгийн дүнгээс үзвэл тэмбүү 1639 (2.1%), заг хүйтэн 877 (0.9%), трихомониаз 1548 (1.9%) тус тус илэрсэн байна.

Зураг 6.4.1. Зонхилон тохиолдох бэлгийн замын халдварт өвчин, 10 000 хүн амд, 2009-2012

2012 оны байдлаар зонхилон тохиолдох БЗДХ-аар өвчлөгсдийн 62.2% нь эмэгтэй, 37.8% нь эрэгтэй байна. Нийгмийн байдлаар авч үзвэл 38.6% нь ажил эрхэлдэг, 43.3% нь ажил эрхэлдэггүй, 16% нь оюутан, 0.9% нь цэрэг, цэргийн албан хаагчид, 0.8% нь 0-15 насны хүүхэд, 0.3% нь тэтгэвэрийн насны хүмүүс байна.

Насны ангилалаар нь авч үзэхэд 0.26% нь 0-4 насны, 0.55% нь 5-14 насны, 42.2% нь 15-24 насны, 52.7% нь 25-44 насны, 4.14% нь 45-64 насны, 0.07% нь 65 дээш насны хүмүүс байна.

Монгол улсын хэмжээнд ХДХВ/ДОХ-ын нийт 127 тохиолдол албан ёсоор бүртгэгдсэнээс 2012 оны байдлаар 27 шинээр тохиолдол бүртгэгдээд байна. ХДХВ-ийн халдвартай хүмүүсийн 22 (81.5%) нь эрэгтэй, 5 нь (18,5%) эмэгтэй байна.

Халдварт өвчний шалтгаант нас баралтын 149 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Нийт нас баралтын тохиолдлыг шалтгаанаар авч үзвэл сүрьеэ 121, вирүст гепатит 14, төрөлх тэмбүү 8, менингококкт халдвар, ёлом, салхинцэцэг өвчний шалтгаанаар тус тус 2 хүн нас барсан байна.

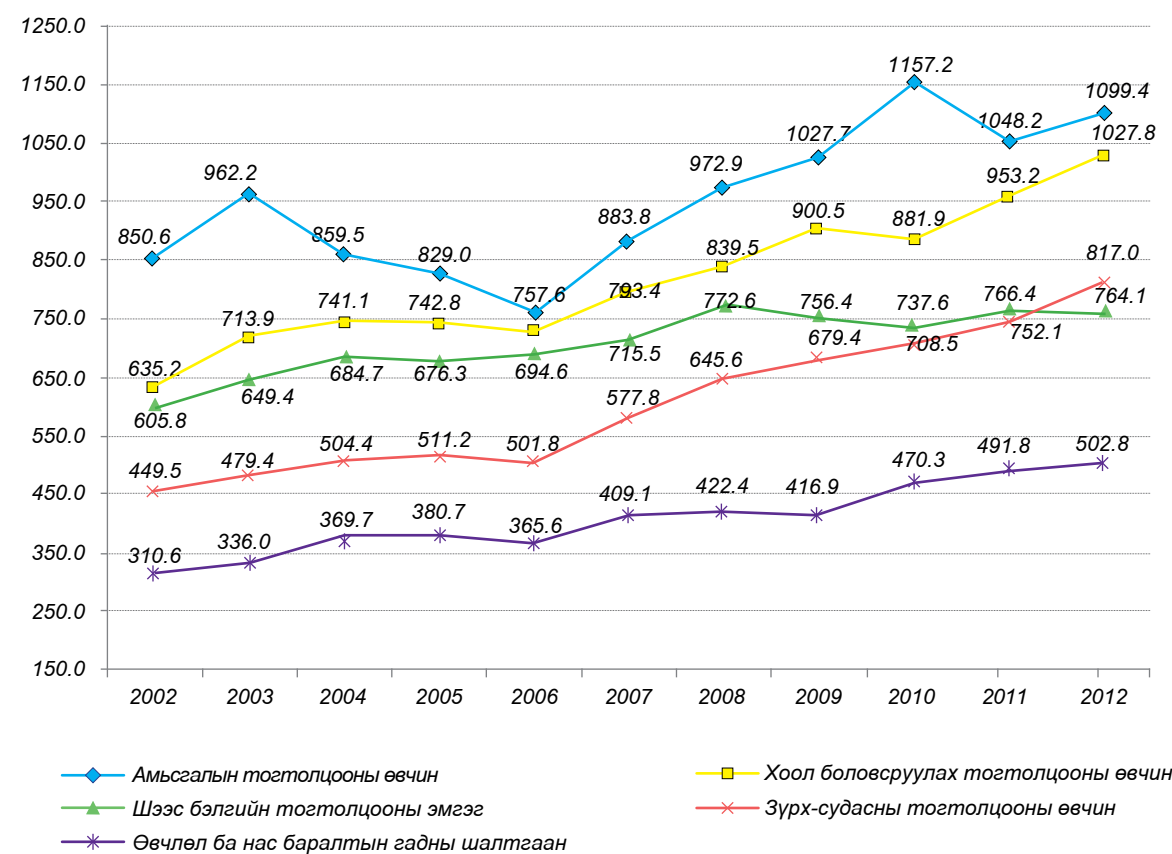
БҮЛЭГ 7. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧЛӨЛ

7.1. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан

Манай улсын хүн амын дунд халдварт бус өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан болж байгаа өвчлөлүүд 2002 оноос хойш нэмэгдсээр байна. 2002 онд хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 10 000 хүн амд 355.9 байсан бол 2012 онд 1027.8 болж нэмэгджээ. Халдварт бус өвчний эрсдэлт хүчин зүйл болох тамхи, архины хэрэглээ, эрүүл бус хооллолт, хөдөлгөөний дутагдал нь манай улсын хүн амын дунд өндөр байна. Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг 10 000 хүн амд Улаанбаатар хотод хөдөө орон нутгаас 3 дахин өндөр байна.

Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын судалгаагаар зүрх-судасны өвчнүүд, хорт хавдар, чихрийн шижин зэрэг халдварт бус өвчнүүд нь хүн амын өвчлөлийн 43 хувь, нас баралтын шалтгааны 60 хувийг эзэлж байгаа бөгөөд, 2020 он гэхэд өвчлөлийн 60 хувь, нас баралтын 73 хувийг эзлэх магадлалтай гэж тооцоолсон байна.

Зураг 7.1.1. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10 000 хүн амд /2002-2012/

2012 оны байдлаар 10000 хүн амд амьсгалын тогтолцооны өвчин 1099.44, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 1027.81, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин 764.09, зүрх-судасны тогтолцооны өвчин 817.03, гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг 502.76 ногдож байгаа бөгөөд 2011 онтой харьцуулахад шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин буурч, амьсгалын тогтолцооны өвчин, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин, зүрх-судасны тогтолцооны өвчин, гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэгийн түвшин буураагүй нэмэгдсэн хэвээр байна. (Зураг 7.1.1)

2012 оны байдлаар хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаанд:

- Амьсгалын тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 1099.44/
 - Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 1027.81/
 - Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 764.09/
 - Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 817.03/
 - Гэмтэл хордлого, ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг /10 000 хүн амд 502.76/
- 2012 онд хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгааныг байршлаар авч үзвэл хотод хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин, амьсгалын тогтолцооны өвчин, гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг, хөдөөд амьсгалын тогтолцооны өвчин, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин, зүрх-судасны тогтолцооны өвчин тэргүүлэх 3 шалтгаант орж байна.

Тухайлбал 10 000 хүн амд ногдох амьсгалын тогтолцооны өвчин хотод 905.79, хөдөөд 1263.55, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин хотод 937.92, хөдөөд 1103.98, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин хотод 636.69, хөдөөд 872.05, гэмтэл хордлого, ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг хотод 814.81, хөдөөд 238.30 ногдож байна.

Хүснэгт 7.1.1. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, нас, хүйсээр, 2012

	Нийт өвчлөл	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг
Хүйс						
Эрэгтэй	5279.46	1068.86	857.78	359.53	643.71	656.48
Эмэгтэй	7903.86	1128.31	1188.34	1146.07	980.68	357.61
Насны бүлэг						
20 хүртэл	5153.01	2069.35	909.52	237.95	47.82	388.32
20-44	5939.58	440.43	834.79	1032.13	433.13	598.25
45-65	10159.20	720.71	1641.19	1187.07	2482.42	548.27
65 ба түүнээс дээш	15058.63	1221.05	1989.12	1150.23	5475.62	461.73
Байршил						
Хот	6879.19	905.79	937.92	636.69	743.10	814.81
Хөдөө	6417.60	1263.55	1103.98	872.05	879.69	238.30
Бүсээр						
Баруун	6201.26	1205.15	1099.40	996.13	838.51	148.33
Хангайн	6457.81	1107.97	1105.37	901.48	971.76	225.36
Төв	6489.56	1400.24	1021.20	848.57	887.76	298.99
Зүүн	6539.56	1473.29	1310.01	613.22	682.36	296.55
Улсын дүн	6629.34	1099.44	1027.81	764.09	817.03	502.76

10000 эмэгтэй хүн амд ногдох амбулаторит бүртгэгдсэн өвчлөлийн түвшин эрэгтэй хүн амтай харьцуулахад 1.5 дахин их байна. Өвчлөлийн шалтгаанаар авч үзвэл эрэгтэйчүүд гэмтэл хордлого, ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэгийн улмаас амбулаторит үзүүлж, эмчлүүлсэн өвчлөлийн түвшин эмэгтэйчүүдтэй харьцуулахад 1.8 дахин их, бусад өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгааны хувьд өвчлөлийн түвшин 1.1-3.2 дахин бага байна.

Хүн амын өвчлөлийг бүс нутгаар авч үзвэл баруун бүсэд амьсгалын тогтолцооны өвчин 1205.15, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 1099.40, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин 996.13, хангайн бүсэд амьсгалын тогтолцооны өвчин 1107.97, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 1105.37, зүрх судасны тогтолцооны өвчин 971.76, төвийн болон зүүн бүсэд амьсгалын тогтолцооны өвчин 1400.24 ба 1473.29, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин 1021.20 ба 1310.01, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин 848.57 ба 613.22 тэргүүлэх 3 шалтгаант орж байна. Мөн амьсгалын тогтолцооны өвчин төвийн болон зүүн бүсэд, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин зүүн болон хангайн бүсэд, шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин баруун бүс, хангайн бүсэд, зүрх-судасны тогтолцооны өвчин төвийн болон хангайн бүсэд, гэмтэл хордлого, ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг төвийн болон зүүн бүсэд бусад бүсүүдтэй харьцуулахад өндөр байна.

2012 оны байдлаар эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаант

- Амьсгалын тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 390.12/
- Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 387.92/
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 318.21/
- Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 303.89/
- Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 166.13/

Хүснэгт 7.1.2. Хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 2012

	Нийт өвчлөл	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин
Хүйс						
Эрэгтэй	1922.93	410.20	299.27	168.72	325.93	146.74
Эмэгтэй	3103.89	371.17	336.10	431.52	446.45	184.44
Насны бүлэг						
20 хүртэл	1699.68	799.52	213.35	99.56	22.26	81.97
20-44	2385.91	106.30	256.51	376.07	171.51	153.78
45-65	3805.22	216.54	605.59	501.27	1147.05	326.44
65 ба түүнээс дээш	7196.46	538.99	865.06	668.13	3103.36	463.25
Байршил						
Хот	2712.83	380.51	354.96	262.92	384.37	184.97
Хөдөө	2375.73	398.27	287.07	338.62	390.93	150.17
Бүсээр						
Баруун	2701.46	399.09	351.69	437.61	445.69	186.12
Хангайн	2315.27	351.83	279.27	342.40	421.86	135.53
Төв	2164.78	429.26	239.77	290.91	340.18	138.71
Зүүн	2441.25	450.25	301.66	257.17	325.09	150.75
Улсын дүн	2530.36	390.12	318.21	303.89	387.92	166.13

Эмнэлэгт хэвтэлтийн түвшин 10 000 эрэгтэй хүн амд 1922.93, 10 000 эмэгтэй хүн амд 3103.89 ногдож, ойролцоогоор эмнэлэгт хэвтэж байгаа 3 хүний нэг нь эрэгтэйчүүд байна. 10 000 эрэгтэй хүн амд ногдох хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн түвшин 10 000 эмэгтэй хүн амд ногдох стационарын өвчлөлийн түвшингээс 1.6 дахин бага байна.

2012 оны байдлаар эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгааны дотор зонхилж буй өвчнүүдийг авч үзвэл: шээс бэлгийн тогтолцооны өвчний улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 67.1 хувийг бөөрний сувганцрын үрэвсэлт өвчин, амьсгалын тогтолцооны өвчний дотор уушигны хатгалгааны улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчид 46.9 хувийг, хоол боловсруулах тогтолцооны өвчний дотор элэгний эмгэг 26.6 хувийг, зүрх судасны тогтолцооны өвчний дотор даралт ихсэх өвчин 37.7 хувийг, зүрхний ишеми өвчин 26.1 хувийг тус тус эзэлж эдгээр өвчнүүд хүн амын дунд зонхилон тохиолдож байна.

Бөөрний сувганцрын үрэвсэлт өвчин нь 2002 онд шээс бэлгийн тогтолцооны өвчний улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 59.0 хувийг эзэлж байсан бол 2006 онд 69.7 болж, 2011 онтой харьцуулахад 2012 онд 0.3-аар буурсан байна.

Хүснэгт 7.1.3. Зонхилон тохиолдох хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн бүтэц, хувиар

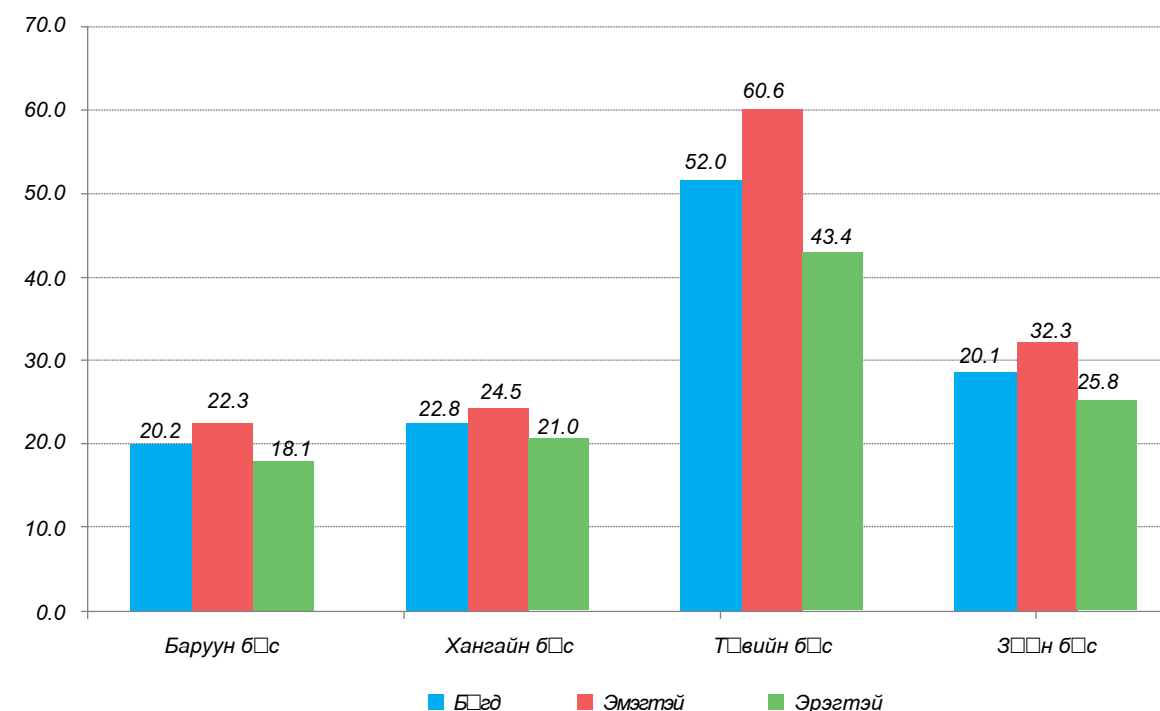
Өвчний ангилал (ӨОУА-10)	Зонхилох шалтгаан	Өвчлөлийн тухайн бүлэгт эзлэх хувь										
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Шээс бэлгийн тогтолцоо	Бөөрний сувганцрын үрэвсэл	59.0	63.1	65.4	69.1	69.7	67.8	69.1	66.6	68.3	67.4	67.1
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хатгалгаа	41.0	42.7	43.2	39.8	38.6	40.5	41.9	38.8	44.8	46.2	46.9
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Элэгний эмгэг	21.5	21.8	23.7	25.7	24.9	25.1	25.6	25.7	25.2	26.1	26.6
	Мухар олгойн өвчин	22.2	22.7	21.4	20.2	19.4	18.6	17	16.9	16.7	15.4	14.6
	Цөсний хүүдийн өвчнүүд	14.9	16.5	15.8	15.6	15.3	13.97	13.7	14.2	13.8	14.2	14.3
Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Даралт ихсэх өвчнүүд	34.4	32.4	32.3	31.3	32.6	32.1	33.2	34.4	36.6	36.8	37.7
	Зүрхний ишеми өвчнүүд	20.9	23.5	25.7	26.3	26.3	29.3	30.1	29.5	26.6	26	26.1
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Мэдрэлийн ёзоор ба сүлжээний эмгэг	19.7	20.9	20.5	23.4	21.7	22.1	24.3	26.0	26.7	28.8	30.9
	Эпилепси	11.4	12.6	12.9	12.4	12.5	11.7	11.2	10.9	13.3	12.6	12.1

Уушигний хатгаа өвчин 2002 онд амьсгалын тогтолцооны өвчний улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 41.0 хувийг эзэлж байсан бол 2006 онд 38.6 хувь болж, 2011 онтой харьцуулахад 2012 онд 0.7-оор буурсан байна.

2002 онд хоол боловсруулах тогтолцооны өвчний дотор 21.5 хувийг элэгний эмгэг, 14.9 хувийг цөсний өвчнүүд эзэлж байсан бол 2012 онд элэгний эмгэг 26.6 хувь болж нэмэгдэн, цөсний хүүдийн өвчнүүд 14.3 хувийг эзэлж байна..

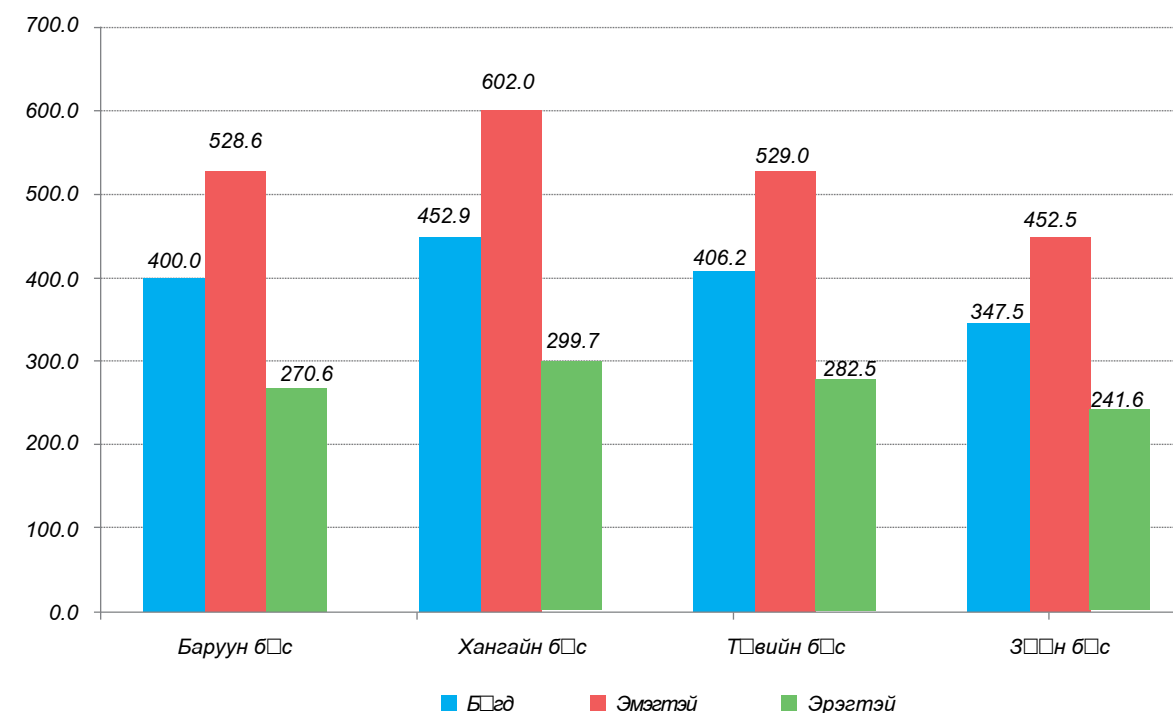
Зүрхний ишеми өвчин нь 2002 онд зүрх-судасны тогтолцооны өвчний улмаас хэвтэн эмчлүүлэгчдийн 20.9 хувийг эзэлж байсан бол 2012 онд 26.1 болжээ.

Зураг 7.1.2. Чихрийн шижин өвчин, хүйсээр, бүсээр, 2012 он

Чихрийн шижин өвчин нийт халдварт бус өвчний дотор 0.75 хувийг эзэлж, 10000 хүн амд 49.9 байгаа нь өнгөрсөн оноос 13.2-оор нэмэгджээ. Хүйсийн хувьд эрэгтэйчүүд 10000 хүн амд 49.1, эмэгтэйчүүд 10 000 хүн амд 50.6 байна. Насны бүлгээр нь авч үзэхэд 45-65 насанд 8774 буюу 10 000 хүн амд 192.6 тохиолдож өнгөрсөн оноос 51.2-аар нэмэгдсэн байна. Байршлаар нь авч үзэхэд хотод хөдөөнөөс 39.6-аар илүү, бүсээр нь харьцуулахад Төвийн бүсэд өндөр тохиолдож байна. Төвийн бүсийн аймгууд дотроос Дархан-уул /98.1/, Өмнөговь /47.1/, Сэлэнгэ /44.6/ аймгуудад өндөр байна.

Зураг 7.1.3. Цусны даралт ихдэх өвчин, хүйсээр, бүсээр, 2012 он

Цусны даралт ихсэх өвчин нийт өвчлөлийн 5.4 хувийг эзэлж, 10 000 хүн амд 357.3 байна. Хүйсийн хувьд эмэгтэйд илүү тохиолдож харин насны бүлгээр нь авч үзэхэд 45-65 насанд 10 000 хүн амд 1272.1 болон 65-аас дээш насанд 10 000 хүн амд 2613.6 тохиолдож, хөдөлмөрийн насны хүмүүст өнгөрсөн оны мөн үеэс 445-аар нэмэгдсэн байна. Байршлаар нь авч үзэхэд хөдөөд хотоос 45.9-өөр их байна. Бүсээр нь авч үзэхэд хангайн бүс нутгийн хүн амд илүүтэй энэ өвчлөлөөр өвдөж байгаа нь газарзүйн байршилтай холбоотой юм. Архангай /585.9/, Говьсүмбэр /568.8/, Баянхонгор /552.2/, Дархан-уул /502.2/, Төв /492.2/, Хөвсгөл /479.8/, Хэнтий /474.3/, Өвөрхангай /464.6/, Баян-Өлгий /457.2/, Говь-Алтай /437.2/, Увс /449.4/, Өмнөговь /401.7/ аймгуудад улс, аймгийн дундажаас өндөр байна.

Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгийн талаар

Эрүүл мэндийн сайдын 2012 оны 03 дугаар сарын 29-ны өдрийн 95 дугаар тушаалын дагуу 4-р сарын 7-ноос эхлэн орон даяар халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэг хийгдлээ. 2012 оны байдлаар артерийн гипертензи эрт илрүүлгийн үзлэгт нийт 243387 хүн хамрагдаж, хамрагдвал зохих хүн амын 38.5 хувийг эзэлж байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр хэвийн 64.0%, артерийн гипертензитэй байж болох 14.4%, онош батлагдсан 6.2% байна.

Чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт нийт 205290 хүн хамрагдаж, хамрагдвал зохих хүн амын 32.5 хувийг эзэлж байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр хэвийн 88.7%, өлөн үеийн глюкозын өөрчлөлттэй 8.0%, онош батлагдсан хувь 1.1 байна.

7.1.4. Эрт илрүүлэгийн үзлэгт хамрагдсан хүний тоо, аймгаар, 2012 оны байдлаар

№	Аймгууд	Артерийн гипертензи эрт илрүүлэг үзлэг		Чихрийн шижин хам шинж 2 эрт илрүүлэг үзлэг	
		Хамрагдсан хувь	Онош батлагдсан хувь	Хамрагдсан хувь	Онош батлагдсан хувь
1	Архангай	47.9	5.9	41.6	1.0
2	Баян-Өлгий	72.0	23.3	23.4	3.5
3	Баянхонгор	48.4	8.6	41.3	2.0
4	Булган	51.0	15.6	51.0	1.8
5	Говь-Алтай	26.6	2.1	26.5	0.3
6	Говьсүмбэр	27.4	8.4	23.0	0.3
7	Дархан-Уул	97.4	6.0	88.6	1.0
8	Дорноговь	55.5	10.2	53.4	2.2
9	Дорнод	61.0	4.0	52.7	0.6
10	Дундговь	35.0	4.0	33.0	0.7
11	Завхан	34.9	6.0	29.0	1.1
12	Орхон	25.4	4.9	21.3	2.1
13	Өвөрхангай	27.6	12.7	17.9	0.9
14	Өмнөговь	46.8	3.4	45.6	0.3
15	Сүхбаатар	81.3	4.8	78.6	0.4
16	Сэлэнгэ	7.7	14.5	5.4	4.8
17	Төв	34.4	7.4	27.4	1.2
18	Увс	62.0	3.2	57.8	0.8
19	Ховд	25.3	16.1	13.5	3.5
20	Хөвсгөл	56.0	4.6	48.1	0.2
21	Хэнтий	21.8	8.7	16.4	2.1
22	Аймгийн дүн	45.4	8.1	37.5	1.2
23	Улаанбаатар	30.0	2.8	26.3	1.1
24	Улсын дүн	38.5	6.2	32.5	1.1

Умайн хүзүү, хөхний өмөнгийн илрүүлэг үзлэгийн талаар

Монгол улсын Засгийн газар, Эрүүл мэндийн яамнаас 2008-2013 оны хооронд хэрэгжүүлж буй “Хорт хавдраас сэргийлэх, хянах дэд хөтөлбөр”-ийн зорилтот ажлын хүрээнд “Хавдрын бүртгэл, Эргэн дуудах тогтолцоо” төсөл хэрэгжиж, улсын хэмжээнд анх удаа умайн хүзүү, хөхний өмөнгийн илрүүлэг үзлэгийг эхлүүлж, эргэн дуудах тогтолцоог нэвтрүүлж байна.

Аймаг, дүүргийн хавдар бүртгэгч нарын тайланд дүн шинжилгээ хийж үзэхэд умайн хүзүүний өмөнгийн илрүүлэг үзлэгт энэ онд зорилтот болон зорилтот бус насны нийт 75046 эмэгтэй хамрагдсанаас, хамрагдвал зохих зорилтот /30, 33, 36, 39, 42, 45, 48, 51, 54, 57, 60/ насны 67565 эмэгтэй (41.6 хувь) хамрагджээ.

Харин урилга хүлээн авсан үйлчлүүлэгчээс хамралтын хувийг тооцож үзэхэд 47.8 хувь нь тус илрүүлэгт хамрагдсан. Эдгээр хамрагдсан үйлчлүүлэгчийн 4.9 (3682) хувь нь Пап эерэг буюу умайн хүзүүний эсийн түвшинд өөрчлөлттэй гэж дүгнэгджээ. Үүнээс умайн хүзүүний өмөнгийн өвчлөлийн шинэ тохиолдол 39 илэрсэн байна.

Нийт эсийн наацын 4.5 хувьд нь дүгнэлт өгөх боломжгүй, шаардлага хангахгүй гэсэн үндэслэлээр давтан шинжилгээ хийгдсэн ба авсан эсийн шинжилгээний наацын 57 хувь нь эс судлалын лабораторид шинжлэгдээгүй байсан нь нэн анхаарал хандуулахуйц асуудал болж байгааг харуулж байна. Мөн хоёрдогч шатлалд эмэгтэйчүүдийн эмчийн үзүүлбэл зохих үзлэг оношлогоо, эмчилгээ төдийлөн хангалттай биш, үтрээн дурангийн шинжилгээнд 531, LEEP эмчилгээнд 54 үйлчлүүлэгч хамрагдсан байна.

Хөхний өмөнгийн боломжит илрүүлэгт 104615 эмэгтэй хамрагдсанаас 2.8 хувьд нь хөхний эмнэлзүйн үзлэгээр эерэг буюу хөхөндөө бэрсүү, үүсгэвэртэй гэж бүртгэгджээ. Хөхний өмөнгийн өндөр эрсдэлтэй /урьд нь өөрөө өвдөж, эмчлэгдсэн болон ээж, эгч, охин, дүү нь хөхний өмөнгөөр өвдсөн удмын дурьдатгалтай/ бүлгийн 6042 эмэгтэй хамрагдсан. Хөхний эмнэлзүйн үзлэгээр эерэг гарсан 2884 тохиолдлын дундаас хөхний өмөнгийн өвчлөлийн шинэ тохиолдол 10 оношлогдсон байна. Маммограмын шинжилгээ бүсийн оношлогоо, эмчилгээний төв болон Улаанбаатар хотод хийгдэх бөгөөд энэ онд илрүүлгийн хүрээнд 83 тохиолдолд тус шинжилгээ хийгдсэн нь мөн хангалтгүй байгааг харуулж байна.

7.2. Мэс заслын үйл ажиллагаа

Улсын хэмжээнд 2012 онд нийт 86479 өвчтөнд мэс заслын эмчилгээ хийгдсэн бөгөөд 67.4 хувь нь Улаанбаатар хотод, 32.6 хувь нь хөдөө орон нутагт хийгджээ.

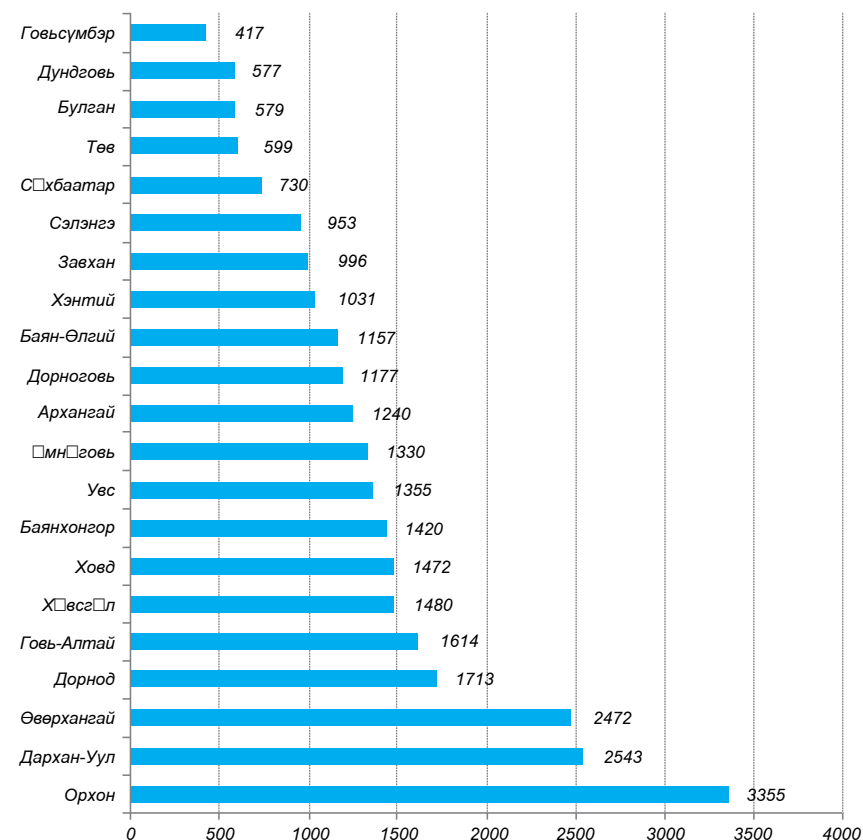
Нийт мэс заслын эмчилгээний 14.2 хувь буюу 12244 тохиолдолд 15 хүртэлх насны хүүхдэд хийгдсэн байна.

7.2.1. Улаанбаатар хотын эмнэлгүүдэд хийгдсэн мэс заслын хагалгааны тоо, 2012

Мэс заслын нэр	Мэс засал хийлгэсэн хүний тоо		Давтан хагалгаа	Мэс заслын дараах хүндрэл		Нас баралт	
	Бүгд	Эзлэх хувь		Бүгд	Эзлэх хувь	Бүгд	Эзлэх хувь
ЭХЭМҮТ	12222	21.0	38	0	0.0	2	3.3
НЭМГ-ын харьяа улсын эмнэлэг эмнэлгүүд	10620	18.2	32	3	2.8	1	1.7
НЭМГ-ын харьяа хувийн эмнэлгүүд	8472	14.5	0	4	3.7		0.0
УНТЭ	8076	13.9	20	2	1.8	0	0.0
ГССҮТөв	6314	10.8	0	10	9.2	130	216.7
УГТЭ	4336	7.4	10	18	16.5	29	48.3
ЭМЯ-ны харьяа тусгай зөвшөөрөл бүхий хувийн эмнэлгүүд	4299	7.4	45	40	36.7	4	6.7
УХТЭ	1777	3.0	11	23	21.1	12	20.0
ХСҮТ	1569	2.7	8	9	8.3	24	40.0
ХӨСҮТ	584	1.0	0	0	0	0	0.0
Бүгд	58269	100	164	109	100	202	100.0

Дурангийн мэс засал 4495 өвчтөнд хийгдсэн бөгөөд 56.4 хувийг хоол боловсруулах тогтолцооны өвчлөлд, 22.3 хувийг шээс бэлгийн тогтолцооны өвчлөлд, 7.3 хувийг эмэгтэйчүүдийн, 14.0 хувь нь бусад эрхтэн тогтолцооны өвчлөлд хийгдсэн байна.

Зураг 7.2.1. Мэс заслын хагалгааны тоо, аймгаар, 2012 он

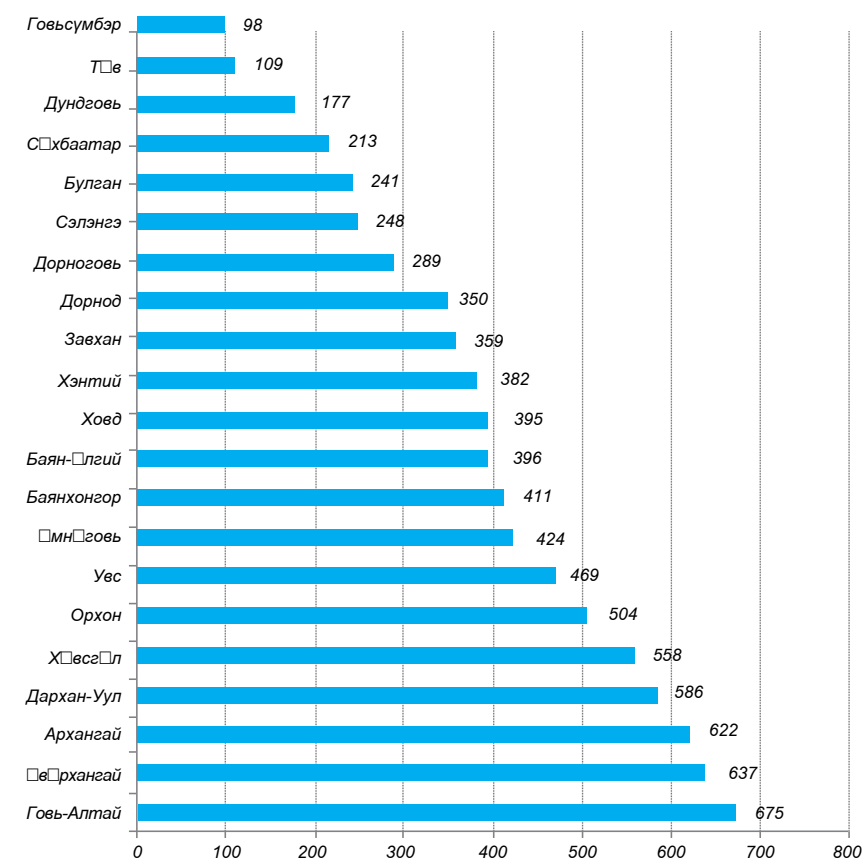

Хүснэгт 7.2.1. Зонхилон хийгдсэн мэс засал, хагалгааны төрлөөр, 2012

№	Мэс заслын нэр	Мэс засал хийлгэсэн хүний тоо	Үүнээс давтан хагалгаа	Мэс заслын дараах хүндрэл		Нас баралт	
				Бодит тоо	Эзлэх хувь	Бүгд	Эзлэх хувь
1	Цочмог мухар олгой	12295	33	26	11.8	3	1.3
2	Үе мөчний бусад мэс засал	7931	0	11	5.0	13	5.7
3	Эмэгтэйчүүдийн бусад мэс засал	5408	17	9	4.1	0	0.0
4	Нүдний бусад мэс засал	4812	15	27	12.3	0	0.0
5	Цөсний замын мэс засал	4440	17	11	5.0	7	3.1
6	Хамар хоолойн мэс засал	4325	0	2	0.9	1	0.4
7	Эрүү нүүрний мэс засал	2812	0	1	0.5	0	0.0
8	Нарийн, бүдүүн гэдэсний мэс засал	1979	29	20	9.1	17	7.4
9	Эр бэлэг эрхтний бусад мэс засал	1952	0	0	0.0	0	0.0
10	Тархи, нугасны мэс засал	1758	10	14	6.4	107	46.7

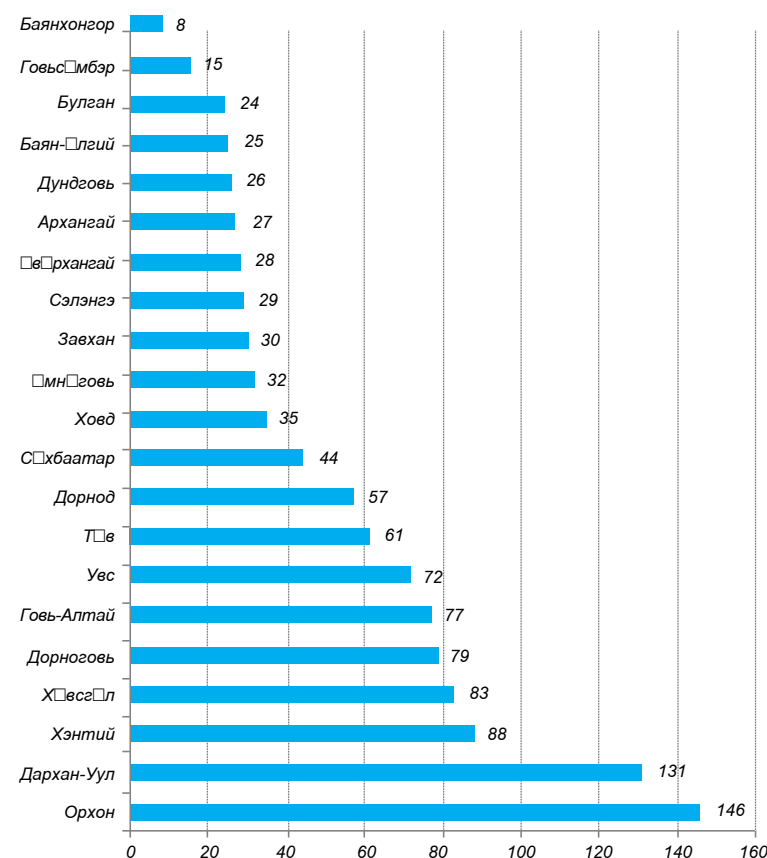
Хэвтэн эмчлүүлэгчдэд хийгдсэн цочмог мухар олгойн үрэвслийн улмаас хийгдсэн мэс заслын хагалгаа эхний байранд буюу 14.2 хувийг эзэлж байгаа бөгөөд нийт хагалгааны 2950 тохиолдол буюу 24 хувьд нь 15 хүртэлх насны хүүхдэд хийгджээ. Тархи нугасны мэс заслын улмаас нас баралтын хувь 5.3 хувь байна.

Зураг 7.2.2. Цочмог мухар олгойн мэс заслын хагалгаа, аймгаар, 2012

Улсын хэмжээгээр цочмог мухар олгойн үрэвслийн улмаас 12295 мэс заслын хагалгаа хийгдсэн бөгөөд харьяаллаар авч үзвэл 8143 тохиолдол 33.8 хувь нь Улаанбаатар хотод хийгджээ.

Зураг 7.2.3. Цөсний замын мэс заслын хагалгаа, аймгаар, 2012

Улсын хэмжээгээр цөсний замын 4440 мэс заслын хагалгаа хийгдсэн бөгөөд харьяаллаар авч үзвэл 3323 тохиолдол 74.9 хувь нь Улаанбаатар хотод хийгджээ.

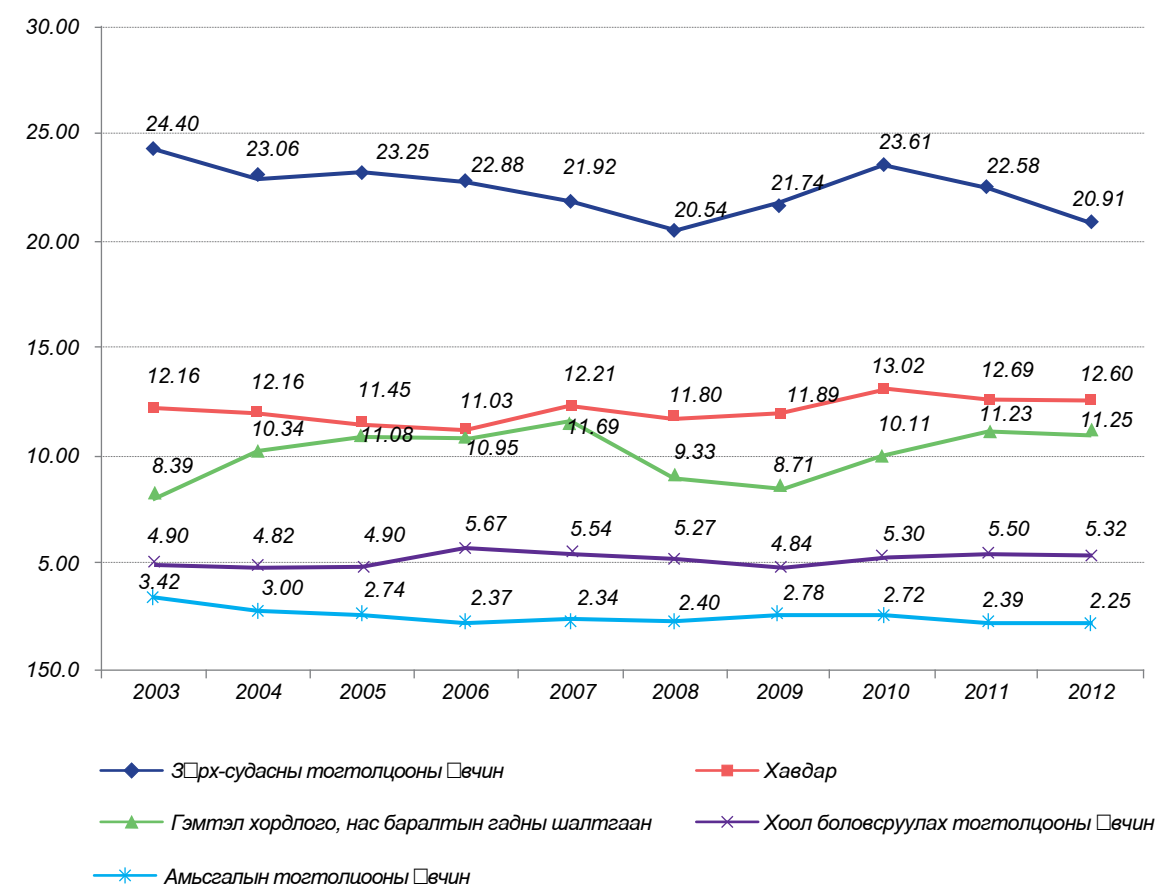
БҮЛЭГ 8. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ

Монгол улсын хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаанд 1995 оноос хойш зүрх-судасны тогтолцооны өвчин, хавдар, осол гэмтэл, гадны шалтгаант нас баралт жил тутамд нэмэгдсээр байна.

2012 оны жилийн эцсийн байдлаар улсын хэмжээнд нас баралтын 16923 тохиолдол бүртгэгдэж өнгөрсөн оны мөн үеэс 204 тохиолдлоор буюу 1.2 хувиар буурсан байна.

Нас барсан хүний 61.8 хувь нь эрэгтэй, 38.2 хувь эмэгтэй байна. Нийт нас баралтын 4170 тохиолдол буюу 24.6 хувь нь эмнэлэгт нас барсан бөгөөд үүнээс 25.4 хувь нь хоног болоогүй нас баралт байна.

Зураг 8.1.1. Нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан, 10 000 хүн амд, 2012

2012 оны байдлаар хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаанд:

- Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 20.9)
- Хавдар (10 000 хүн амд 12.6)
- Гэмтэл хордлого, нас баралтын гадны шалтгаан (10 000 хүн амд 11.3)
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 5.3)
- Амьсгалын тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 2.3) орж байна.

Хүн амын нас баралтын түвшин эрэгтэй 10 000 хүн амд 75.8, эмэгтэй 10 000 хүн амд 44.3 ногдож байна. Нийт нас баралтад эрэгтэйчүүдийн нас баралтын эзлэх хувь эмэгтэйчүүдээс 1.6 дахин их байна. Нийт нас баралтын 6.7 хувь нь 1 хүртэлх насандаа, 8.3 хувь нь 5 хүртэлх насандаа, 1.1 хувийг 5-14 насны хүүхдийн эндэгдэл эзэлж байна.

2012 онд хүн амын нас баралтын шалтгааны 35.1 хувийг зүрх-судасны тогтолцооны өвчин, 21.2 хувийг хавдар, 18.9 хувийг гэмтэл хордлого, нас баралтын гадны шалтгаан эзэлж байгаа нь тэргүүлэх шалтгаан болж байна.

Жилд дунджаар 6000 гаруй хүн буюу нас барсан гурван хүний нэг нь зүрх-судасны тогтолцооны өвчин, 3500 гаруй хүн хавдраар, 3000 хүн буюу 5 хүний нэг нь гэмтэл хордлого, нас баралтын гадны шалтгааны улмаас нас барж байна.

ДЭМБ-аас 2030 онд нас баралтын хэтийн төлөвийг дэлхийн хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан нь зүрхний ишемийн өвчин, тархины судасны өвчин, уушгины архаг бөглөрөлт өвчин, амьсгалын доод замын халдварууд, замын осол гэмтэл байх тооцоо гарсан байна. Энэ үзүүлэлтийг Монгол Улсын өнөөгийн байдлаар харьцуулан гаргаж үзэхэд (Хүснэгт 8.3)

Хүснэгт 8.1.1. Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаан, 2012

	Нийт өвчлөл	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Хавдар	Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Амьсгалын тогтолцооны өвчин
Хүйс						
Эрэгтэй	75.79	25.02	14.74	18.85	6.19	2.78
Эмэгтэй	44.30	17.04	10.67	4.07	4.50	1.75
Насны бүлэг						
20 хүртэлх	17.34	0.12	0.57	3.94	0.47	2.63
20-44	28.07	2.61	2.68	14.05	2.86	0.44
45-65	127.41	54.40	35.17	21.29	12.80	2.77
65 ба түүнээс дээш	530.86	280.53	143.80	9.95	47.67	17.02
Байршил						
Хот	59.65	17.50	12.63	13.87	5.51	2.13
Хөдөө	59.55	23.81	12.57	9.03	5.16	2.36
Бүсээр						
Баруун	57.79	23.90	14.52	6.59	4.11	2.78
Хангайн	62.57	27.31	12.14	6.69	4.43	2.10
Төв	56.83	20.46	12.65	9.97	5.43	1.93
Зүүн	64.60	20.33	13.74	10.86	8.50	3.06
Улсын дүн	59.59	20.91	12.60	11.25	5.32	2.25

8.1. Зүрх-судасны тогтолцооны өвчний шалтгаант нас баралт

Зүрх-судасны тогтолцооны өвчний шалтгаант нас баралт хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан болсон хэвээр байна.

2012 онд зүрх-судасны тогтолцооны шалтгаант нас баралтын түвшин 10 000 хүн амд 20.9 байгаа бөгөөд 10000 эрэгтэй хүн амд 25.0 эрэгтэйчүүд, 10 000 эмэгтэй хүн амд 17.0 эмэгтэйчүүдийн нас баралт тус тус ногдож байна.

Насны бүлгээр авч үзвэл 40-65 насны бүлэгт зүрх-судасны тогтолцооны шалтгаант нас баралтын хувь 41.7 хувийг, 65-аас дээш насны бүлэгт хамгийн өндөр буюу 52.7 хувийг эзэлж байна.

Зүрх-судасны тогтолцооны өвчний шалтгаант нас баралтын түвшин хангайн болон зүүн бүсэд өндөр, говийн бүсийн аймгуудад бага байна.

Шалтгаанаар тооцсон зүрх-судасны өвчний шалтгаант нас баралтын түвшинг насны бүлэг, хүйсээр харьцуулбал 45-65 насны бүлгийн эрэгтэйчүүдийн дунд 10 000 хүн амд ногдох зүрхний ишеми өвчин 13.5, тархинд цус харвалт 29.7, цусны даралт ихсэх өвчин 2.6 ногдож байгаа бөгөөд тухайн насны эмэгтэйчүүдийн нас баралтын түвшинтэй харьцуулбал зүрхний ишеми өвчний нас баралт 1.2 дахин, тархинд цус харвалтын нас баралт 1.5 дахин их байна. (Хүснэгт 8.2)

Зүрхний ишеми өвчин Монгол эрэгтэйчүүдийн нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан болж байгаа бөгөөд 2012 оны байдлаар 10000 хүн амд 6.3 ногдож байгаа нь өмнөх оноос буурсан байна. 2003 оныг хүртэл зүрхний ишеми, тархинд цус харвалтын шалтгаант нас баралтын түвшин ойролцоо байсан бол 2008 оноос зүрхний ишемийн өвчний шалтгаант нас баралт тэргүүлэх хандлага ажиглагдаж байна.

2004 онд дэлхийн хүн амын нас баралтын эхний байрыг зүрхний ишеми өвчин 12.2 хувийг эзэлж байсан бол 2030 он гэхэд 14.2 хувь болж ихсэх бөгөөд тэргүүлсэн хэвээр байна гэж ДЭМБ –аас (2004) тооцоолсон байна. (Хүснэгт 8.3)

Хүснэгт 8.1.2. Шалтгаанаар тооцсон зүрх- судасны тогтолцооны өвчний нас баралтын түвшин, 10 000 хүн амд, /насны бүлгээр/

	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Тархинд цус харвах	Даралт ихсэх өвчин	Зүрхний ишеми өвчин
Нийт нас баралт				
20 хүртэл	0.12	0.07	0.00	0.06
20-44	2.61	1.85	0.13	0.63
45-64	54.40	22.37	2.13	8.69
65-аас дээш	280.53	77.23	20.25	101.96
Эрэгтэй				
20 хүртэл	0.14	0.08	0.00	0.06
20-44	3.58	2.64	0.20	0.95
45-64	80.10	29.72	2.64	13.49
65-аас дээш	324.93	94.11	20.14	110.64
Эмэгтэй				
20 хүртэл	0.10	0.06	0.00	0.06
20-44	1.69	1.10	0.06	0.34
45-64	32.03	15.97	1.68	4.52
65-аас дээш	248.01	64.87	20.33	95.60

8.2. Хорт хавдрын шалтгаант нас баралт

Хорт хавдар өвчний шалтгаант нас баралт нь 1990 оноос хойш хүн амын нас баралтын 2 дахь тэргүүлэх шалтгаан болсоор байна.

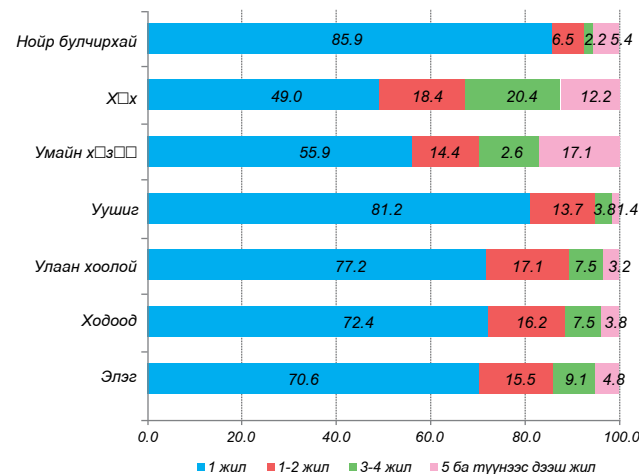
2012 оны байдлаар хорт хавдрын шалтгаант нас баралт нийт нас баралтын 21.2 хувийг эзэлж байгаа ба нас баралтын түвшин 10 000 эрэгтэй хүн амд 14.7, 10 000 эмэгтэй хүн амд 10.7 ногдож байна.

Эрэгтэйчүүдийн дунд элэг, ходоод, уушиг, улаан хоолой, нойрхойн өмөн, эмэгтэйчүүдийн дунд элэг, ходоод, улаан хоолой, умайн хүзүү, хөхний хорт хавдар тэргүүлэх шалтгаан болж байна.

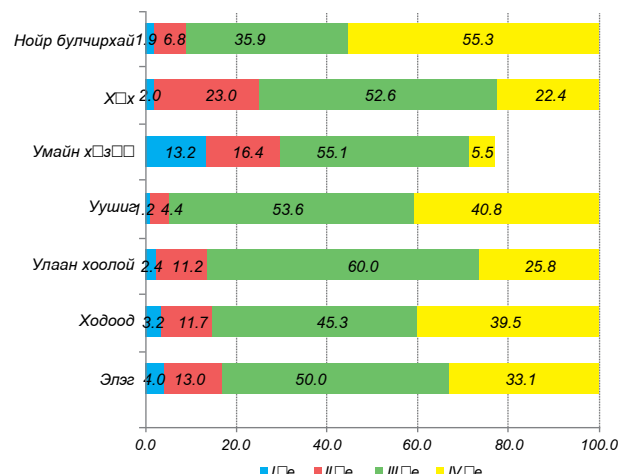
2012 онд хорт хавдартай хэмээн оношлогдсон хүн амын 78.9 хувь нь өвчнийхөө III, IV үе шатандаа анх оношлогдож, харин хорт хавдрын улмаас нас барсан нийт хүний 70.4 хувь нь анх оношлогдсоноосоо хойш 1 жил хүртлэх хугацаанд амьдарсан байна.

2011 онтой харьцуулахад хожуу оношлолтын хувь 0,9 хувиар буурсан үзүүлэлттэй, анх оношлогдсоноосоо хойш 1 жил хүртлэх хугацаанд амьдраад нас барсан хувь 2,9 хувиар нэмэгдсэн байна.

Зураг 8.2.1. Зонхилон тохиолдох хорт хавдрын нас баралт /анх оношлогдсоноос хойшхи амьдарсан хугацаа хувиар/, 2012

Зураг 8.2.2. Зонхилон тохиолдох хорт хавдрын өвчлөл / анх оношлогдсон I-IV үе шатандаа/, 2012

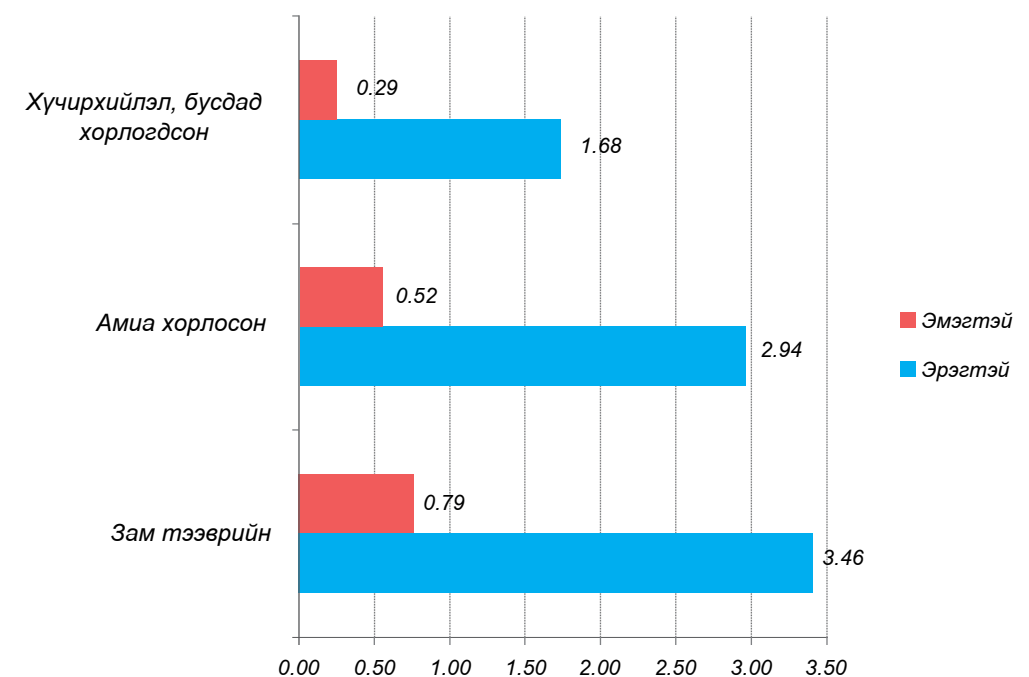
8.3 Гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант нас баралт

Гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант нас баралтын улмаас нас барах тохиолдол сүүлийн жилүүдэд эрс нэмэгдэж, 1990 онд хүн амын нас баралтын 5 дахь, 2000 оноос хойш 3 дахь тэргүүлэх шалтгаан болсоор байна. 10000 хүн амд ногдох гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант нас баралт нь 1995 онд 6.0, 2000 онд 7.6, 2007 онд 11.7 болж, бараг 2 дахин нэмэгдсэн байна. Харин 2008 оноос сүүлийн 10 гаруй жилийн хугацаанд анх удаа гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант нас баралт буурч, 10 000 хүн амд 9.3, 2009 онд 8.7, 2010 онд 10.1 байсан бол 2012 онд 11.3 болж нэмэгдсэн байна.

Насны бүлгээр авч гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант нас баралт нь 20-44 насны эрэгтэйчүүдийн тэргүүлэх шалтгаан болж байгаа бөгөөд тухайн насны бүлэгт нас баралтын түвшин 28.9 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 10 000 хүн ам тутамд 5.1-ээр нэмэгдсэн байна.

2012 онд гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант нас баралтын 3195 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 11.3 байна. Хүйсээр авч үзэхэд 81.4 хувь нь эрэгтэйчүүд, 18.6 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. 10 000 эрэгтэй хүн амд ногдох нас баралтын түвшин 18.8 байгаа нь эмэгтэйчүүдээс 4.6 дахин их байна.

Зураг 8.3.1. Осол гэмтлийн шалтгаант нас баралтын хэлбэр, 10000 хүн амд, 2012

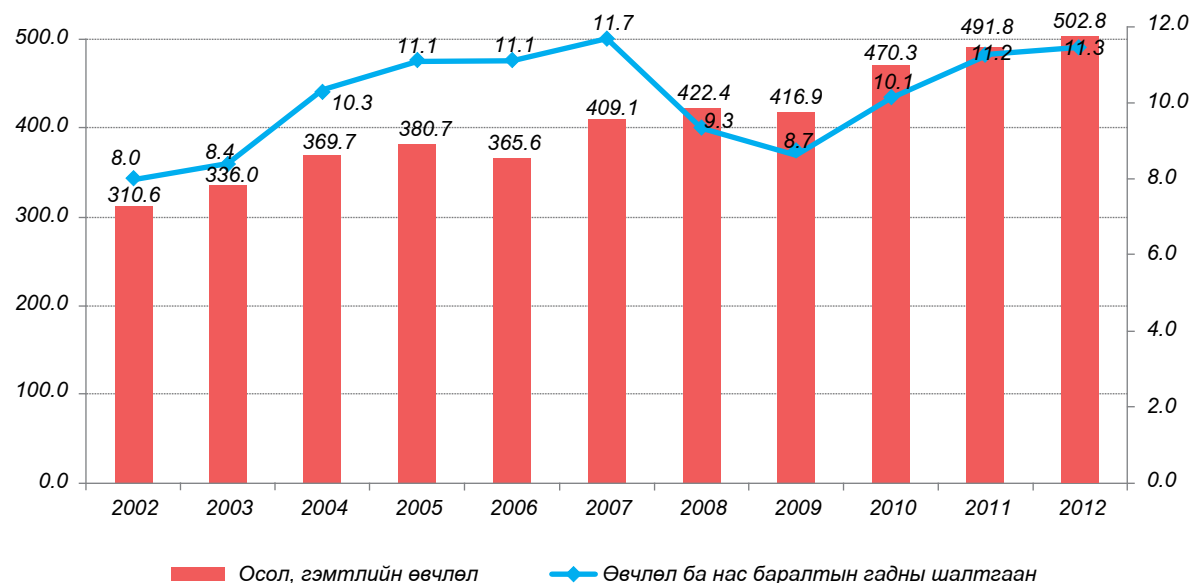
Гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант нас баралтыг хэлбэрээр авч үзвэл 18.6 хувь нь зам тээврийн осол, 15.1 хувь нь амиа хорлох, 8.5 хувь нь бусдад хорлогдсон, 57.8 хувь нь бусад ослын шалтгаанаар нас барсан байна.

Жилээс жилд зам тээврийн ослын шалтгаант нас баралт 10 000 хүн амд 2010 онд 1.8, 2011 онд 1.9 байсан бол 2012 онд 2.1 болж нэмэгдсэн байна. Эрэгтэйчүүдийн амиа хорлох, бусдад хорлогдох, зам тээврийн осолд өртөж амь насаа алдах явдал эмэгтэйчүүдээс их байгаа бөгөөд үзүүлэлтийг 10 000 хүн амд харьцуулан авч үзвэл: амиа хорлосон тохиолдлын тоо 5.6 дахин, хүчирхийлэл, бусдад хорлогдсон тохиолдлын тоо 5.7 дахин, зам тээврийн ослын тохиолдлын тоо 4.4 дахин их байна.

Энэ нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 10 000 хүн ам тутамд амиа хорлолт 0.3, хүчирхийлэл, бусдад хорлогдсон тохиолдол 0.6, зам тээврийн ослын шалтгаант нас баралт 0.4-оор тус тус нэмэгдсэн байна.

Сүүлийн жилүүдэд гэмтэл хордлого, гадны шалтгаант өвчлөл, нас баралт нэмэгдэх хандлагатай байна. 2009 онд “Осол гэмтэл, хүчирхийллээс сэргийлэх” үндэсний хөтөлбөр батлагдаж 2012 онд зам тээврийн ослын улмаас нас барсан тохиолдол 100 000 хүн амд 20.9 байхаар хүрэх түвшинг тодорхойлсон нь 2012 оны байдлаар 20.8 болж хүрэх түвшингээс доогуур байна.

Зураг 8.3.2. Осол гэмтлийн өвчлөл, нас баралт, 10 000 хүн амд, 2002-2012

Хүснэгт 8.3.1 Дэлхийн хүн амын нас баралтын 2030 он дахь төлөв байдал, 2012 оны Монгол улсын нас баралтын үзүүлэлттэй харьцуулсан байдал

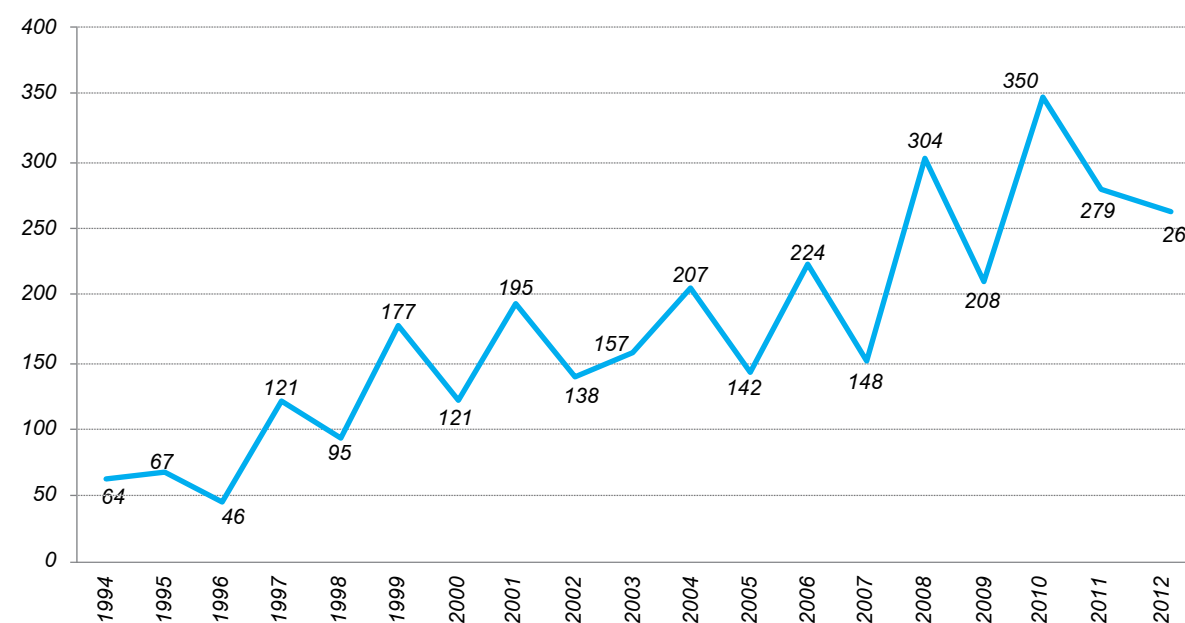
2004 Өвчлөл ба гэмтэл	Нас баралт хувиар	Байр	Байр	Нас баралт хувиар	2030 Өвчлөл ба гэмтэл
Зүрхний ишеми өвчин	14.2	1	1	13.9	Тархины судасны өвчин
Тархины судасны өвчин	12.1	2	2	9.6	Зүрхний ишеми өвчин
Уушгины архаг бөглөрөлт өвчин	8.6	3	3	6.0	Элэгний хатуурал
Амьсгалын доод замын халдварууд	3.8	4	4	3.5	Зам тээврийн осол
Зам тээврийн осол	3.6	5	5	3.3	Ходоодны хорт хавдар
Гуурсан хоолой, мөгөөрсөн хоолой, уушгины хорт хавдар	3.4	6	6	2.8	Өөрийгөө санаатайгаар гэмтээх
Чихрийн шижин	3.3	7	7	2.0	Амьсгалын доод замын халдварууд
Даралт ихсэх өвчин	2.1	8	8	2.0	Даралт ихсэх өвчин
Ходоодны хорт хавдар	1.9	9	9	1.9	Гуурсан хоолой, мөгөөрсөн хоолой, уушгины хорт хавдар
ХДХВ/ДОХ	1.8	10	10	1.7	Улаан хоолойн хорт хавдар
Бөөрний өвчлөл	1.6	11	11	1.6	Сүрьеэ
Өөрийгөө санаатайгаар гэмтээх	1.5	12	12	1.6	Хүчирхийлэл
Элэгний хорт хавдар	1.4	13	13	1.2	Бөөрний өвчлөл
Бүдүүн, шулуун гэдэсний хорт хавдар	1.4	14	14	1.0	Нярайн амьсгалын дутагдал, төрөлтийн гэмтэл
Улаан хоолойн хорт хавдар	1.3	15	15	0.8	Чихрийн шижин
Хүчирхийлэл	1.2	16	16	0.5	Уушгины архаг бөглөрөлт өвчин
	1.2	17	17	0.4	Бүдүүн, шулуун гэдэсний хорт хавдар
Элэгний хатуурал	1.2	18	18	0.3	Хөхний хорт хавдар
Хөхний хорт хавдар	1.1	19	19	0.2	Суулгалт өвчин
Сүрьеэ	1.0	20	20	0.2	Хугацаанаас өмнө эсвэл бага жинтэй төрөлт
Нярайн халдвар	0.9	21	21	0.1	Нярайн халдвар
Хугацаанаас өмнө эсвэл бага жинтэй төрөлт	0.9	22	22	0.0	ХДХВ/ДОХ
Нярайн амьсгалын дутагдал, төрөлтийн гэмтэл	0.7	23	23	0.0	Малария
Малария	0.4	24	24		

Дэлхийн хүн амын нас баралтын 2030 он дахь нас баралтын төлвийн байдлыг харахад зүрхний ишеми, тархи судасны өвчин, уушгины архаг бөглөрөлт өвчин эхний шалтгаан болж байхад 2012 оны байдлаар манай улсын нийт нас баралтад эзлэх хувиар тархи судасны өвчин, зүрхний ишеми өвчин болон элэгний хатуурал өвчний шалтгаант нас баралт тэргүүлж байна. Ялангуяа элэгний хатуурал өвчний шалтгаант нас баралт манай улсад 3 дахь шалтгаан болж байна.

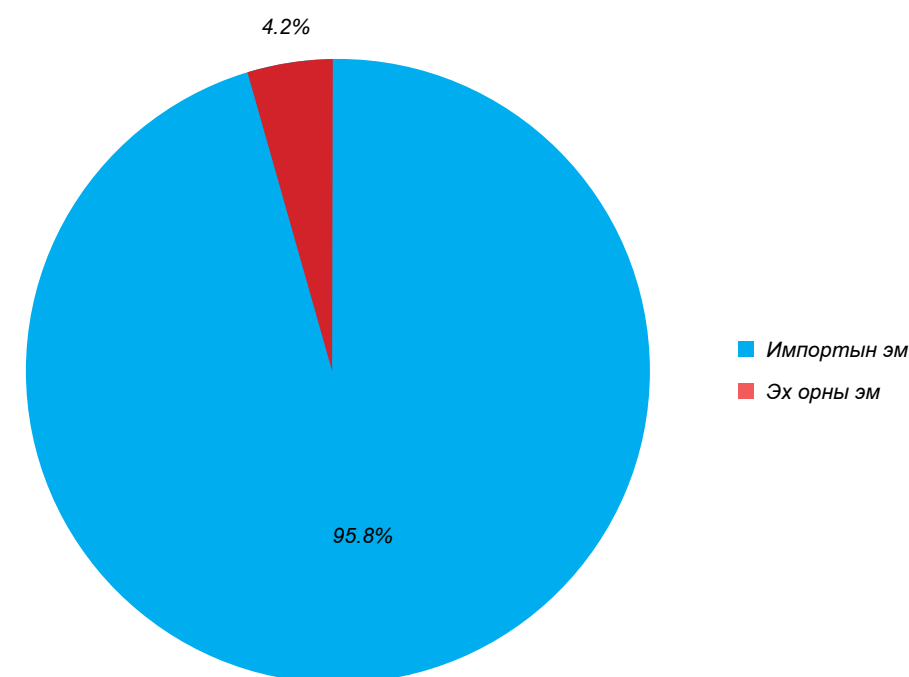
БҮЛЭГ 9. МОНГОЛ УЛСЫН ЭМИЙН БҮРТГЭЛИЙН ТАЛААР

Хүн амын эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээнд хэрэглэж буй эмийн чанар, аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор 1994 оноос эхлэн эмийн бүртгэлийн үйл ажиллагаа явагдсаар байна. 2012 оны байдлаар Монгол улсын эмийн бүртгэлд 2711 нэрийн эм, 124 эмийн түүхий эд бүртгэлтэй байна. 2012 онд 263 нэрийн эм шинээр бүртгэж, 319 нэрийн эмийн бүртгэлийн хугацааг сунгаж, 726 нэрийн эмийн бүртгэлд өөрчлөлт оруулж, 10 нэрийн эмийг бүртгэлээс хассан байна.

Зураг 9.1. Бүртгэгдсэн эм, бодит тоогоор, 2012

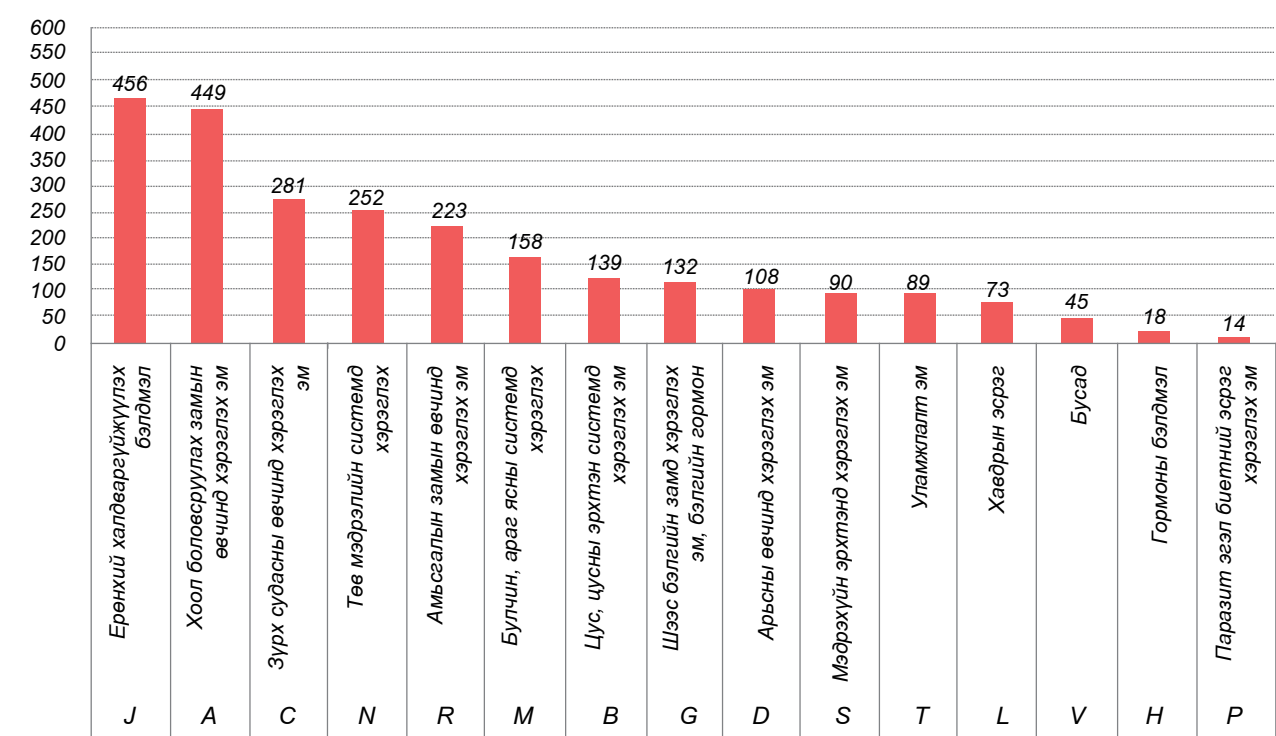
Зураг 2. Бүртгэлтэй эм, хувиар, 2012 он

2012 оны байдлаар улсын бүртгэлд бүртгэлтэй 2711 эм байгаагаас импортын эм 2596 буюу 95.8%, эх орны эм 115 буюу 4.2%-ийг тус тус эзлэж байна.

Бүртгэгдсэн нийт эмийг олон улсын ATC /Anatomical Therapeutic classification-Хүний биеийн бүтэц эмчилгээнд суурилсан ангилал/ кодоор ангилавал:

Зураг 3. Бүртгэгдсэн эм /ATC кодоор/, 2012

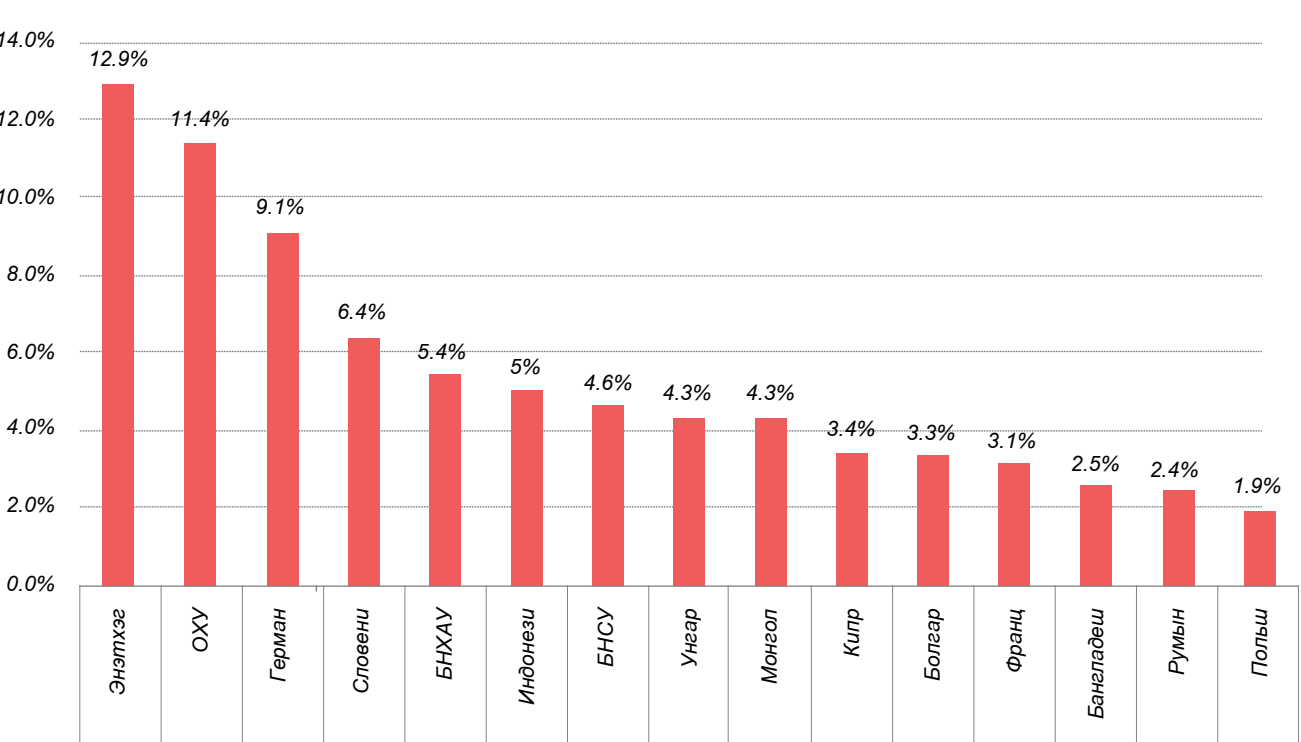

Бүртгэлтэй эмийг олгох нөхцлөөр ангилавал:

Жороор олгох эм-2018 буюу 74.5%

Жоргүй олгох эм-693 буюу 25.5%

Зураг 4. Улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн эм (Улс орнуудаар), 2012 он

2012 оны байдлаар улсын бүртгэлд бүртгэлтэй 53 улсын 2711 нэрийн эмийн 12.9% нь Энэтхэг, 11.4% нь ОХУ, 9.1% нь Герман улсад үйлдвэрлэгдсэн эм эзлэж байна.

Эрүүл мэндийн сайдын 2009 оны 342 дугаар тушаалаар батлагдсан Зайлшгүй шаардлагатай эмийн 6 дахь жагсаалтад 328 нэрийн эм, 419 эмийн хэлбэрийг багтаасан.

Эрүүл мэндийн даатгалын салбар зөвлөлийн 2012 оны 08 дугаар сарын 08-ны өдрийн 05 тоот тогтоолоор “Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас үнийн хөнгөлөлт үзүүлэх эмийн жагсаалт, хөнгөлөх хувь хэмжээ” шинэчлэн баталсан. Жагсаалтад шинээр 53 эм нэмэгдэж, нийт 390 нэрийн эм болсон ба эдгээр эмийг даатгуулагчдад Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 50-80% хөнгөлөлт олгохоор заасан.

Биологийн идэвхит бүтээгдэхүүний бүртгэлийн талаар

2002- 2012 оны байдлаар НЭМХ дэргэдэх БИХНБ-ний асуудал хариуцсан салбар дундын комиссын хурлаар дэлхийн 34 орны 200 гаруй аж ахуйн нэгжид үйлдвэрлэгдсэн 1469 нэрийн биологийн идэвхит бүтээгдэхүүн бүртгэгджээ.

Эмийн талаар мөрдөгдөж буй тушаал, журам

Батлагдсан огноо, дугаар		Эрүүл мэндийн сайдын тушаал, журам
448	2012/12/28/	Антибиотикийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх эмэнд нянгийн тэсвэржилт үүсэхээс сэргийлэх стратеги батлах тухай.
41	2012/02/02	Эм, биологийн идэвхит бүтээгдэхүүний бүртгэлийн журам
388	2009/11/17	Амин чухал эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хангамжийг зохицуулах журам батлах тухай
129	2012/04/20	Төлбөрийг нь төр хариуцах эмийг олгох журам
378	2010/10/29	Эмийн гаж нөлөөг бүртгэн мэдээлэх журам
05	2010/01/11	Эмийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх, мэдээлэл сургалт сурталчилгааны удирдамж батлах тухай

“НӨХӨН ҮРЖИХҮЙН ЭРҮҮЛ МЭНД” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	Засгийн газрын 2012оны 61 дүгээр тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2012-2016 он
Гол зорилт	Эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүд, өсвөр үеийнхэнд нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэй үзүүлж, хүн амын тогтвортой өсөлтийг дэмжих замаар монгол хүний хөгжлийг хангах таатай орчинг бүрдүүлж,Мянганы хөгжлийн зорилтыг хангахад оршино.

Үзүүлэлтүүд		Эх сурвалж ба шалгуурын мөн чанар	Хүрэх түвшин			2012 оны түвшин
			Суурь үзүүлэлт	2014	2016	
1. Эхийн эрүүл мэндийн үзүүлэлтүүд						
1.1	Эхийн эндэгдлийн түвшин /100 000 амьд төрөлтөд /	ЭМСҮ	45.5 (2010)	44.0	40.0	50.8
1.2	Перинаталь эндэгдийн түвшин /1000 амьд төрөлтөд/	ЭМСҮ	16.9 (2010)	16.9	16.9	14.9
1.3	Жирэмсний хяналтад байх хугацаандаа 6 болон түүнээс дээш удаа үзүүлсэн жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн хувь	ЭМСҮ	93.7(2010)	99.0	99.5	87.3
1.4	Эмнэлэгт төрсөн эхчүүдийн эзлэх хувь	ЭМСҮ	99.0 (2010)	99.3	99.5	99.7
1.5	Жирэмсний хяналтад эрт орсон голч хугацаа	судалгаа	2.9 (2008)	2.6	2.1	-
1.6	Эхийн эндэгдэлд халдварт өвчний шалтгаант нас баралтын эзлэх хувь	судалгаа	23.3(2010)	20.0	18.0	-
1.7	Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн нэн чухал 10 эмийн нөөцтэй үйлчилгээ үзүүлэх цэг	судалгаа	76.0(2010)	85.0	90.0	-
1.8	Эхчүүдийн амрах байранд амарвал зохих эхчүүдээс амрах байраар үйлчлүүлсэн эхчүүдийн эзлэх хувь	ЭМСҮ	78.0(2010)	80.0	75.0	73.4
2. Гэр бүл төлөвлөлтийн үзүүлэлт :						
2.1	Гэр бүл төлөвлөлтийн орчин үеийн аргын хэрэглээний хувь	ЭМСҮ	53.4 (2010)	54.0	55.0	54.4
2.2	Гэр бүл төлөвлөлтийн хангагдаагүй хэрэгцээний хувь	судалгаа	13.9(2008)	10.0	7.5	-
2.3	Жирэмслэхээс хамгаалах орчин үеийн гурваас доошгүй эм хэрэгслийг санал болгодог болсон эмнэлгийн эзлэх хувь	судалгаа	93.5(2010)	94.0	95.0	-
3. Аюултай үр хөндөлтөөс сэргийлэх үйл ажиллагааны үзүүлэлт :						
3.1	Үр хөндөлт (1000 амьд төрөлтөд)	ЭМСҮ	18.6(2010)	180	160	247.0
3.2	Нөхөн үржихүйн насны 1000 эмэгтэйд ноогдох үр хөндөлт	ЭМСҮ	14.8(2010)	12.0	10.0	22.0
3.3	Үр хөндөлтийн өмнөх болон дараахь зөвлөгөөг өгдөг байгууллагын эзлэх хувь	судалгаа	72.2(2010)	90.0	100.0	-
4. Бэлгийн замаар дамжих халдварын хяналт ба урьдчилан сэргийлэлтийн үзүүлэлт:						
4.1	Сүүлийн удаа бэлгийн хавьталд орохдоо бэлгэвч хэрэглэсэн 15-24 насны залуусын хувь	судалгаа	58.6(2007)	63	65	-
4.2	Халдвар дамжих замыг зөв нэрлэсэн,буруу ойлголтыг үгүйсгэж чадсан 15-24 насны залуусын хувь	судалгаа	24.5(2007)	45.0	48.0	-
4.3	Умайн хүзүүний хавдрын эрт илрүүлэлтэд хамрагдсан эмэгтэйн эзлэх хувь	судалгаа	тогтооно	50.0	70.0	-
5. Бэлгийн боловсролын үзүүлэлт :						
5.1	15-19 насны охидын төрөлтийн түвшин /эзлэх хувь /	ЭМСҮ	6.0(2010)	5.5	5.0	5.7
6. Хүчирхийллээс сэргийлэх ба үйлчилгээний үзүүлэлт:						
6.1	Гэр бүлийн болон бэлгийн хүчирхийлэлд өртсөн эрэгтэй, эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	судалгаа	тогтооно	жил дараалан бууруулна		-
6.2	Гэр бүлийн болон бэлгийн хүчирхийлэлд өртөгсдөд тусламж үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын тоо /Өссөн дүнгээр /	ЭМСҮ	4(2011)	5.0	7.0	-

“ХАЛДВАРТ ӨВЧИНТЭЙ ТЭМЦЭХ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2011 оны 108-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2011-2015 он
Гол зорилт	“Олон улсын эрүүл мэндийн дүрэм”-ийг хэрэгжүүлэх чадавхийг үндэсний болон орон нутгийн түвшинд бэхжүүлэх, Халдварт өвчинтэй тэмцэх, сэргийлэх эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох

№	Шалгуур үзүүлэлт	2010 оны суурь үзүүлэлт	Хүрэх үр дүнгийн үзүүлэлт (оноор)					
			2011 онд хүрэх түвшин	2011 оны түвшин	2012 оны түвшин	2013 оны түвшин	2014 оны түвшин	2015 оны түвшин
1	Халдварт өвчний дэгдэлтийн үед шуурхай хариу арга хэмжээ авах талаар сургагдсан баг	15	20	34	30	40	50	60
2	Халдварт өвчний дэгдэлтийн голомтод 24-48 цагийн дотор хариу арга хэмжээ авсан тохиолдол	40	55	88	70	75	80	85
3	Халдварт өвчний хамшинж, сэжигтэй, өвөрмөц тохиолдлын оношийн лабораторийн баталгаажилт	40	45	68.4	50	60	70	80
4	Эрсдэлийн үеийн харилцаа холбооны чиглэлээр сургагдсан мэргэжилтэн	50	100	123	150	200	250	300
5	Шинэ болон сэргэж байгаа халдварт өвчний дэгдэлт, томуугийн цартахлын үед хариу арга хэмжээ авах талаар хамтран хийсэн үзүүлэх сургууль	3	5	6	5	10	10	15
6	Халдварт өвчний дэгдэлтийн үеийн харилцаа холбооны чиглэлээр сургагдсан баг	-	5	34	10	15	20	20
7	Халдварт өвчний үед хэрэглэх хувийн хамгаалах хэрэгслээр хангагдсан эрүүл мэндийн байгууллага	10	20	28	30	40	60	80
8	Лабораторийн сорьц цуглуулах багцаар хангагдсан эрүүл мэндийн байгууллага	10	20	20	30	40	60	80
9	Халдварт өвчний оношилгооны чиглэлээр магадлан итгэмжлэгдсэн лаборатори	2	4	2	5	6	7	8
10	Халдварт өвчний оношилгоонд нэвтэрсэн молекул-биологийн шинжилгээний арга	1	2	4	3	4	5	6
11	Олон улсын лавлагаа лабораторийн чанарын хяналтын сүлжээнд хамрагдсан лаборатори	2	3	1	4	6	6	6
12	В вируст гепатитаас сэргийлэх вакцинд хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтэн	5	20	9	30	40	50	60
13	Томуугийн эсрэг дархлаажуулалтад хамрагдсан эмнэлгийн мэргэжилтэн	10	20	25	30	40	50	60
14	Эмнэлгийн ажиллагсдын халдварт өртсөн байдлыг тогтмол мэдээлдэг эрүүл мэндийн байгууллага	6	15	21	25	40	50	60
15	Цус, цусан бүтээгдэхүүний эргэх талоныг хэрэглэж хэвшсэн эрүүл мэндийн байгууллага	-	20	21	40	60	80	100
16	Халдварт өвчний тандалт, сэргийлэлт, оношилгоо, эмчилгээний талаар хийсэн судалгаа	9	12	14	15	17	20	22
17	Халдварт өвчний тандалт, хариу арга хэмжээний талаар хийсэн дэмжлэгт хяналт	10	20	28	30	40	50	60
18	Шинээр нэвтрүүлсэн вакцин	-	-	-	-	1	-	1
	Биобэлдмэл	-	1	-	1	1	1	1
	Оношлуур	-	1	-	1	1	1	1
	Цусан суулга	11.2	11.0	7.6	10.0	9.0	9.0	9.0
	Сальмонеллэз	0.8	0.6	0.4	0.6	0.6	0.6	0.5
	A вирус хепатит	33.8	21.0	49.0	21.0	15.8	13.0	10.0
19	Халдварт өвчин 10.000 хүн амд (промилиэр)							
	Улаанбурхан	0.1	0.0	-	-	-	-	-
	Улаанууд	5.9	5.0	0.1	4.5	4.0	3.5	3.0
	Гахайн хавдар	7.9	7.5	3.7	7.0	7.0	6.5	6.0
20	Сүрьеэгийн нас баралт (100.000 хүн амд)	2.5	2.3	2.2	2.1	1.9	1.7	1.5
21	Түрхэц эерэг сүрьеэгийн тохиолдлын илрүүлэлт	83.7	84	74.1	84.3	84.5	84.7	85.0
22	Түрхэц эерэг сүрьеэгийн шинэ тохиолдлын эдгэрэлт	83.4	83.8	83	84	84.4	84.7	85.0
23	ХДХВ-ийн халдварыг илрүүлэх шинжилгээ хийлгэсэн сүрьеэтэй өвчтөн	35	43	90.6	51	59	67	75
24	Жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дундахь тэмбүүгийн тархалт (судалгаагаар)	1.7	-	-	1.3	-	-	-

“ОСОЛ, ГЭМТЭЛ, ХҮЧИРХИЙЛЛЭЭС СЭРГИЙЛЭХ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2009 оны 279-р тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	I үе шат 2010-2012 он, II үе шат 2013-2016 он
Гол зорилт	Хүн ам осол, гэмтлийн улмаас тахир дутуу болох, хөдөлмөрийн чадвар алдах, нас барах явдлыг бууруулах

№	Шалгуур үзүүлэлт	2008 оны түвшин	2009 оны түвшин	2010 оны түвшин	2011 оны түвшин	2012 онд хүрэх түвшин	2012 онд хүрсэн түвшин
1	Зам, тээврийн ослын улмаас нас барсан тохиолдол /100000 хүн амд/	18.7	15.8	17.8	19.7	16.5	20.9
2	Хүүхдийн осол гэмтлийн тохиолдол /10000 хүн ам тутамд/	78.1	84.3	94.3	96.4	75.0	99.4
3	Түлэгдэл /10000 хүн амд/	22.7	23.5	26.9	30.2	21.5	29.2
4	Гэмтэл согог, судлалын кабинеттэй аймгийн тоо	14	11	11	11	20	12
5	Гэмтэл согогын тусламж, үйлчилгээний ор гаргаагүй аймгийн тоо	11	11	11	10	5	9
6	Гэмтэл, согог судлалын эмчгүй аймгийн тоо	5	4	3	3	2	2

“ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧИНТЭЙ ТЭМЦЭХ, ХЯНАЛТ ТАВИХ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2005 оны 12 дугаар сарын 14-ний 246 дугаар тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2006-2013 он
	Нэгдүгээр үе шат-2006-2009 он
	Хоёрдугаар үе шат-2010-2013 он
Гол зорилт	Халдварт бус өвчин, тэдгээрийн эрсдэлт хүчин зүйлсийн хяналт, тандалтыг сайжруулах, эрүүл мэндийг дэмжих замаар хүн амын дунд зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчнөөс шалтгаалсан нас баралтыг бууруулахад энэхүү хөтөлбөрийн зорилго оршино.

№	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь үзүүлэлт		2009 оны түвшин	2010 оны түвшин	2011 оны түвшин	2012 оны түвшин	Хүрэх үзүүлэлт	
		Урьдчилсан 2005.12	Эцсийн 2006 он					2009	2013
I. Анхдагч эрсдэлт хүчин зүйлсийн үзүүлэлт									
1	Хүн амын тамхины хэрэглээний түвшин (хувиар)	25.9	26.6	27.6	-	-	-	23.4	20.4
2	Согтууруулах ундаа хэрэглэдэг хүний эзлэх хувийн жин (сүүлийн нэг сард)	30.5	37.30%	38.60%	-	-	-	29	27
3	Давсны хэрэглээ (гр/өдөр)	10.1	10.1	7.3	-	-	-	9.6	9.1
4	Жимс хэрэглэж байгаа өдрийн тоо (долоо хоногт)	1.6	1.8	1.2	-	-	-	2	2.5
5	Хүнсний ногоог өдөрт 2-оос дээш нэгж хэрэглэж байгаа хүний тоо (хувиар)	44.4	44.4	29.7	-	-	-	49.4	55
6	Долоо хоногийн ихэнх өдөр, хоногт 30 минутаас доошгүй хугацаагаар тогтмол идэвхтэй хөдөлгөөн хийдэг хүний эзлэх хувийн жин	15.4	15.4	11.7	-	-	-	18.4	23.4
II. Хоёрдогч эрсдэлт хүчин зүйлсийн үзүүлэлт									
7	Илүүдэл жинтэй хүний эзлэх хувийн жин (Биеийн жингийн индекс-БЖИ ≥ 25 кг/м2)	39.3	32.4	39.8	-	-	-	38.3	37.0
8	Цусны (артерийн) даралтын дундаж хэмжээ (мм/муб) а/ систол, б/ диастол	а/ 128.5	а/ 124.6	а/ 125.9	-	-	-	а/ 128.0	а/ 127.5
		б/ 79.4	б/ 76.9	б/ 78.9	-	-	-	б/ 78.9	б/ 78.4
9	Цусан дахь холестерины хэмжээ ихэссэн (>200 буюу 5.2 ммоль/л) тохиолдлын тархалтын түвшин (хувиар)	12.4	23.9	41.7	-	-	-	12.2	11.7
10	Цусан дахь глюкозын хэмжээ ихэссэн эрсдэлтэй (≥ 5.6 -<6.1 ммоль/л) тохиолдлын тархалтын түвшин (хувиар)	10.2	10.3	9.4	-	-	-	10.0	9.8
III. Хавдрын эрт илрүүлэлтийн үзүүлэлт									
11	Умайн хүзүүний хорт хавдар нь оношлогдсоноос хойш 5-аас дээш жил амьдарсан хүний эзлэх хувь	-	-	36.4	36.4	36.2	41.5	34.0	35.0
12	Хөхний хорт хавдар нь оношлогдсоноос хойш 5-аас дээш жил амьдарсан хүний эзлэх хувь	-	-	37.8	31.5	37.2	40.0	30.0	31.0
IV. Нас баралтын үзүүлэлт									
13	Зүрхний шигдээсийн улмаас шалтгаалсан нас баралт 10000 хүн амд	-	-	8.7	9.8	8.8	9.4	3.5	3.0-3.4
14	Тархины цус харвалтаас шалтгаалсан нас баралт 10000 хүн амд	-	-	8.1	9.2	8.3	7.4	15.1	12.5-14.0
15	Хорт хавдраас шалтгаалсан нас баралт 10000 хүн амд	-	-	11.9	13.0	12.6	12.6	11.8	11.5-11.7

“ОРЧНЫ ЭРҮҮЛ МЭНД” ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2005 оны 245 дугаар тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2006-2015 он
	Нэгдүгээр үе шат-2006-2010 он
	Хоёрдугаар үе шат-2010-2015 он
Гол зорилт	Хүрээлэн буй орчныг бохирдуулж байгаа хүчин зүйлсийг багасгах, орчны эрүүл мэндийг сайжруулахад чиглэсэн үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх, салбар хоорондын зохицуулалт, хамтын ажиллагааг сайжруулах замаар хүн амыг эрүүл аюулгүй орчинд ажиллах, амьдрах нөхцлийг бүрдүүлэхэд оршино.

№	Шалгуур үзүүлэлт	2006 оны түвшин	2007 оны түвшин	2009 оны түвшин	2010 оны түвшин	2011 оны түвшин	2012 оны түвшин
I	Гэдэсний халдварт өвчин /10 000 хүн амд/						
1	Балнад	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2	Сальмонеллёз	0.0	0.7	0.5	0.5	0.4	0.4
3	Цусан суулга	7.3	9.2	11.7	12.5	7.6	7.4
4	Вирүст гепатит А	21.7	34.2	22.1	29.4	49.0	21.2
II	Амьсгалын дээд замын үрэвсэлт өвчин /10 000 хүн амд/						
1	Цочмог төвөнхтөс, мөгөөрсөн хоолойтос	33.25	40.57	49.7	56.7	46.9	46.5
2	Гуурсан хоолойн багтраа	14.46	15.8	20.1	19.8	19.1	20.0

“СЭТГЭЦИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД” ҮНДЭСНИЙ ХОЁР ДАХЬ ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2009 оны 303 дугаар тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2010-2019 он
	Нэгдүгээр үе шат-2010-2014 он
	Хоёрдугаар үе шат-2015-2019 он
Гол зорилт	Хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны болон нийгэм хамт олонд тулгуурласан тусламж, үйлчилгээг өргөжүүлэх замаар сэтгэц, зан үйлийн эмгэгийн тархалтыг бууруулах нөхцөл бүрдүүлэхэд оршино.

№	Үзүүлэлтүүд	2009 оны түвшин	2010 оны түвшин	2011 оны түвшин	2012 оны түвшин	2014 онд хүрэх түвшин
Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг боловсронгуй болгож хүртээмж, чанарыг сайжруулах талаар						
1	Сэтгэцийн төрөлжсөн мэргэжлийн эмнэлгийн орны тоо (10000 хүн амд)	2.2	2.2	2.2	2.2	10 хувиар буурна
2	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн сэтгэцийн орны тоо (10000 хүн амд)	0.6	0.6	0.6	0.6	10 хувиар нэмэгдэнэ
3	Нийгэм хамт олны дунд ажиллаж байгаа гэр төвийн тоо	12	12	14	14	14
4	Аймаг, дүүргийн сэтгэцийн эмчийн тоо (10000 хүн амд)	0.1	0.1	0.43	0.4	0.25
5	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж үйлчилгээний талаарх сургалтад хамрагдсан сум, өрхийн эмчийн эзлэх хувь	25.0	32.0	32.0	25.0	60.0
6	Анагаах ухааны болон сувилахуйн сургалтын хөтөлбөрт сэтгэцийн эрүүл мэндийн хичээлийн цагийн эзлэх хувь	5.0	5.5	5.5	5.5	10.0
7	Зайлшгүй шаардлагатай эмийн үндэсний жагсаалтад орсон сэтгэц нөлөөт эмээр хангагдсан аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, сум, өрхийн эмнэлгийн эзлэх хувь	86.0	41.0	45.0	41.0	95.0

“АМНЫ ХӨНДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД” ХӨТӨЛБӨР

Үзүүлэлт	Агуулга
Хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын тогтоолын дугаар, огноо	2006 оны 150 дугаар тогтоол
Хөтөлбөр хэрэгжүүлэх хугацаа	2006-2015 он
	Нэгдүгээр үе шат-2006-2010 он
	Хоёрдугаар үе шат-2011-2015 он
Гол зорилт	Шүд цоорох өвчин, түүнд нөлөөлөгч эрсдэлт хүчин зүйлийн хяналт, тандалтыг сайжруулах, шүд амны хөндийн эрүүл мэндээ иргэд өөрсдөө хянаж сайжруулах, эрүүл зан үйл төлөвшихөд дэмжлэг үзүүлэх орчин бүрдүүлэх, нийгэм, хамт олонд тулгуурласан амны хөндийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний хүртээмж, чанарыг дээшлүүлэх замаар хүн амын шүд цоорох өвчний тархалтыг бууруулах

№	Үзүүлэлт		2004 оны түвшин	2010 оны түвшин	2011 оны түвшин	2015 оны түвшин
Шүд цоорлын тархалт, эрчим						
1	Шүд цоорлын тархалт	5-6 настай хүүхдүүдийн дунд	80.1	79.0	89.3	78.0
2		12 настай хүүхдүүдийн дунд	62.0	61.0	65.3	60.0
3		Нийт хүн амын дунд	71.6	71.0	69.9	70.0
4	Шүд цоорлын эрчим	5-6 настай хүүхдүүдийн дунд	4.6	4.5	6.9	4.3
5		12 настай хүүхдүүдийн дунд	1.9	1.9	2.3	1.8
6		Нийт хүн амын дунд	3.1	3.0	69.9	2.8
7	3.18 настай хүүхдийн дунд бүрэн шүдтэй хүүхдийн эзлэх хувь		67.5	70.0	69.9	72.5

Тайлбар: Улаанбаатар хоын хүүхэд, залуусын амны хөндийн өвчлөлийн судалгаа, 2011 он. ШЭНЭСТ, ЭМШУИС-НАСС

БҮЛЭГ 11. ДЭМБ-ын Номхон далайн баруун бүсийн мэдээний санд орох Монгол улсын үзүүлэлтүүд, 2011

Үзүүлэлтүүд		Тоон мэдээлэл				Он		
Хүн ам зүйн үзүүлэлтүүд		Бүгд		Эрэгтэй	Эмэгтэй			
1	Газар нутгийн хэмжээ (1 000 км2)	1 567.00					2012	
2	Хүн амын тоо ('000)	2811666		1366853	1474291		2012	
3	Хүн амын цэвэр өсөлт (%)	2.0		...	...		2012	
4	Хүн амын тоо насны бүлгээр (%)							
	- 0–4 нас	10.89		11.35	10.46		2012	
	- 5–14 нас	16.76		17.40	16.16		2012	
	- 65 дээш нас	3.97		3.45	4.49		2012	
5	Хотын хүн ам (%)	67.20		...	...		2012	
6	Төрөлтийн түвшин (1000 хүн амд)	26.30		...	...		2012	
7	Нас баралтын түвшин (1000 хүн амд)	5.90		...	...		2012	
8	Дундаж наслалт (жилээр)	68.71		64.91	74.32		2012	
9	Төрөлтийн нийлбэр коэффициент (15–49 насны эмэгтэйчүүд)	2.70		...	2.70		2012	
Нийгэм, эдийн засгийн үзүүлэлтүүд								
10	Насанд хүрэгчдийн бичиг үсэг тайлагдалтын хувь	98.30		98.20	98.30		2010	
11	Нэг хүнд ногдох ДНБ (ам.доллар)	2 251.00					2011	
12	Нэг хүнд ногдох ДНБ-ний өсөлт (%)	24.1%					2011	
13	Хүний хөгжлийн индекс	0.77		...	...		2011	
Халдварт болон халдварт бус өвчин		Шинээр бүртгэгдсэн өвчлөлийн тохиолдлын тоо			Нас баралтын тохиолдлын тоо			
14	Сонгогдсон халдварт өвчнүүд	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	
	Вирүст гепатит	6856	3737	3119	14	8	9	2012
	- Вирүст гепатит А	5892	3191	2701	4	1	3	2012
	- Вирүст гепатит В	632	365	267	9	6	3	2012
	- Вирүст гепатит С	167	75	92	1	1	0	2012
	- Вирүст гепатит Е			...	...	...	...	2012
	- Бусад	165	106	59	0	0	0	2012
	Урвах тахал	0	0	0	0	0	0	2012
	Энцефалит	6	3	3	0	0	0	2012
	Заг хүйтэн	5351	2905	2446	0	0	0	2012
	Уяман	...	...	...				
	Хумхаа		0	0	0	0	0	2012
	Тарваган тахал			0	0	0	0	2012
	Тэмбүү	4954	1691	3263	8	3	5	2012
	Балнад	0	0	0	0	0	0	2012

Үзүүлэлтүүд		Тоон мэдээлэл						Он
Халдварт болон халдварт бус өвчнүүд		Шинэ тохиолдлын тоо			Нас баралтын тоо			
		Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	
15	Амьсгалын замын хурц халдварт өвчнүүд	272 267	130 575	144 692	358	208	150	2012
16	Суулгалт халдвар	22 696	11 381	11 315	29	19	10	2012
17	Сүрьеэ							
	- Нийт тохиолдол	3 944	2 191	1 753	247	188	88	2012
	- Уушгиний түрхэц эерэг шинэ сүрьеэ	1 716	1 007	709	59	34	25	2012
18	Хавдар				43	36	7	
	Хорт хавдар бүгд	4 544	2 330	2 214	3 577	2 025	1 552	2012
	- Хөхний	152	0	152	45	1	44	2012
	- Бүдүүн, шулуун гэдэсний	143	60	83	67	27	40	2012
	- Умайн хүзүүний	348		348	85		85	2012
	- Улаан хоолойн	330	173	157	281	139	142	2012
	- Лейкеми	50	23	27	74	37	37	2012
	- Уруул амны хөндий, залгиур	78	46	32	53	28	25	2012
	- Элэгний	1 712	975	737	1 619	973	646	2012
	- Ходоодны	665	440	225	556	350	206	2012
	- Төвөнх, амьсгуурс, уушигны	368	289	79	336	244	92	2012
19	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин							
	Бүгд	232 014	88 774	143 240	5 939	3 450	2 489	2012
	- Зүрхний цочмог шигдээс	2 269	1 159	1 110	875	613	262	2012
	- Тархины судасны өвчин	18 610	8 157	10 453	2 350	1 375	975	2012
	- Даралт ихсэх өвчин	101 453	35 268	66 185	339	163	176	2012
	- Зүрхний ишеми өвчин	53 883	22 849	31 034	1 617	867	750	2012
	- Хэрлэгийн гаралтай зүрхний өвчин	24 116	7 078	17 038	51	24	27	2012
20	Чихрийн шижин	14 165	6 770	7 395	133	72	61	2012
21	Сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг	29 031	16 108	12 923	17	9	8	2012
22	Осол гэмтэл							2012
	Бүгд	142 768	90 535	52 233	3 195	2 600	595	2012
	- Хүчирхийлэл ба бусдад хорлогдох	...	...	...	271	228	43	2012
	- Зам тээврийн осол	...	...	...	593	477	116	2012
	- Үйлдвэрийн осол	...	...	...	43	42	1	2012
	- Амиа хорлох	...	...	...	482	406	76	2012
Хүн амын өвчлөл, нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан		Бүртгэгдсэн өвчлөлийн тохиолдлын тоо			100 000 хүн амд			
23	Өвчлөлийн тэргүүлэх 10 шалтгаан	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	
	1. Амьсгалын тогтолцооны өвчин	312 209	147 406	164 803	10 994.39	10 688.63	11 283.09	2012
	2. Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	291 868	118 114	173 572	10 278.09	8 564.63	11 883.45	2012
	3. Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	216 979	49 582	167 397	7 640.88	3 595.27	11 460.68	2012
	4. Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	232 014	88 774	143 240	8 170.34	6 437.14	9 806.79	2012
	5. Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	142 768	90 535	52 233	5 027.55	6 564.83	3 576.08	2012
	6. Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	112 935	43 927	69 008	3 976.99	3 185.21	4 724.57	2012
	7. Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	87 947	37 763	50 184	3 097.04	2 738.25	3 435.80	2012
	8. Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	64 746	23 868	40 878	2 280.02	1 730.71	2 798.67	2012
	9. Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	45 305	21 529	23 776	1 595.41	1 561.10	1 627.80	2012
	10. Сэтгэц ба зан төрхийн эмгэг	29 031	16 108	12 923	1 022.32	1 168.02	884.76	2012

Үзүүлэлтүүд		Тоон мэдээлэл						Он
		Нас баралтын тоо			100 000 хүн амд			
24	Нас баралтын тэргүүлэх 10 шалтгаан	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	
	1. Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	5 939	3 450	2 489	209.14	250.16	170.41	2012
	2. Хавдар	3 591	2 033	1 558	136.46	147.42	106.67	2012
	3. Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	3 195	2 600	595	112.51	188.53	40.74	2012
	4. Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	1 511	854	657	53.21	61.92	44.98	2012
	5. Амьсгалын тогтолцооны өвчин	640	384	256	22.54	27.84	17.53	2012
	6. Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	626	349	277	22.04	25.31	18.96	2012
	7. Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	207	113	94	7.29	8.19	6.44	2012
	8. Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	302	201	101	10.63	14.57	6.91	2012
	9. Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	318	184	134	11.20	13.34	9.17	2012
	10. Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	199	119	80	7.01	8.63	5.48	2012
	Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн үзүүлэлтүүд	Бүгд		Эрэгтэй		Эмэгтэй		
25	Орчин үеийн жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэглэдэг төрөх насны эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	54.4				54.5		2012
26	Цус багадалтай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	6.46				6.46		2012
27	Нярайн эрт үеийн нас баралтын түвшин (1000 амьд төрөлтөд)	8.18		9.2		7.1		2012
28	2500 гр-аас дээш жинтэй төрсөн хүүхдийн эзлэх хувь	95.95		96		95.7		2012
29	Дархлаажуулалтын хамралтын хувь							
	- БЦЖ	99.10		...		...		2012
	- СХТ+Геи В+ХиВ	99.47		...		...		2012
	-Халдварт саа	99.50		...		...		2012
	- В Гепатит	97.07		...		...		2012
	- Улаанбурхан	98.31		...		...		2012
	- Улаанбурхан, гахай хавдар, улаанууд	98.31		...		...		2012
		Тохиолдлын тоо			Нас баралтын тоо			
30	Эхийн эндэгдлийн шалтгаан	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	
	- Үр хөндөлт	18 473	...	18 473	0	...	0	2012
	- Манас таталт	10 587	...	10 587	4	...	4	2012
	- Цус алдалт	1 604	...	1 604	7	...	7	2012
	- Төрөлт удаашрах	11 779	...	11 779	0	...	0	2012
	- Төрөх үеийн халдвар	53	...	53	1	...	1	2012
31	Өргөн дархлаажуулалт бүхий халдварт өвчин							
	- Сахуу	0	0	0	0	0	0	2012
	- Халдварт менингит	28	13	15	2	1	1	2012
	- Улаанбурхан	0	0	0	0	0	0	2012
	- Гахайн хавдар	9060	5309	3751	0	0	0	2012
	- Нярайн татран	0	0	0	0	0	0	2012
	- Хөхүүл ханиад	0	0	0	0	0	0	2012
	- Халдварт саа	0	0	0	0	0	0	2012
	- Улаанууд	215	95	120	0	0	0	2012
	- Татран	0	0	0	0	0	0	2012

Үзүүлэлтүүд			Тоон мэдээ						Он	
Эрүүл мэндийн байгууллагууд			Тоо			Орны тоо				
Улсын эрүүл мэндийн байгууллагууд	Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төвүүд		16			4 085			2012	
	БОЭТ		5			1 290				
	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг		34			5 285			2012	
	Сумын ЭМТ, сум дундын эмнэлэг		329			3 608			2012	
	Өрхийн эмнэлэг		221							
Хувийн эрүүл мэндийн байгууллагууд	- Ортой хувийн эмнэлэг		179			3 606			2012	
	- Үүдэн хувийн эмнэлэг		851			0			2012	
Үзүүлэлт			Тоон мэдээ						Он	
34	Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөц		Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Хот	Хөдөө	Улсын	Хувийн	
	Их эмч	- Бодит тоо	8 597	1 853	6 744	5 359	3 238	6 693	1 904	2012
		- 1000 хүн амд	2.80	1.34	4.62	2.80	3.49	2.36	0.67	2012
	Шүдний эмч	- Бодит тоо	740	...	...	561	179	217	523	2012
		- 1000 хүн амд	0.26			0.29	0.19	0.08	0.18	2012
	Эм зүйч	- Бодит тоо	1475	258	1 217	1 153	322	237	1 238	2012
		- 1000 хүн амд	0.45	0.19	0.83	0.60	0.35	0.08	0.44	2012
	Сувилагч	- Бодит тоо	9 916	210	9 706	5 003	4 913	8 627	1 289	2012
		- 1000 хүн амд	3.32	0.15	6.65	2.62	5.29	3.04	0.45	2012
	Эх баригч	- Бодит тоо	768	18	750	204	564	735	33	2012
		- 1000 хүн амд	0.25	0.01	0.51	0.11	0.61	0.26	0.01	2012
	Бусад тусгай дунд мэргэжилтэн	- Бодит тоо	1 352	153	1 199	700	652	1 035	317	2012
		- 1000 хүн амд	0.48	0.11	0.82	0.37	0.70	0.36	0.11	2012
	Нийгмийн эрүүл мэндийн ажилтан	- Бодит тоо	536	98	438	288	248	534	2	2012
		- 1000 хүн амд	0.16	0.07	0.30	0.15	0.27	0.19	0.00	2012
	35	Анагаах ухааны их сургууль, коллежийг төгсөгчид	Их эмч	653	185	468	0.15	0.27	476	177
Шүдний эмч			128	18	110	...	...	90	38	2012
Эм зүй, эм судлал			214	22	192	...	...	53	161	2012
Сувилагч			820	68	752	...	...	535	285	2012
Эх баригч			216	10	206	...	...	158	58	2012
Бусад тусгай дунд мэргэжилтэн			76	18	58	...	...	11	65	2012
Эм найруулагч			94	6	88			82	12	2012
Нийгмийн эрүүл мэндийн ажилтан			41	7	34	...	...	41	...	2012

Үзүүлэлтүүд		Тоон мэдээлэл			Он	
Мянганы хөгжлийн зорилтын үзүүлэлтүүд		Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй		
37	Тав хүртэлх насны тураалтай хүүхдийн эзлэх хувь	4.70	5.30	4.0	2010*	
38	Нялхсын эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөнд)	15.30	17.10	13.40	2012	
39	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөнд)	20.00	21.88	22.70	2012	
40	Эхийн эндэгдлийн түвшин (100 000 амьд төрөлтөнд)	48.20	...	...	2012	
41	Эрүүл мэндийн мэргэжилтний эх барьсан төрөлтийн эзлэх хувь	99.83	...	...	2012	
	- Гэрийн төрөлтийн эзлэх хувь	0.30	...	...	2012	
	- Эмнэлгийн төрөлтийн эзлэх хувь	99.70	...	...	2012	
42	Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэглэдэг эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	53.70	...	...	2012	
43	20-оос доош насны төрөлтийн эзлэх хувь	5.91			2012	
44	Жирэмсний хяналтын хувь	- Эрт үеийн	85.50	...	...	
		- Хожуу үеийн	1.10	...	...	2012
45	15-24 насны хүн амын дундах ХДХВ-ийн тархалтын хувь	<0.1			2012	
46	Насанд хүрсэн хүн амын дундах ХДХВ-ийн тархалтын хувь	<0.02			2012	
47	Ретровирусийн эсрэг эмчилгээнд хамрагдаж байгаа ХДХВ-ийн халдварын хожуу үедээ орсон хүмүүсийн эзлэх хувь				2012	
48	Сүрьеэ өвчний тархалтын түвшин 100 000 хүн амд	60.51	...	...	2012	
49	Сүрьеэ өвчний нас баралтын түвшин 100 000 хүн амд	2	3.39	0.69	2012	
50	(DOTS)-ын эмчилгээнд хамрагдсан сүрьеэтэй өвчтний эзлэх хувь	74.10	...	...	2012	
51	ДОТС-ын хүрээнд эмчилсэн сүрьеэгийн тохиолдлын хувь	83.00	...	...	2012	
		Бүгд	Хот	Хөдөө		
52	Баталгаат усан хангамжийн эх үүсвэрээс ус хэрэглэж байгаа хүн амын эзлэх хувь	...	...	...	2010	
53	Эрүүл ахуйн шаардлага хангахуйц нөхцөлд амьдарч байгаа хүн амын эзлэх хувь	...	...	...	2010	
54	Зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалтын хувь	...	...	...	2010	

Эх үүсвэр:

Статистикийн мэдээ, тайлан 2012, Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв

Статистикийн мэдээ, тайлан 2012, Хавдар судлалын үндэсний төв

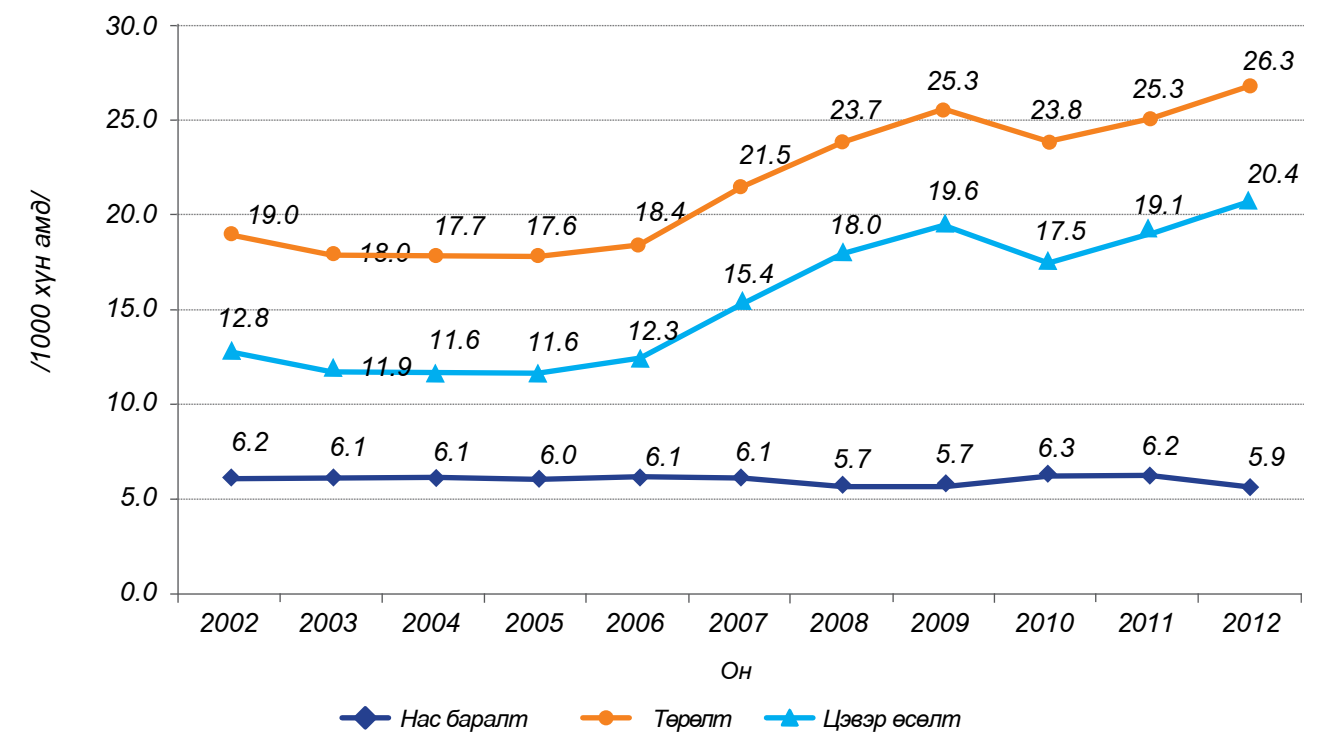
Эрүүл мэндийн яам, 2012

Монгол улсын статистикийн эмхэтгэл 2012, Үндэсний статистикийн хороо

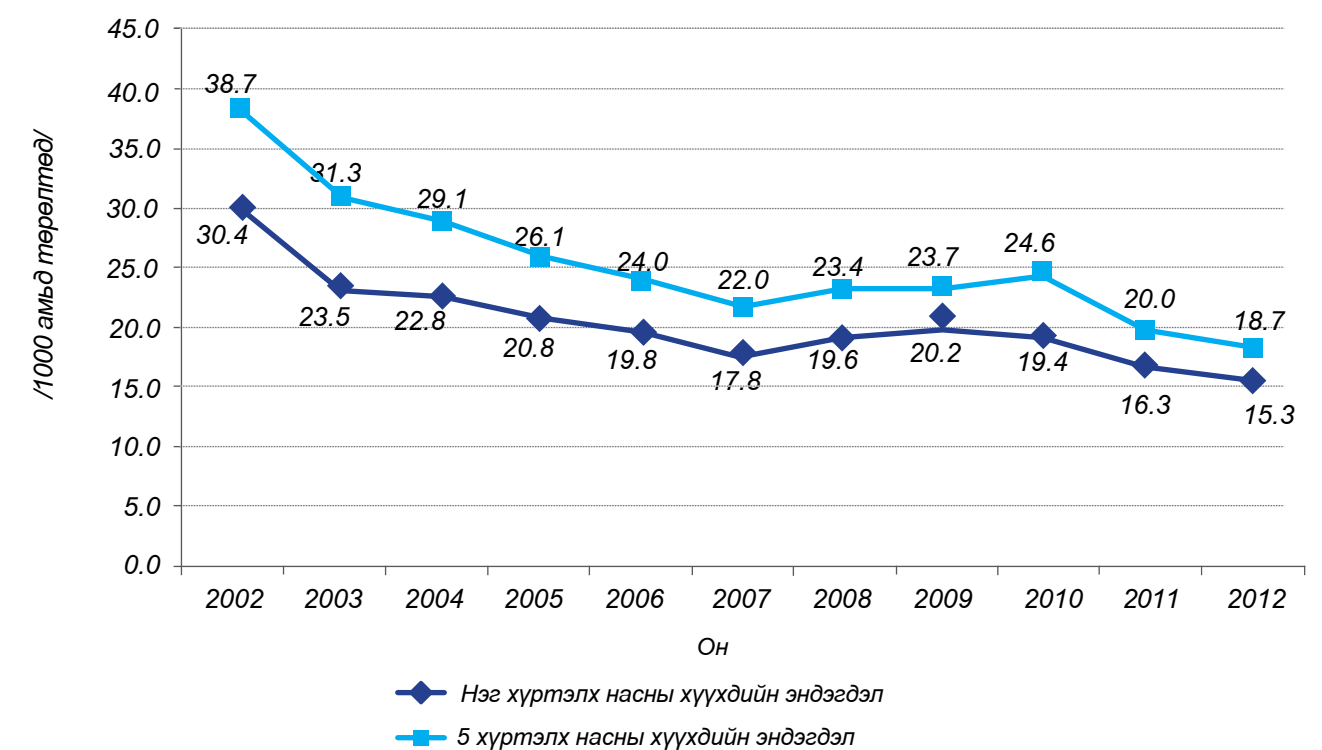
Статистикийн мэдээ, тайлан 2012. Боловсролын яам

№	Аймаг хотын нэр	2011 оны жилийн эцсийн хүн амын тоо	10,000 хүн амд				Нэг хилийн тус тус	Нэг хилийн тус тус	Нэг хилийн тус тус	8	9	1000 хүнд ногдох			1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 1000 амьд	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	
			Орны тоо	Хүний их амь	Эмэгтэлийн дунд	Бүх ажиглагсад						Төрөлт	Нас баралт	Цэвэр өсөлт		Мөн насны 1000 хүүхдэд	Амьд төрсөн 1000 хүүхдэд
1	Архангай	85175	80.1	17.3	58.2	134.8	124.8	576.6	3.4	3.6	23.4	5.9	17.5	19.6	4.9	23.7	15
2	Баян-Өлгий	90511	82.1	16.2	52.8	118.4	121.8	618.2	3.3	4.3	28.4	4.9	23.5	23.2	7.0	27.9	23.7
3	Баянхонгор	77846	64.6	17.3	66.2	146.2	154.8	576.5	3.8	3.9	27.5	6.0	21.5	14.1	3.9	17.9	17.9
4	Булган	54548	71.8	19.9	64.4	147.4	139.3	503.1	3.2	3.7	17.7	6.0	11.7	18.7	3.1	19.8	19.8
5	Говь-Алтай	53699	84.4	27.9	86.1	196.1	118.5	357.9	3.1	5.2	25.7	5.5	20.1	20.4	5.3	22.6	22.6
6	Говь-Сүмбэр	14308	74.6	34.1	76.0	169.7	134.1	293.4	2.2	8.0	31.5	7.0	24.5	11.3	2.7	11.3	11.3
7	Дархан-Уул	97917	58.7	25.6	61.5	133.2	170.4	391.0	2.4	7.3	27.2	6.0	21.2	8.0	3.3	11.0	11.0
8	Дорноговь	61302	60.2	30.1	54.0	152.3	166.0	332.0	1.8	6.7	23.3	5.7	17.6	16.3	3.7	18.4	18.4
9	Дорнод	71275	69.3	22.5	57.8	142.3	144.4	444.9	2.6	4.8	27.2	7.1	20.1	14.6	3.7	16.6	16.6
10	Дундговь	37773	78.9	26.2	74.7	182.8	126.7	381.3	2.8	4.4	21.6	6.1	15.5	11.0	2.2	12.2	12.2
11	Завхан	64620	93.4	22.2	75.8	176.3	107.0	450.5	3.4	5.5	22.5	6.9	15.6	22.7	5.4	28.2	28.2
12	Орхон	92830	55.2	27.9	61.7	134.1	181.1	358.6	2.2	6.3	28.1	7.4	20.7	14.7	4.5	16.6	16.6
13	Өвөрхангай	102148	61.9	19.1	56.0	123.3	161.7	524.2	2.9	3.2	25.5	2.9	22.6	23.2	5.9	27.0	27.0
14	Өмнөговь	65373	45.2	21.0	48.4	108.7	221.3	477.0	2.3	4.6	20.2	5.1	15.1	16.9	4.5	23.1	23.1
15	Сүхбаатар	52646	60.7	22.0	63.0	150.0	164.7	454.0	2.9	5.8	24.1	10.4	13.7	22.2	5.3	26.2	26.2
16	Сэлэнгэ	103543	65.2	15.8	47.6	107.5	153.4	633.7	3.0	3.3	19.1	4.3	14.8	6.7	1.9	10.3	10.3
17	Төв	86818	49.2	18.4	50.8	135.4	203.4	542.5	2.8	3.0	13.1	5.6	7.5	19.5	3.4	29.3	29.3
18	Увс	73824	65.1	18.5	66.5	138.4	153.6	539.7	3.6	4.5	27.9	5.2	22.6	15.2	4.4	19.6	19.6
19	Ховд	78346	74.7	21.7	65.7	135.9	133.9	460.3	3.0	5.3	30.2	10.7	19.5	18.3	5.9	22.5	22.5
20	Хөвсгөл	117646	52.9	17.0	61.0	125.8	189.0	589.8	3.6	5.1	27.4	3.5	23.9	26.0	7.0	29.1	29.1
21	Хэнтий	67466	64.8	22.7	59.7	147.1	154.3	440.5	2.6	5.2	22.3	8.0	14.3	16.0	4.8	23.4	23.4
22	Аймгийн дундаж	1549614	65.9	21.1	60.6	138.1	151.8	474.7	2.9	4.8	24.4	6.0	18.5	17.5	4.6	21.3	21.3
23	Улаанбаатар	1318130	72.6	41.1	58.1	172.0	137.8	243.1	1.4	6.7	28.6	6.0	22.6	13.1	4.5	16.0	16.0
24	Улсын дундаж	2867744	69.0	30.3	59.4	153.6	145.0	330.3	2.0	5.7	26.3	6.0	20.4	15.3	4.6	18.7	18.7

Хүн амын төрөлт, нас баралт, цэвэр өсөлт /2001-2011/

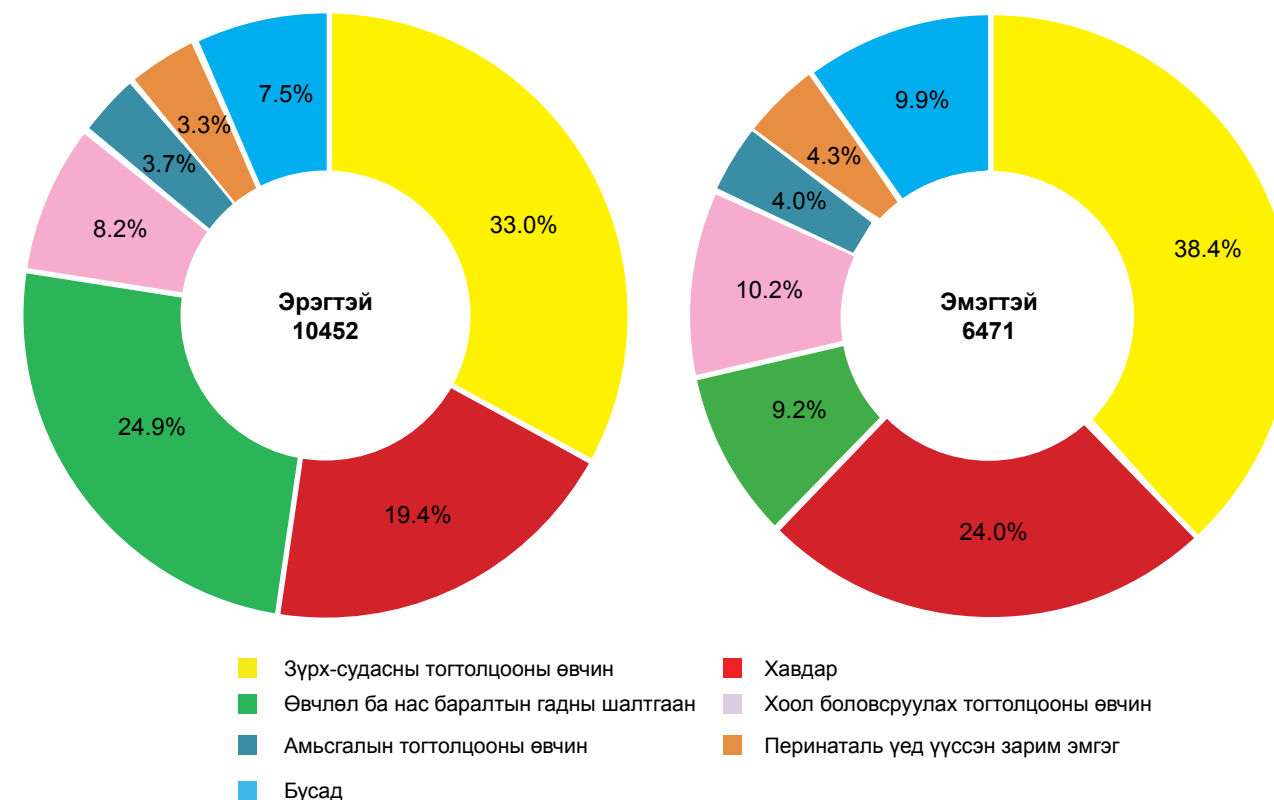
Нялхсын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл /2001-2011/

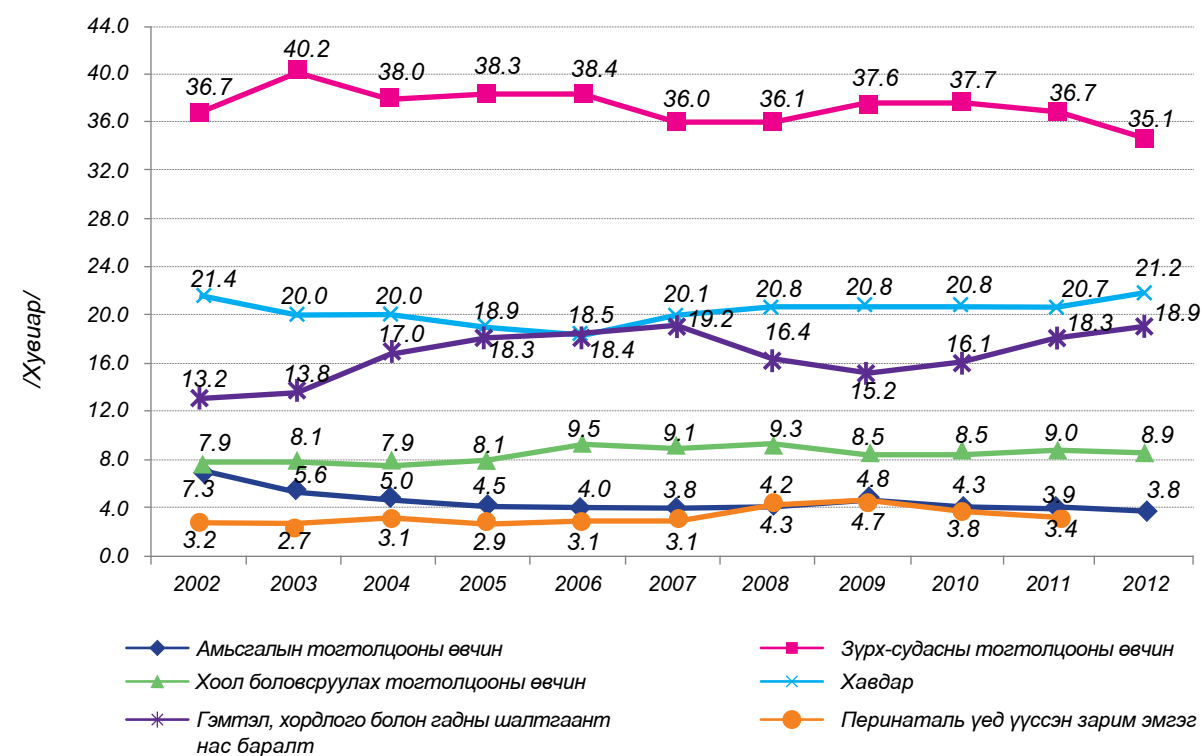
Хүн амын нас баралтын шалтгаан, хүйсээр, 2011

Өвчний бүлэг ӨОУА-10	Бүгд		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	5939	20.91	3450	25.02	2489	17.04
Хавдар	3591	12.65	2033	14.74	1558	10.67
Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	3195	11.25	2600	18.85	595	4.07
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	1511	5.32	854	6.19	657	4.50
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	640	2.25	384	2.78	256	1.75
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	626	2.20	349	2.53	277	1.90
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	302	1.06	201	1.46	101	0.69
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	318	1.12	184	1.33	134	0.92
Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	207	0.73	113	0.82	94	0.64
Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	199	0.70	119	0.86	80	0.55
Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	164	0.58	84	0.61	80	0.55
Өөр бүлэгт ангилаагүй шинж тэмдэг, зовиур, эмнэлзүйн ба лабораторийн хэвийн бус үзүүлэлтүүд	103	0.36	34	0.25	69	0.47
Цус, цус төлжүүлэх эрхтэний өвчин ба дархлааны механизм хамарсан эмгэг	23	0.08	11	0.08	12	0.08
Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	42	0.15	14	0.10	28	0.19
Сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг	17	0.06	9	0.07	8	0.05
Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	22	0.08	12	0.09	10	0.07
Жирэмсэн, төрөлт ба төрсний дараах үе	22	0.08	-	-	22	0.15
Чих ба хөхлөг сэртэнгийн өвчин	2	0.01	1	0.01	1	0.01
Бүгд	16923	59.59	10452	75.79	6471	44.30

Нас баралтын зонхилох шалтгаан хүйсээр, 2012

Хүн амын нас баралтын эхний 5 шалтгаан (2002-2012)

Нас баралтын эхний 5 шалтгаан (аймгаар), 2012

№	Аймаг, хотын нэр	10 000 хүн амд				
		Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Хавдар	Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Амьсгалын тогтолцооны өвчин
1	Архангай	27.49	12.51	8.61	3.07	1.77
2	Баян-Өлгий	20.75	6.80	3.35	6.36	7.14
3	Баянхонгор	22.01	11.91	10.62	5.57	3.50
4	Булган	27.06	15.09	7.55	3.31	0.74
5	Говь-Алтай	21.00	16.87	7.12	3.19	1.50
6	Говьсүмбэр	21.30	17.75	14.20	7.10	2.84
7	Дархан-Уул	22.07	15.16	10.83	4.85	0.62
8	Дорноговь	13.50	10.53	13.50	8.23	3.62
9	Дорнод	23.46	17.25	13.29	8.06	2.83
10	Дундговь	25.43	15.63	8.21	3.71	2.38
11	Завхан	30.73	17.70	8.38	3.73	1.24
12	Орхон	21.59	10.96	11.61	5.86	1.09
13	Өвөрхангай	34.12	7.97	9.05	4.82	2.36
14	Өмнөговь	15.84	8.07	8.70	5.59	1.24
15	Сүхбаатар	16.47	16.66	8.24	6.70	3.06
16	Сэлэнгэ	25.74	8.98	7.20	6.21	0.69
17	Төв	19.36	12.40	7.19	2.32	2.09
18	Увс	26.43	20.57	7.90	3.27	1.50
19	Ховд	20.57	10.67	6.17	3.99	2.96
20	Хөвсгөл	31.60	14.38	10.70	3.94	3.17
21	Хэнтий	21.06	7.32	11.05	10.75	3.29
22	Аймгийн дундаж	23.81	12.57	9.03	5.16	2.36
23	Улаанбаатар	17.50	12.63	13.87	5.51	2.13
24	Улсын дундаж	20.91	12.60	11.25	5.32	2.25

5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн шалтгаан, 2012

Өвчний бүлэг /ӨОУА-10/	0-1 хүртэлх нас		5 хүртэлх нас	
	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь
Төрөх тойрны (перинаталь) үед үүсэх оёг	626	54.8	626	44.8
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	204	17.8	256	18.3
Төрөлхийн гажиг, хэв гажил, өнгөт цогцын гажуудал	139	12.2	157	11.2
Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	63	5.5	181	13.0
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	24	2.1	39	2.8
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	49	4.3	73	5.2
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	10	0.9	15	1.1
Бусад	28	2.4	49	3.5
Бүгд	1143	100.0	1396	100.0

Нялхсын эндэгдлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан (2008-2012)

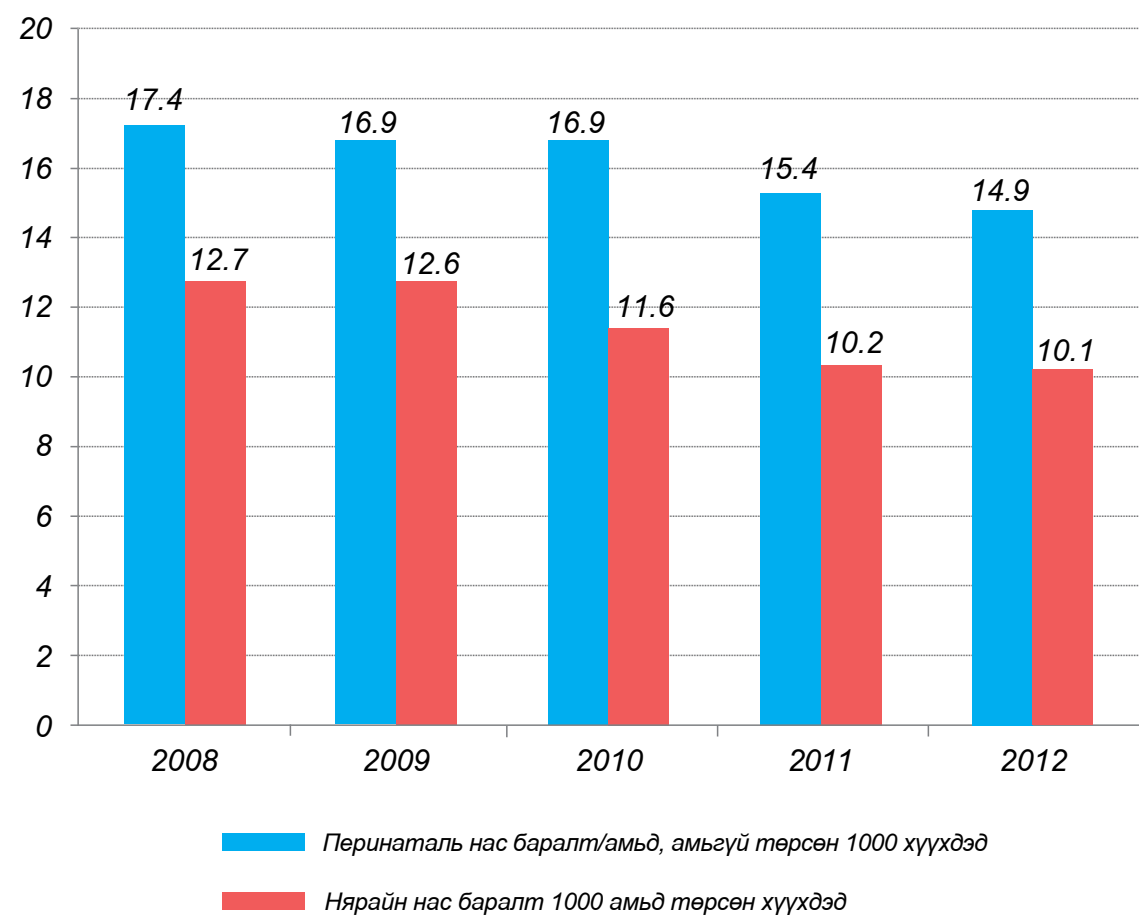
Шалтгаан	2008	2009	2010	2011	2012
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	51.9	52.5	51.1	49.8	54.8
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	17.3	19.2	21.6	20.7	17.8
Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	13.4	11.3	12.0	12.3	12.2
Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	7.0	7.1	6.9	6.2	5.5
Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	4.4	4.4	2.3	4.3	2.1
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	2.7	3.3	3.4	4.3	4.3
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	1.7	0.8	0.8	0.6	0.9

Тэргүүлэх шалтгаан
 Хоёр дахь шалтгаан
 Гуравдугаар шалтгаан
 Дөрөвдүгээр шалтгаан
 Тавдугаар шалтгаан

Нялхсын эндэгдэл, 2012

Шалтгаан	Үзүүлэлт
1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 1000 амьд төрсөн хүүхдэд	15.3
Нярайн эрт үеийн нас баралт 1000 амьд төрсөн хүүхдэд	8.2
Нярайн хожуу үеийн нас баралт 1000 амьд төрсөн хүүхдэд	1.9
Нярайн нас баралт 1000 амьд төрсөн хүүхдэд	10.1
Перинаталь нас баралт / амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд /	14.9

Нярайн эндэгдэл /2008-2012/

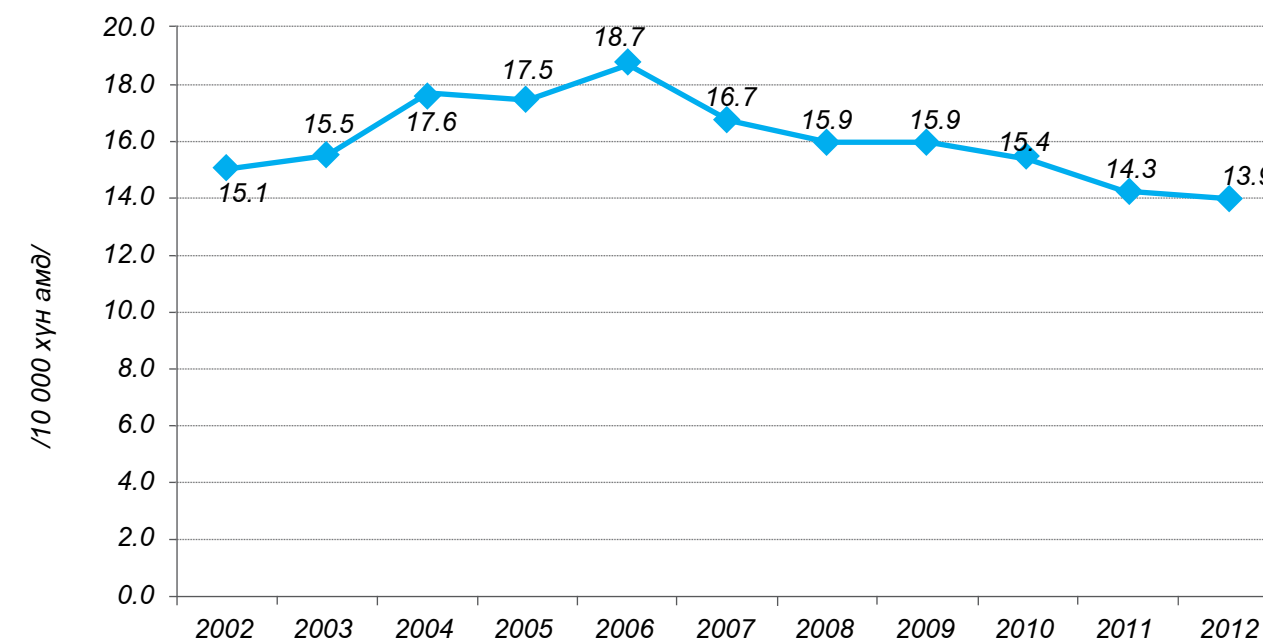
Нялхсын эндэгдэл, 2012

№	Аймаг хотын нэр	Перинаталь нас баралт (амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд)	Амьгүй төрөлт (амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд)	Нярайн нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)	Нярайн эрт үеийн нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)	Нярайн хожуу үеийн нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)
	А	1	2	3	4	5
1	Архангай	12.5	4.0	11.6	8.6	3.0
2	Баян-Өлгий	23.5	18.1	9.0	5.5	3.5
3	Баянхонгор	13.1	7.0	7.1	6.1	0.9
4	Булган	14.5	4.1	12.5	10.4	2.1
5	Говь-Алтай	18.8	8.0	13.1	10.9	2.2
6	Говьсүмбэр	6.8	2.3	4.5	4.5	0.0
7	Дархан-Уул	7.2	3.0	6.1	4.2	1.9
8	Дорноговь	8.5	2.1	8.5	6.4	2.1
9	Дорнод	16.5	10.8	7.8	5.7	2.1
10	Дундговь	12.2	4.9	8.6	7.3	1.2
11	Завхан	23.2	8.9	15.2	14.5	0.7
12	Орхон	14.2	5.4	9.7	8.9	0.8
13	Өвөрхангай	19.6	5.4	17.8	14.3	3.5
14	Өмнөговь	14.6	3.1	12.3	11.5	0.8
15	Сүхбаатар	13.5	3.2	13.5	10.3	3.2
16	Сэлэнгэ	9.8	4.1	5.7	5.7	0.0
17	Төв	14.1	6.2	10.6	8.0	2.7
18	Увс	17.9	10.2	9.3	7.8	1.5
19	Ховд	16.8	10.1	8.1	6.8	1.3
20	Хөвсгөл	19.3	6.8	14.7	12.5	2.2
21	Хэнтий	12.6	7.3	6.0	5.3	0.7
22	Аймгийн дундаж	15.4	7.0	10.3	8.4	1.8
23	Улаанбаатар	14.4	6.5	9.9	7.9	2.0
24	Улсын дундаж	14.9	6.7	10.1	8.2	1.9

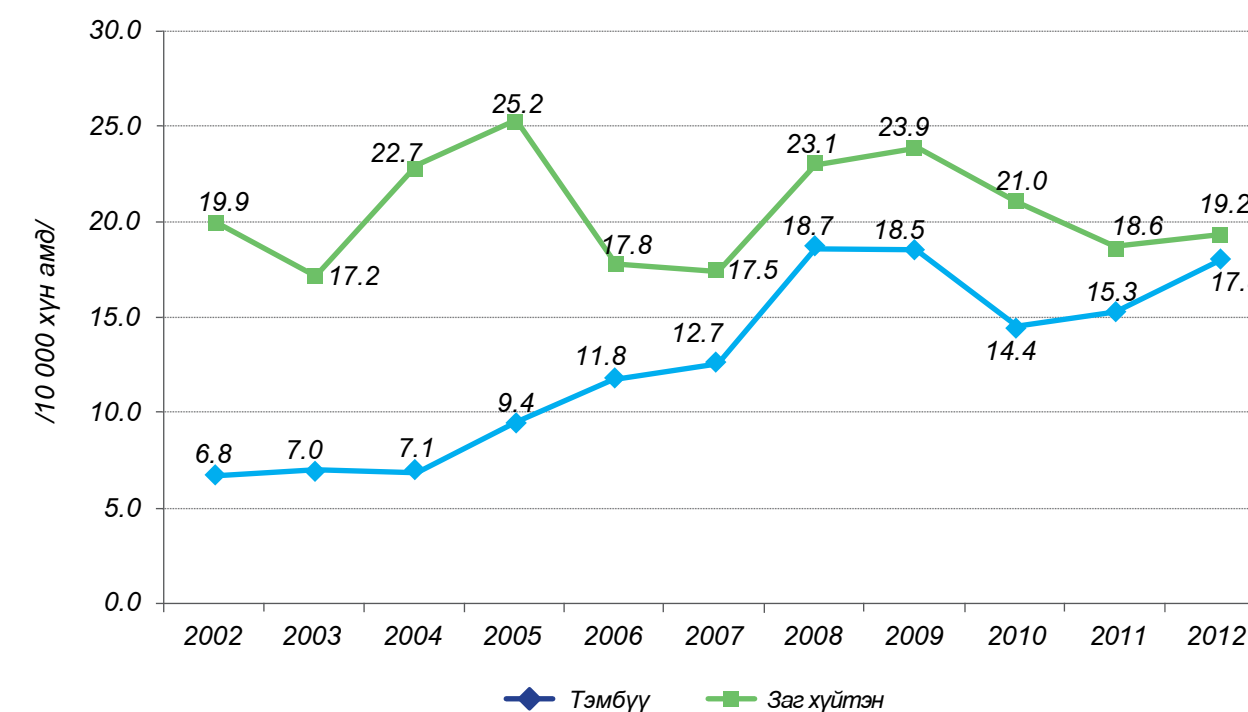
Халдварт өвчин, 10 000 хүн амд (2007-2012)

Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	10 000 хүн амд					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Балнад	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Сальмонеллт бусад халдвар	0.7	0.8	0.5	0.5	0.4	0.4
Цусан суулга	9.2	8.9	11.7	12.6	7.6	7.4
Сүрьеэ	16.7	15.9	15.9	15.4	14.3	14.2
Тарваган тахал	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Боом	0.1	0.1	0.0	0.2	0.1	0.0
Бруцеллөз	1.6	1.5	1.1	1.5	1.4	1.6
Улаан эсэргэнэ	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.3
Менингококкт халдвар	0.6	0.3	0.1	0.1	0.1	0.1
Салхинцэцэг	7.7	7.8	6.2	4.6	11.1	10.1
Улаан бурхан	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Улаанууд	24.4	0.6	0.0	0.0	0.1	0.8
Вирүст гепатит	38.4	39.1	25.8	33.3	52.8	24.7
Вирүст гепатит А	34.2	35.0	22.1	29.7	49.0	21.2
Вирүст гепатит В	3.5	3.4	2.8	2.7	2.7	2.3
Вирүст гепатит С	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5	0.6
Гахай хавдар	3.7	2.1	7.5	1.9	3.7	32.6
Мөөгөнцөр	4.4	4.9	10.2	16.2	7.9	6.2
Тэмбүү	12.8	18.7	18.5	14.4	15.3	17.8
Заг хүйтэн	17.6	23.1	23.9	21.0	18.6	19.2
Трихоманиаз	16.9	24.0	21.7	16.9	14.4	15.0

Сүрьеэгийн өвчлөл /2002-2012/

Тэмбүү, заг хүйтний өвчлөл /2002-2012/

Хорт хавдрын өвчлөлийн тохиолдлын тоо, тархалт, нас баралт, 2012

Хорт хавдар		Тархалт		Тохиолдлын тоо						Нас баралт					
		Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо			10 000 хүн амд			Бодит тоо			10 000 хүн амд		
				Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Уруул амны хөндий, залгиур	1	334	1.18	78	46	32	0.27	0.33	0.22	54	36	18	0.19	0.26	0.12
Улаан хоолой	2	668	2.35	330	173	157	1.16	1.25	1.07	252	120	132	0.89	0.87	0.90
Ходоод	3	1802	6.35	665	440	225	2.34	3.19	1.54	468	318	150	1.65	2.31	1.03
Бүдүүн гэдэс	4	288	1.01	97	42	55	0.34	0.30	0.38	37	21	16	0.13	0.15	0.11
Шулуун гэдэс, хошног	5	176	0.62	46	18	28	0.16	0.13	0.19	19	8	11	0.07	0.06	0.08
Элэг	6	3884	13.68	1712	975	737	6.03	7.07	5.05	1320	791	529	4.65	5.74	3.62
Нойр булчирхайн өмөн	7	189	0.67	103	51	52	0.36	0.37	0.36	92	48	44	0.32	0.35	0.30
Хоол боловсруулах замын бусад	8	41	0.14	16	8	8	0.06	0.06	0.05	13	9	4	0.05	0.07	0.03
Төвөнх	9	124	0.44	29	24	5	0.10	0.17	0.03	15	11	4	0.05	0.08	0.03
Мөгөөрсөн хоолой	10	3	0.01	1	1	0	0.00	0.01	0.00	0	0	0	0.00	0.00	0.00
Уушги	11	679	2.39	338	264	74	1.19	1.91	0.51	292	226	66	1.03	1.64	0.45
Амьсгалын эрхтний бусад	12	73	0.26	19	15	4	0.07	0.11	0.03	17	11	6	0.06	0.08	0.04
Яс ба үений мөгөөрс	13	223	0.79	38	22	16	0.13	0.16	0.11	32	21	11	0.11	0.15	0.08
Арьс	14	205	0.72	41	12	29	0.14	0.09	0.20	10	7	3	0.04	0.05	0.02
Гялтан ба зөөлөн эд	15	154	0.54	36	21	15	0.13	0.15	0.10	26	17	9	0.09	0.12	0.06
Хөх	16	820	2.89	152	0	152	0.54	0.00	1.04	49	2	47	0.17	0.01	0.32
Умайн хүзүү	17	2497	8.79	348	0	348	1.23	0.00	2.38	111	0	111	0.39	0.00	0.76
Умай	18	136	0.48	21	0	21	0.07	0.00	0.14	7	0	7	0.02	0.00	0.05
Өндгөвч	19	345	1.21	56	0	56	0.20	0.00	0.38	31	0	31	0.11	0.00	0.21
Эм бэлэг эрхтний бусад	20	112	0.39	18	0	18	0.06	0.00	0.12	11	0	11	0.04	0.00	0.08
Эр бэлэг эрхтэн	21	200	0.70	47	47	0	0.17	0.34	0.00	24	24	0	0.08	0.17	0.00
Давсаг	22	99	0.35	25	20	5	0.09	0.15	0.03	12	8	4	0.04	0.06	0.03
Бөөрний	23	371	1.31	82	35	47	0.29	0.25	0.32	29	8	21	0.10	0.06	0.14
Шээсний замын бусад	24	59	0.21	6	5	1	0.02	0.04	0.01	4	3	1	0.01	0.02	0.01
Нүд ба түүний дайврын	25	62	0.22	2	0	2	0.01	0.00	0.01	2	1	1	0.01	0.01	0.01
Тархины	26	208	0.73	67	35	32	0.24	0.25	0.22	39	19	20	0.14	0.14	0.14
Лейкеми	27	129	0.45	50	23	27	0.18	0.17	0.18	34	15	19	0.12	0.11	0.13
Бусад	28	544	1.92	121	53	68	0.43	0.38	0.47	59	33	26	0.21	0.24	0.18
Бүгд	29	14425	50.80	4544	2330	2214	16.00	16.90	15.16	3059	1757	1302	10.77	12.74	8.91

Мэдээллийн эх сурвалж: Хавдар судлалын төвийн тайлан 2012 он.

Хорт хавдрын өвчлөлийн тохиолдлын тоо, тархалт, нас баралт, 2012

№	Аймаг хотын нэр	Тархалт		Тохиолдлын тоо						Нас баралт					
		Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо			10 000 хүн амд			Бодит тоо			1000 хүн амд		
				Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
1	Архангай	368	43.4	151	84	67	17.8	20.1	15.6	116	75	41	13.68	18.0	9.5
2	Баян-Өлгий	247	27.6	73	46	27	8.1	10.2	6.0	61	36	25	6.80	8.0	5.6
3	Баянхонгор	309	40.0	147	85	62	19.0	22.4	15.8	99	64	35	12.82	16.9	8.9
4	Булган	336	61.8	116	66	50	21.4	24.1	18.5	62	41	21	11.41	15.0	7.8
5	Говь-Алтай	360	67.5	119	60	59	22.3	22.9	21.8	95	50	45	17.81	19.1	16.6
6	Говь-Сүмбэр	75	53.3	26	13	13	18.5	18.6	18.3	26	16	10	18.46	22.9	14.1
7	Дархан-Уул	603	62.2	180	92	88	18.6	19.5	17.7	141	80	61	14.54	16.9	12.3
8	Дорноговь	263	43.3	83	48	35	13.7	15.8	11.5	63	41	22	10.37	13.5	7.2
9	Дорнод	478	67.6	150	95	55	21.2	27.0	15.5	139	81	58	19.65	23.0	16.3
10	Дундговь	270	71.5	84	41	43	22.3	21.7	22.8	61	30	31	16.16	15.9	16.4
11	Завхан	418	64.9	159	82	77	24.7	25.4	23.9	108	57	51	16.76	17.7	15.8
12	Орхон	487	52.8	165	86	79	17.9	19.2	16.7	90	55	35	9.77	12.3	7.4
13	Өвөрхангай	459	45.1	120	60	60	11.8	11.8	11.8	74	38	36	7.28	7.5	7.1
14	Өмнөговь	326	50.6	81	37	44	12.6	11.6	13.6	58	32	26	9.01	10.0	8.0
15	Сүхбаатар	570	109.2	123	72	51	23.6	27.5	19.6	92	61	31	17.62	23.3	11.9
16	Сэлэнгэ	317	31.3	167	86	81	16.5	17.0	16.0	124	78	46	12.23	15.4	9.1
17	Төв	506	58.7	170	86	84	19.7	19.6	19.8	146	74	72	16.93	16.9	17.0
18	Увс	436	59.4	188	107	81	25.6	29.2	22.1	142	87	55	19.34	23.7	15.0
19	Ховд	372	47.8	129	72	57	16.6	18.6	14.6	86	55	31	11.06	14.2	7.9
20	Хөвсгөл	618	52.9	223	123	100	19.1	21.4	16.9	140	94	46	11.99	16.4	7.8
21	Хэнтий	316	47.2	96	38	58	14.3	11.4	17.2	45	19	26	6.72	5.7	7.7
22	Аймгийн дүн	8134	52.9	2750	1479	1271	17.9	19.4	16.4	1968	1164	804	12.80	15.3	10.4
23	Улаанбаатар	6291	48.3	1794	851	943	13.8	13.8	13.7	1091	593	498	8.38	9.6	7.3
24	Улсын дүн	14425	50.8	4544	2330	2214	16.0	16.9	15.2	3059	1757	1302	10.77	12.7	8.9

Мэдээллийн эх сурвалж: Хавдар судлалын төвийн тайлан 2012 он.

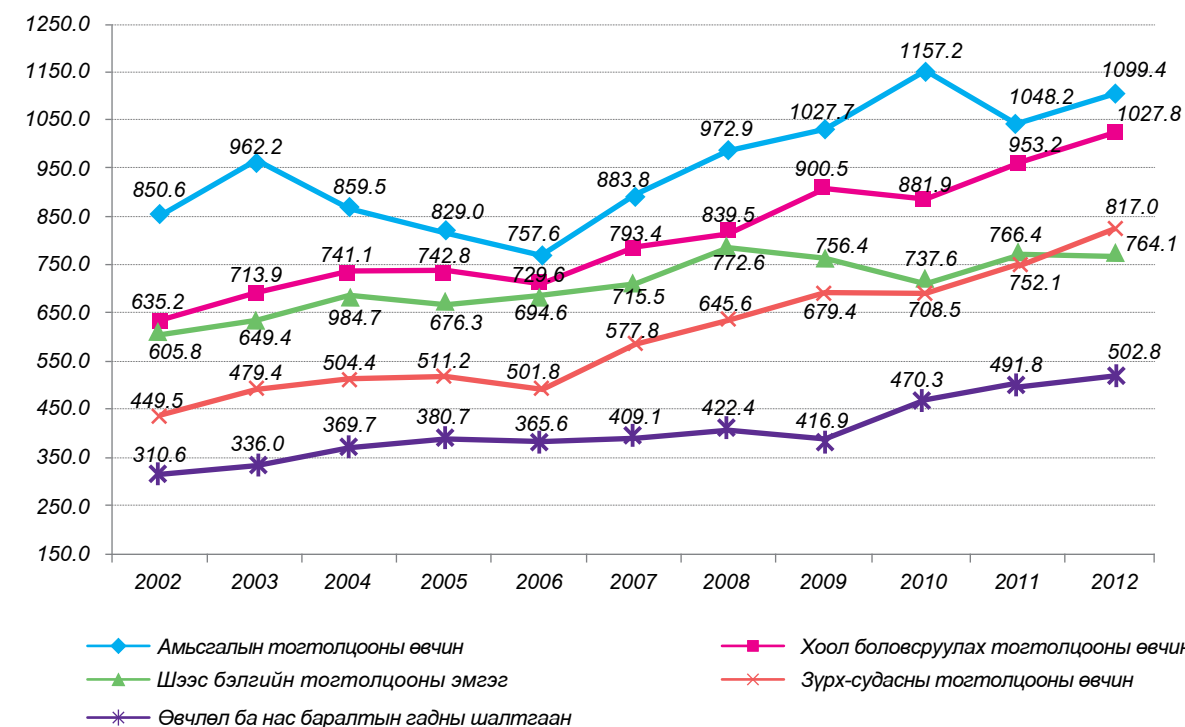
Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан, 2012

Аймаг хотын нэр	10 000 хүн амд				
	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан
Архангай	1322.13	1521.38	1140.21	1261.25	158.56
Баян-Өлгий	925.69	636.20	836.00	680.93	91.48
Баянхонгор	1247.66	1682.88	1276.14	1128.95	274.70
Булган	893.20	761.42	864.86	840.75	171.17
Говь-Алтай	1132.66	1467.34	1248.16	890.98	296.43
Говьсүмбэр	2744.35	1275.25	1033.12	1142.47	542.48
Дархан-Уул	1375.21	1100.19	906.43	1007.38	423.21
Дорноговь	1414.56	893.11	880.44	674.36	429.27
Дорнод	1654.12	1796.89	600.05	629.02	399.89
Дундговь	895.64	993.13	825.44	930.61	120.53
Завхан	1166.84	1800.16	1015.65	730.03	125.73
Орхон	919.17	544.82	506.84	551.33	252.28
Өвөрхангай	1185.03	1273.63	916.45	997.00	264.54
Өмнөговь	1974.08	1242.25	729.51	824.54	301.40
Сүхбаатар	1057.19	935.96	619.76	627.23	219.10
Сэлэнгэ	1115.58	652.22	704.89	635.46	251.80
Төв	1325.85	1262.09	998.82	1186.97	159.63
Увс	1456.05	1045.99	1045.04	1029.64	158.85
Ховд	1371.86	850.94	945.56	893.62	121.10
Хөвсгөл	1041.96	877.30	795.79	1028.43	211.06
Хэнтий	1606.71	1087.27	622.05	781.70	247.77
Аймгийн дундаж	1263.55	1103.98	872.05	879.69	238.30
Улаанбаатар	905.79	937.92	636.69	743.10	814.81
Улсын дундаж	1099.44	1027.81	764.09	817.03	502.76

Амбулатори, стационарын өвчлөлийн бүтэц, 2012

№	ӨОУА-10 нэршил	Хүн амын ялгаа			Стационарын өвчлөл		
		Тох.тоо	10000 хүн амд	Нийт тох-д эзлэх %	Тох.тоо	10000 хүн амд	Нийт тох-д эзлэх %
1	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	312209	1099.44	16.6	110784	390.12	15.4
2	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	291868	1027.81	15.5	90363	318.21	12.6
3	Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	216979	764.09	11.5	86297	303.89	12.0
4	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	232014	817.03	12.3	110158	387.92	15.3
5	Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан	142768	502.76	7.6	29394	103.51	4.1
6	Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	45305	159.54	2.4	25450	89.62	3.5
7	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	112935	397.70	6.0	47177	166.13	6.6
8	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	62923	221.58	3.3	28747	101.23	4.0
9	Жирэмсэн, төрөлт, төрсний дараах үе	115801	407.79	6.2	112265	395.34	15.6
10	Бусад	349738	1231.60	18.6	77915	274.38	10.8
11	Бүгд	1882540	6629.3	100.0	718550	2530.36	100.0

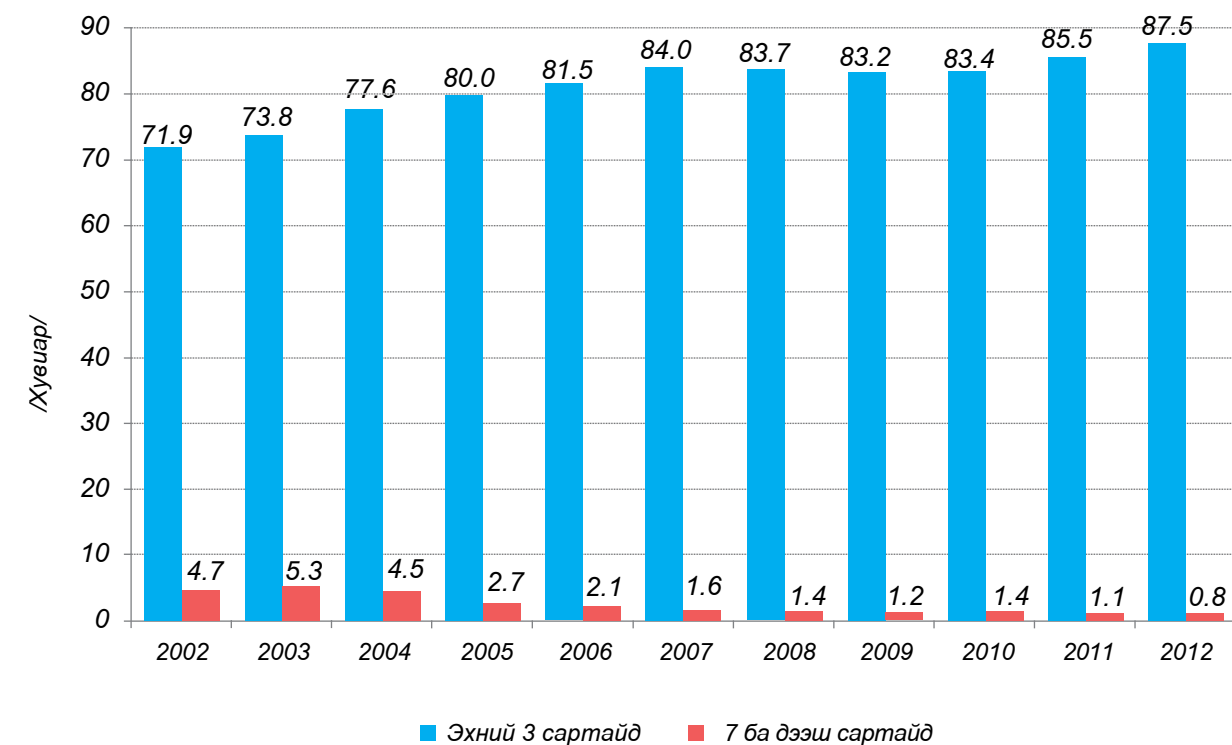
Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаан (10 000 хүн амд), 2002-2012

Жирэмсний хяналт, 2012

№	Аймаг хотын нэр	Бүгд хяналтад авсан			6 ба түүнээс дээш удаа хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	Цус багадалттай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	Өсвөр насны жирэмслэлтийн эзлэх хувь	Хожуу жирэмслэлтийн хувь
		Бүгд	Эхний 3 сартайд	7 ба түүнээс дээш сартайд				
	А	1	2	3	4	5	6	7
1	Архангай	90.2	8.8	0.9	99.6	13.2	4.2	10.1
2	Баян-Өлгий	91.1	8.4	0.5	40.2	23.1	0.6	15.5
3	Баянхонгор	89.4	10.1	0.5	98.9	1.5	5.3	10.9
4	Булган	92.8	6.8	0.5	79.3	4.2	4.8	14.2
5	Говь-Алтай	89.1	10.5	0.5	81.2	3.0	2.6	11.7
6	Говьсүмбэр	89.6	9.2	1.3	98.6	0.5	9.9	13.5
7	Дархан-Уул	90.1	9.2	0.7	88.5	7.5	6.1	14.0
8	Дорноговь	86.5	12.6	0.9	98.9	2.3	5.6	10.5
9	Дорнод	85.8	13.7	0.5	99.4	19.2	4.8	12.7
10	Дундговь	85.5	14.3	0.2	93.0	2.6	6.9	8.8
11	Завхан	94.4	5.3	0.3	91.0	4.4	3.9	7.6
12	Орхон	94.6	5.2	0.2	74.0	8.5	4.3	11.9
13	Өвөрхангай	84.3	14.8	0.9	79.6	8.9	6.8	10.0
14	Өмнөговь	85.7	13.5	0.8	88.6	2.0	5.3	9.2
15	Сүхбаатар	83.9	14.8	1.3	100.0	7.9	15.9	10.6
16	Сэлэнгэ	81.1	18.1	0.7	94.9	1.5	6.3	14.0
17	Төв	87.9	11.0	1.1	88.0	2.5	4.0	13.5
18	Увс	91.3	8.1	0.6	88.8	4.6	2.3	13.8
19	Ховд	93.2	6.4	0.4	98.3	8.0	3.0	11.1
20	Хөвсгөл	88.2	11.2	0.5	88.7	4.4	4.0	10.5
21	Хэнтий	87.4	11.5	1.1	97.2	1.4	7.0	13.6
22	Аймгийн дундаж	88.7	10.7	0.7	87.2	6.6	5.0	11.9
23	Улаанбаатар	86.2	12.8	0.9	87.4	6.3	4.3	12.6
24	Улсын дундаж	87.5	11.7	0.8	87.3	6.5	4.6	12.2

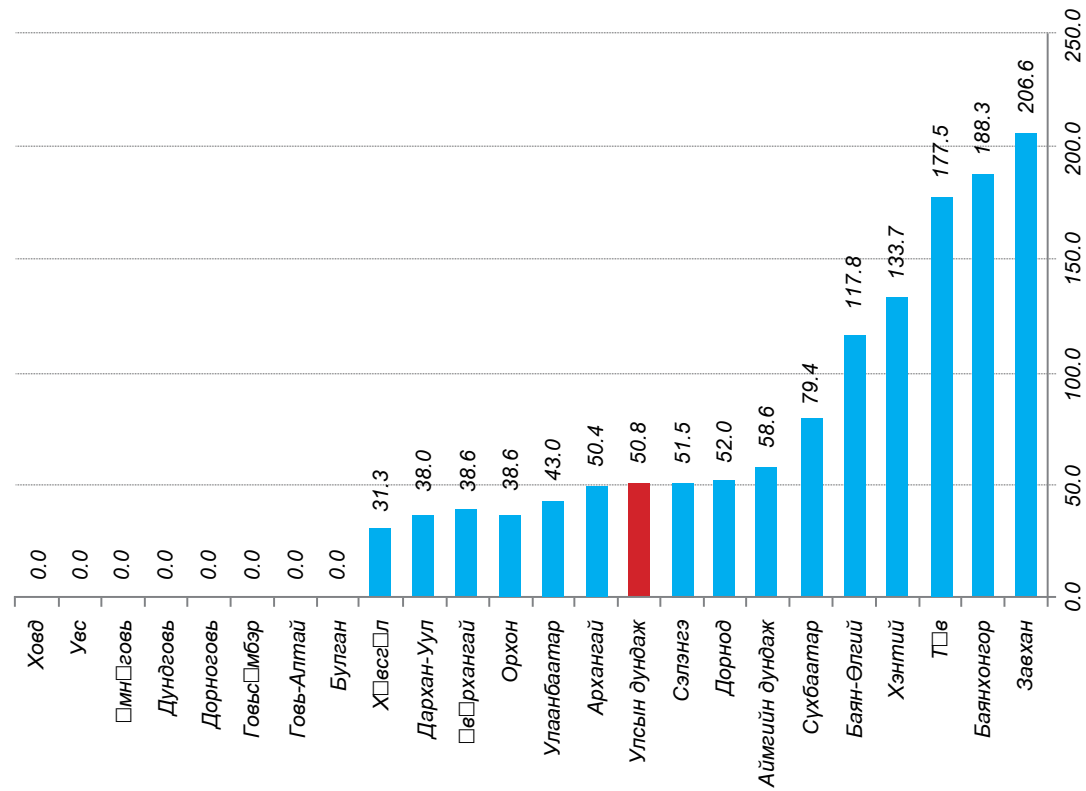
Жирэмсний хяналт /2002-2012/

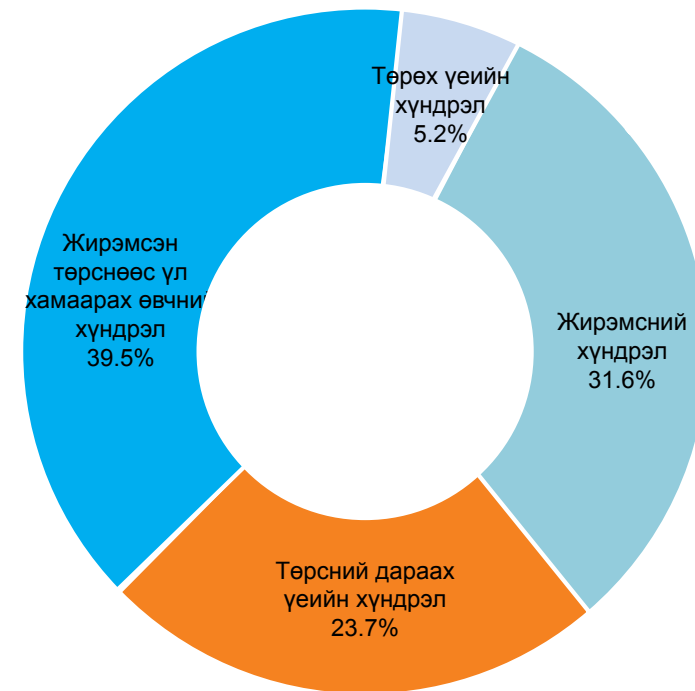
Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үеийн хүндрэл, 2012

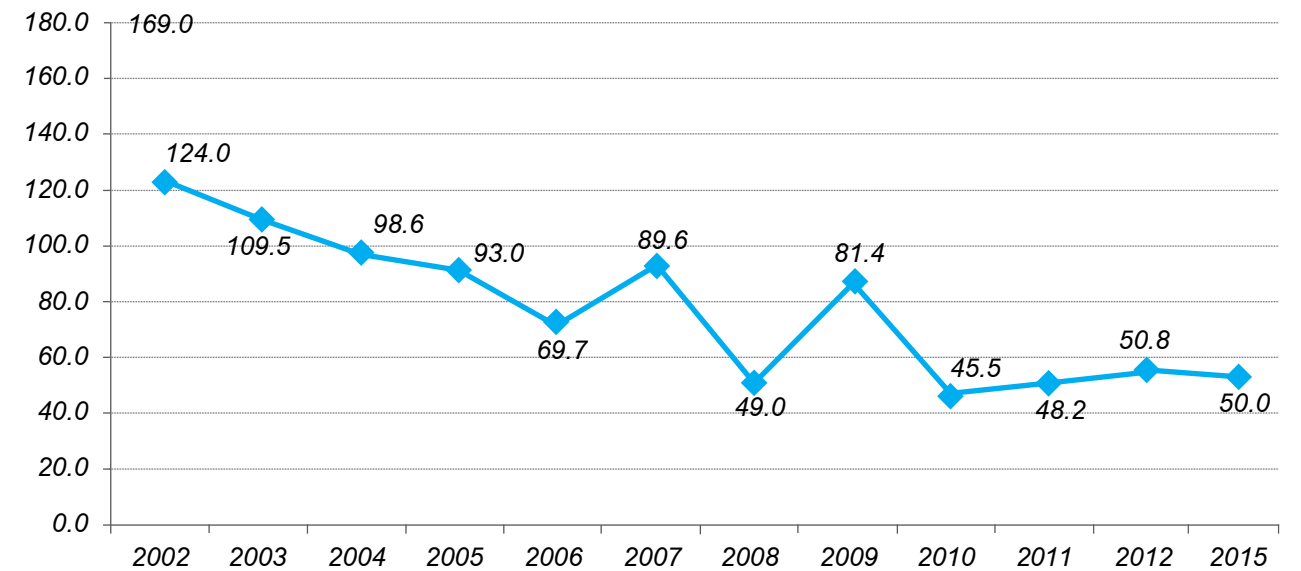
№	Аймаг хотын нэр	100 000 амьд төрөлтөд			
		Бүгд	БОЭТ	Аймаг, хотын нэ	Хөдөөгийн эмнэлгүүд
	А	1	2	3	4
1	Архангай	50.4	0.0	69.8	0.0
2	Баян-Өлгий	117.8	0.0	107.8	144.9
3	Баянхонгор	188.3	0.0	171.5	266.7
4	Булган	0.0	0.0	0.0	0.0
5	Говь-Алтай	0.0	0.0	0.0	0.0
6	Говьсүмбэр	0.0	0.0	0.0	0.0
7	Дархан-Уул	38.0	0.0	39.1	0.0
8	Дорноговь	0.0	0.0	0.0	0.0
9	Дорнод	52.0	54.1	0.0	0.0
10	Дундговь	0.0	0.0	0.0	0.0
11	Завхан	206.6	0.0	359.3	0.0
12	Орхон	38.6	38.8	0.0	0.0
13	Өвөрхангай	38.6	57.3	0.0	0.0
14	Өмнөговь	0.0	0.0	0.0	0.0
15	Сүхбаатар	79.4	0.0	0.0	980.4
16	Сэлэнгэ	51.5	0.0	0.0	114.2
17	Төв	177.5	0.0	0.0	552.5
18	Увс	0.0	0.0	0.0	0.0
19	Ховд	0.0	0.0	0.0	0.0
20	Хөвсгөл	31.3	0.0	0.0	104.8
21	Хэнтий	133.7	0.0	86.7	292.4
22	Аймгийн дундаж	58.6	33.2	53.8	99.7
23	Улаанбаатар	43.0	0.0	0.0	0
24	Улсын дундаж	50.8	33.2	49.8	99.7

Эхийн эндэгдлийн шалтгаан, 2012 он

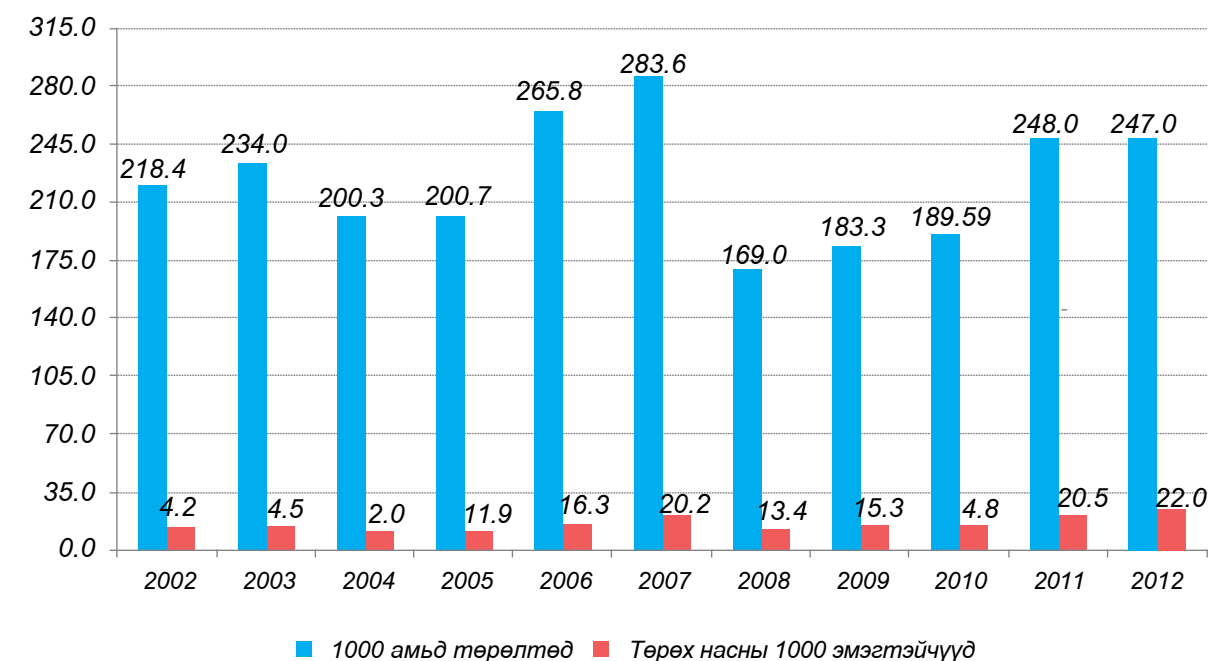
Эхийн эндэгдэл, 100 000 амьд төрөлтөд, 2002-2012

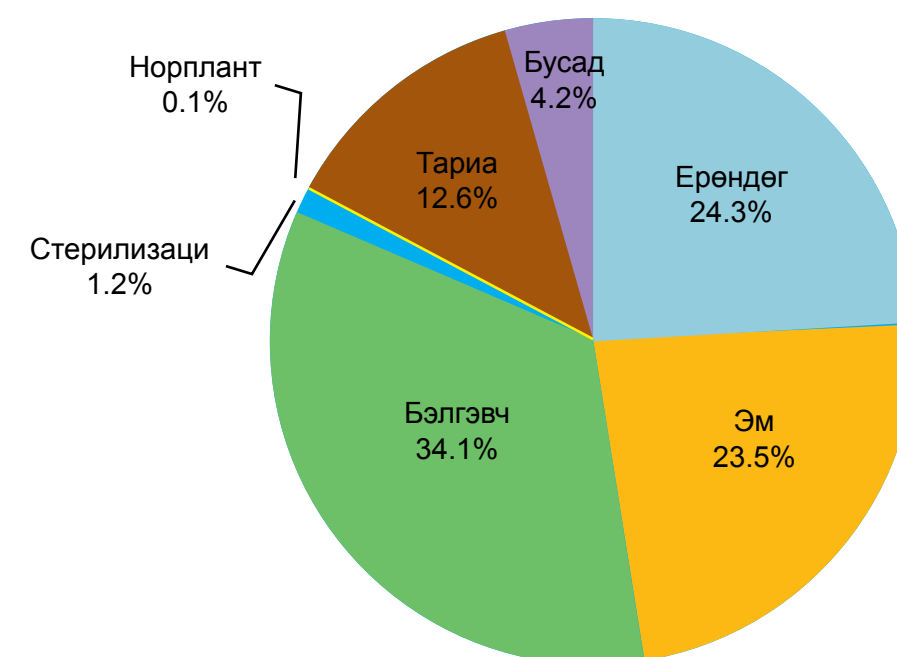
Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга хэрэглэдэг эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь, 2012

№	Аймаг, хотын нэр	ЖСА хэрэглэдэг эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	Үүнээс					
			Бэлдмэл (эм)	Тариа	Норплант	Бэлгэвч	Ерөндөг	Стерилизаци
	А	1	2	3	4	5	6	7
1	Архангай	71.9	27.0	10.5	0.1	37.8	22.3	1.7
2	Баян-Өлгий	54.6	14.2	22.7	0.0	19.5	41.4	0.4
3	Баянхонгор	61.7	13.9	9.6	0.0	10.6	60.8	4.7
4	Булган	43.4	23.9	13.2	0.2	21.9	35.6	1.9
5	Говь-Алтай	52.8	17.4	13.5	0.3	14.5	48.9	0.8
6	Говьсүмбэр	47.9	45.1	20.8	0.0	25.1	5.4	0.4
7	Дархан-Уул	62.7	25.0	15.6	0.0	33.0	23.0	0.0
8	Дорноговь	73.6	23.9	10.2	0.1	45.2	16.1	1.1
9	Дорнод	56.2	19.3	19.8	0.0	13.1	38.6	4.0
10	Дундговь	49.3	28.7	17.6	0.0	33.0	18.9	0.4
11	Завхан	79.3	20.6	17.5	0.0	23.9	30.8	0.9
12	Орхон	63.7	26.8	8.8	0.3	34.0	28.8	1.3
13	Өвөрхангай	58.1	24.3	19.5	0.1	13.9	37.0	3.5
14	Өмнөговь	50.3	30.8	16.8	0.0	23.8	22.5	5.6
15	Сүхбаатар	60.0	13.0	15.4	0.1	6.4	57.6	7.6
16	Сэлэнгэ	37.5	27.1	26.0	0.2	34.1	10.9	1.7
17	Төв	46.2	22.8	20.0	1.3	22.4	33.5	0.0
18	Увс	46.5	26.2	26.1	0.0	21.4	17.8	1.9
19	Ховд	44.3	27.7	22.1	1.8	21.6	22.3	2.4
20	Хөвсгөл	59.4	21.8	27.7	0.0	15.3	32.5	2.0
21	Хэнтий	44.9	31.7	15.6	0.1	14.3	29.5	2.7
22	Аймгийн дундаж	56.0	23.2	17.4	0.2	23.4	31.4	2.1
23	Улаанбаатар	52.6	23.8	6.7	0.0	47.4	15.5	0.1
24	Улсын дундаж	54.4	23.5	12.6	0.1	34.1	24.3	1.2

Үр хөндөлт, 2002-2012

Жирэмслэлтээс сэргийлэх арга, хувиар, 2012

Үр хөндөлт, 2012

№	Аймаг, хотын нэр	Үр хөндөлт		Үр хөндөлт насаар					Хожуу үр хөндөлт	
		Төрөх насны 1000 эмэгтэйд 15-49	1000 амьд төрөлтөд	Бүгд	20 -оос доош насны		35-аас дээш насны		Бодит тоо	1000 амьд төрөлтөд
					Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь		
	А	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Архангай	5.8	78.1	155	6	3.9	41	26.5	12	6.0
2	Баян-Өлгий	1.4	13.4	34	0	0.0	8	23.5	0	0.0
3	Баянхонгор	7.3	82.9	176	12	6.8	45	25.6	13	6.1
4	Булган	1.6	27.0	26	1	3.8	6	23.1	0	0.0
5	Говь-Алтай	7.1	81.0	111	13	11.7	43	38.7	12	8.8
6	Говьсүмбэр	25.9	261.9	116	6	5.2	42	36.2	0	0.0
7	Дархан-Уул	2.2	22.4	59	2	3.4	20	33.9	7	2.7
8	Дорноговь	20.1	248.2	351	35	10.0	67	19.1	0	0.0
9	Дорнод	8.1	90.0	173	11	6.4	32	18.5	36	18.7
10	Дундговь	3.3	50.2	41	10	24.4	9	22.0	0	0.0
11	Завхан	1.1	15.2	22	2	9.1	8	36.4	2	1.4
12	Орхон	40.1	427.2	1106	97	8.8	216	19.5	10	3.9
13	Өвөрхангай	24.5	299.6	776	38	4.9	224	28.9	29	11.2
14	Өмнөговь	25.7	323.6	421	43	10.2	79	18.8	19	14.6
15	Сүхбаатар	3.3	42.1	53	10	18.9	15	28.3	0	0.0
16	Сэлэнгэ	5.0	78.4	152	18	11.8	61	40.1	7	3.6
17	Төв	4.8	102.0	115	6	5.2	38	33.0	9	8.0
18	Увс	9.7	93.4	191	9	4.7	63	33.0	11	5.4
19	Ховд	7.1	66.8	157	9	5.7	60	38.2	2	0.9
20	Хөвсгөл	0.3	3.4	11	7	63.6	4	36.4	11	3.4
21	Хэнтий	17.0	221.9	332	49	14.8	73	22.0	6	4.0
22	Аймгийн дундаж	10.1	121.9	4578	384	8.4	1154	25.2	186	5.0
23	Улаанбаатар	35.9	373.4	13895	594	4.3	2480	17.8	325	8.7
24	Улсын дундаж	22.0	247.0	18473	978	5.3	3634	19.7	511	6.8

Төрөлт, төрөх үед үзүүлсэн эмнэлгийн тусламж (аймгаар), 2012

№	Аймаг хотын нэр	Төрөлтийн эзлэх хувь						Эмнэлгийн тусламжгүй төрсөн төрөлтийн эзлэх хувь	20-оос доош насны төрөлтийн эзлэх хувь	35-иас дээш насны төрөлтийн эзлэх хувь	2500 граммаас доош жинтэй төрсөн хүүхдийн эзлэх хувь
		Аймаг, хотын нэгдсэн эмнэлэгт	Хувийн эмнэлэгт	Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	Сумын эмнэлэгт	Их эмчийн ортой салбарт	Гэртээ				
	А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Архангай	71.9	0.0	0.0	27.9	0.1	0.1	0.0	4.4	10.0	4.7
2	Баян-Өлгий	72.6	0.0	0.0	27.3	0.0	0.1	0.0	1.2	13.0	3.2
3	Баянхонгор	81.9	0.0	0.0	17.9	0.0	0.2	0.0	7.0	9.7	3.8
4	Булган	75.2	0.0	0.0	24.4	0.0	0.3	0.0	6.2	11.6	3.1
5	Говь-Алтай	84.6	0.0	0.0	14.3	0.6	0.4	0.1	3.6	10.6	4.2
6	Говьсүмбэр	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	9.5	10.4	1.1
7	Дархан-Уул	96.7	0.0	0.0	2.9	0.0	0.3	0.1	5.7	13.8	2.8
8	Дорноговь	80.2	0.0	17.1	2.5	0.0	0.2	0.0	9.0	10.7	3.6
9	Дорнод	0.0	0.0	0.0	3.8	0.0	0.2	0.0	6.1	12.0	3.6
10	Дундговь	83.8	0.0	0.0	16.0	0.0	0.1	0.1	7.4	8.5	2.8
11	Завхан	57.3	0.0	21.3	21.3	0.0	0.1	0.0	4.3	11.8	1.7
12	Орхон	0.0	0.0	0.0	0.3	0.0	0.2	0.2	5.8	12.8	3.4
13	Өвөрхангай	0.0	1.5	10.0	21.3	0.0	0.2	0.0	7.4	10.5	4.0
14	Өмнөговь	0.0	0.0	0.0	17.3	0.0	0.1	0.1	8.7	9.4	5.4
15	Сүхбаатар	91.5	0.0	0.0	8.0	0.0	0.5	0.0	9.1	10.0	3.9
16	Сэлэнгэ	54.7	0.0	31.4	13.7	0.0	0.2	0.1	5.8	12.9	3.1
17	Төв	67.7	0.0	0.0	31.9	0.0	0.4	0.0	7.1	12.7	4.4
18	Увс	71.6	0.0	0.0	27.9	0.0	0.4	0.3	3.3	13.6	4.2
19	Ховд	0.0	0.0	8.4	15.3	0.0	0.0	0.0	2.6	14.7	3.9
20	Хөвсгөл	70.0	0.0	0.0	30.0	0.0	0.1	0.1	8.0	10.4	3.9
21	Хэнтий	76.8	0.0	11.4	11.3	0.2	0.2	0.0	9.5	10.9	2.7
22	Аймгийн дундаж	54.2	0.1	4.8	16.7	0.0	0.2	0.1	5.9	11.7	3.6
23	Улаанбаатар	4.4	3.6	0.0	0.0	0.0	0.4	0.2	5.5	13.9	4.5
24	Улсын дундаж	29.5	1.8	2.4	8.4	0.0	0.3	0.1	5.7	12.8	4.0

0-1 хүртэлх насны хүүхдийн өргөн вакцинжуулалтын хамралт, хувиар, 2012

№	Аймаг/хотын нэр	Хамрагдсан хувь				
		БЦЖ	Халдварт саа	Улаанбурхан, гахай хавдар, улаанууд	В.Гепатит	СХТ+Геп В+ХиВ
1	Архангай	98.8	98.7	97.8	96.7	98.7
2	Баян-Өлгий	100.0	99.3	98.8	99.2	99.3
3	Баянхонгор	98.0	99.1	99.2	98.3	99.1
4	Булган	98.6	99.8	100.0	98.6	99.8
5	Говь-Алтай	98.9	97.9	97.2	100.0	97.9
6	Говьсүмбэр	99.8	99.5	99.4	97.5	99.5
7	Дархан-Уул	99.5	99.2	99.2	99.5	99.2
8	Дорноговь	99.9	99.9	99.5	99.0	99.9
9	Дорнод	98.3	99.8	99.8	93.9	99.8
10	Дундговь	99.8	100.0	100.0	99.8	100.0
11	Завхан	98.8	99.1	96.4	98.6	99.1
12	Орхон	99.5	99.1	98.2	99.9	99.1
13	Өвөрхангай	97.5	100.0	98.6	94.9	100.0
14	Өмнөговь	98.2	99.8	99.5	96.8	99.8
15	Сүхбаатар	98.6	99.7	99.5	95.7	99.7
16	Сэлэнгэ	99.4	99.9	99.8	98.8	99.9
17	Төв	98.7	99.0	98.6	95.9	99.0
18	Увс	99.1	99.2	99.2	97.9	99.2
19	Ховд	99.9	99.7	99.6	99.9	99.7
20	Хөвсгөл	98.2	99.3	98.1	98.2	99.3
21	Хэнтий	99.3	100.0	100.0	98.9	100.0
22	Аймгийн дундаж	99.0	99.4	98.9	98.1	99.4
23	Улаанбаатар	99.3	99.6	97.4	96.1	99.6
24	Улсын дундаж	99.1	99.5	98.3	97.1	99.5

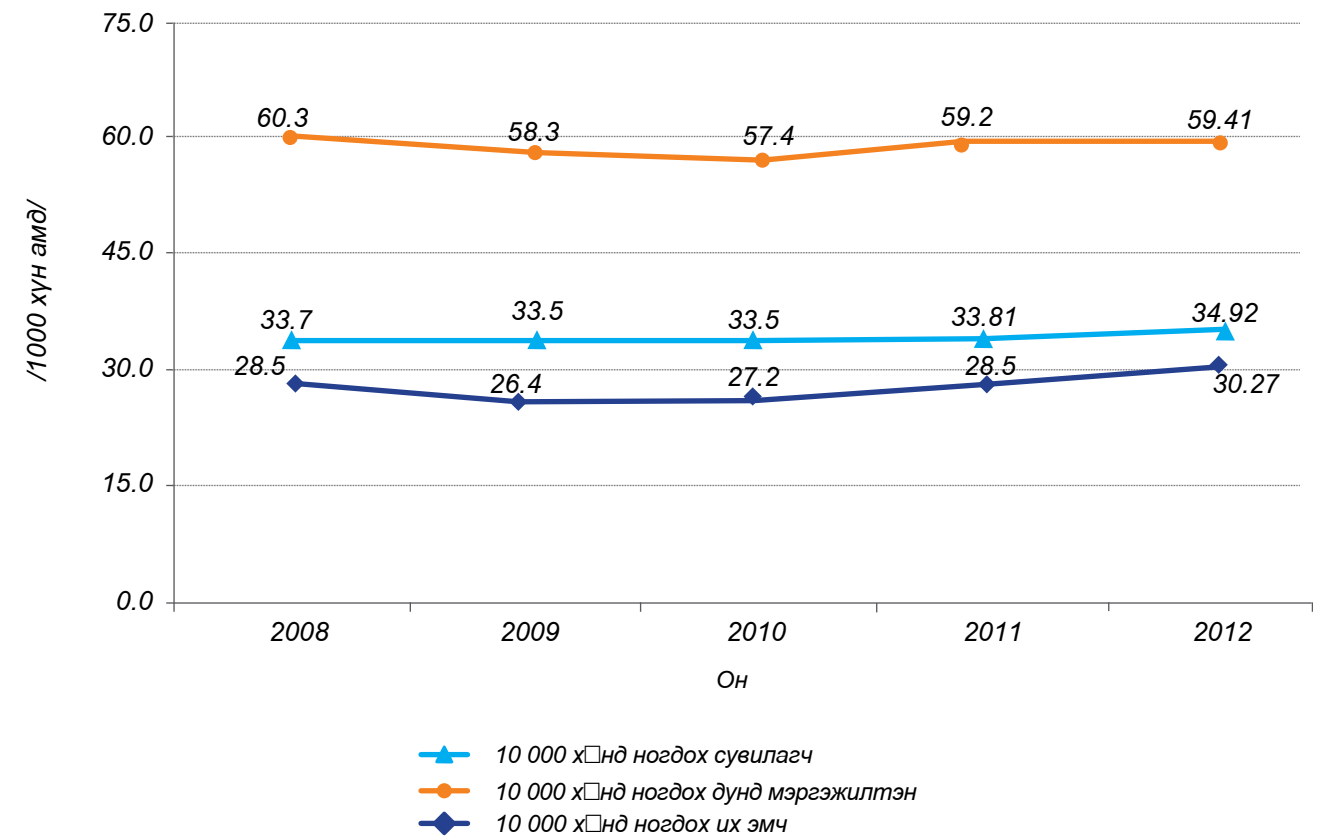
Тайлбар: Вакцинжуулалтын хамралтын хувийг тухайн вакцинд хамрагдвал зохих хүүхдийн тооноос тооцож гаргасан болно.
Мэдээллийн эх сурвалж: ХӨСҮТ, Дархлаажуулалтын алба

Эрүүл мэндийн байгууллагууд	М/д	НЭМ-ийн мэргэжлэгтэн		Статистикч их эмч		Статистикч бага эмч		Мэдээлэл технологийн мэргэжлэгтэн		Хоол тэжээлийн асуудал		ХШҮН-лгээ харьцууцсан мэргэжлэгтэн		*МХА-ны улыын байцаагч		Их эмч		Тусгай мэргэжлийн мэргэжлэгтэн-Бүгд		Үүнээс:									Нийт ажиллагчид			
		Бүгд		Үүнээс: Эмэгтэй		Их эмчгүй сумын тоо		Эм зүйч		Бусад дэд мэргэжлэгтэн		Диплом		Үүнээс: Арга зүйч		Эх бариу		Багш бага эмч		Бусад бага эмч		Шүүмний техникч		Гэрлийн нийлэг		Эм найруулагч		Бусад		Бүгд	Үүнээс: Эмэгтэй	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27				
А	Б	1	2	3	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	Үүнээс: Эмэгтэй		
Бага эмчийн ортой салбар	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19	10	1	0	0	8	0	0	0	0	0	0	12	31	23	0	Бүгд	
Их эмчийн ортой салбар	2	0	0	0	0	0	0	0	0	8	5	0	0	2	47	29	2	0	4	3	4	0	0	2	0	2	1	50	112	81	0	Бүгд
Өрхийн эрүүл мэндийн төв	3	85	44	8	12	1	0	0	0	810	746	0	0	72	876	659	126	41	5	17	63	0	1	0	1	4	469	2377	2069	0	Бүгд	
Тосгоны эрүүл мэндийн төв	4	5	0	0	13	0	0	0	0	36	24	0	2	12	134	73	16	2	12	5	10	0	8	0	10	0	140	342	264	0	Бүгд	
Сумын эрүүл мэндийн төв	5	0	7	1	256	0	0	0	0	582	449	0	8	269	3050	1097	248	46	286	838	141	1	150	2	193	94	2395	6568	5021	0	Бүгд	
Сум дундын эмнэлэг	6	0	1	0	39	0	0	0	0	192	136	0	0	36	593	214	44	7	58	153	33	1	35	2	33	20	478	1339	1013	0	Бүгд	
Дүүргийн нийгмийн эрүүл мэндийн төв	7	25	25	8	24	12	4	3	0	663	596	0	15	92	844	462	159	45	39	0	57	1	80	22	12	12	514	2229	1963	0	Бүгд	
Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	8	6	1	1	6	0	0	0	0	118	87	0	5	15	277	153	20	9	31	13	34	2	15	6	3	0	187	616	515	0	Бүгд	
Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг	9	47	3	12	39	17	4	5	0	1026	796	0	29	143	2313	1303	422	76	117	0	174	1	173	40	47	36	1411	5049	4358	0	Бүгд	
Бусийн оношлогоо эмчилгээний төв	10	13	0	5	9	6	1	0	0	412	310	0	14	41	896	508	157	44	47	0	66	4	70	20	15	9	458	1855	1597	0	Бүгд	
Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төв	11	69	14	26	26	46	5	5	0	1327	946	0	68	328	2396	1146	842	35	49	0	46	10	191	50	39	23	1859	6169	5150	0	Бүгд	
Амаржих газрууд	12	8	0	3	3	2	0	0	0	125	104	0	8	21	235	75	40	8	87	0	12	0	11	0	2	8	181	586	527	0	Бүгд	
Бусад эмнэлгүүд /хилийн цэрэг, төмөр зам, хорирын эмнэлгүүд/	13	38	3	6	12	3	0	0	5	327	242	0	15	56	531	287	119	24	0	0	56	2	28	10	14	15	370	1366	1162	0	Бүгд	
Ортой хувийн эмнэлэг	14	74	1	4	4	10	3	6	0	683	507	0	26	179	970	573	194	47	16	0	75	7	45	21	24	15	846	2806	2286	0	Бүгд	
Үүдэн хувийн эмнэлэг	15	86	1	1	1	3	0	0	0	1221	1019	0	14	88	866	398	110	4	17	0	43	174	59	9	9	47	426	2707	2263	0	Бүгд	
Эрүүл мэндийн яам, агентлаг	16	22	108	0	0	7	0	9	0	0	0	0	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	37	199	146	0	Бүгд	
Эрдэм шинжилгээний байгууллагууд	17	10	37	1	0	1	18	0	0	0	0	0	3	40	6	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	42	158	128	0	Бүгд	
Эрүүл мэндийн газар	18	36	253	24	26	20	6	13	0	29	26	0	9	86	108	12	14	4	0	0	55	0	7	0	2	18	171	781	573	0	Бүгд	
Эрүүл мэндийн нэгдэл	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Бүгд	
Байгалийн голомтот халдварт өвчнийг эсэргүүцэн судлах төв, алба	20	10	1	0	6	0	0	0	0	33	22	0	0	42	79	8	1	0	0	0	9	0	46	0	0	15	97	268	147	0	Бүгд	
Цус салбарт судлалын төв, станц	21	3	1	0	0	1	0	0	0	9	8	0	0	7	26	14	4	0	0	0	1	0	5	0	0	2	8	55	46	0	Бүгд	
Яаралтай тусламжийн төв	22	4	0	1	0	1	0	1	0	118	72	0	2	26	45	33	3	0	0	0	2	0	0	0	7	0	158	356	199	0	Бүгд	
Анагаах ухааны сургууль, коллеж /улс, хувийн/	23	26	31	0	0	0	0	2	0	577	396	0	54	224	75	0	51	10	0	0	8	2	9	0	5	0	171	1160	819	0	Бүгд	
Аршаан сувилагч, сувилагч	24	41	0	2	2	0	2	0	0	251	210	0	4	81	340	220	37	4	0	0	59	3	10	2	5	4	603	1326	1031	0	Бүгд	
Эм ханган нийлүүлэх байгууллага	25	112	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	171	127	202	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	201	0	230	843	663	0	Бүгд
Эмийн үйлдвэр	26	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	62	22	86	4	3	0	0	0	0	0	2	0	77	0	141	363	282	0	Бүгд	
Хувийн эмийн сан	27	44	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	965	110	1575	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1569	0	850	3544	2922	0	Бүгд
Бусад газар (сургууль, цэцэрлэг, ясли, уурхай, МХА гэх мэт)	28	0	5	0	0	0	0	0	86	49	42	0	1	2	282	17	1	0	0	0	257	0	7	0	0	0	6	431	361	0	Бүгд	
Бүгд	29	806	536	103	483	130	43	44	91	8597	6744	0	1475	2137	16871	7302	2614	406	768	1037	1205	208	960	184	2270	323	12310	43626	35609	0	Бүгд	

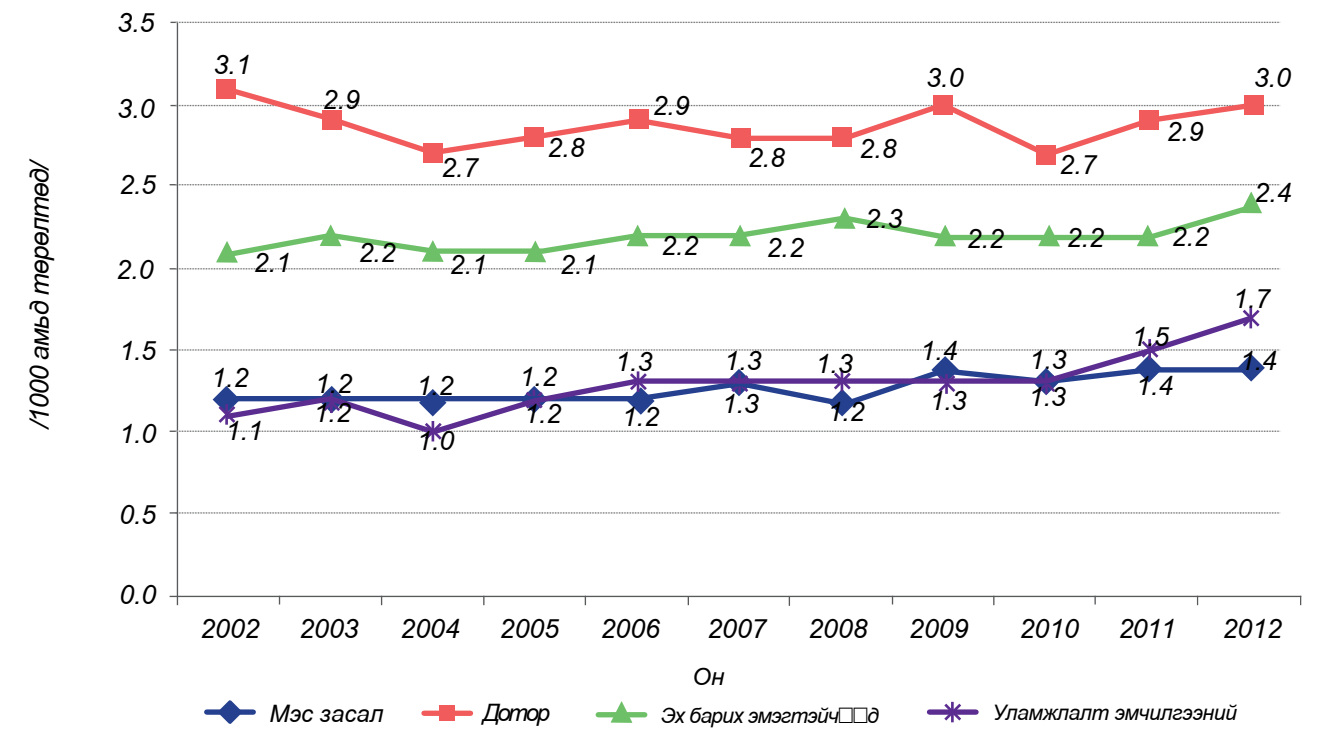
*-Ажлын байрны тодорхойлолтын дагуу удирдах албан тушаалтан өрхийн ахлагч нар хамрагдсан болно.

№	Аймаг хотын нэр	Дотрын	Хүүхдийн	Эх барих эмэгтэйд үйлдлийн	Мэс заслын	Мэдээлжүүлэлт, эрчимт эмчилгээний	Гэмтэл, соргог заслын	Хавдар судлаач	Чих хамар хоолойн	Нүдний	Мэдрэлийн	Сэтгэцийн эмгэг судлалын	Шүд	Эрүүл нүүрний	Уламжлалт анагаахын	Зүү, төөнүүр заслын	Сэргээж засах эмчилгээний	Арьс гоо заслын	Арьс харшлын	Халдварын	Сүрьеэгийн	Дүрс оношлогооны	Лабораторийн	Эмгэг судлаач, шүүүүхний нийтлэг	Нефролог	Уролог	Хоол судлаач	Эрүүл ахуйн	Дох/БЭЗДХ	Тархаар судлаач	Гоц халдварын	Мэргэжлийн шалтгаант эмгэгийн	Өрх, сумын	Ерөнхий мэргэжлийн	Бусад	Бүгд	
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	
1	Архангай	2.9	2.0	1.8	0.9	0.6	0.0	0.0	0.1	0.2	0.5	0.1	0.7	0.1	0.5	0.2	0.1	0.0	0.0	0.2	0.2	0.2	0.4	0.4	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1	0.2	0.0	1.3	3.2	0.0	17.3
2	Баян-Өлгий	2.7	1.6	1.9	0.6	0.6	0.1	0.1	0.2	0.3	0.2	0.2	1.0	0.1	0.3	0.3	0.0	0.0	0.2	0.4	0.2	0.2	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	2.3	1.6	0.1	16.2	
3	Баянхонгор	0.9	0.8	1.2	0.9	0.3	0.1	0.1	0.3	0.4	0.3	0.3	0.6	0.1	0.8	0.1	0.1	0.0	0.0	0.2	0.3	0.3	0.6	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.0	0.0	6.3	1.7	0.0	17.3	
4	Булган	2.2	1.5	1.3	0.9	0.6	0.2	0.2	0.2	0.2	0.7	0.4	0.9	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	0.2	0.4	0.4	0.4	0.4	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.2	0.0	6.8	0.4	0.9	19.9	
5	Говь-Алтай	1.3	2.6	2.1	1.3	0.6	0.2	0.4	0.2	0.6	0.7	0.2	1.7	0.4	1.3	0.2	0.2	0.0	0.4	0.6	0.4	0.9	0.4	0.4	0.0	0.0	0.0	0.2	0.4	0.2	0.2	0.6	0.0	9.2	0.4	27.9	
6	Говьсүмбэр	2.1	3.6	2.1	1.4	1.4	0.0	0.0	0.0	0.7	0.7	0.0	0.7	0.0	0.7	0.0	0.0	0.0	0.7	0.0	0.7	0.7	0.7	0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.7	0.0	7.8	4.3	5.0	34.1	
7	Дархан-Уул	2.2	1.5	2.2	1.1	0.5	0.5	0.2	0.5	0.4	0.6	0.6	2.7	0.1	1.4	0.2	0.1	0.0	0.3	0.6	0.5	0.5	0.6	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.3	0.0	4.4	2.8	0.0	25.6	
8	Дорноговь	2.3	1.2	2.8	1.3	0.3	0.7	0.5	0.5	0.3	1.2	0.3	1.3	0.0	1.3	0.2	0.5	0.0	0.2	0.5	0.3	0.7	1.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	0.2	0.0	5.9	5.3	0.8	30.1	
9	Дорнод	1.7	0.7	1.4	1.0	0.7	0.3	0.3	0.3	0.4	0.6	0.4	0.8	0.1	0.4	0.0	0.1	0.0	0.6	0.4	0.7	0.4	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.4	0.0	6.6	3.4	0.0	22.5	
10	Дундговь	1.9	2.9	2.1	0.5	0.5	0.3	0.3	0.3	0.3	0.5	0.3	1.1	0.3	0.3	0.0	0.0	0.3	0.0	0.5	0.3	0.8	0.3	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.5	0.0	7.7	0.5	3.4	26.2	
11	Завхан	1.9	1.6	1.4	0.6	0.6	0.2	0.2	0.2	0.2	1.1	0.2	0.5	0.5	1.6	0.2	0.0	0.3	0.2	0.5	0.2	0.5	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.3	0.3	0.0	4.8	8.1	0.0	22.2
12	Орхон	2.8	1.0	1.8	0.9	1.0	0.7	0.3	0.4	0.5	0.8	0.4	2.3	0.5	1.4	0.2	0.3	0.0	0.4	0.3	0.2	0.9	1.0	0.2	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1	0.2	0.0	0.3	4.7	2.8	1.1	27.9
13	Өвөрхангай	1.7	1.8	1.3	0.8	0.5	0.2	0.1	0.3	0.1	0.4	0.1	0.4	0.2	1.9	0.1	0.2	0.1	0.1	0.4	0.1	0.3	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.2	0.3	0.0	5.7	1.0	0.4	19.1
14	Өмнөговь	1.4	1.9	1.7	0.6	0.5	0.2	0.0	0.2	0.3	0.3	0.2	2.2	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.2	0.5	0.6	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.2	0.2	0.2	0.0	1.6	6.8	0.3	21.0
15	Сүхбаатар	2.3	2.5	2.3	0.6	0.6	0.4	0.2	0.4	0.4	1.0	0.6	1.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.0	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.2	0.0	0.8	4.8	1.0	22.0	
16	Сэлэнгэ	1.9	2.1	1.4	0.7	0.4	0.1	0.1	0.5	0.1	0.3	0.1	1.1	0.0	1.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.3	0.3	0.4	0.3	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.7	3.1	0.6	15.8	
17	Төв	1.9	1.3	1.7	0.7	0.5	0.3	0.1	0.2	0.3	0.5	0.1	0.6	0.2	1.9	0.1	0.2	0.1	0.1	0.2	0.5	0.2	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1	0.0	0.3	5.0	0.0	18.4
18	Увс	1.5	1.8	2.0	1.2	0.4	0.1	0.1	0.3	0.4	0.3	0.3	1.2	0.1	0.7	0.1	0.1	0.1	0.1	0.3	0.3	0.4	0.4	0.3	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	0.5	4.8	0.0	18.5	
19	Ховд	2.3	1.3	1.9	1.4	0.3	0.1	0.3	0.4	0.3	0.6	0.4	1.0	0.4	0.8	0.1	0.1	0.1	0.1	0.5	0.1	0.4	0.5	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	0.4	0.0	1.3	5.9	0.0	21.7	
20	Хөвсгөл	1.2	1.9	1.3	0.7	0.3	0.2	0.1	0.2	0.3	0.5	0.2	1.2	0.1	0.9	0.3	0.3	0.1	0.0	0.2	0.3	0.2	0.3	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	0.2	0.9	4.5	0.9	17.0	
21	Хэнтий	2.1	2.2	1.8	1.0	0.9	0.3	0.1	0.3	0.3	0.7	0.1	0.7	0.1	1.2	0.1	0.0	0.0	0.1	0.6	0.3	0.4	0.6	0.1	0.0	0.0	0.0	0.1	0.3	0.0	0.4	0.0	1.3	6.0	0.0	22.7	
22	Аймгийн дундаж	2.0	1.7	1.7	0.9	0.5	0.2	0.2	0.3	0.3	0.6	0.3	1.2	0.2	1.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.4	0.3	0.4	0.5	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1	0.2	0.2	0.1	0.0	2.9	3.9	0.5	21.1	
23	Улаанбаатар	4.2	2.5	3.1	2.1	1.5	0.8	0.3	0.7	0.7	1.4	0.7	4.3	0.2	2.5	0.2	0.7	0.4	0.3	0.6	0.5	1.8	1.8	0.5	0.3	0.2	0.1	0.3	0.4	0.8	0.1	0.0	4.0	1.8	1.4	41.1	
24	Улсын дундаж	3.0	2.0	2.4	1.4	1.0	0.5	0.2	0.5	0.5	1.0	0.5	2.6	0.2	1.7	0.2	0.4	0.2	0.2	0.5	0.4	1.1	1.1	0.3	0.1	0.1	0.0	0.1	0.3	0.4	0.1	0.0	3.4	3.0	0.9	30.3	

Эрүүл мэндийн байгууллагын ажиллагсад, 10 000 хүн амд, 2008-2012

10 000 хүн амд ногдох их эмч, мэргэжлээр, 2006-2012

м/д	Аймаг	Эмнэлгийн тасаар																				Бүгд			
		Дотор	Мас засал	Tорех	Эмэгтэйчүүд	Хүүхэд	Халдварт	Арьс харшил	Сүрьеэ	Мэдрэл	Сэтгэл	Невролог	Уролог	Эрчимт эмчлээ, сэхээн амьдруулах	Нүд	Чих, камар хоолой	Шүд	Эрүү нүүр	Хавдар	Уламжлалт эмчлээ	БЭДХ		Хөнгөвчлөх эмчлээ	Бусад	
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	Архангай	8.0	6.9	5.0	7.6	7.2	10.2	0.0	22.8	8.8	11.4	0.0	0.0	0.0	0.0	8.4	8.6	0.0	6.8	8.2	8.6	0.0	0.0	8.7	7.6
2	Баян-Өлгий	8.8	8.7	4.2	8.6	7.7	12.1	9.0	31.3	9.4	15.5	11.9	0.0	0.0	6.4	9.1	9.5	0.0	8.9	17.7	0.0	0.0	8.2	8.2	8.3
3	Баянхонгор	8.2	5.0	4.5	6.7	7.3	11.4	7.9	46.7	8.8	8.1	8.6	0.0	0.0	0.8	9.0	6.2	0.0	6.1	6.7	8.9	0.0	0.0	7.1	7.5
4	Булган	8.6	6.3	4.5	8.8	7.1	10.3	10.4	31.1	8.2	9.7	0.0	0.0	0.0	7.5	7.9	8.4	0.0	5.6	8.2	8.1	0.0	0.0	0.0	7.9
5	Говь-Алтай	8.5	4.5	3.7	5.9	7.3	9.2	9.7	52.0	9.0	10.3	8.3	0.0	0.0	13.8	8.9	6.7	0.0	6.2	6.4	8.7	0.0	0.0	0.0	7.5
6	Говьсүмбэр	8.7	7.7	5.1	6.5	6.3	11.9	8.3	0.0	8.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	7.5
7	Дархан-Уул	8.5	5.2	4.0	7.3	6.5	10.3	9.0	34.2	10.8	11.9	10.8	0.0	0.0	7.3	5.7	7.8	0.0	7.0	6.4	9.4	0.0	0.0	0.0	8.0
8	Дорноговь	9.0	5.6	4.3	2.9	6.6	14.2	0.0	34.8	8.6	8.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	10.3	0.0	0.0	8.6	7.5
9	Дорнод	8.4	7.4	4.5	6.4	6.6	9.6	10.1	40.3	10.2	10.4	0.0	0.0	0.0	6.9	10.4	8.7	0.0	0.0	8.4	0.0	0.0	0.0	0.0	8.1
10	Дундговь	8.8	5.6	5.6	6.4	6.7	12.4	9.4	29.0	9.3	9.4	6.3	0.0	0.0	7.9	9.1	8.7	0.0	5.9	8.3	0.0	0.0	0.0	7.7	8.0
11	Завхан	9.0	7.1	5.4	8.2	7.6	10.3	9.6	35.3	9.2	11.5	7.5	0.0	0.0	6.0	7.4	7.9	0.0	6.3	0.0	8.1	0.0	0.0	0.0	8.3
12	Орхон	8.4	5.2	5.5	6.9	6.7	12.2	0.0	19.6	9.7	8.9	8.5	0.0	0.0	15.1	0.0	6.1	0.0	0.0	0.0	9.3	0.0	13.2	9.2	8.0
13	Өвөрхангай	8.1	6.5	3.9	7.9	7.2	14.2	8.8	36.7	9.7	9.5	9.3	0.0	0.0	5.9	7.7	7.5	0.0	6.9	7.2	8.2	0.0	9.3	0.0	7.7
14	Өмнөговь	8.4	5.9	3.7	3.6	6.1	15.6	10.3	22.0	9.4	6.3	0.0	0.0	0.0	3.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	9.8	0.0	8.0	0.0	7.0
15	Сүхбаатар	8.9	5.5	3.7	8.0	8.1	12.3	8.8	33.7	9.6	10.7	7.6	0.0	0.0	0.0	8.3	8.1	0.0	5.1	7.4	9.4	0.0	0.0	0.0	8.4
16	Сэлэнгэ	8.7	6.2	4.6	7.3	7.3	14.6	8.7	27.5	8.8	9.4	0.0	0.0	0.0	0.0	9.3	7.8	0.0	7.0	7.9	9.4	0.0	0.0	0.0	8.0
17	Төв	8.6	6.4	5.3	5.9	6.5	12.6	7.9	30.1	10.0	0.0	8.5	0.0	0.0	6.3	8.4	7.8	0.0	6.6	7.7	9.3	0.0	0.0	0.0	8.1
18	Увс	8.2	5.9	4.1	7.4	7.0	10.4	10.2	13.3	9.8	10.8	0.0	0.0	0.0	4.2	8.4	4.0	0.0	7.0	6.9	10.6	0.0	0.0	0.0	7.0
19	Ховд	8.3	7.2	3.8	7.6	6.7	10.7	10.2	21.5	9.6	11.4	7.2	0.0	0.0	7.7	5.4	7.1	0.0	6.7	0.0	8.6	0.0	8.2	6.6	7.6
20	Хөвсгөл	8.3	5.7	3.4	5.3	6.6	3.9	8.9	26.2	9.1	9.9	0.0	0.0	0.0	2.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.6	0.0	5.3	0.0	6.9
21	Хэнтий	8.2	6.0	4.8	7.3	7.0	11.5	8.5	23.4	8.8	0.0	0.0	0.0	0.0	4.5	8.8	7.9	0.0	0.0	8.3	7.6	0.0	0.0	7.1	7.6
22	Аймгийн дундаж	8.5	6.1	4.4	6.8	6.9	10.5	9.2	28.2	9.3	10.3	9.1	0.0	0.0	7.2	8.5	7.5	0.0	7.3	8.7	8.2	0.0	10.3	6.7	7.7
23	Улаанбаатар	8.5	7.1	3.7	7.0	6.4	10.0	9.6	33.7	8.7	19.7	11.8	10.2	7.3	10.4	5.6	6.4	0.0	6.2	8.6	9.0	0.0	10.4	7.4	7.9
24	Улсын дундаж	8.5	6.7	4.0	6.9	6.8	10.3	9.5	30.9	9.0	15.4	11.1	10.2	7.3	9.6	6.3	6.8	0.0	6.5	8.6	8.6	0.0	10.3	7.0	7.8

Эмнэлгийн орны ашиглалт, 2012

№	Аймаг хотын нэр	Бүгд				Аймаг хотын нэгдсэн эмнэлэг				Хөдөөгийн эмнэлэг			
		Орны фонд ашиглалт	Орны фонд ашиглалт хувь	Дундаж ор хоног	Орны эргэлт	Орны фонд ашиглалт	Орны фонд ашиглалт хувь	Дундаж ор хоног	Орны эргэлт	Орны фонд ашиглалт	Орны фонд ашиглалт хувь	Дундаж ор хоног	Орны эргэлт
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Архангай	239.7	65.7	7.6	31.6	332.9	91.2	8.0	41.4	253.1	69.3	6.9	36.9
2	Баян-Өлгий	270.9	74.2	8.3	32.6	334.5	91.6	8.5	39.4	287.2	78.7	7.5	38.4
3	Баянхонгор	293.9	80.5	7.5	39.2	315.2	86.4	7.4	42.7	255.9	70.1	7.4	34.4
4	Булган	268.0	73.4	7.9	33.8	299.3	82.0	8.4	35.5	231.8	63.5	7.6	30.5
5	Говь-Алтай	239.8	65.7	7.5	32.0	234.6	64.3	7.5	31.3	238.7	65.4	7.7	30.9
6	Говьсүмбэр	323.8	88.7	7.5	43.1	335.9	92.0	7.3	45.8	350.8	96.1	7.9	44.5
7	Дархан-Уул	328.9	90.1	8.0	41.0	329.1	90.2	7.7	42.9	308.7	84.6	7.5	41.2
8	Дорноговь	271.0	74.2	7.5	36.3	300.1	82.2	6.7	44.5	256.7	70.3	7.7	33.1
9	Дорнод	292.3	80.1	8.1	36.0	296.5	81.2	8.4	35.2	273.6	75.0	7.2	37.9
10	Дундговь	292.6	80.2	8.0	36.6	330.6	90.6	8.0	41.5	252.6	69.2	8.2	30.9
11	Завхан	249.7	68.4	8.3	29.9	254.9	69.8	8.4	30.3	218.1	59.7	8.2	26.5
12	Орхон	301.5	82.6	8.0	37.7	296.3	81.2	7.8	37.8	295.4	80.9	7.4	39.7
13	Өвөрхангай	272.0	74.5	7.7	35.5	286.9	78.6	7.7	37.2	246.7	67.6	7.5	32.9
14	Өмнөговь	249.5	68.4	7.0	35.9	323.6	88.6	6.7	48.4	247.0	67.7	7.2	34.1
15	Сүхбаатар	326.5	89.5	8.4	38.7	371.9	101.9	8.2	45.5	277.0	75.9	8.7	31.9
16	Сэлэнгэ	269.3	73.8	8.0	33.6	331.1	90.7	8.4	39.3	230.9	63.3	7.6	30.3
17	Төв	295.5	81.0	8.1	36.5	352.7	96.6	8.5	41.3	301.2	82.5	7.7	39.3
18	Увс	284.5	77.9	7.0	40.4	287.0	78.6	6.8	42.1	319.0	87.4	7.2	44.1
19	Ховд	282.1	77.3	7.6	37.1	291.1	79.7	7.5	38.9	270.6	74.1	7.4	36.6
20	Хөвсгөл	299.8	82.1	6.9	43.4	353.2	96.8	6.6	53.5	254.0	69.6	6.8	37.5
21	Хэнтий	292.8	80.2	7.6	38.4	300.9	82.5	7.9	38.2	277.8	76.1	7.3	38.1
22	Аймгийн дундаж	280.3	76.8	7.7	36.2	309.7	84.8	7.7	40.1	259.4	71.1	7.5	34.7
23	Улаанбаатар	296.0	81.1	7.9	37.6	0.0	0.0	0.0	0.0	282.4	77.4	7.2	39.1
24	Улсын дундаж	287.9	78.9	7.8	36.9	317.8	87.1	7.6	41.8	259.8	71.2	7.5	34.7

Эмнэлгийн орны тоо төрлөөр, 10 000 хүн амд, 2012

м/д	Аймаг	Эмнэлгийн тасаар																						Бүгд	
		Дотор	Мас засал	Tөрөх	Эмэгтэйчүүд	Хүүхэд	Халдварт	Арьс харшил	Сүрьеэ	Мэдрэл	Сэтгэл	Невролог	Уролог	Эрчимт эмчилгээ, сэхээн амьдруулах	Нүд	Чих, хамар хоолой	Шүд	Эрүү нүүр	Хавдар	Уламжлалт эмчилгээ	Бэлдх	Хөгсөвчлөх эмчилгээ	Бусад		
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	Архангай	26.1	4.8	8.0	4.0	11.7	4.5	0.0	1.2	3.7	0.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.2	0.0	0.2	0.2	1.3	0.0	0.0	13.2	80.1
2	Баян-Өлгий	38.0	4.2	8.1	2.1	11.3	1.9	1.3	0.8	1.7	1.1	1.1	0.0	0.0	0.9	1.1	1.0	0.0	1.3	0.4	0.0	0.0	0.0	5.6	82.1
3	Баянхонгор	18.4	3.8	7.8	4.3	10.1	4.5	1.9	0.6	4.1	1.2	1.4	0.0	0.0	0.6	1.6	0.3	0.0	0.3	0.5	0.6	0.0	0.0	2.6	64.6
4	Булган	23.4	3.9	7.7	3.9	13.8	7.0	0.9	1.3	4.4	0.4	0.0	0.0	0.0	0.4	0.2	0.4	0.0	0.2	0.4	3.7	0.0	0.0	0.0	71.8
5	Говь-Алтай	27.7	6.6	8.2	3.7	14.8	8.4	1.5	1.5	4.3	0.4	1.5	0.0	0.0	0.6	0.2	0.4	0.0	0.4	0.4	3.7	0.0	0.0	0.0	84.4
6	Говьсүмбэр	21.3	8.5	4.3	8.5	15.6	9.9	1.4	0.0	3.6	0.0	0.0	0.0	0.0	1.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	74.6
7	Дархан-Уул	12.4	3.2	4.0	3.2	7.5	3.1	2.0	3.1	4.9	2.1	3.3	0.0	0.0	0.8	0.7	1.4	0.0	0.2	0.2	6.5	0.0	0.0	0.0	58.7
8	Дорноговь	15.6	6.4	6.1	1.6	9.9	5.4	0.0	1.6	7.1	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2.5	0.0	0.0	3.1	60.2
9	Дорнод	21.1	4.4	5.7	1.8	11.4	4.2	1.4	4.9	4.8	1.7	1.7	0.0	0.0	0.7	1.8	0.7	0.0	0.0	0.7	2.1	0.0	0.0	0.0	69.3
10	Дундговь	28.1	4.2	9.8	2.4	15.1	7.2	0.8	0.8	2.1	0.3	1.3	0.0	0.0	1.3	0.5	0.8	0.0	0.3	0.5	0.0	0.0	0.0	3.4	78.9
11	Завхан	33.7	8.7	9.2	2.6	15.8	5.4	1.1	0.5	8.7	0.5	1.2	0.0	0.0	0.5	0.3	0.2	0.0	0.3	0.5	4.3	0.0	0.0	0.0	93.4
12	Орхон	14.2	3.3	4.1	2.2	5.9	4.3	0.0	2.2	2.7	3.8	3.3	0.0	0.0	0.9	0.0	1.3	0.0	0.0	0.0	2.4	0.0	2.7	2.1	55.2
13	Өвөрхангай	20.7	4.5	7.1	3.1	9.7	6.2	0.7	1.5	1.2	0.9	1.4	0.0	0.0	0.4	0.5	0.7	0.0	0.5	0.3	2.3	0.0	0.3	0.0	61.9
14	Өмнөговь	11.5	4.2	4.2	3.3	9.9	3.1	0.5	0.3	3.7	0.3	0.0	0.0	0.0	0.5	0.2	0.2	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.3	3.0	45.2
15	Сүхбаатар	21.5	2.3	6.3	2.5	9.8	4.6	1.9	1.7	4.4	1.5	1.5	0.0	0.0	0.0	0.2	0.2	0.0	0.2	0.2	1.9	0.0	0.0	0.0	60.7
16	Сэлэнгэ	22.5	3.6	4.5	6.5	12.0	5.0	0.4	3.0	3.7	1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	1.0	0.0	0.2	0.1	1.4	0.0	0.0	0.0	65.2
17	Төв	15.4	1.2	5.3	1.6	9.2	4.4	0.7	1.2	4.4	0.0	0.6	0.0	0.0	0.5	0.1	0.1	0.0	0.1	0.2	4.1	0.0	0.0	0.1	49.2
18	Увс	21.1	4.5	8.2	3.3	12.0	4.1	1.4	1.4	1.6	0.7	0.0	0.0	0.0	0.5	1.9	0.3	0.0	0.1	0.3	1.1	0.0	0.0	2.7	65.1
19	Ховд	24.7	3.9	7.8	4.5	13.5	3.9	1.9	1.0	3.6	1.5	0.8	0.0	0.0	0.5	0.3	0.9	0.0	0.3	0.0	2.4	0.0	0.8	2.4	74.7
20	Хөвсгөл	21.1	3.9	5.9	1.7	10.7	4.0	0.7	0.8	1.6	0.7	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.5	0.0	0.2	0.0	52.9
21	Хэнтий	16.3	5.1	6.0	2.4	13.0	6.3	0.6	3.4	3.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.6	1.5	0.0	0.0	0.6	5.4	0.0	0.0	0.4	64.8
22	Аймгийн дундаж	21.4	4.3	6.5	3.1	11.1	4.7	1.0	1.7	3.6	1.0	1.0	0.0	0.0	0.5	0.5	0.6	0.0	0.2	0.3	2.4	0.0	0.2	1.9	65.9
23	Улаанбаатар	22.3	5.9	4.2	2.9	6.4	2.8	1.6	2.1	5.4	3.5	4.4	1.4	0.5	1.2	1.1	1.0	0.0	0.3	0.9	3.6	0.0	0.1	0.9	72.6
24	Улсын дундаж	21.8	5.0	5.4	3.0	8.9	3.8	1.3	1.9	4.4	2.1	2.5	0.6	0.2	0.8	0.8	0.8	0.0	0.3	0.5	2.9	0.0	0.2	1.5	69.0

Эрүүл мэндийн байгууллагууд байршлаар, 2012

Аймаг	А	Өрхийн эрүүл мэндийн төв														Бүгд													
		Тосгоны эрүүл мэндийн төв	Сумын эрүүл мэндийн төв	Сум дундын эмнэлэг	Дүүргийн нийгмийн эрүүл мэндийн төв	Хөдөөгийн нэгдсэн эмнэлэг	Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	Бүсийн оношлогоо эмчилгээний төв	Төв эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төв	Амаржих газрууд	Бусад эмнэлгүүд/Хилийн цэрэг, төмөр зам, хорихын эмнэлгүүд/	Ортой хувийн эмнэлэг	Үүдэн хувийн эмнэлэг	Эрүүл мэндийн яам, агентлаг	Эрдэм шинжилгээний байгууллагууд	Эрүүл мэндийн газар	Эрүүл мэндийн нэгдэл	Байгалийн голомтот халдварт өвчнийг эсэргүүцэн судлах төв, алба	Цус салбарт судлалын төв, станц	Наралтай тусламжийн төв	Анагаах ухааны сургууль, коллеж / улсын, хувийн/	Аршаан сувилал, сувилал	Эм ханган нийлүүлэх байгууллага	Эмийн үйлдвэр	Хувийн эмийн сан	Бусад газар (сургууль, цэцэрлэг, ясли, уурхай, МХА гэх мэт)	Бүгд		
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
Архангай	1	5	0	17	2	0	0	1	0	0	0	0	6	1	0	0	1	0	1	0	0	0	2	1	0	11	0	48	
Баян-Өлгий	2	4	2	9	3	0	0	1	0	0	0	1	3	8	0	0	1	0	1	0	0	2	3	0	6	0	44		
Баянхонгор	3	6	1	16	3	0	0	1	0	0	0	0	6	8	0	0	1	0	1	0	0	1	3	0	12	0	59		
Булган	4	2	1	13	2	0	0	1	0	0	0	0	4	4	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	23	0	53		
Говь-Алтай	5	3	2	14	3	0	0	1	0	0	0	1	2	6	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	6	0	42		
Говьсүмбэр	6	1	0	2	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	7	0	14		
Дархан-Уул	7	5	0	3	0	0	0	1	0	0	0	1	13	36	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	53	0	114		
Дорноговь	8	4	0	12	1	0	1	1	0	0	0	4	2	18	0	0	1	0	0	0	1	3	3	0	14	0	65		
Дорнод	9	3	0	10	3	0	0	0	1	0	0	1	2	10	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	11	0	43		
Дундговь	10	2	0	13	2	0	0	1	0	0	0	1	2	9	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	9	0	41		
Завхан	11	4	0	19	3	0	1	1	0	0	0	1	5	10	0	0	1	0	1	0	0	8	4	0	17	0	75		
Орхон	12	12	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2	9	41	0	0	1	0	0	0	1	7	0	39	0	114			
Өвөрхангай	13	5	0	16	1	0	1	1	0	0	0	1	4	15	0	0	1	0	1	0	0	4	4	0	33	0	87		
Өмнөговь	14	3	0	11	3	0	0	0	1	0	0	3	4	15	0	0	1	0	1	0	0	0	3	0	28	0	73		
Сүхбаатар	15	3	0	11	1	0	0	1	0	0	0	2	3	14	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	8	0	45		
Сэлэнгэ	16	7	6	14	1	0	1	1	0	0	0	2	6	6	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	39	0	86		
Төв	17	2	0	26	0	0	0	1	0	0	0	0	2	9	0	0	1	0	0	0	0	10	0	0	11	0	62		
Увс	18	4	0	15	3	0	0	1	0	0	0	2	2	5	0	0	1	0	1	0	0	1	5	0	12	0	52		
Ховд	19	6	0	14	1	0	1	0	1	0	0	0	5	10	0	0	1	0	1	0	0	0	4	0	12	0	56		
Хөвсгөл	20	6	0	18	5	0	0	1	0	0	0	0	7	28	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	9	0	77		
Хэнтий	21	3	2	17	2	0	1	1	0	0	0	1	3	11	0	0	1	0	1	0	0	2	3	0	18	0	66		
Аймгийн дүн	22	90	14	271	39	0	6	16	5	0	0	24	90	265	0	0	21	0	13	0	3	34	47	0	378	0	1316		
Улаанбаатар	23	131	5	0	0	8	0	4	0	16	3	21	89	586	2	1	1	0	2	1	1	66	108	42	477	0	1565		
Улсын дүн	24	221	19	271	39	8	6	20	5	16	3	45	179	851	2	1	22	0	15	1	4	100	155	42	855	0	2881		

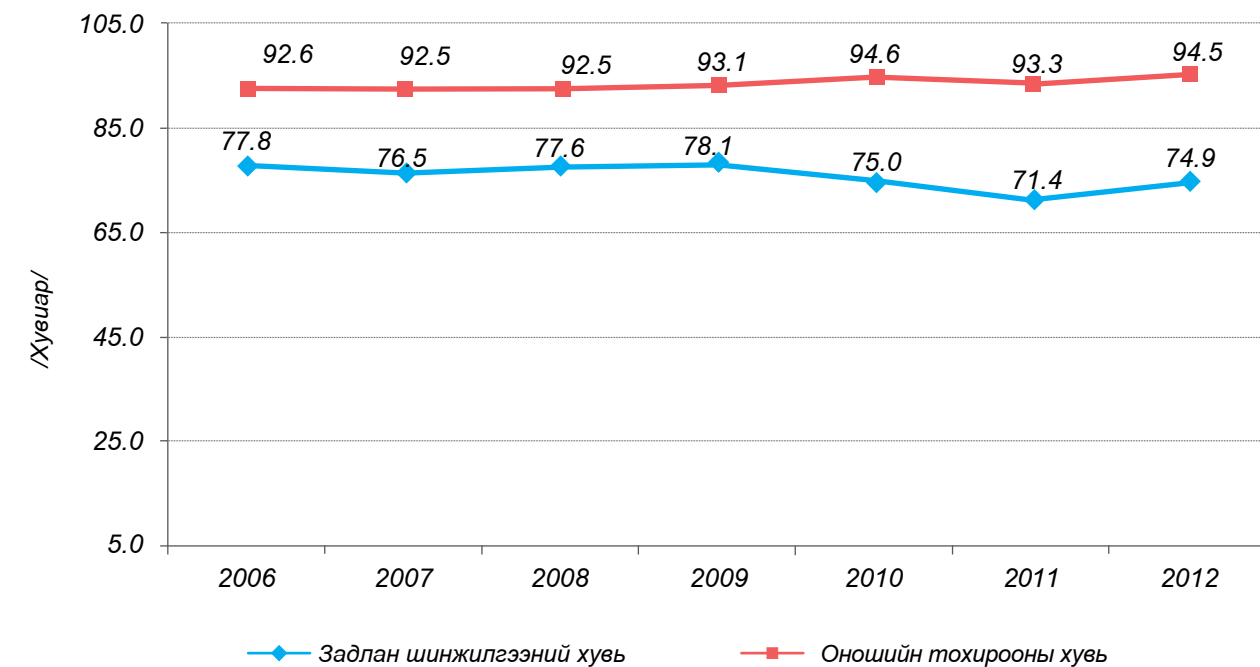
Хагалгааны дараах хүндрэл, нас баралтын хувь, 2012

№	Аймаг хотын нэр	Мэс засал хийлгэсэн хүний тоо	Хүндрэлийн хувь	Нас баралтын хувь
A	Б	1	2	3
1	Архангай	1240	0.4	0.2
2	Баян-Өлгий	1157	0.0	0.0
3	Баянхонгор	1420	0.1	0.1
4	Булган	579	0.5	0.0
5	Говь-Алтай	1614	0.0	0.0
6	Говьсүмбэр	417	0.0	0.0
7	Дархан-Уул	2543	0.0	0.0
8	Дорноговь	1177	0.0	0.0
9	Дорнод	1713	0.2	0.6
10	Дундговь	577	0.3	0.0
11	Завхан	996	0.3	0.1
12	Орхон	3355	0.5	0.1
13	Өвөрхангай	2472	0.2	0.2
14	Өмнөговь	1330	0.3	0.0
15	Сүхбаатар	730	0.7	0.0
16	Сэлэнгэ	953	0.0	0.0
17	Төв	599	0.0	0.3
18	Увс	1355	0.4	0.0
19	Ховд	1472	0.0	0.0
20	Хөвсгөл	1480	0.0	0.0
21	Хэнтий	1031	0.5	0.3
22	Аймгийн дундаж	28210	0.2	0.1
23	Улаанбаатар	58269	0.2	0.3
24	Улсын дундаж	86479	0.2	0.3

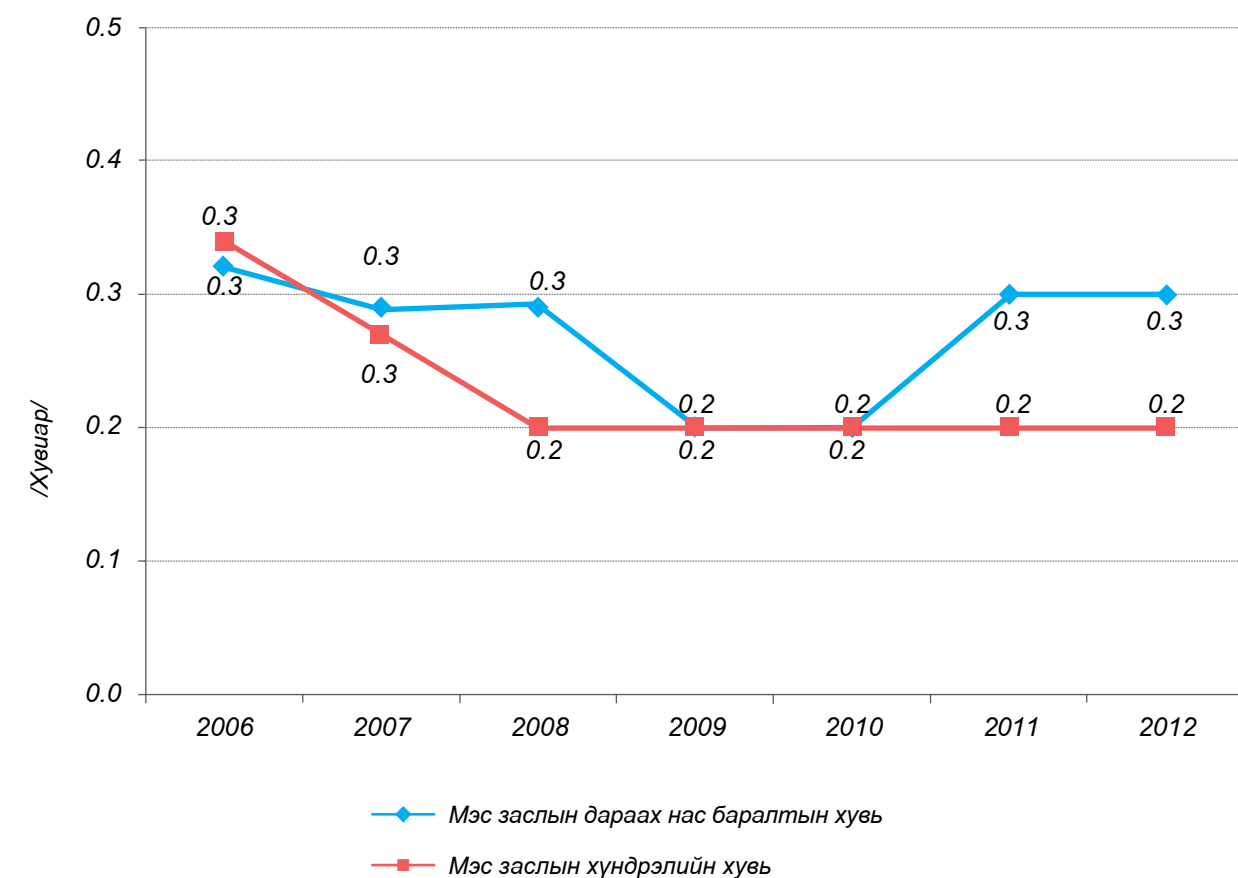
Аймаг хотын нэгдсэн эмнэлгүүдийн задлан шинжилгээ, Үндсэн оношийн зөрөөний хувь, 2012

№	Аймаг хотын нэр	Нийт нас баралт	Задлан тоо	Задлан ийнсэлгэжний хувь	Задлан ийнсэлгэжний хувь	Үндсэн оношийн зөрөө	Үндсэн оношийн зөрөөний хувь
A	Б	1	2	3	4	5	6
1	Архангай	59	86.4	2	2	4.5	2.5
2	Баян-Өлгий	122	0.0	0	0	0.0	0.0
3	Баянхонгор	98	66.3	8	8	12.3	4.7
4	Булган	27	33.3	0	0	0.0	0.0
5	Говь-Алтай	43	58.1	3	3	12.0	8.7
6	Говьсүмбэр	12	83.3	0	0	0.0	0.0
7	Дархан-Уул	100	63.0	2	2	3.8	6.7
8	Дорноговь	36	91.7	3	3	10.3	9.4
9	Дорнод	139	68.3	3	3	3.5	3.4
10	Дундговь	24	41.7	3	3	30.0	0.0
11	Завхан	60	31.7	2	2	11.8	6.7
12	Орхон	121	86.8	4	4	4.3	3.7
13	Өвөрхангай	108	49.1	6	6	12.0	11.6
14	Өмнөговь	36	91.7	1	1	3.0	2.4
15	Сүхбаатар	37	75.7	0	0	0.0	0.0
16	Сэлэнгэ	37	64.9	0	0	0.0	0.0
17	Төв	25	84.0	2	2	9.5	2.7
18	Увс	59	88.1	2	2	4.3	0.0
19	Ховд	74	32.4	0	0	0.0	0.0
20	Хөвсгөл	114	78.1	5	5	5.6	0.9
21	Хэнтий	51	60.8	2	2	8.3	12.5
22	Аймгийн дундаж	1382	60.8	48.0	48.0	6.2	4.1
23	Улаанбаатар	1929	85.0	82	82	5.2	8.0
24	Улсын дундаж	3311	74.9	130.0	130.0	5.5	6.7

Задлан шинжилгээ, оношийн тохирооны хувь, /2005-2011/

Мэс заслын хагалгааны үзүүлэлт, /2005-2011/

Стационарт хэвтэн эмчлүүлэгчид, 10 000 хүн амд, 2012

№	Аймаг хотын нэр	Бүгд	Халдварт ба шимэгчт зарим өвчин	Үүнээс					Хавдар	Үүнээс						Цус, цус төлжүүлэх эрхтэний өвчин ба дархлааны механизм хамарсан эмгэг	Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	Чихрийн шижин өвчний тархалт	Сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Нүд ба түүний дайварын өвчнүүд	Чих ба хөхлөг сэртэнгийн өвчин	
				Сүрьеэгийн өвчлөл	Вирүс хепатитын өвчлөл	Брюцеллёзын өвчлөл	Тамбүүгийн өвчлөл	Зэг хүйтний өвчлөл		Трихоманазын өвчлөл	Элэний хорт хавдар	Улаан хоолойн хорт хавдар	Ходоодны хорт хавдар	Уушгны хорт хавдар	Умайн хэвүүний хорт хавдар								Хөхний хорт хавдар
	A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	Архангай	2,524.51	91.08	13.80	34.92	29.14	0.47	0.12	0.00	15.22	6.61	0.83	2.48	0.24	0.35	0.12	8.26	20.06	6.25	29.61	162.57	10.50	14.63
2	Баян-Өлгий	2,679.45	13.39	3.46	7.47	0.00	0.00	0.00	0.00	21.20	3.01	1.78	5.02	0.56	0.11	0.67	34.92	24.10	7.14	25.88	134.76	23.20	13.94
3	Баянхонгор	2,518.88	51.26	5.83	19.81	13.46	0.13	0.00	0.00	24.34	7.38	1.42	2.59	2.46	1.17	1.29	6.73	38.97	4.79	26.28	191.59	51.78	8.41
4	Булган	2,420.28	79.14	12.70	39.94	16.75	0.00	0.37	0.00	29.45	12.88	0.92	2.94	2.94	2.39	0.92	5.71	44.17	18.41	18.59	226.02	4.97	12.88
5	Говь-Алтай	2,682.13	82.87	4.12	25.31	32.81	0.00	0.00	0.00	48.56	12.37	1.69	9.19	1.69	1.50	0.00	12.19	28.50	14.81	23.62	163.68	8.44	7.12
6	Говьсүмбэр	3,213.69	119.29	19.17	25.56	45.44	0.00	0.00	0.00	22.01	11.36	0.00	1.42	0.71	0.71	0.00	5.68	21.30	13.49	8.52	109.35	4.26	7.10
7	Дархан-Уул	2,401.88	113.02	30.94	50.84	21.35	0.00	0.00	0.00	21.66	3.92	0.31	2.37	0.62	1.13	0.62	5.05	24.44	17.63	90.44	79.82	11.03	17.94
8	Дорноговь	2,184.22	64.36	8.89	23.70	22.88	0.33	0.00	0.00	11.85	4.77	0.16	0.49	0.33	0.16	0.00	6.58	17.12	10.53	13.50	179.41	4.11	5.27
9	Дорнод	2,472.98	166.09	27.42	34.49	61.06	0.00	0.14	0.00	44.53	13.00	1.41	3.39	2.12	3.53	1.55	7.77	21.20	10.46	94.99	88.49	48.34	12.44
10	Дундговь	2,879.77	78.41	2.91	54.84	13.78	0.00	0.00	0.00	30.20	13.51	1.06	3.18	2.65	0.79	0.00	10.60	23.58	9.80	24.37	191.00	28.34	13.78
11	Завхан	2,767.22	82.58	7.14	45.79	20.02	0.00	0.00	0.00	37.72	14.90	1.55	5.74	3.10	1.09	0.00	14.13	22.35	10.09	16.14	317.90	2.95	10.24
12	Орхон	2,072.72	88.65	16.71	36.68	19.75	0.98	0.00	0.00	36.13	14.76	0.43	3.69	3.15	0.87	0.22	7.16	26.15	16.49	81.38	66.30	3.58	15.08
13	Өвөрхангай	2,183.69	76.12	6.29	45.93	11.41	0.00	0.00	0.00	33.24	8.16	0.98	2.46	1.18	0.79	0.69	10.13	15.93	4.92	17.01	81.03	11.11	11.21
14	Өмнөговь	1,615.39	65.37	4.04	54.04	2.33	0.00	0.00	0.00	12.42	3.11	1.09	1.55	1.24	0.16	0.00	8.39	22.52	12.58	38.20	123.29	6.52	2.64
15	Сүхбаатар	2,353.97	125.64	25.09	31.03	61.29	0.00	0.00	0.00	29.11	11.11	0.96	3.06	1.72	0.57	0.19	14.36	18.19	7.28	34.47	203.20	4.79	5.75
16	Сэлэнгэ	2,182.73	64.90	19.23	32.84	4.93	0.10	0.49	0.00	16.87	4.73	0.69	2.47	1.48	0.69	0.39	4.04	21.70	15.58	27.91	146.36	3.85	38.17
17	Төв	1,789.44	65.96	18.20	20.63	20.63	0.00	0.00	0.00	20.06	7.30	0.70	2.43	1.39	1.39	0.58	4.29	14.03	8.46	5.22	160.67	2.43	7.30
18	Увс	2,617.16	92.50	24.25	33.65	25.88	0.27	1.50	0.00	30.52	9.13	2.32	4.09	0.82	0.82	1.09	9.67	20.98	8.31	26.29	167.57	31.47	9.40
19	Ховд	2,765.19	69.55	10.54	30.47	5.91	0.00	0.00	0.00	45.25	5.91	1.67	9.38	3.21	1.41	1.80	12.86	25.97	7.33	36.25	169.06	23.53	21.73
20	Хөвсгөл	2,285.81	64.22	6.85	18.32	32.02	0.00	0.00	0.00	31.51	6.42	0.86	6.25	2.91	2.40	1.11	17.90	23.55	7.02	63.62	138.80	2.57	8.65
21	Хэнтий	2,475.79	158.46	36.44	44.95	62.13	0.15	0.00	0.30	32.71	14.19	0.45	1.34	1.49	3.29	0.60	5.38	15.53	6.87	17.92	175.64	11.20	31.81
22	Аймгийн дундаж	2,375.73	82.91	14.49	33.26	22.95	0.13	0.13	0.01	28.11	8.39	1.03	3.70	1.72	1.22	0.63	10.45	23.11	10.16	37.52	150.17	14.10	13.96
23	Улаанбаатар	2,712.83	97.54	16.91	23.29	2.24	0.02	0.01	0.00	85.21	10.38	1.73	10.93	2.89	2.66	6.97	13.03	34.03	21.00	61.87	184.97	43.60	16.95
24	Улсын дундаж	2,530.36	89.62	15.60	28.69	13.45	0.08	0.07	0.01	54.30	9.30	1.35	7.01	2.26	1.88	3.54	11.63	28.12	15.13	48.69	166.13	27.63	15.33

Стационарт хэвтэн эмчлүүлэгчид, 10 000 хүн амд, 2012

№	Аймаг хотын нэр	Үүнээс				Үүнээс				Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин				Үүнээс				Арьс ба арьсан доорх эсэргэцийн өвчин				Яс-бүлчлэгийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин				Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг				Бөөрний цочмог болон архаг дутмалшил		Бөөрний сүвгэнцэрын эдийн цочмог болон архаг нефрит		Өөр бүлэгт ангилаагүй шинж тэмдэг, зовиур, эмнэлэгийн ба лабораторийн хэвийн бүс үзүүлэлтүүд	Гэмтэл, хордлого ба гаднын шалтгаант бусад тодорхой эмгэг
		Цочмог болон архаг хэрлэгийн гаралтай өвчлөл	Цусны даралт ихсэх өвчлөл	Зүрхний ишеми өвчлөл	Тархинд цус харвалт өвчлөл	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Томуу, томуу төст өвчлөл	Хатгаа өвчлөл	Амьсгалын дээд замын цочмог үрвэсгэлт өвчлөл	Уушгины багтраа	Уушгины архаг бөглөрөлт өвчлөл	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Ходоодны шархлаа өвчлөл	Элэгний архаг үрэвсэл	Элэгний цирроз	Архины шалтгаант өвчлөл	Арьс ба арьсан доорх эсэргэцийн өвчин	Яс-бүлчлэгийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг	Бөөрний цочмог болон архаг дутмалшил	Бөөрний сүвгэнцэрын эдийн цочмог болон архаг нефрит	Жирэмсэн, төрөлт ба төрсний дараах үе	Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	Өөр бүлэгт ангилаагүй шинж тэмдэг, зовиур, эмнэлэгийн ба лабораторийн хэвийн бүс үзүүлэлтүүд	Гэмтэл, хордлого ба гаднын шалтгаант бусад тодорхой эмгэг									
	A	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48								
1	Архангай	500.32	62.76	214.59	126.59	27.37	361.00	22.77	185.81	25.95	10.97	3.89	297.65	14.63	0.12	37.04	0.35	28.43	55.68	460.33	0.35	351.44	375.51	0.94	2.95	0.12	89.66								
2	Баян-Өлгий	434.17	36.48	257.02	43.62	15.84	466.30	30.23	195.22	8.14	10.04	44.85	360.99	8.48	22.53	15.28	0.67	46.74	150.71	453.70	1.78	287.26	416.33	0.11	9.71	0.00	49.31								
3	Баянхонгор	391.33	43.37	161.69	74.31	15.79	361.43	3.50	198.71	20.97	16.96	17.35	299.16	8.16	14.76	19.42	0.65	119.23	92.04	325.31	4.40	216.83	423.70	13.46	9.32	0.00	84.53								
4	Булган	491.42	47.12	152.76	158.84	20.98	401.42	11.96	210.00	22.09	11.78	15.64	248.10	6.26	21.53	20.80	0.00	56.14	69.20	422.77	2.76	279.57	243.50	4.60	2.39	0.18	59.63								
5	Говь-Алтай	424.30	48.00	176.43	121.12	13.50	303.18	52.12	100.50	35.25	11.81	11.06	455.80	12.00	4.87	27.00	0.00	84.00	84.56	424.68	0.00	283.12	400.12	18.37	8.25	0.00	103.87								
6	Говьсүмбэр	498.46	59.64	198.10	170.41	9.94	853.48	89.47	521.89	41.18	14.91	52.54	416.80	20.59	0.00	25.56	1.42	79.53	68.16	410.41	1.42	293.96	487.09	2.13	0.71	0.00	99.41								
7	Дархан-Уул	416.92	51.15	84.66	94.36	21.96	422.18	0.72	265.33	36.92	9.38	5.16	262.54	13.30	0.00	40.84	1.03	71.67	83.63	291.52	1.13	180.46	372.06	8.04	3.71	0.00	106.21								
8	Дорноговь	251.84	32.59	50.37	93.49	6.09	455.11	5.10	325.08	16.79	11.19	28.64	250.52	4.61	40.00	20.25	0.16	51.68	164.43	228.79	0.49	190.44	364.42	16.46	1.15	0.00	97.61								
9	Дорнод	336.99	32.23	104.74	108.84	7.49	379.53	9.89	149.13	12.44	13.71	27.85	319.32	5.51	32.94	27.56	0.00	77.60	89.76	267.44	0.85	200.02	389.29	1.70	8.06	0.00	119.44								
10	Дундговь	497.23	82.39	157.09	140.93	8.74	501.99	34.44	302.52	5.03	28.61	23.31	422.26	5.83	17.48	27.29	0.26	64.64	144.90	439.21	2.91	332.19	326.10	0.00	12.45	0.00	70.73								
11	Завхан	454.97	20.96	154.92	195.43	14.75	305.80	0.16	124.96	12.26	14.13	12.11	314.33	17.39	7.14	16.76	0.93	67.99	150.10	572.16	1.86	471.11	323.34	7.30	1.40	0.00	65.82								
12	Орхон	314.46	16.38	110.14	117.41	16.17	290.58	0.33	95.05	11.83	10.63	28.97	266.93	7.70	29.62	40.91	0.54	27.24	85.40	232.64	0.98	182.84	378.37	22.57	5.43	0.00	124.68								
13	Өвөрхангай	426.02	63.73	184.20	94.61	14.75	341.74	5.70	194.32	18.59	7.97	22.23	281.85	10.03	19.18	13.47	0.20	53.99	58.81	322.96	0.89	203.18	340.66	16.32	4.92	0.00	80.64								
14	Өмнөговь	221.28	43.63	69.10	54.35	5.75	255.59	18.94	121.58	6.52	9.63	27.33	190.53	3.73	9.63	15.53	0.47	29.97	61.49	131.99	0.78	75.00	363.51	4.04	3.26	0.00	74.38								
15	Сүхбаатар	331.90	25.66	135.40	50.37	5.36	368.10	3.06	221.59	40.79	14.17	25.09	271.19	7.09	41.37	17.05	0.00	100.74	107.63	281.15	3.83	215.65	340.71	2.11	9.77	0.00	105.14								
16	Сэлэнгэ	332.77	37.77	115.69	108.10	14.89	470.95	59.77	203.17	77.42	14.79	15.48	210.96	11.44	0.00	26.14	0.39	29.79	80.18	386.13	2.91	234.64	280.50	0.69	0.79	0.00	66.18								
17	Төв	319.03	31.30	97.73	99.00	13.10	398.56	7.88	242.87	25.39	12.64	24.00	168.44	6.03	25.27	22.49	0.46	39.99	82.42	256.31	0.81	200.32	208.55	2.43	3.71	0.00	30.02								
18	Увс	465.91	138.14	134.60	121.93	11.17	351.48	3.41	225.06	9.81	16.35	10.90	326.14	3.41	30.65	20.16	0.54	72.07	61.17	462.78	0.54	372.32	399.57	6.81	5.04	0.00	77.79								
19	Ховд	446.87	55.41	143.60	144.12	15.43	509.61	0.13	301.73	43.71	15.30	14.01	324.61	10.67	3.09	19.41	0.26	84.98	169.06	292.73	0.51	186.54	433.89	8.36	7.46	0.00	83.44								
20	Хөвсгөл	433.86	29.37	189.23	156.43	10.19	372.89	8.39	267.15	12.93	11.64	7.36	274.77	7.88	9.68	20.55	0.60	51.89	42.04	334.28	0.51	292.23	351.14	1.63	4.20	0.00	68.33								
21	Хэнтий	307.21	35.25	135.91	70.64	11.50	589.04	39.28	289.29	10.45	13.44	29.42	306.77	7.77	30.32	21.21	0.45	56.45	149.65	227.61	2.09	135.91	298.10	2.99	4.63	0.00	84.68								
22	Аймгийн дундаж	390.93	45.86	144.18	109.00	14.01	398.27	16.00	213.55	23.79	12.73	19.58	287.07	8.94	16.77	23.82	0.44	58.72	94.59	338.62	1.39	242.39	353.52	6.95	5.11	0.01	81.61								
23	Улаанбаатар	384.37	24.49	148.52	103.84	17.33	380.51	2.81	146.87	18.72	10.29	36.62	354.96	15.33	42.64	43.50	2.00	65.35	109.07	262.92	5.35	148.18	444.68	18.92	22.82	2.58	129.36								
24	Улсын дундаж	387.92	36.06	146.17	106.63	15.63	390.12	9.95	182.96	21.46	11.61	27.40	318.21	11.87	28.64	32.85	1.16	61.76	101.23	303.89	3.20	199.17	395.34	12.44	13.23	1.19	103.51								

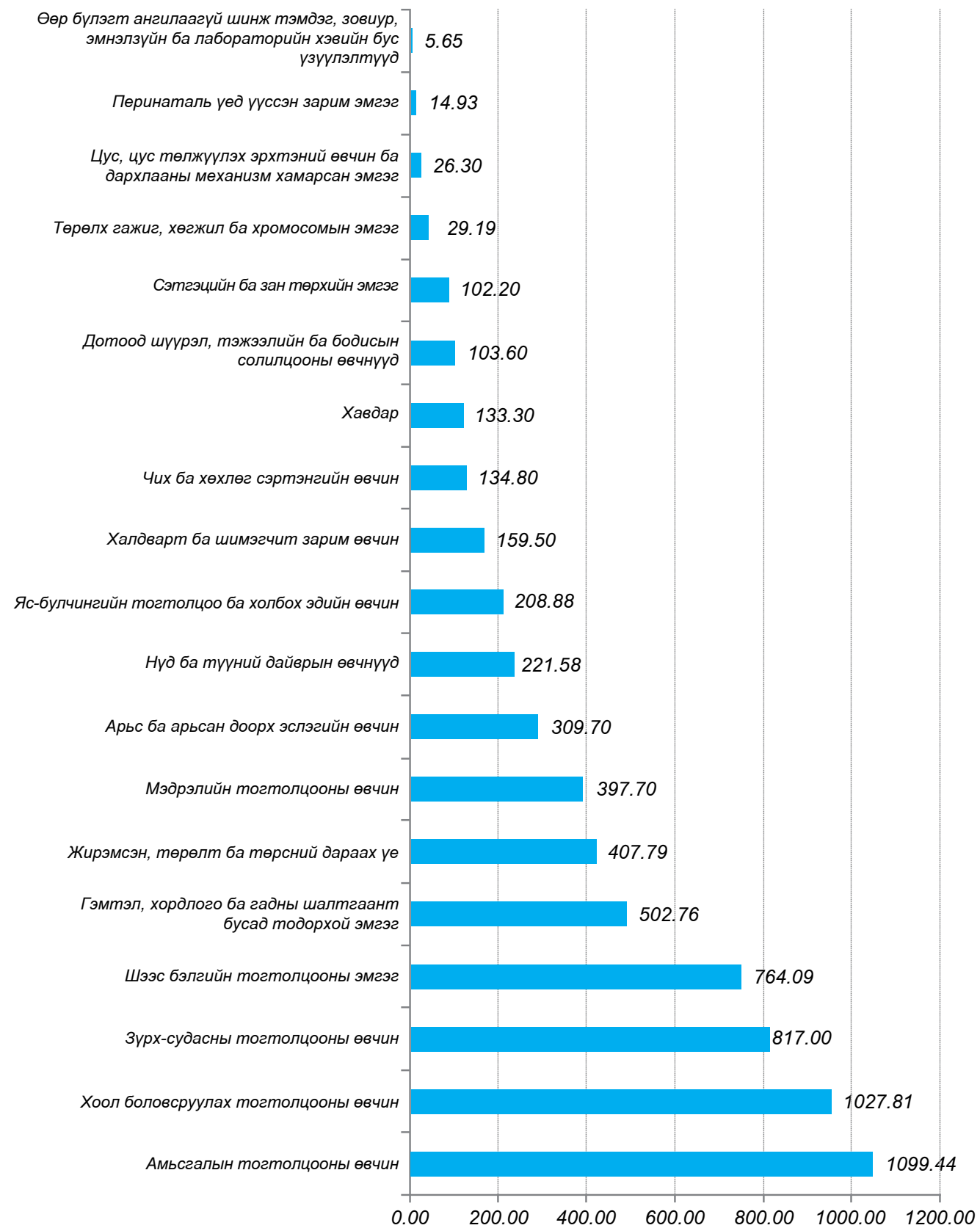
Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл (10 000 хүн амд), 2012

№	Аймаг хотын нэр	Бүгд	Үүнээс						Халдварт ба шимсгэжт зарим өвчин	Үүнээс						Хавдар	Үүнээс						Цус, цус төлжүүлэх эрхтэний өвчин ба дэргэдхэн механизм хамарсан эмгэг	Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	Чихрийн шижин өвчний тархалтын түвшин	Сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	Чих ба хөхлөг сэртэгийн өвчин	Зүрх-сүлдэснй тогтолцооны өвчин	Үүнээс			
			Сүрьеэгийн өвчлөл	Бүрхт хөлтэгийн өвчлөл	Тэмдүүлгийн өвчлөлийн түвшин	Зэг хүйтний өвчлөлийн түвшин	Трихоманаазын өвчлөлийн түвшин	Элэгийн хорт хавдрын тохиолдлын түвшин		Улаан хоолойн хорт хавдрын тохиолдлын түвшин	Ходоодны хорт хавдрын тохиолдлын түвшин	Уушгины хорт хавдрын тохиолдлын түвшин	Хүний хавдрын тохиолдлын түвшин	Хөлийн хавдрын тохиолдлын түвшин	Хөлийн хавдрын шалтгаант тохиолдлын түвшин		Цус, цус төлжүүлэх эрхтэний өвчин ба дэргэдхэн механизм хамарсан эмгэг	Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	Чихрийн шижин өвчний тархалтын түвшин	Сэтгэцийн ба зан төрхийн эмгэг	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд									Чих ба хөхлөг сэртэгийн өвчин	Зүрх-сүлдэснй тогтолцооны өвчин	Цомор болон архаг хэрлэгийн гаралтай өвчний тархалтын түвшин	Цусны даралт ихсэх өвчний тархалтын түвшин
1	А	7766.6	89.7	9.1	33.2	0.9	10.5	5.0	10.1	13.0	5.9	1.2	2.2	0.9	0.2	0.0	61.2	108.5	34.9	142.3	562.0	247.3	248.5	1261.3	190.6	585.9	315.8	36.2						
2	Баян-Өлгий	4541.3	33.4	3.8	7.1	0.0	2.3	14.3	3.3	11.4	2.2	0.9	2.2	0.3	0.1	0.1	59.0	34.5	10.2	38.5	229.9	45.3	94.8	680.9	47.3	457.2	55.4	18.3						
3	Баянхонгор	8642.9	161.0	5.0	15.5	2.3	21.0	39.9	39.2	16.8	5.6	0.1	0.3	0.6	0.0	0.0	15.7	94.4	18.8	143.0	458.1	497.5	296.7	1129.0	145.6	552.2	161.3	20.6						
4	Булган	4965.2	161.6	11.0	38.5	0.7	7.9	15.1	46.2	17.3	5.0	0.2	1.7	3.3	0.2	0.0	9.4	71.0	32.9	19.7	358.7	110.6	69.9	840.7	82.5	350.8	248.8	23.0						
5	Говь-Алтай	7262.7	80.8	3.6	20.8	2.1	13.7	14.8	0.6	31.9	10.3	1.5	4.1	1.9	1.1	0.0	36.4	55.5	28.7	38.8	623.6	192.4	123.6	891.0	101.1	437.2	216.7	16.1						
6	Говьсүмбэр	9023.3	140.6	17.8	10.7	0.0	20.6	50.4	8.5	7.8	1.4	0.0	0.0	0.7	0.0	0.0	7.8	61.1	37.6	34.8	365.7	187.5	162.6	1142.5	105.1	568.8	314.6	21.3						
7	Дархан-Уул	7246.7	114.1	25.7	28.6	0.6	20.0	9.0	4.3	72.7	13.5	2.4	8.7	3.4	11.4	4.2	23.4	128.5	98.1	168.5	212.0	426.0	241.8	1007.4	92.6	502.2	135.3	23.7						
8	Дорноговь	6239.6	166.9	11.7	17.6	3.1	22.4	55.6	29.8	21.6	7.4	0.8	1.5	1.0	0.2	0.0	17.9	50.7	30.6	38.7	353.9	83.1	74.4	674.4	68.8	282.8	193.1	10.5						
9	Дорнод	7676.5	315.8	19.4	28.4	8.5	37.3	81.0	32.7	50.9	6.2	0.1	0.6	0.7	0.0	0.0	40.0	78.9	41.3	204.1	230.8	237.9	296.0	629.0	84.8	247.1	158.9	8.9						
10	Дундговь	5397.4	116.0	4.0	47.2	1.1	7.2	19.9	20.7	19.3	7.7	2.4	1.6	1.3	1.3	0.0	13.8	51.9	25.4	67.8	280.3	147.0	74.7	930.6	156.0	396.0	227.8	13.0						
11	Завхан	6604.6	108.0	9.0	36.9	1.6	10.1	17.7	6.7	26.9	9.9	2.6	2.6	2.5	1.4	0.5	65.8	48.4	18.0	72.2	383.7	106.8	138.5	730.0	34.5	301.4	286.4	18.8						
12	Орхон	4259.1	107.2	9.5	24.6	6.4	18.1	3.1	7.1	16.6	4.9	0.5	1.5	1.0	0.2	0.3	17.5	55.6	28.2	106.4	119.3	59.9	68.4	551.3	38.3	260.6	168.7	16.4						
13	Өвөрхангай	6845.7	94.6	7.0	33.2	0.1	10.1	1.4	4.7	51.9	5.3	1.4	1.7	0.9	0.8	0.6	38.2	57.4	10.6	40.4	422.7	235.8	191.8	997.0	192.4	464.6	178.2	18.5						
14	Өмнөговь	7251.9	84.3	4.0	45.5	0.0	9.2	3.7	3.3	20.0	4.2	0.5	1.1	1.2	0.3	0.5	19.1	80.1	47.1	88.4	386.6	225.3	248.3	824.5	122.4	401.7	169.6	7.5						
15	Сүхбаатар	5307.6	146.9	14.9	21.5	4.0	17.0	26.6	17.8	32.7	9.6	1.5	2.3	1.5	0.2	0.0	26.8	54.0	22.0	92.1	408.3	45.6	68.4	627.2	39.3	321.0	95.2	5.9						
16	Сэлэнгэ	4962.3	92.9	20.6	32.8	0.6	11.5	13.6	9.2	8.7	3.3	0.8	1.2	0.2	0.0	0.1	11.1	62.3	44.6	38.1	319.4	164.8	221.0	635.5	67.5	299.1	167.0	16.4						
17	Төв	7104.8	100.9	10.8	16.7	7.8	12.6	7.9	5.9	61.1	12.9	1.0	4.6	3.2	2.6	1.3	9.6	102.8	41.8	25.6	632.0	324.7	93.6	1187.0	176.8	492.2	267.7	16.7						
18	Увс	6578.9	86.9	6.9	31.6	5.0	7.8	14.3	4.5	25.7	10.2	4.4	3.3	1.4	0.4	0.4	32.3	61.8	23.3	69.8	300.7	90.3	162.3	1029.6	251.6	449.4	232.8	13.8						
19	Ховд	6696.0	175.2	5.5	22.6	0.3	8.9	22.2	20.2	21.2	5.5	1.4	2.6	0.5	0.1	0.0	19.4	85.5	24.8	48.2	431.7	312.5	280.0	893.6	138.1	343.6	274.3	21.3						
20	Хөвсгөл	6154.3	115.4	8.8	21.2	0.2	19.2	32.4	10.9	61.9	17.3	2.3	6.9	1.6	5.9	2.1	28.2	54.9	18.2	93.6	357.2	363.3	127.7	1028.4	95.8	479.8	343.2	12.5						
21	Хэнтий	6299.0	148.3	20.5	34.9	14.2	13.4	19.4	24.3	7.3	1.3	0.3	0.3	0.0	0.9	0.1	14.3	36.6	21.7	54.7	330.8	130.2	194.3	781.7	71.1	474.2	132.2	13.4						
22	Аймгийн дундаж	6417.6	121.7	10.9	26.9	2.8	14.2	20.1	13.7	31.1	7.5	1.3	2.7	1.3	1.6	0.6	28.2	70.0	31.7	81.0	365.5	215.5	171.3	879.7	110.9	413.5	204.1	17.1						
23	Улаанбаатар	6879.2	204.2	17.5	20.9	0.3	21.2	17.3	15.7	253.9	32.0	8.2	33.3	10.1	21.4	19.2	23.9	143.3	71.3	127.3	435.7	242.8	91.8	743.1	54.2	290.9	190.2	18.3						
24	Улсын дундаж	6629.3	159.5	13.9	24.1	1.6	17.4	18.8	14.6	133.3	18.8	4.5	16.7	5.3	10.7	9.2	26.3	103.6	49.9	102.2	397.7	228.0	134.8	817.0	84.9	357.3	197.7	17.6						

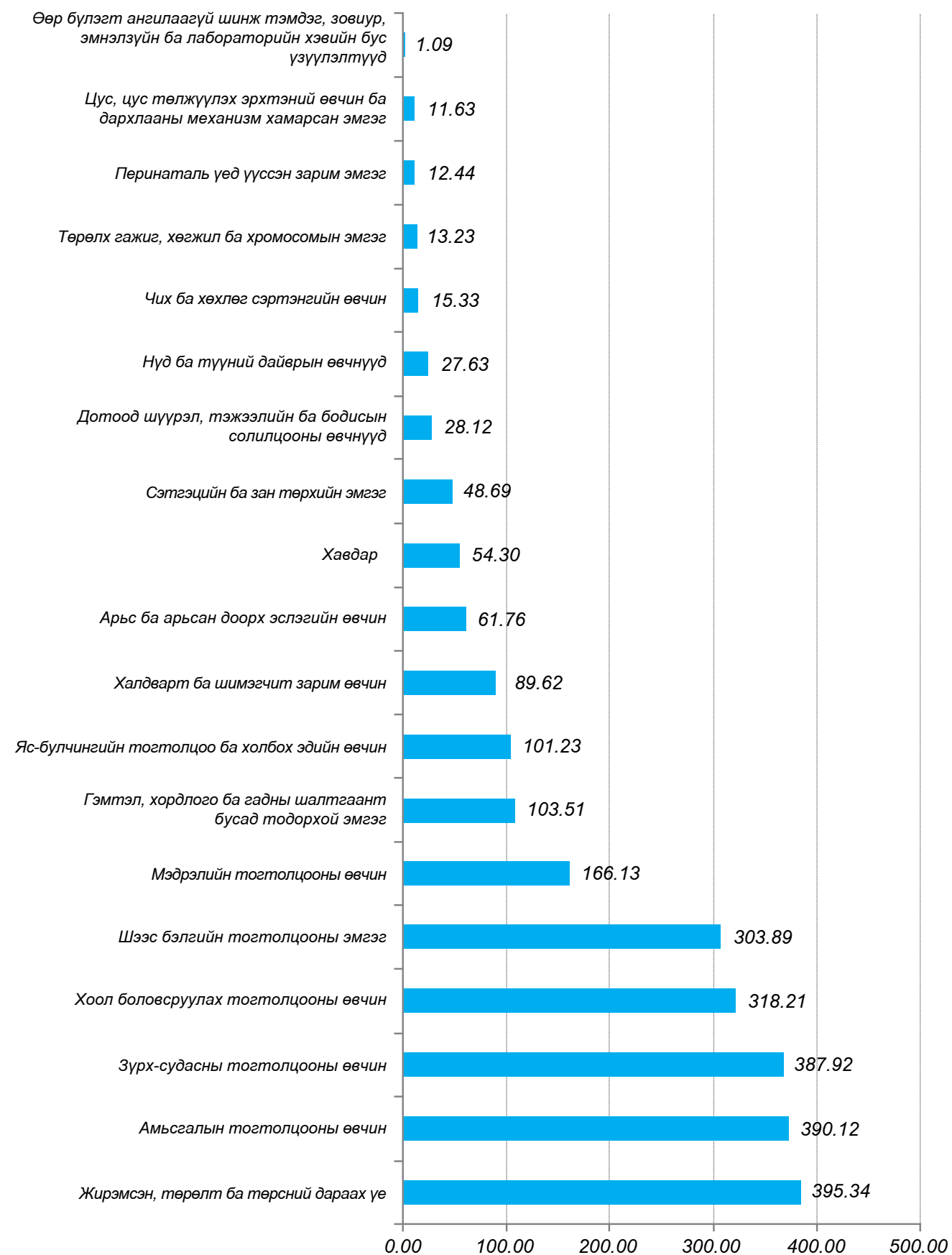
Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл (10000 хүн амд), 2012 /үргэлжлэл/

№	Аймаг хотын нэр	Амьсгалын тогтолцооны өвчин						Үүнээс					Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин				Үүнээс				Арьс ба арьсан доторх эсэргэцийн өвчин		Яс-бүлчингийн тогтолцоо ба холдох эдийн өвчин		Шээс бэлгийн тогтолцооны эмгэг				Бөөрний цочмог болон архаг дутагшил өвчний тархалтын түвшин		Бөөрний сүвгэндэрийн эдийн цочмог болон архаг нефрит өвчний тархалтын түвшин		Жирымсан, төрөлт ба төрсний дараах үе		Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	Өөр бүлэгт ангилаагүй шинж тэмдэг, зовиур, эмнэлэгийн ба лабораторийн хэвийн бүс үзүүлэлтүүд	Гэмтэл, хордлого ба гаднын шалтгаант эмгэг
		Томуу, томуу төст өвчний тохиолдлын түвшин	Хатгаа өвчний тохиолдлын түвшин	Амьсгалын дээд замын цочмог үрэвсэлт өвчний тохиолдлын түвшин	Уушгны багтраа	Уушгны архаг бөгөөд өвчний тархалтын түвшин	Уушгны архаг үрэвслийн тархалтын түвшин	Элэгний цирроз өвчний тархалтын түвшин	Элэгний архаг үрэвслийн тархалтын түвшин	Элэгний цирроз өвчний тархалтын түвшин	Арханы шалтгаант өвчний тархалтын түвшин	Ходоодны шархлаа өвчний тархалтын түвшин	Элэгний архаг үрэвслийн тархалтын түвшин	Элэгний цирроз өвчний тархалтын түвшин	Арханы шалтгаант өвчний тархалтын түвшин	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48								
1	Архангай	1322.13	263.91	310.39	50.61	14.98	7.79	1521.38	36.57	0.12	85.41	0.35	200.44	176.49	1140.21	0.71	882.20	390.61	1.30	15.34	0.24	158.56																
2	Баян-Өлгий	925.69	192.21	278.67	12.05	12.49	74.97	636.20	16.62	25.99	20.30	1.00	116.69	233.93	836.00	1.78	562.35	421.35	0.11	17.63	0.00	91.48																
3	Баянхонгор	1247.66	67.32	305.12	43.50	36.64	18.64	1682.88	30.81	28.09	37.02	0.65	516.00	275.22	1276.14	6.47	641.82	429.78	13.59	39.09	0.00	274.70																
4	Булган	893.20	25.40	290.25	43.62	21.17	32.76	761.42	11.78	33.68	28.16	0.55	96.26	136.57	864.86	3.13	508.17	257.49	4.60	11.04	0.92	171.17																
5	Говь-Алтай	1132.66	401.80	174.93	93.00	20.25	31.31	1467.34	50.25	7.87	43.31	0.37	226.50	177.56	1248.16	0.00	673.11	461.43	18.94	28.31	0.00	296.43																
6	Говьсүмбэр	2744.35	1348.39	771.83	51.83	31.24	154.79	1275.25	41.89	0.00	44.02	3.55	387.69	259.17	1033.12	2.84	677.39	524.02	2.13	3.55	0.00	542.48																
7	Дархан-Уул	1375.21	370.41	345.87	81.36	17.22	35.37	1100.19	17.53	0.00	63.42	1.13	370.51	153.96	906.43	1.24	525.50	372.26	8.97	6.91	0.00	423.21																
8	Дорноговь	1414.56	243.44	471.90	70.78	22.22	91.19	893.11	16.13	64.03	33.91	0.66	308.46	355.53	880.44	1.15	485.56	374.30	17.61	8.56	0.00	429.27																
9	Дорнод	1654.12	447.10	240.02	28.98	19.22	57.96	1796.89	10.04	42.97	37.46	0.14	286.24	223.48	600.05	0.85	353.81	394.66	1.70	19.51	5.94	399.89																
10	Дундговь	895.64	122.39	344.38	14.04	38.68	38.68	993.13	10.86	27.55	40.53	0.26	171.39	235.76	825.44	3.71	600.27	327.95	0.00	17.48	0.00	120.53																
11	Завхан	1166.84	2.02	205.99	33.22	19.71	18.78	1800.16	32.13	9.78	20.18	1.24	161.28	186.58	1015.65	3.41	791.66	327.06	7.61	13.04	0.00	125.73																
12	Орхон	919.17	210.72	135.31	28.10	18.23	96.79	544.82	18.88	39.06	52.95	2.50	235.03	155.38	506.84	1.74	397.03	383.79	23.00	11.83	0.00	252.28																
13	Өвөрхангай	1185.03	143.78	297.49	35.99	15.05	81.72	1273.63	20.65	49.37	23.41	0.69	380.88	163.64	916.45	2.75	511.48	347.05	19.67	51.43	4.23	264.54																
14	Өмнөговь	1974.08	780.91	276.24	27.80	25.62	81.06	1242.25	13.20	49.69	27.33	2.64	247.98	296.59	729.51	4.35	387.11	386.96	5.28	13.35	0.00	301.40																
15	Сүхбаатар	1057.19	53.24	292.07	203.39	22.79	39.84	935.96	12.45	61.67	23.94	0.00	268.70	180.22	619.76	4.40	394.34	345.50	2.68	21.64	0.00	219.10																
16	Сэлэнгэ	1115.58	286.02	278.13	131.08	18.74	29.88	652.22	17.85	0.00	31.76	1.48	176.64	139.76	704.89	3.06	494.62	282.86	0.69	2.27	0.00	251.80																
17	Төв	1325.85	171.11	354.04	66.31	26.20	81.26	1262.09	14.72	58.08	51.94	0.81	300.37	199.39	998.82	2.09	513.32	208.55	4.06	22.72	0.00	159.63																
18	Увс	1456.05	82.97	366.74	73.02	26.57	23.84	1045.99	8.58	33.92	34.47	0.68	290.45	165.11	1045.04	0.95	768.08	414.56	8.04	6.81	5.59	158.85																
19	Ховд	1371.86	0.13	467.57	163.14	38.05	57.59	850.94	16.07	5.01	28.41	0.26	198.62	359.07	945.56	0.51	430.03	438.00	8.48	20.18	0.00	121.10																
20	Хөвсгөл	1041.96	124.15	399.52	40.93	18.49	19.35	877.30	17.04	23.63	39.47	0.68	303.02	134.43	795.79	1.03	596.71	430.43	1.71	30.91	1.37	211.06																
21	Хэнтий	1606.71	345.15	435.81	37.34	27.78	48.69	1087.27	17.18	47.79	27.48	1.19	237.17	291.83	622.05	4.48	345.90	305.27	4.63	6.87	0.00	247.77																
22	Аймгийн дундаж	1263.55	226.58	318.73	62.91	22.21	49.78	1103.98	19.64	28.79	38.53	0.94	262.90	206.31	872.05	2.28	545.31	368.08	7.67	18.72	0.97	238.30																
23	Улаанбаатар	905.79	38.08	181.96	27.21	17.29	124.27	937.92	86.95	58.26	68.37	3.08	364.93	239.60	636.69	7.90	248.05	454.65	23.50	41.55	11.18	814.81																
24	Улсын дундаж	1099.44	140.11	255.99	46.54	19.95	83.95	1027.81	50.52	42.31	52.22	1.92	309.70	221.58	764.09	4.86	408.96	407.79	14.93	29.19	5.65	502.76																

Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл, 10 000 хүн амд, 2012

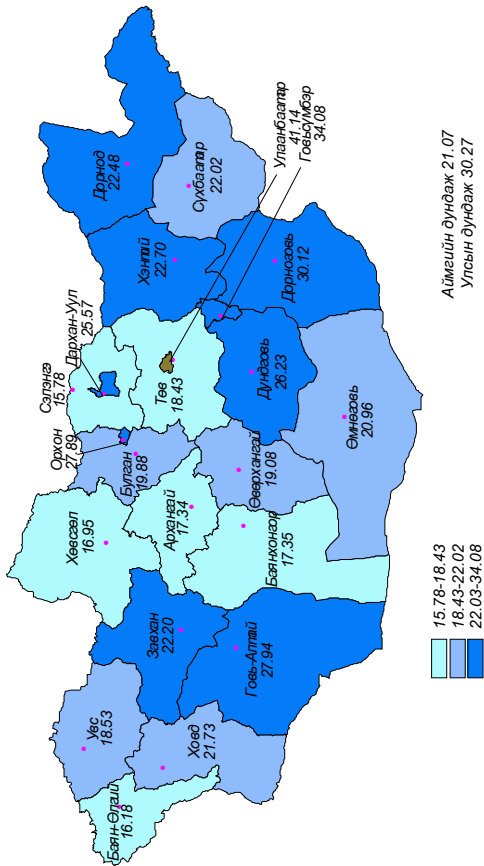

Хэвтэн эмчлүүлэгсэд, 10 000 хүн амд, 2012

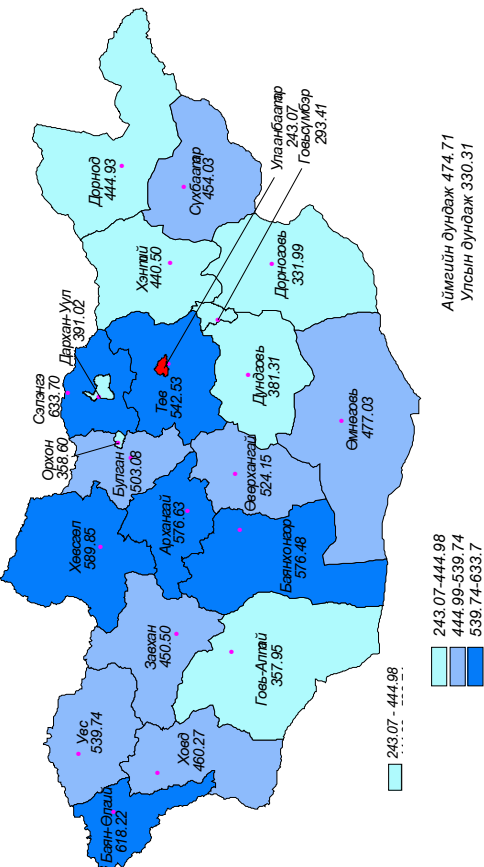

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ХҮРТЭЭМЖИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

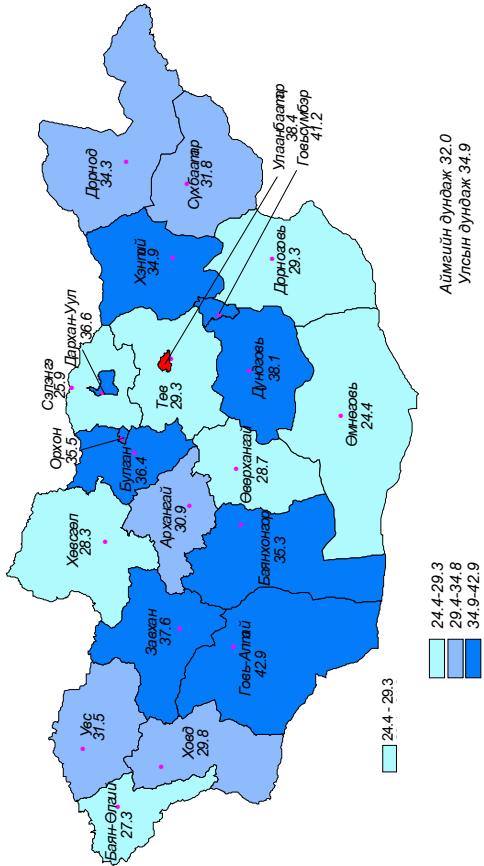
10 000 хүн амд ногдох их эмчийн тоо

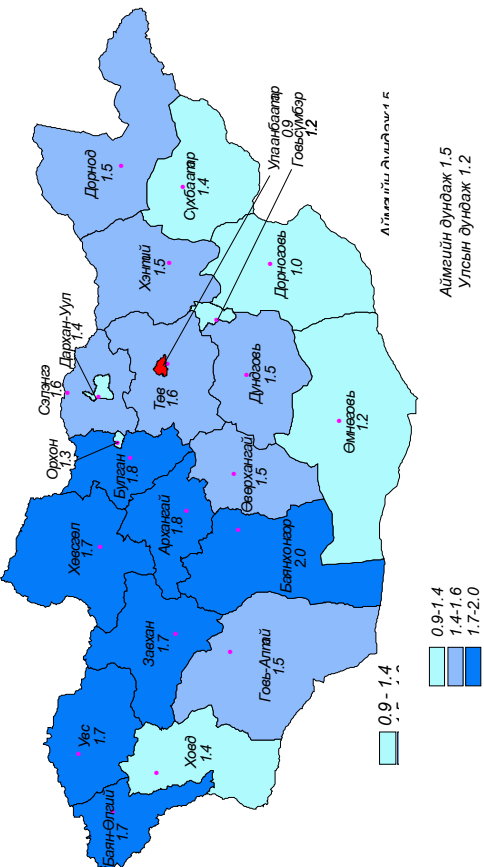
Нэг их эмчид ногдох хүний тоо

10 000 хүн амд ногдох сувилагчийн тоо

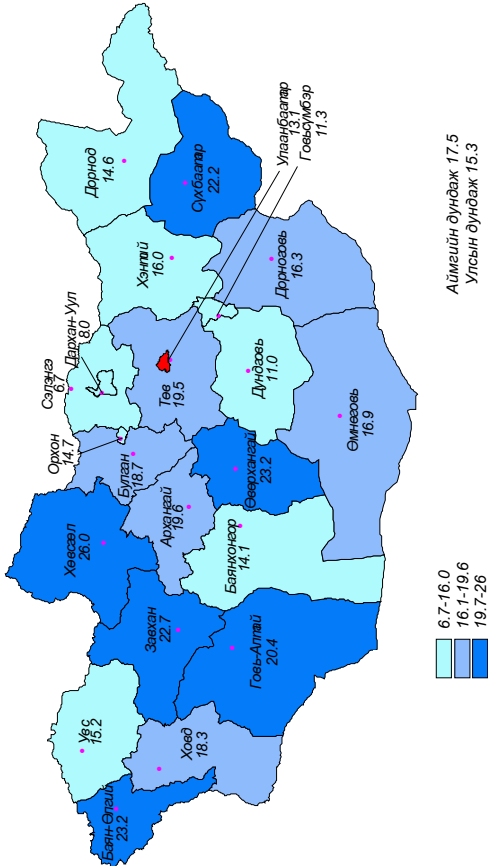

Их эмч сувилагчийн харьцаа

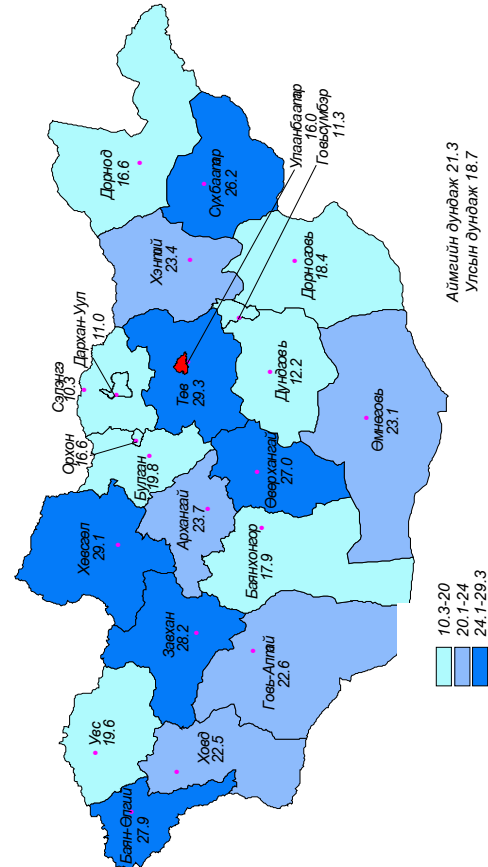

ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЧАНАР, ХҮРТЭЭМЖИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

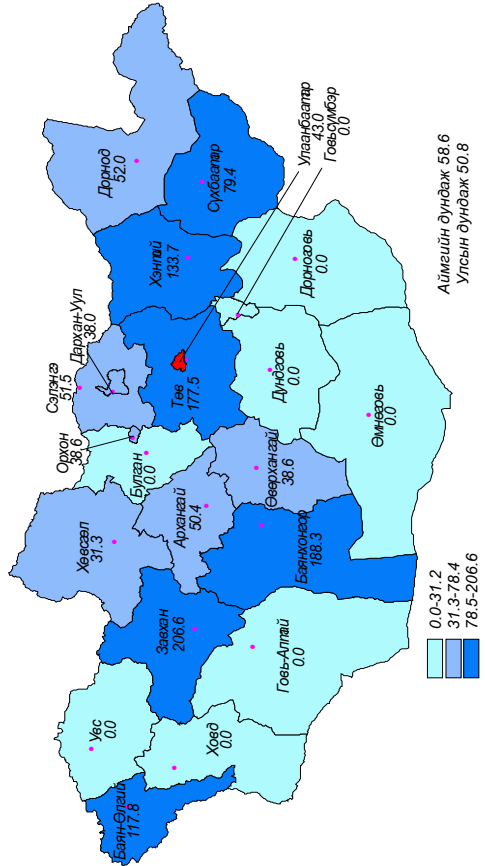
Нэг хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1000 амьд төрөлтөд

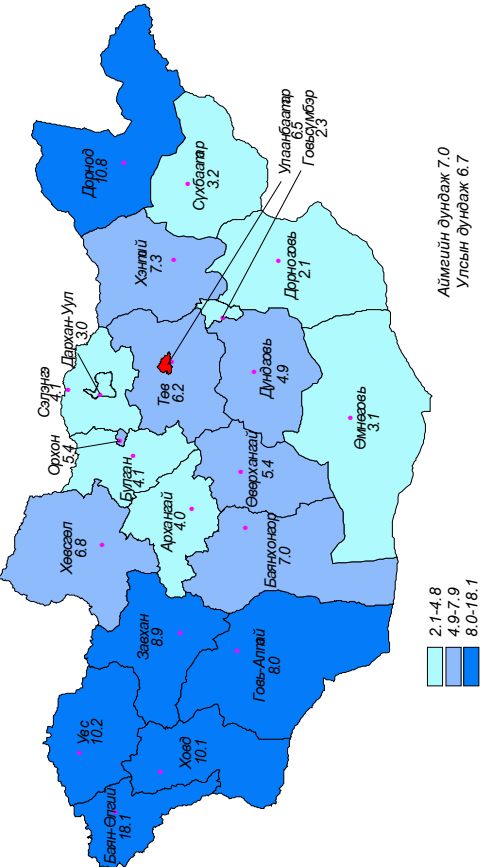
Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1000 амьд төрөлтөд

Эхийн эндэгдэл, 100 000 амьд төрөлтөд

Амьгүй төрөлт /1000 амьд, амьгүй төрөлтөд/

Перинаталь эндэгдлийн түвшин /амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд/

Нэг иргэний жилд үзүүлсэн удаа

Сүрьеэ өвчний эдгэрэлтийн хувь

Перинаталь эндэгдлийн түвшин /амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд/

Нярайн хожуу үеийн нас баралтын түвшин
/амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/

Амбулаторийн нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн эзлэх хувь

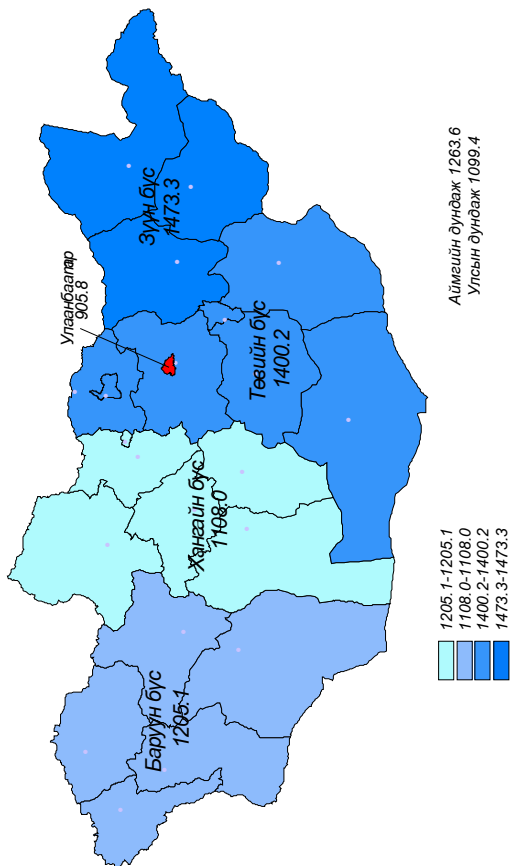

Сүрьеэ өвчний оношийн баталгаажилтын хувь

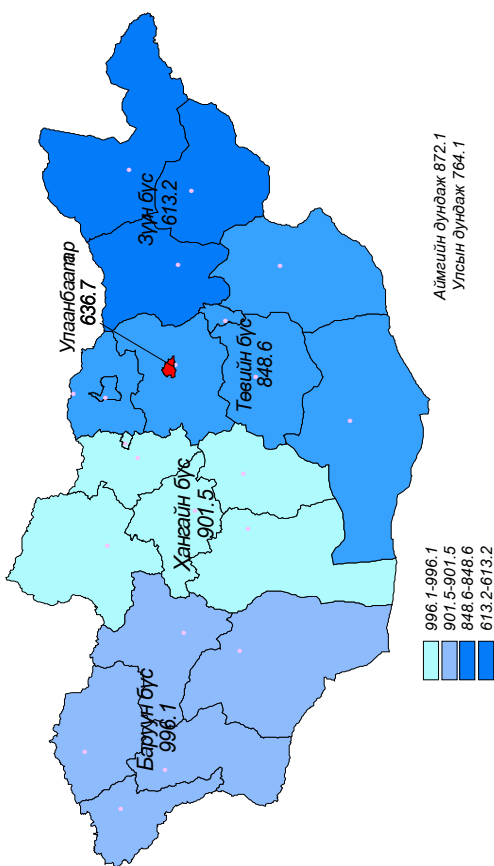
ХҮН АМЫН ӨВЧЛӨЛИЙН ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН, 10 000 ХҮН АМД

Амьсгалын тогтолцооны өвчин

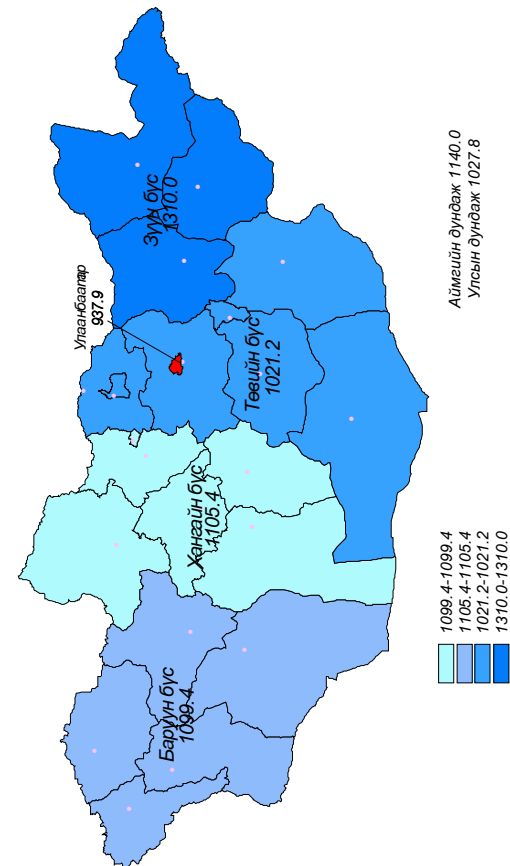
Аймгийн дундаж 1263.6
Улсын дундаж 1099.4

Шээс бэлгэсийн тогтолцооны эмгэг

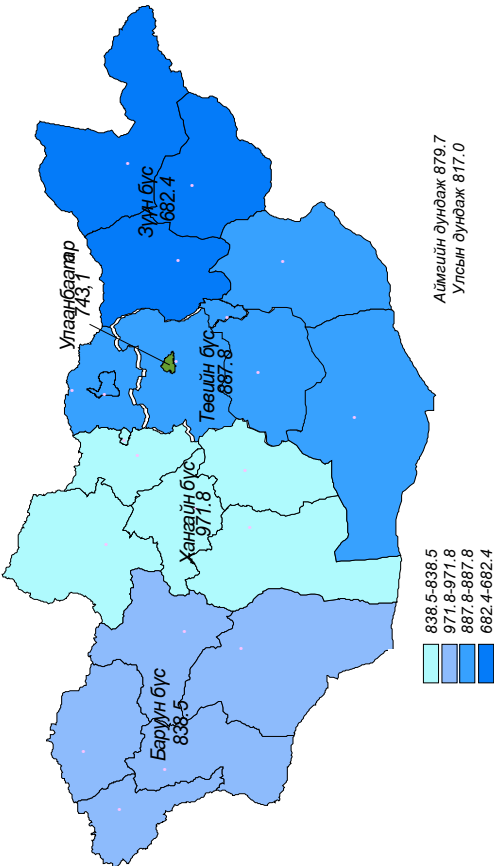
Аймгийн дундаж 872.1
Улсын дундаж 764.1

Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин

Аймгийн дундаж 1140.0
Улсын дундаж 1027.8

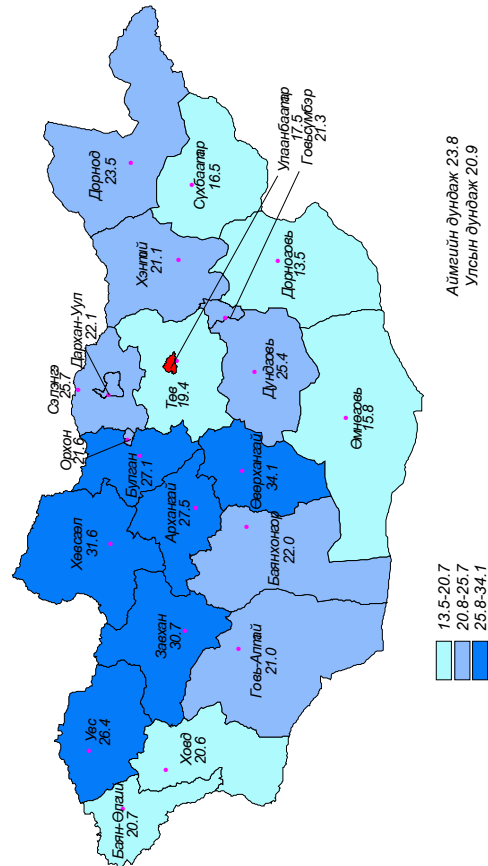
Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин

Аймгийн дундаж 879.7
Улсын дундаж 817.0

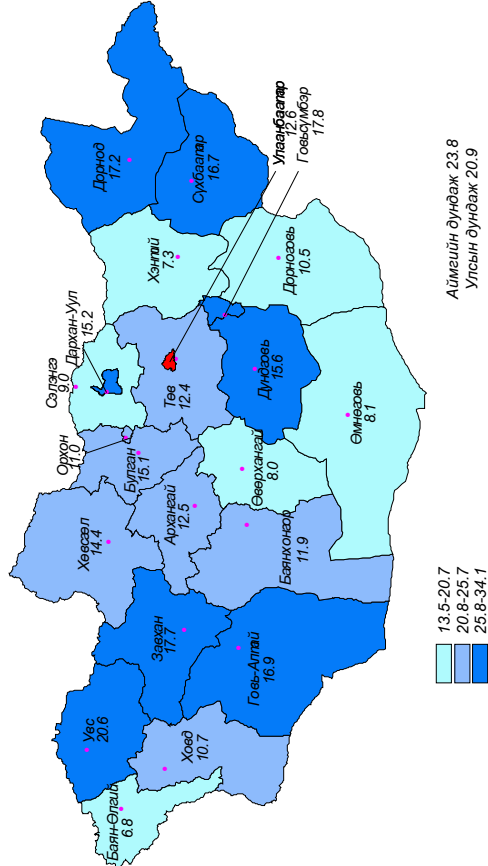
ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТЫН ТЭРГҮҮЛЭХ ШАЛТГААН, 10 000 ХҮН АМД

Зүрх-судасны тогтолцооны өвчний нас баралт

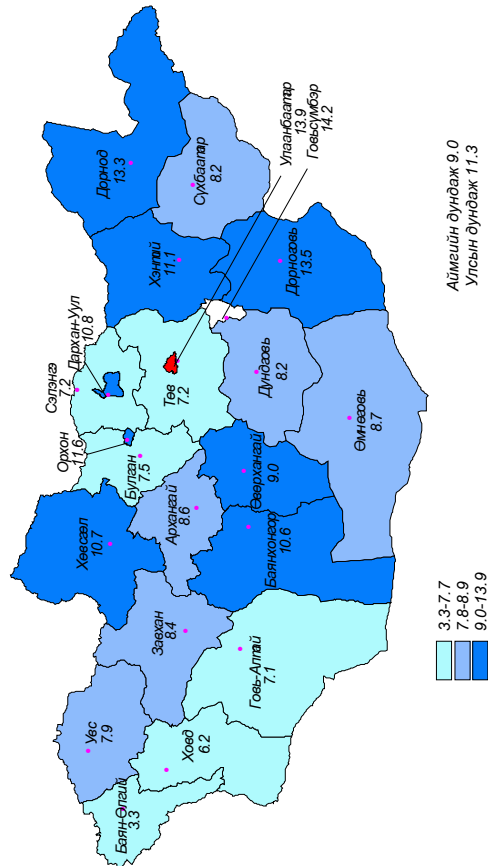
Аймгийн дундаж 23.8
Улсын дундаж 20.9

Хавдрын нас баралт

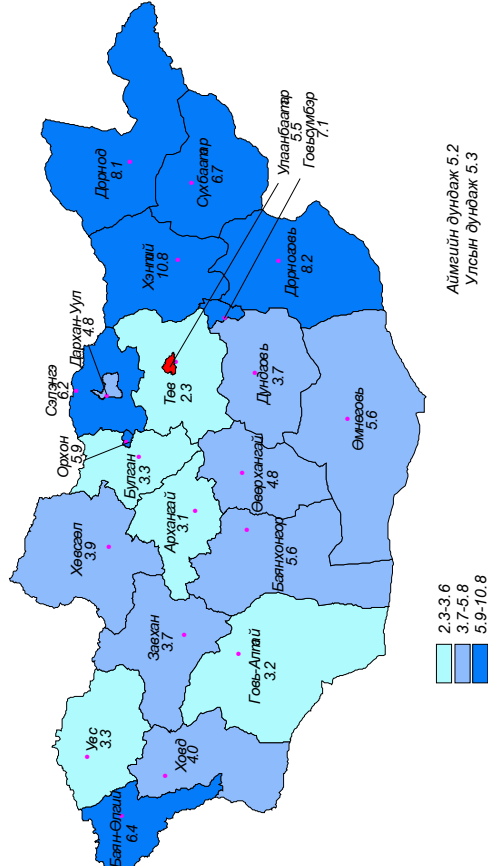
Аймгийн дундаж 23.8
Улсын дундаж 20.9

Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаант нас баралт

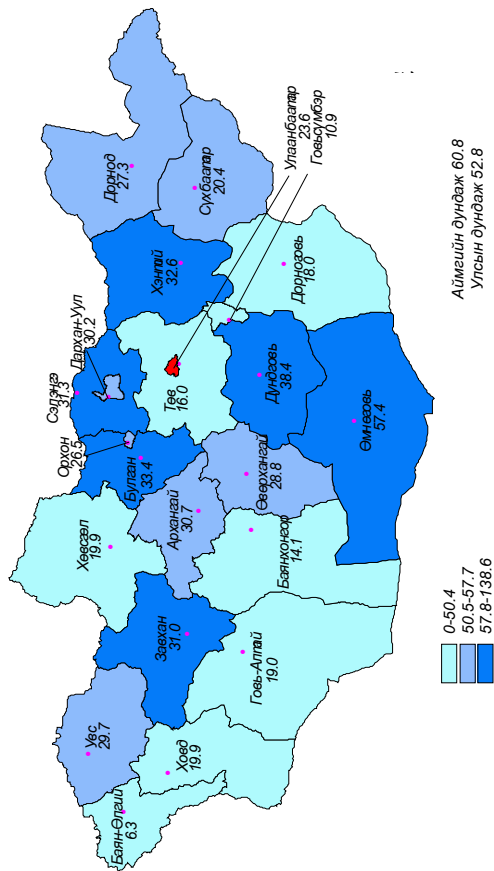
Аймгийн дундаж 9.0
Улсын дундаж 11.3

Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчний нас баралт

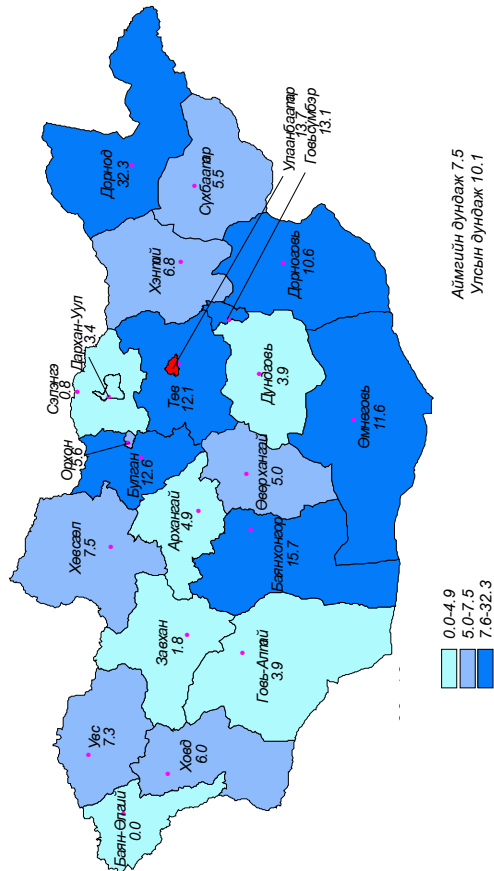

Аймгийн дундаж 5.2
Улсын дундаж 5.3

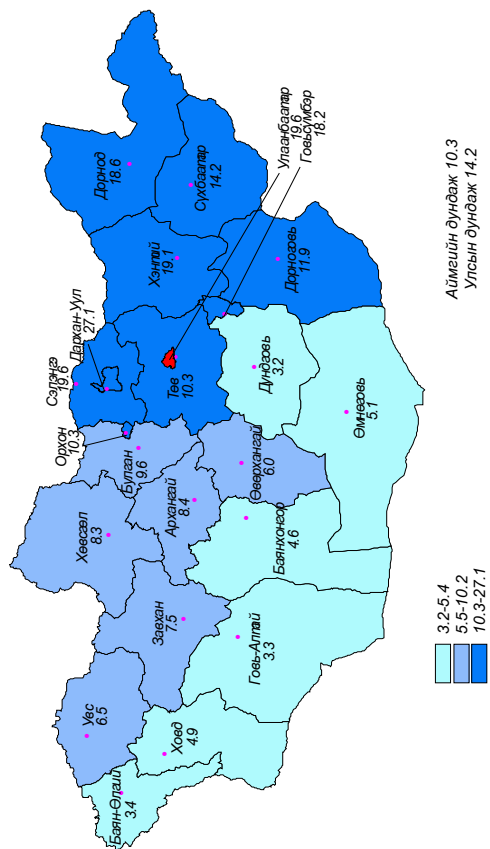
Вируст гепатит

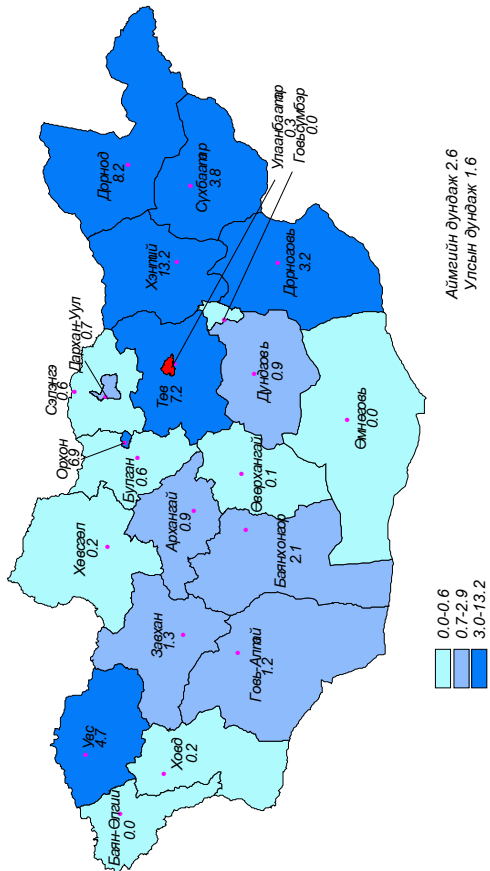
Салхин цэцэг

Сүрьеэ

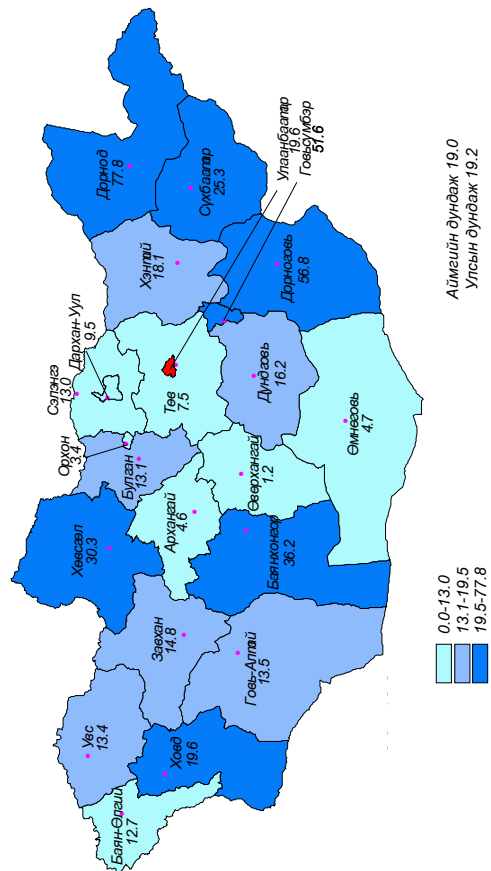

Бруцеллөз

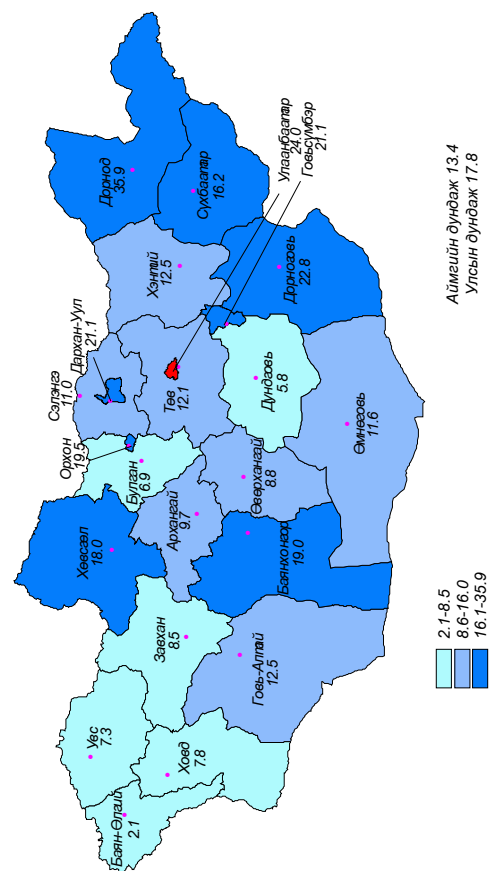

ЗОНХИЛОН ТОХИОЛДОХ БЭЛГИЙН ЗАМЫН ХАЛДВАР, 10 000 ХҮН АМД

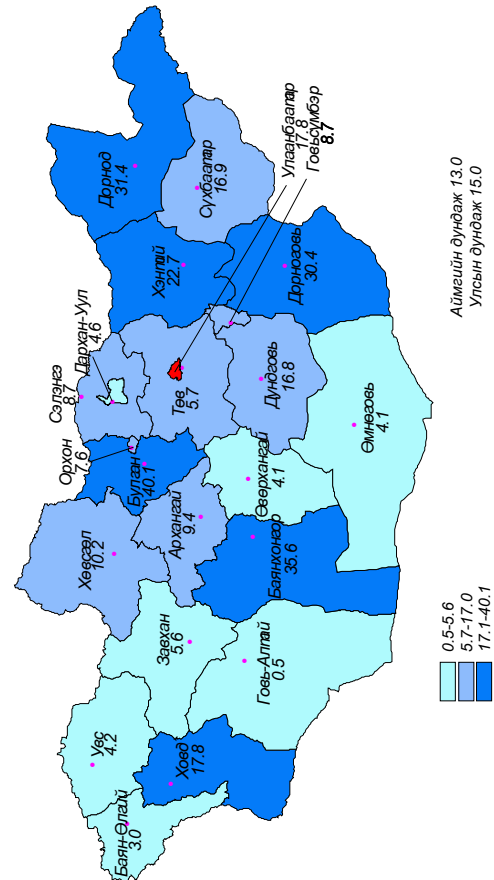
Заг хүйтэн

Тэмбүү

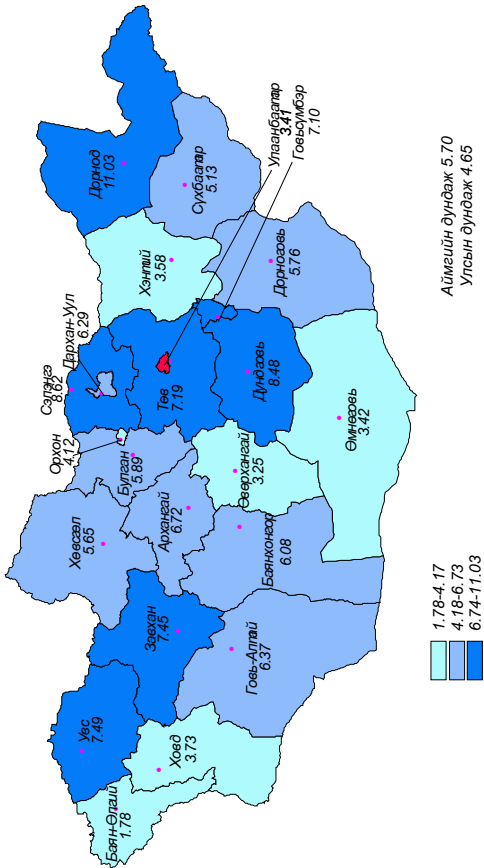

Трихомониаз

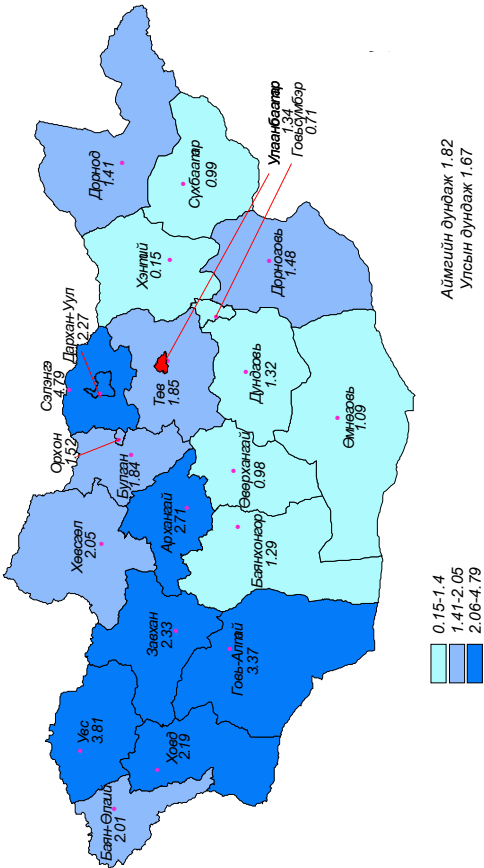

ХОРТ ХАВДРЫН НАС БАРАЛТ, 10 000 ХҮН АМД

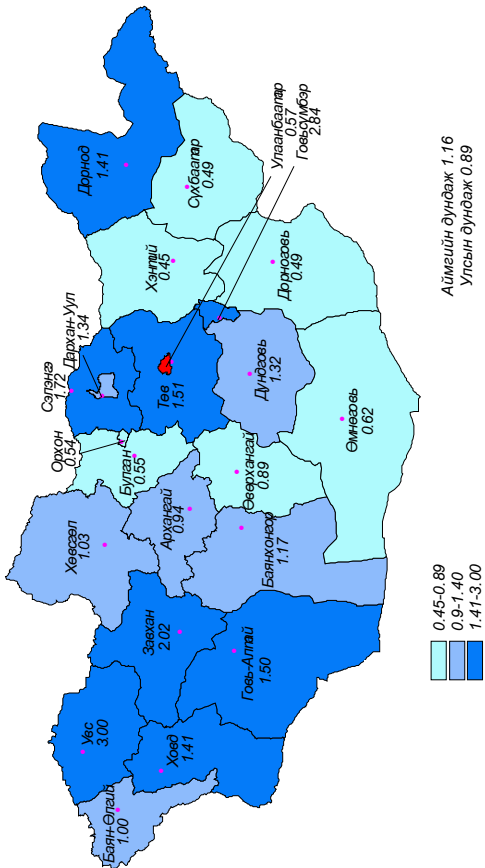
Элэгний хорт хавдрын нас баралт

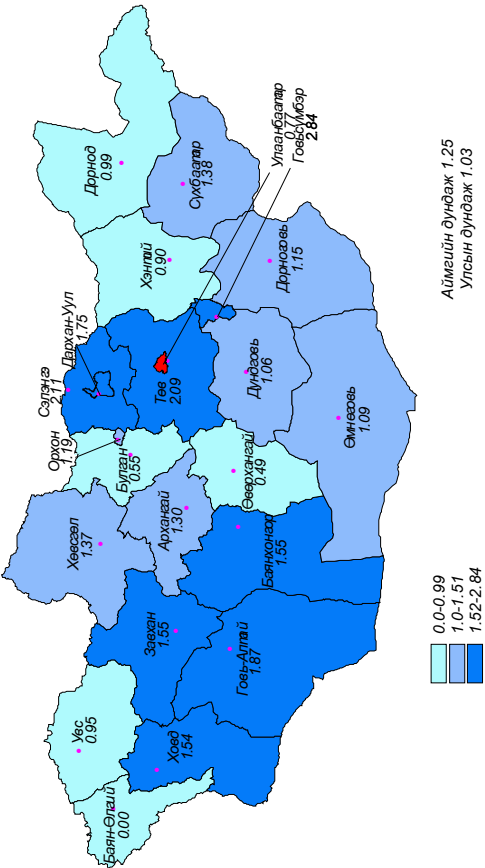
Ходоодны хорт хавдрын нас баралт

Улаан хоолойн хорт хавдрын нас баралт

Уушгины хорт хавдрын нас баралт

ТЭМДЭГЛЭЛ

ТЭМДЭГЛЭЛ